

Møteinnkalling

Utvalg: Nasjonalparkstyret for Forollhogna
Møtested: Erzscheidergården, Røros
Dato: 20.11.2023
Tidspunkt: 13:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Program for møtedagene

Mandag 20. november

Oppmøte og innsjekking ved **Erzscheidergården**, Røros

Kl. 13.00: Lunsj
Kl. 14.00: Møtestart
Kl. 18.00: Møteslutt for dagen
Kl. 19.30: Middag ved Røros hotell

Tirsdag 21. november

Kl. 08.30: Møtestart forts. styremøte
Kl. 12.00 Lunsj
Kl. 13.00: Møteslutt

Vel møtt!

16. november 2023

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Hans Bull
nasjonalparkforvalter

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 21/2023	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste, og valg av styremedlem til godkjenning av protokoll		
ST 22/2023	Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde - søknad om riving av gammelt uthus og oppføring av nytt uthus på fritidseiendom GID 121/16 i Rabblia, Os kommune		2021/5848
ST 23/2023	Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde - oversending av sak til Miljødirektoratet for vurdering av overtredelsesgebyr		2021/5848
ST 24/2023	Nasjonalparkstyret for Forollhogna - delegering av myndighet ved brudd på verneforskrift og naturmangfoldloven		2021/650
ST 25/2023	Revisjon av forvaltningsplanen for verneområdene i Forollhogna - status på arbeidet for 2023		2019/6064
ST 26/2023	Kommunikasjonsplan for verneområdene i Forollhogna - til godkjenning		2023/11290
ST 27/2023	Nasjonalparkstyret for Forollhogna - styreperioden 2020-2023		2022/11218
ST 28/2023	Tiltak i verneområdene i Forollhogna - rapportering av gjennomførte tiltak i 2023		2022/11218
ST 29/2023	Utførte tjenester og oppdrag av SNO i verneområdene i Forollhogna i 2023		2022/11218
ST 30/2023	Tiltak i verneområdene i Forollhogna - prioritering av tiltak for innmelding av tiltaksmidler post 1420.31 for 2024		2023/12660
ST 31/2023	Tjenester og oppdrag i verneområdene for Forollhogna - innmelding av behov fra SNO for 2024		2023/12660
ST 32/2023	Nasjonalparkstyret for Forollhogna - forslag til budsjett med møteplan - innmelding av driftsmidler post 1420.21 for 2024		2023/12660
ST 33/2023	Referatsaker		
RS 27/2023	Arbeidsutvalget for nasjonalparkstyret for Forollhogna - utsending av møteinnkalling med saksdokumenter - 27.sept. 2023		2023/1653
RS 28/2023	Møteinnkalling 271023 - Nasjonalparkstyret for Forollhogna - arbeidsutvalget		2023/1653
RS 29/2023	Arbeidsutvalget for nasjonalparkstyret for Forollhogna - utsending av godkjent møteprotokoll for 27. september 2023		2023/1653
RS 30/2023	Nasjonalparkstyret for Forollhogna - utsending av godkjent møteprotokoll 27.10.2023		2023/1653

RS 31/2023	Notat - Sluttbefaring av reparasjon - Forollhogna nasjonalpark - Opparbeidelse av smal vei / sti samt tilskudd - Forelsjøen fiskeforening	2018/12375
RS 32/2023	Foreløpig svarbrev og ytterligere spørsmål på søknad om bruk av rotenon i bekker - bekjempelse av ørekyte i Korstjønna og Bergtjønna i Holtålen	2020/4738
RS 33/2023	Uttalelse - Forollhogna nasjonalpark - kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet - Friluftslivets Ferdselsårer 2024 - 2028	2023/8058
RS 34/2023	Retningslinjer ved søknad om gjerder rundt fritidsbebyggelse i statsallmenningene i Holtålen.	2022/8138
RS 35/2023	Uttalelse på utkast til driftsplaner for grusuttak - Øyungen landskapsvernområde - Øyungsvegen	2019/10559
ST 34/2023	Delegerte saker	
DS 12/2023	Innvilget - Forollhogna nasjonalpark - flerårig dispensasjon for motorisert ferdsel for uttransport av skutt elg i Hersjedal nordre, Hersjedal-Holden og Ledalen - Fjellstyrene i Holtålen SA	2023/10328
DS 13/2023	Innvilget - Forollhogna nasjonalpark - motorisert ferdsel på veg og landing med helikopter i forbindelse med gjeting og henting av forvillet storfe i fjellet	2023/10618
DS 14/2023	Innvilget - Forollhogna nasjonalpark - motorisert ferdsel langs fjellveien, samt tillatelse til bruk av drone i beitenæring - Såttåhaugen beitelag	2023/11252
DS 15/2023	Innvilget - Forollhogna nasjonalpark - bruk av småfly, samt anledning til bruk av snøskuter for transport av savnede dyr i beitenæring - Synnerdalen beitelag	2023/11293
DS 16/2023	Innvilget - Forollhogna nasjonalpark - bruk av drone for lokalisering og sanking av savnede beitedyr i fjellet - Såttåhaugen beitelag	2023/11252
DS 17/2023	Tillatelse - Forollhogna nasjonalpark - bruk av drone for lokalisering av savnede beitedyr - Synnerdalen beitelag	2023/11293
DS 18/2023	Innvilget - Forollhogna nasjonalpark - forlengelse av tillatelse om bruk av snøskuter og drone for lokalisering og henting av savnede beitedyr	2023/11293
DS 19/2023	Forollhogna nasjonalpark - tillatelse til bruk av snøscooter for transport av ved og varer til bu ved Andreashøa - Rennebu kommune	2023/10672
DS 20/2023	Forollhogna nasjonalpark og Grønntjønnan naturreservat - tillatelse til bruk av snøscooter for transport til egen seter 2023 - 2026	2023/10712
DS 21/2023	Forollhogna nasjonalpark og Grønntjønnan naturreservat - tillatelse til bruk av snøscooter for transport til egen seter ved Grønntjønnan og 3 nærliggende jaktbuer - 2023 -2026	2023/12459

DS
22/2023

Forollhogna nasjonalpark - fornying av tillatelse til
bruk av snøscooter til egen bu ved Storensjøen -
2023 - 2026

2023/12687

ST 21/2023 Godkjenning av møteinnkalling og sakliste, og valg av styremedlem til godkjenning av protokoll

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2021/5848

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	22/2023	20.11.2023

Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde - søknad om riving av gammelt uthus og oppføring av nytt uthus på fritidseiendom GID 121/16 i Rabblia, Os kommune

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Harald Wethal dispensasjon fra Forskrift om Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde, § 3 for riving av gammelt uthus og oppføring av nytt uthus på fritidseiendom GID 121/16 i Rabblia, Os kommune.

For tillatelsen gjelder følgende vilkår:

1. Gammelt uthus tillatelse rives på en slik måte at ytterkledning og annet material kan gjenbrukes.
2. Nytt uthus skal plasseres på samme tomt som det gamle uthuset.
3. Nytt uthus skal ha de samme målene som er oppgitt i SEFRAK-registreringen med ytre mål slik: lengde 6.60 m og bredde 4.25 m som utgjør 28,05 m² bebyggt areal (BYA).
4. Det tillates at arealet av svalgangen blir en del av bruksarealet for nytt uthus.
5. Nytt uthus skal fortsatt ha hovedfunksjon som uthus med uthusfunksjoner som vedbod og lagerplass.
6. Nytt uthus skal i størst mulig grad kles med den gamle ytterkledningen slik det søkes om, og der nye materialer brukes skal det gis samme farge og utseende som det gamle materialet.
7. Fargesetting på vinduskledninger, dører og vindskier skal være som likt som for det gamle uthuset.
8. Taket på nytt uthus skal tekkes med torv slik det gamle uthuset hadde.
9. Det tillates ett røykrør på nytt uthus.
10. Fasadeendringene tillates der to dører kan erstattes med vinduer med lemmer som omsøkt.
11. Fundamenteringen av nytt uthus skal være pilarer slik som gamle uthuset og som omsøkt.

12. Terrenget rundt det nye uthuset skal planeres og pusses opp slik som det opprinnelige terrenget på var.
13. Før tillatelsen med vilkår er endelig godkjent, skal nye målsatte tegninger av nytt uthus med alle målsatte fasader, plassering av vinduer med lemmer og dører skal sendes nasjonalparkstyret for godkjenning før tiltaket kan igangsettes.

Når nasjonalparkstyret har godkjent nye målsatte byggetegninger i tråd med vilkårene, kan Os kommune behandle søknaden etter plan- og bygningsloven.

Det oppfordres til å bruke «Byggeskikkveileder for bygninger i seterlandskapet» for Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder.

Hjemmel:

Vedtaket er gjort med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 dispensasjon fra vernevedtak.

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen lagt vekt på innarbeidet forvaltningspraksis for tiltak på bygninger som har vært i dårlig forfatning, og hvor det har vært gitt tiltalelse til riving og oppføring av nytt bygg i samme størrelse, utforming og funksjon.

Det som gjøre denne saken spesiell er bl.a. at bygget alt er revet og det foreligger ingen dokumentasjon fra søker, mens forvaltningsmyndigheten har opplysninger via SEFRAK-registrering og noen bilder tatt ved en annen anledning. Forvaltningsmyndigheten har ikke fått gjennomført befaring i forhold til søknaden slik praksis er når det foreligger søknader om endringer av bygninger.

Søknaden gjelder en eiendom som har vært formål fritid før området ble vernet, og bygningene vurderes ikke å være så strengt knyttet til setermiljøet slik tilfeller er med seterbebyggelsen som er del av verneformålet. Bygningene på denne fritids-eiendommen har likevel et tydelig uttrykk av seterbebyggelse, og tunet med bygninger inngår derfor som en viktig en del av et bygningsmiljø i landskapsvernområdet og nye tiltak må innordne seg bygningsmiljøet i seterlandskapet.

Det settes vilkår som skal ivareta det opprinnelige bygningsmiljøet og begrense terrenginngrep så langt det lar seg gjør; dette for å hindre at det blir for store negative påvirkninger av verneverdiene.

Nasjonalparkstyret vil bemerke at det er svært uheldig at bygget er revet før det søkes om tillatelse til tiltaket. Dette er en praksis som det vil måtte reageres på for å hindre en uønska utvikling innenfor både verneområdene i Forollhogna og andre tilsvarende verneområder i landet.

Saksdokumenter (følger saken)

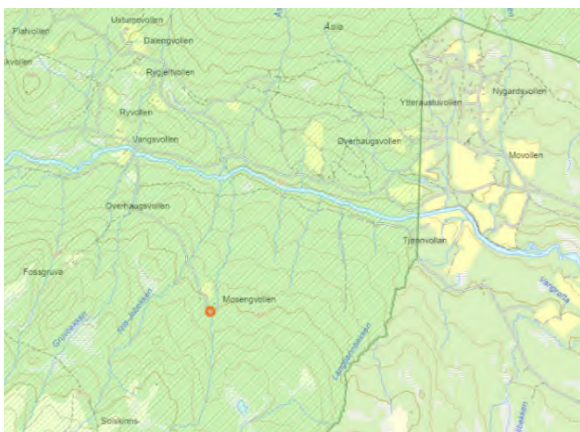
- 1 Til behandling - byggesøknad - Vangrøftdalen – Kjurrudalen landskapsvernområde - Os 121/16 - riving og oppføring av uthus

Andre saksdokumenter:

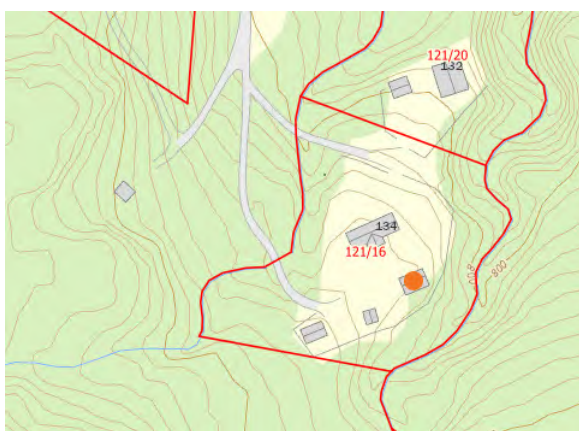
1. Forvaltningsplanen for Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde, 2004.
2. Byggeskikkveilederen for bygninger i seterlandskapet, Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder, 2020.

Saksopplysninger

Os kommune har oversendt en søknad om riving av eksisterende uthus og oppføring av nytt uthus på fritidseiendommen GID 121/16 i Rabblia innenfor Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde.

Eiendommen er merket av på kartet.

Den aktuelle bygningen er merket på kartutsnittet nedfor.

Søknaden

Harald Wethal har sendt Os kommune følgende søknaden datert 26.09.2023:

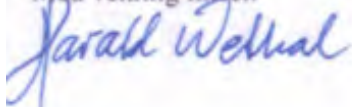
Søknad om oppføring av bygg på vår eiendom 121/16.

Grunnlaget for søknaden kommer av at vi dessverre har tatt ned tidligere skjul/uthus uten rivningstillatelse. Bakgrunnen for at skjulet/uthuset ble tatt ned, var at vi hadde leid inn håndverkere for å utføre restaurering av skjulet/uthuset, men etter nøyere vurderinger kommer vi frem til at det ikke er mulig å utføre restaurering på det eksisterende fundamentet og med byggets tilstand. Bygget ble derfor tatt ned med mål om oppføring av nytt bygg, beklagelig før rivningstillatelse forelå. I forkant av påbegynnelse på skjulet/uthuset, ble oppføring av ny godkjent utedo utført.

Vi søker nå om tiltalelse for oppføring av skjul/uthuset. Bygget skal plasseres på nøyaktig samme posisjon som det opprinnelige bygget, og med de samme mål og særpreg. Grunnet vi har fått oppført egen do, ønsker vi å trekke den sørlige ytterveggen helt ut til bærende hjørne / konstruksjon, da det er ønskelig å bygge inn tidligere gang til doen, se vedlagte skisser. Dette vil ikke øke byggets utvendige mål i fra det opprinnelige bygget. Vi har beholdt ytterkledningen i fra det opprinnelige bygget for gjenbruk til nytt bygg, med den hensikt å beholde byggets særpreg og utsende. Vi ønsker å beholde samme funksjoner i det nye bygget som var i det opprinnelige bygget, samt installere el-anlegg. Oppføring av nytt bygg er planlagt utført i samarbeid med Dalsbygda bygg og laft.

Igjen, vi beklager så mye for at vi tok ned bygget før søknad om rivningstillatelse forelå. Men vi håper dere ser positivt på vårt ønske og behov for oppføring av bygget og ivareta kulturlandskapet og miljøet i Rabblia.

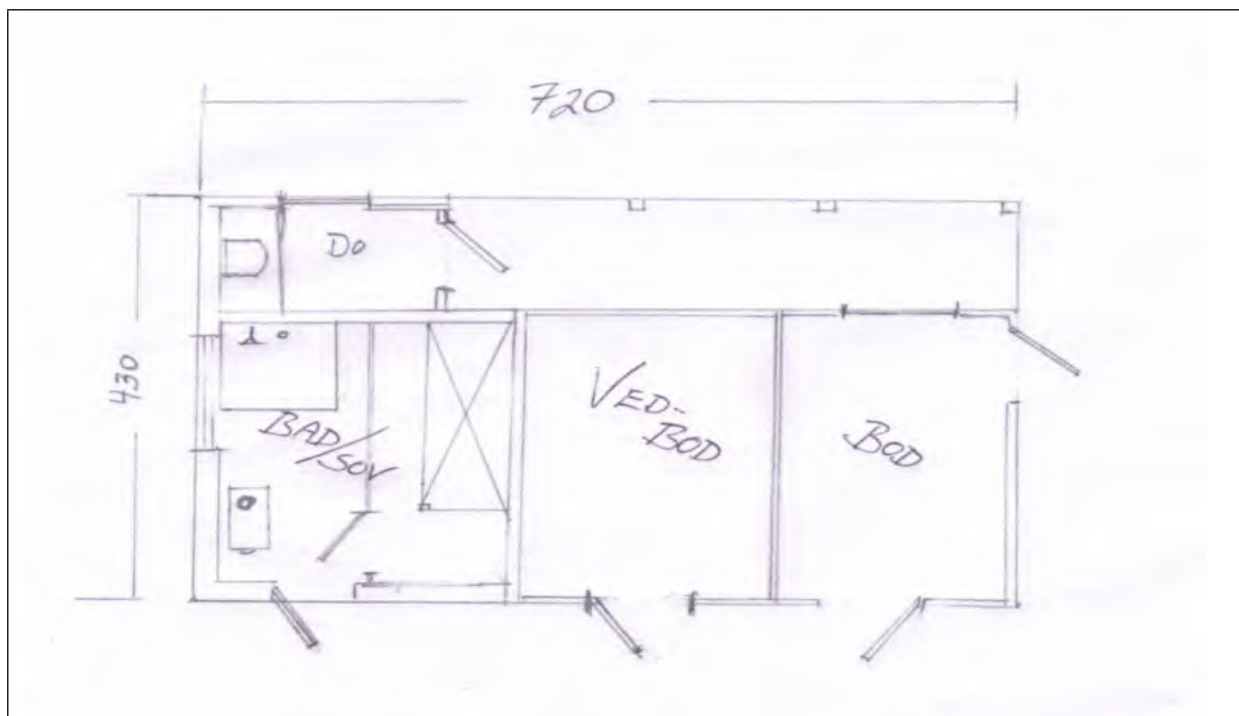
Med vennlig hilsen

I tillegg til søknaden med denne redegjørelse for følger det også «Søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett», kart, fasadetegninger og plantegninger av både eksisterende uthus og nytt uthus, jf. saksdokumenter nr.1.

I søknaden oppgis eksisterende uthus, som alt er revet, til å være 720 cm x 430 cm som utgjør 30,96 m², og det søkes om å få oppføre nytt uthus med samme mål. Det fremgår også av søknaden at det gamle uthuset var innredet med soveplass og bad. Tegningen til det nye uthuset viser soverom/bod på 11,6 m², bad på 5,3 m², vindfang 2,1 m² og vedskjul på 7,8 m². Det søkes om en utvidelse av bruksarealet dvs. svalgangen på sørsiden av bygget som førte fram til utedoen, bygges inn, og at planløsning justeres deretter. Begrunnelse for denne løsninger er at det nå er oppført en frittstående utedo og det er derfor ikke behov for å ha adkomst til rommet hvor det var utedo innpasset i

uthuset. Plantegningen gjengis nedenfor, samt det de følger som vedlagte saksdokumentene.

Plantegninger av eksisterende uthus.

Plantegninger av planlagt nytt uthus.

Fasadetegninger følger i saksdokumentene.

Andre saksopplysninger

I GISLINK kommer frem det opplysninger om fritidseiendommen og omsøkte bygning at bygget er registrert som «garasje, uthus, annekst med bruksareal på 16 m². Videre framgår det at bygget ble i 1994 SEFRAK-registrert i kategori «meldepliktig i hht Kulturminnelovens § 25», mens i registreringskjemaet er det krysset for at bygget ikke har noen «frednings eller skiring».

Av SEFRAK framgår det at bygningen er oppmålt med lengde 660 cm og bredde 425 cm som utgjør 28,05 m², samt at det er bilder av alle 4 sider av bygget. Bygningen er beskrevet som uthus i en etasje med fasadekledning i tre, saltak med torv over takpapp og med blikkrør som skorstein.

Søknaden har ikke vært oversendt kulturminnemyndigheten hos Innlandet fylkeskommune da bygget alt er revet. Her er det for øvrig kommunen som har en samordningsplikt etter plan- og bygningsloven.

Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde er i tillegg til å være et verneområde etter naturmangfoldloven også et område med høy verdi som kulturlandskap og har siden 2009 vært en del av ordningen «Utvalgte kulturlandskap i landbruket».

I 2021 søkte eier om å flytte utedoen ut av omsøkte uthus og bygge ny, frittstående utedo ved siden av uthuset. Nasjonalparkstyret behandlet saken den 18.08.2021 som styresak 22/2021 hvor det ble gitt dispensasjon fra § 3 pkt. 1 forskriften om å tillate oppføring av ny utedo på inntil 5,4 m² BYA. Saksframlegget for denne saken følger som vedlagte saksdokumenter.

I forbindelse med søknaden om utedo i 2021 gjennomførte nasjonalparkforvalter en befarings som en del av saksforberedelsene til nasjonalparkstyret.

Det ble på denne befaringsen tatt bilder av tunet og uthuset på eiendommen.

Svalgangen som det nå søkes om å kle igjen til fordel for større bruksareal for uthuset.

Her vises det hvor utedoen var plassert i uthuset.

Bildene ble tatt 17.06.2021

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Formålet med opprettelsen av Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde er ifølge verneforskriften, § 2:

«å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner, skapt gjennom aktiv jordbruksdrift, utgjør en vesentlig del av landskapets egenart».

I vernebestemmelsene § 3 heter det at *«området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter slik som f.eks. oppføring av bygninger, ... riving av eldre seterbebyggelse, ... »* mm.

Videre heter det i verneforskriftens § 5 at forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi *tillatelse med vilkår til tiltak* dersom tiltaket ikke strider mot verneformålet og ellers dersom særlige grunner taler for det, og det åpnes for å gi det tillatelse til *«ombygging og restaurering av eksisterende bygninger med tanke på bruksendring», «tilbygg til eksisterende bygninger»* og *«riving av eldre seterbebyggelse»*.

Forskriften omtaler ikke tiltak knyttet til fritidsbebyggelse og søknaden må derfor behandles etter unntaksbestemmelsen i naturmangfoldlovens § 48.

Forvaltningsplanen for Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde gir nærmere retningslinjer for hvordan verneforskriften skal praktiseres mht. utvidelse av hytter og tilbygg til hytter til maks 60 m² BYA, og at det kan åpnes for at bl.a. uthus sammen med anneks kan utgjøre inntil 15 m² BYA.

Fra forvaltningsplanen, kap. 4.2.4 Utvidelse av og tilbygg til hytter

Følgende retningslinjer for utvidelse av og tilbygg til hytter gjøres gjeldende:

- Utvidelse av eksisterende hytter kan godkjennes inntil totalt bebygd areal er 60 m².
- Utvidelsen skal tilpasses utformingen og detaljeringen av eksisterende hytte.
- Bebyggelsen skal ha saltak hvor takvinkelen tilpasses eksisterende hytte.
- Anneks og uthus kan til sammen utgjøre 15 m² bebygd areal.

- Gavlbredde for anneks og uthus kan være inntil 3 m utvendig målt.
- Gesimshøyde for anneks og uthus kan være inntil 2,2 m målt fra topp grunnmur.
- Materialbruk og utforming bør tilpasses byggeskikken i seterdalene.
- Den generelle formingsveilederen gjelder også for hyttebebyggelsen.

Følgende retningslinjer for restaurering, vedlikehold og gjenoppføring av bygninger gjøres gjeldende:

- Alt vedlikeholdsarbeid og restaureringsarbeid på bygninger skal ta utgangspunkt i tradisjonell byggeskikk med hensyn til utforming og materialbruk.
- Arbeidet skal ikke medføre endringer av størrelsen eller eksteriøret på bygningen.
- Større vedlikeholdsarbeid skal meldes kommunen, som vurderer om de vil bidra med råd eller korrektiver.
- For at en bygning skal vurderes som eksisterende bygning, må deler av taket være intakt.

...

Naturmangfoldloven (nml)

Etter nml § 48 Dispensasjon fra vernevedtak kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det *ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*, eller dersom *sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig*.

Begge punktene i første ledd må være oppfylt for å kunne gi dispensasjon. Dersom dispensasjon gis, skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningen som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette. Herunder må også *presedensvirkningen* av tillatelsen vurderes.

Det er viktig å merke seg at dispensasjonsregelen i NML § 48 ikke kan brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, og det skal gjøres en vurdering av eventuelle presedensvirkninger.

En dispensasjon fra vernebestemmelser krever at dispensasjonen også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i nml §§ 8 – 12. I denne byggesaken er dette mindre relevant.

Myndighet

Saken forberedes og legges fram for nasjonalparkstyret til behandling.

Vurderinger

Det har vært en forvaltningspraksis i våre verneområder for å tillate riving av eksisterende bygninger som har vært i dårlig tilstand for så å tillate oppføring av nytt bygg i samme mål, funksjon og utforming. I slike tilfeller foreligger det en søknad med tilstandsrapport eller beskrivelse av bygget med bilder og byggetegninger av det bygget som ønskes rives eller restaureres. En utfordring her er bl.a. at det foreligger ulike mål på det gamle uthuset – målsatt skissetegning i SEFRAK-registret og målsatte tegninger fra søker. Søker har ikke dokumentert bygget med bilder eller tilstandsrapport før riving. Videre har heller ikke forvaltere hatt anledning til å foreta en befaring i forbindelse med søknaden. Det er vanlig praksis at det gjennomføres befaringer sammen med eier/søker. I følge SEFRAK-registreringen vurderer forvalter at bygget ikke har noen større

verdi. Det vurderes imidlertid positivt at søker vil gjenbruke rivingsmaterialet til ytterkledning på det nye uthuset for å beholde det opprinnelige uttrykket mest mulig.

Av søknaden framgår det en ny planløsning av uthuset der en større del av bygningen skal benyttes for opphold/soverom og bad, og uthusfunksjonen med vedbod reduseres betydelig. For det gamle uthuset mangler det innvendige mål, men uthuset hadde i alle fall en større andel av uthusfunksjon. Det fremgår av tegningen av det gamle uthuset at det har vært rom for opphold/overnatting (?) her. Videre viser bildene av SEFRAK-registreringen at det var monterte røykrør på uthuset. Med bakgrunn i at uthuset nå planlegges med økt plass for opphold/overnatting foreslår søker at også endringer av fasadene for det nye bygget: To dører blir erstattet med vinduer hvor det skal settes på lemmer.

Nasjonalparkstyret har tidligere i andre tilfeller gitt tillatelse til både innbygging av verandaer og vinduer med lemmer på bygninger innenfor landskapsvernområdet. Nasjonalparkforvalter ser derfor ikke så kritisk på selve fasadeendringene og at arealet fra opprinnelig svalgang blir en del av bebygde arealet. Det at en større del av uthuset nå tas i bruk for mer opphold/overnatting og dermed framstår som et anneks fører til en økning av beboelsesareal. Siden det ser ut til at uthuset også tidligere har hatt en soveplass, så er det vanskelig å avvise denne muligheten for det nye uthuset. Dette er også et forhold som må godkjennes etter plan- og bygningsloven mht. byggetekniske krav og brannsikkerhet.

I søknaden beskrives det at bygget skal sett opp igjen på ny fundamentering/pilarer. Det gamle uthuset stod på pilarer, og for at nytt uthus skal stå stabilt er det forståelse for at det må utføres bedre grunnarbeider for fundamentering. Terrenget rundt både det nye bygge og terrenget utenfor bygget må tilbakeføres til opprinnelige tilstand.

Samlet vurdering

Forvalter har lagt vekt på innarbeidet forvaltningspraksis for tiltak på bygninger som har vært i dårlig forfatning, og hvor det har vært gitt tildatelse til riving og oppføring av nytt bygg i samme størrelse, utforming og funksjon.

Det som gjøre denne saken spesiell er bl.a. at bygget alt er revet og det foreligger ingen bildedokumentasjon eller tilstandsvurdering fra søker, mens forvalter har opplysninger via SEFRAK-registrering og noen bilder tatt ved en annen anledning.

Forvaltningsmyndigheten har ikke fått gjennomført befaring i forhold til søknaden slik praksis er når det foreligger søknader om endringer av bygninger.

Søknaden gjelder en eiendom som har vært formål fritid før området ble vernet, og bygningene vurderes ikke å være så strengt knyttet til setermiljøet slik tilfeller er med seterbebyggelsen som er del av verneformålet. Bygningene på denne fritids-eiendommen har likevel et tydelig uttrykk av seterbebyggelse, og tunet med bygninger inngår derfor som en viktig en del av et bygningsmiljø i landskapsvernområdet og nye tiltak må derfor innordnes bygningsmiljøet i seterlandskapet.

Det settes vilkår som skal ivareta det opprinnelige bygningsmiljøet og begrense terrenginngrep så langt det lar seg gjøre; dette for å hindre at det blir for store negative påvirkninger av verneverdiene.

Nasjonalparkstyret vil bemerke at det er svært uheldig at bygget er revet før det søkes om tillatelse til tiltaket. Dette er en praksis som det vil måtte reageres på for å hindre en uønska utvikling innenfor både verneområdene i Forollhogna og andre tilsvarende verneområder i landet.

Avsender:
Os kommune
Rytrøa 14
2550 Os i Østerdalen

Nasjonalparkstyret i Forollhogna
Postboks 2600
7734 STEINKJER

493.119.47

OVERSENDELSE AV BYGGESØKNAD - RIVING OG OPPFØRING AV UTHUS - GID 121/16

Vedlagt følger brev fra Os kommune.

Os kommune sender ut brev elektronisk dersom ikke annet er avtalt.

Digitalt førstevalg er i tråd med regjeringens digitaliseringsprogram, og gir til raskere, enklere og sikrere samhandling med Os kommune.

Dokumenter som ikke er åpnet i Altinn eller andre digitale postkasser innen 2 virkedager etter at det er tilgjengelig i meldingsboksen, blir skrevet ut og sendt i posten.

Har du spørsmål kan du kontakte oss ved å sende e-post til postmottak@os.kommune.no eller ringe 62 47 03 00 (åpent 09.00 - 15.00).

OS KOMMUNE

Teknisk / Plan

Teknisk

Vår dato
05.10.2023

Vår referanse
23/834-8 /

Vår saksbehandler:
Ole Erik Feragen, tlf. 988 51 165

Arkivkode
GID 121/16

Deres referanse

Nasjonalparkstyret i Forollhogna
Postboks 2600

7734 STEINKJER

OVERSENDELSE AV BYGGESØKNAD - RIVING OG OPPFØRING AV UTHUS - GID 121/16

Oversender med dette byggesøknad for riving og oppføring av uthus på GID 121/16 i Os kommune.

Ber om at dere tar saken opp til behandling.

Med hilsen
OS KOMMUNE

Ole Erik Feragen
konsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevet signatur

Vedlegg:
SØKNAD MED VEDLEGG
VEDRØRENDE TERRENGENDRINGER

Ved: Ole Erik Feragen

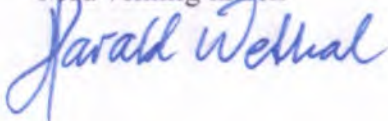
Søknad om oppføring av bygg på vår eiendom 121/16.

Grunnlaget for søknaden kommer av at vi dessverre har tatt ned tidligere skjul/uthus uten rivningstillatelse. Bakgrunnen for at skjulet/uthuset ble tatt ned, var at vi hadde leid inn håndverkere for å utføre restaurering av skjulet/uthuset, men etter nøyere vurderinger kommer vi frem til at det ikke er mulig å utføre restaurering på det eksisterende fundamentet og med byggets tilstand. Bygget ble derfor tatt ned med mål om oppføring av nytt bygg, beklagelig før rivningstillatelse forelå. I forkant av påbegynnelse på skjulet/uthuset, ble oppføring av ny godkjent utedo utført.

Vi søker nå om tiltalelse for oppføring av skjul/uthuset. Bygget skal plasseres på nøyaktig samme posisjon som det opprinnelige bygget, og med de samme mål og særpreg. Grunnet vi har fått oppført egen do, ønsker vi å trekke den sørlige ytterveggen helt ut til bærende hjørne / konstruksjon, da det er ønskelig å bygge inn tidligere gang til doen, se vedlagte skisser. Dette vil ikke øke byggets utvendige mål i fra det opprinnelige bygget. Vi har beholdt ytterkledningen i fra det opprinnelige bygget for gjenbruk til nytt bygg, med den hensikt å beholde byggets særpreg og utsende. Vi ønsker å beholde samme funksjoner i det nye bygget som var i det opprinnelige bygget, samt installere el-anlegg. Oppføring av nytt bygg er planlagt utført i samarbeid med Dalsbygda bygg og laft.

Igjen, vi beklager så mye for at vi tok ned bygget før søknad om rivningstillatelse forelå. Men vi håper dere ser positivt på vårt ønske og behov for oppføring av bygget og ivareta kulturlandskapet og miljøet i Rabblia.

Med vennlig hilsen

Søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett

etter plan- og bygningsloven (pbl) § 20-4 og SAK kap. 3

Opplysninger gitt i søknaden eller vedlegg til søknaden vil bli registrert i matrikkelen.

Søkes det om dispensasjon fra plan- og bygningsloven, forskrift eller arealplan?	☐ Ja	☒ Nei
Er det behov for tillatelse/samtykke/uttalelse fra annen myndighet?	☐ Ja	☒ Nei
Hvis ja, så oppfylles ikke vilkårene for 3 ukers saksbehandling, jf. pbl § 21-7 andre ledd		
Nabovarsling, jf. pbl 21-3, skal være gjennomført før søknaden sendes kommunen. (Blankett 5154, 5155, 5156).		
Foreligger det merknader fra naboer eller gjenboere?	☐ Ja	☒ Nei

Søknaden gjelder							
Eiendom/ byggested	Gnr.	Bnr.	Festenr.	Seksjonsnr.	Bygningsnr.	Bolignr.	Kommune
	121 16				134		Os Kommune
Tiltakets art	Adresse			Postnr.	Poststed		
	Rabblia 134, Vangrovt dalen			2550	Os i Østerdalen		
Mindre tiltak til bebyggelse, pbl § 20-4 og SAK kap. 3							
☐ Tilbygg < 50 m ² ☐ Frittliggende bygning (ikke boligformål) < 70 m ² ☐ Skilt/reklame (SAK10 § 3-1 d)							
☐ Driftsbygning i landbruket med samlet bruksareal (BRA) mindre enn 1000 m ² , jf. pbl § 20-4 bokstav b) og SAK10 § 3-2							
☐ Midlertidig bygning/konstruksjon/anlegg (som ikke skal plasseres for lengre tidsrom enn 2 år)							
☐ Bruksendring fra tilleggsdel til hoveddel eller omvendt innenfor en bruksenhet							
☐ Riving av tiltak som nevnt i SAK10 § 3-1							
☐ Oppretting/endring av matrikkelenhet ☐ Grunn-eiendom ☐ Anleggs-eiendom ☐ Festegrunn over 10 år ☐ Arealoverføring							
☒ Annet: Beskriv med egne ord hva du skal gjøre							
(Allerede revet) sette i stand et skraplig skjul. søker om tillatelse til bygge opp igjen skjulet på nytt fundament/pilarr. samme mal.							

Arealdisponering							
Planstatus mv.	Sett kryss for gjeldende plan						
	☒ Arealdel av kommuneplan	☐ Reguleringsplan	☐ Bebyggelsesplan	☐ Eventuelt andre planer			
Navn på plan							
Wethal							
Areal	BYA eksisterende	BYA nytt	Sum BYA	BRA eksisterende	BRA nytt	Sum BRA	Tomteareal
	30,9	30,9	30,9	19,2	19,2	19,2	3753
Grad av utnyttning	Vis beregning av grad av utnyttning. Veiledning finnes på www.dibk.no eller kontakt kommunen						
	Utnyttning 0,8%						

Plassering			
Plassering av tiltaket	Er det strømførende linje/kabel eller nettstasjon/transformator i, over eller i nærheten av tiltaket?	☐ Ja	☒ Nei
	Hvis ja, må avklaring med berørt rettighetshaver være dokumentert	Vedlegg nr. Q -	
Plassering av tiltaket	Kan vann og avløpsledninger være i konflikt med tiltaket?	☐ Ja	☒ Nei
	Hvis ja, må avklaring med berørt rettighetshaver være dokumentert	Vedlegg nr. Q -	
Avstand	Minste avstand til nabogrense	15	m
	Minste avstand til annen bygning	3	m
	Minste avstand til midten av vei	50	m
Dette skal vises på situasjonsplanen			

Krav til byggegrunn (pbl § 28-1)		
Flom (TEK17 § 7-2)	Skal byggverket plasseres i flomutsatt område? ☒ Nei ☐ Ja	Vedlegg nr.
Skred (TEK17 § 7-3)	Skal byggverket plasseres i skredutsatt område? ☒ Nei ☐ Ja	Vedlegg nr.
Andre natur- og miljøforhold (pbl § 28-1)	Foreligger det vesentlig ulempe som følge av natur- og miljøforhold? ☒ Nei ☐ Ja Dersom ja, beskriv kompensierende tiltak i vedlegg	Vedlegg nr.

Tilknytning til veg og ledningsnett		
Adkomst vegloven §§ 40-43 pbl § 27-4	Gir tiltaket ny/endret adkomst ☐ Ja ☒ Nei	Tomta har adkomst til følgende veg som er opparbeidet og åpen for alminnelig ferdsel: ☐ Riksveg/fylkesveg Er avkjøringstillatelse gitt? ☐ Ja ☐ Nei ☐ Kommunal veg Er avkjøringstillatelse gitt? ☐ Ja ☐ Nei ☒ Privat veg Er vegrett sikret ved tinglyst erklæring? ☐ Ja ☒ Nei
Overvann	Takvann/overvann føres til: ☐ Avløpssystem ☒ Terreng	
<i>Feltene "Vannforsyning" og "Avløp" skal kun fylles ut for driftsbygning i landbruket, midlertidige tiltak eller oppretting av matrikkelenhet.</i>		
Vannforsyning pbl §§ 27-1, 27-3	Tilknytning i forhold til tomta ☐ Offentlig vannverk ☐ Privat vannverk* ☐ Annen privat vannforsyning, innlagt vann* ☒ Annen privat vannforsyning, ikke innlagt vann* Dersom vanntilførsel forutsetter tilknytning til annen privat ledning eller krysser annens grunn, foreligger rettighet ved tinglyst erklæring? ☐ Ja ☐ Nei	* Beskriv Vedlegg nr. Q -
Avløp pbl §§ 27-2, 27-3	Tilknytning i forhold til tomta ☐ Offentlig avløpsanlegg ☐ Privat avløpsanlegg Skal det installeres vannklosett? ☐ Ja ☒ Nei Foreligger utslippstillatelse? ☐ Ja ☐ Nei Dersom avløpsanlegg forutsetter tilknytning til annen privat ledning eller krysser annens grunn, foreligger rettighet ved tinglyst erklæring? ☐ Ja ☐ Nei	Vedlegg nr. Q -

Vedlegg			
Beskrivelse av vedlegg	Gruppe	Nr. fra – til	Ikke relevant
Dispensasjonssøknader/innvilget dispensasjon	B	-	☐
Kvittering for nabovarsel/Opplysninger gitt i nabovarsel/nabomerknader/kommentarer til nabomerknader	C	-	☐
Situasjonsplan/avkjøringsplan	D	-	☐
Tegninger plan, snitt, fasade (eksisterende/ny)	E	-	☐
Redegjørelse/kart	F	-	☐
Uttalelse/vedtak fra annen myndighet SAK10, § 6-2 og pbl § 21-5	I	-	☐
Rekvisisjon av oppmålingsforretning	J	-	☐
Andre vedlegg	Q	-	☐

Erklæring og underskrift		
Tiltakshaver		
Tiltakshaver forplikter seg til å gjennomføre tiltaket iht. plan- og bygningsloven (pbl), byggteknisk forskrift og gitt tillatelse.		
Navn <i>Harald Wethal</i>	Telefon (dagtid)	Mobiltelefon <i>91744522</i>
Adresse <i>TORSVEI 34</i>	Postnr. <i>1465</i>	Poststed <i>STRØMMEN</i>
Dato <i>24/9-23</i>	Underskrift <i>Harald Wethal</i>	E-post <i>harald.wethal@online.no</i>
Gjentas med blokkbokstaver <i>HARALD WETHAL</i>	Eventuelt organisasjonsnr.	

Rabblia 134

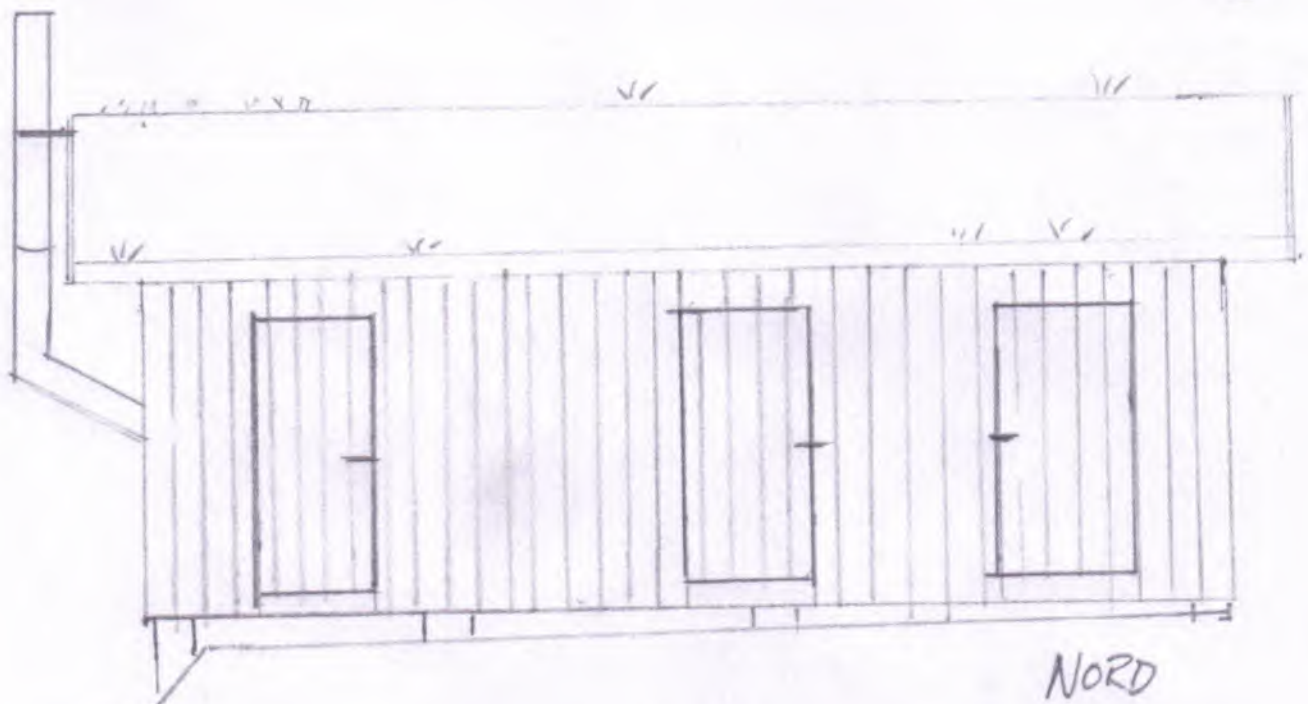
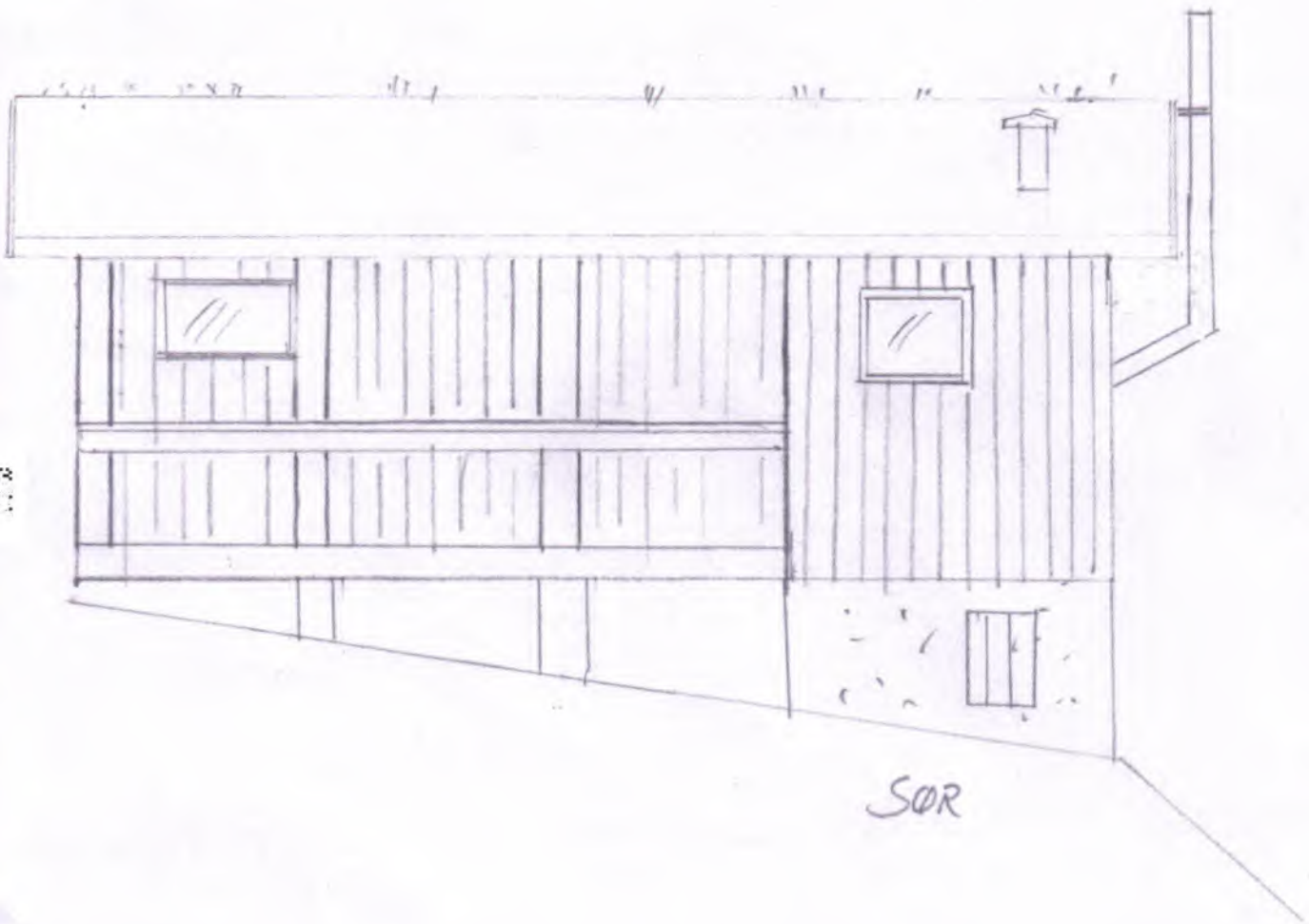
Dato: 05.09.2023

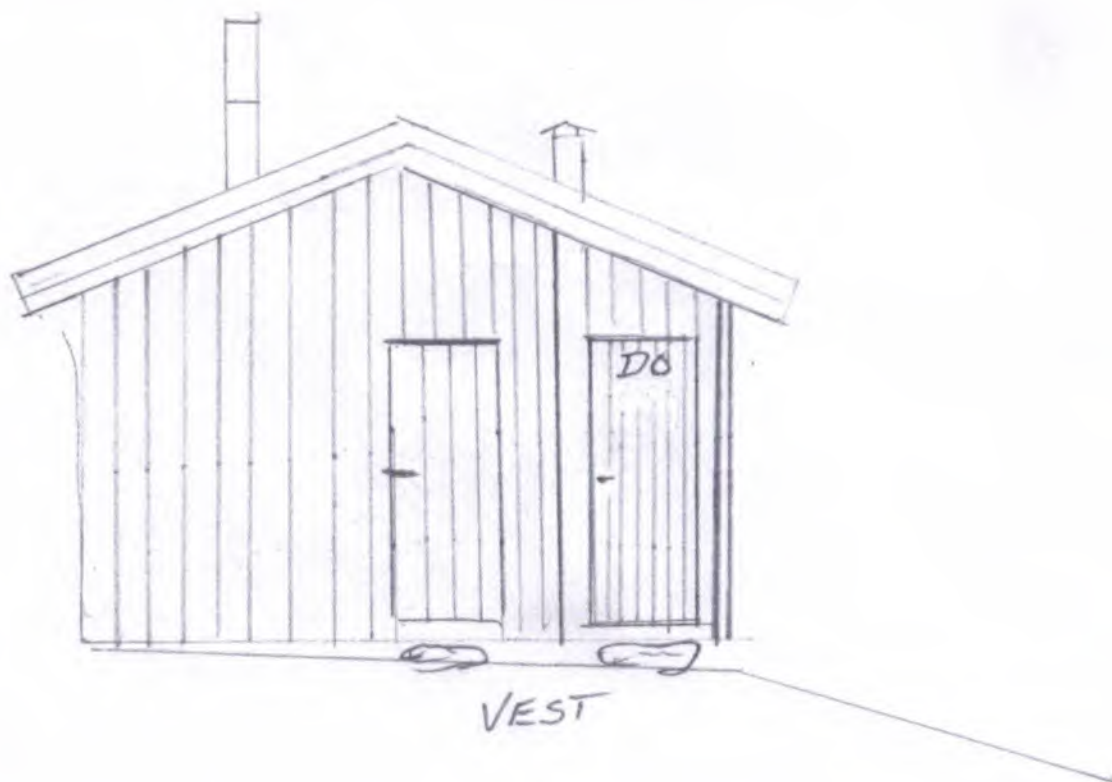
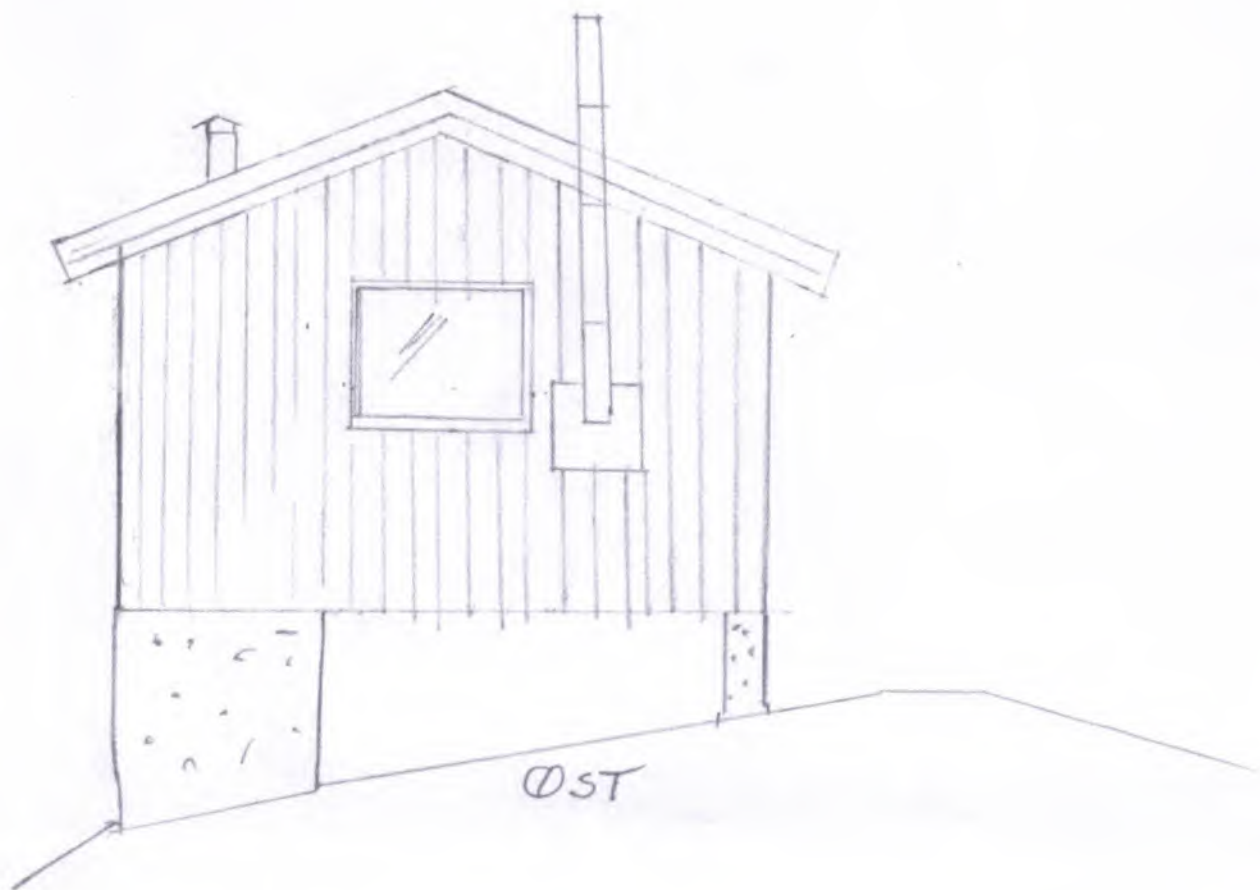
Målestokk: 1:500

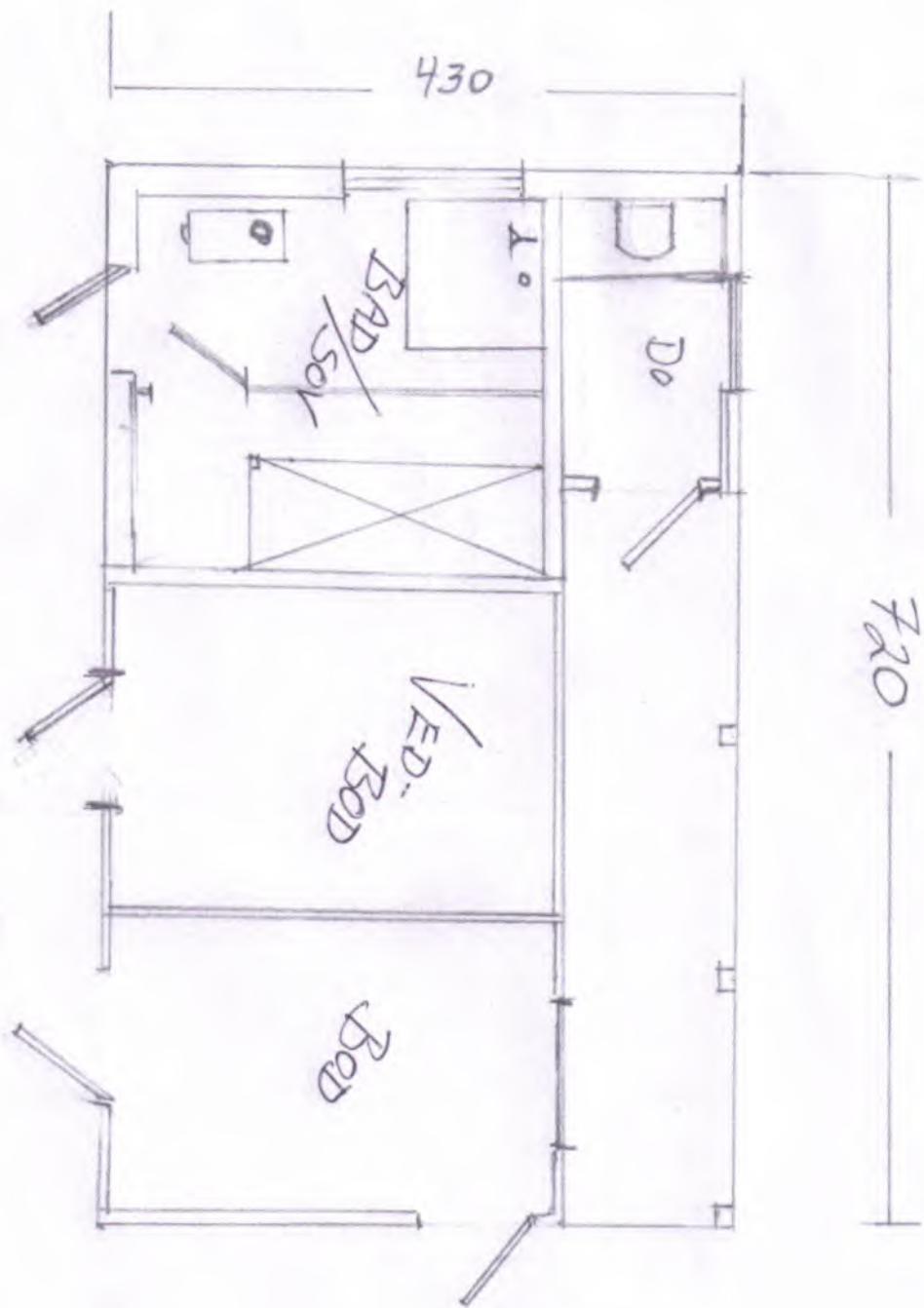
Koordinatsystem: UTM 32N

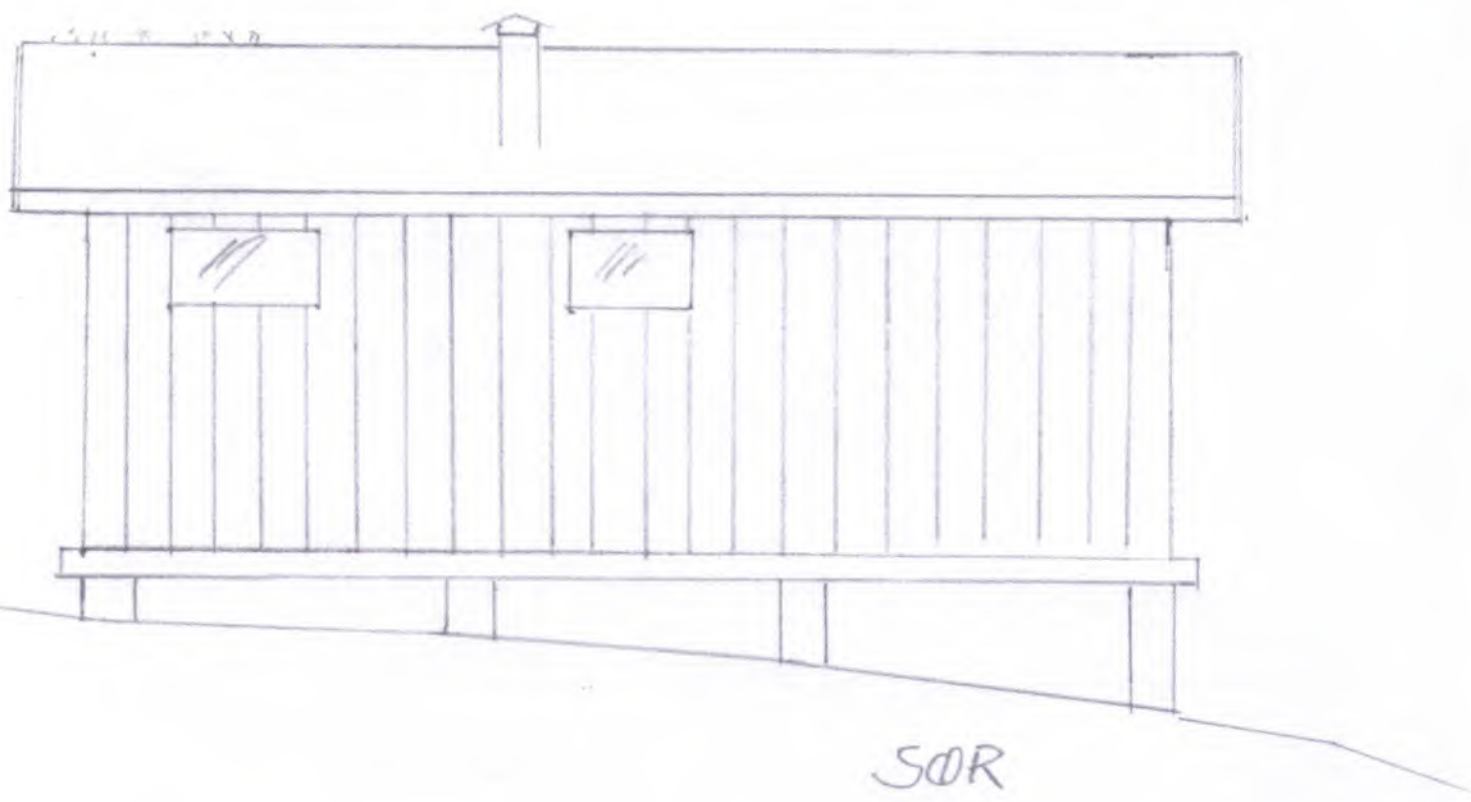
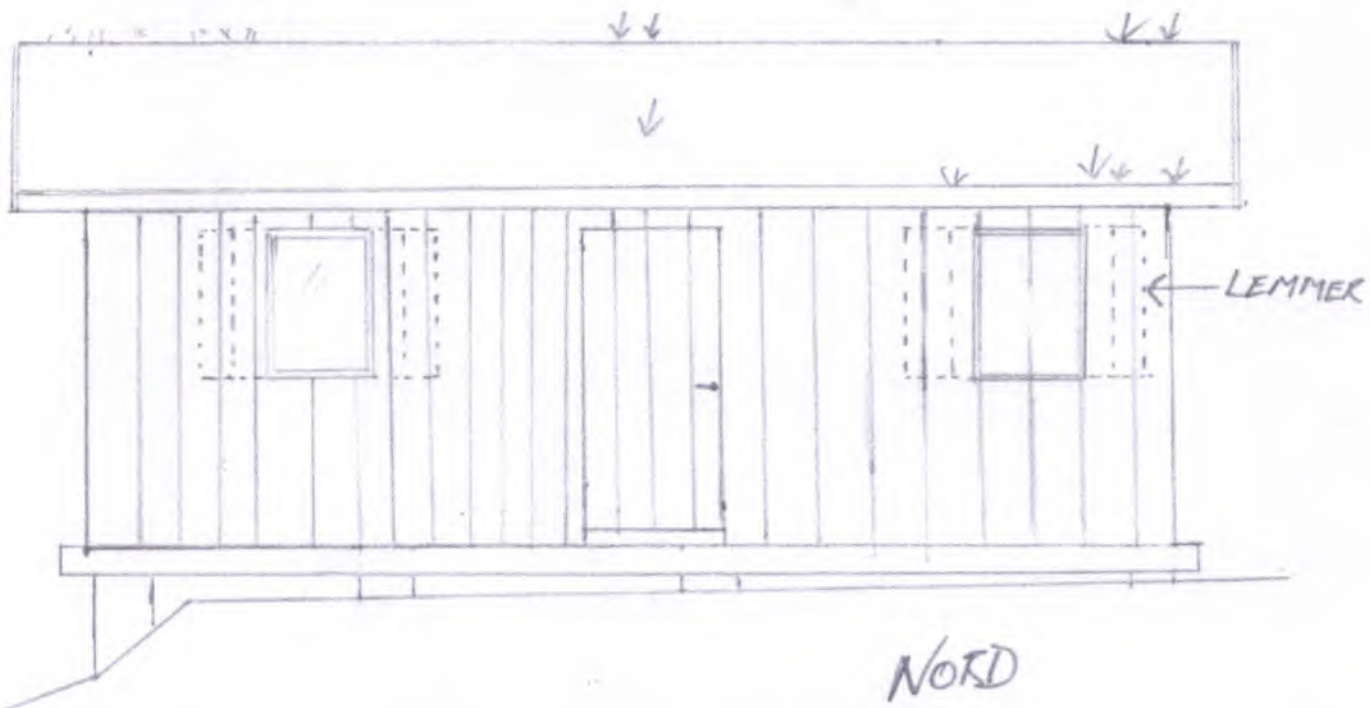

© 2023 Norkart AS/Geovekst og kommunene/NASA, Meti © Mapbox © OpenStreetMap

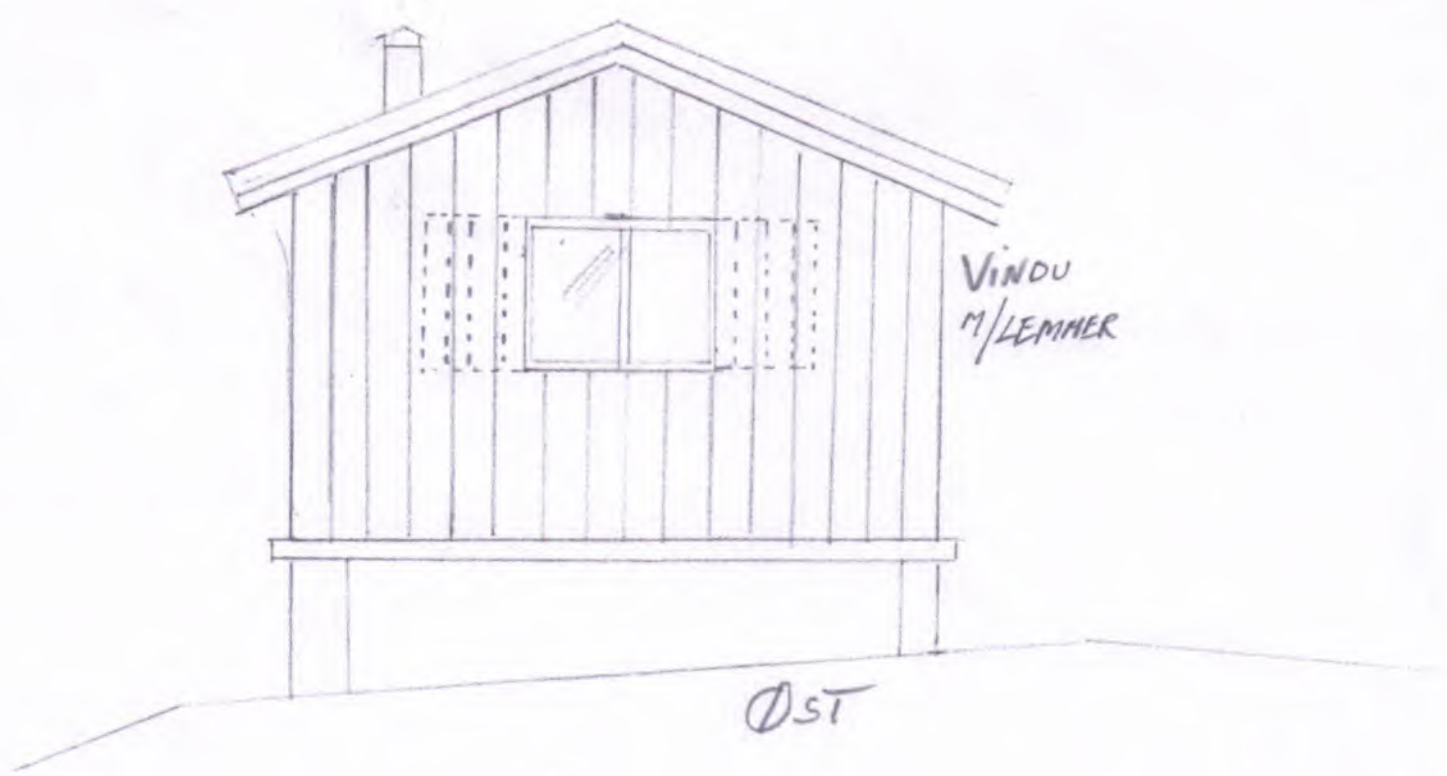
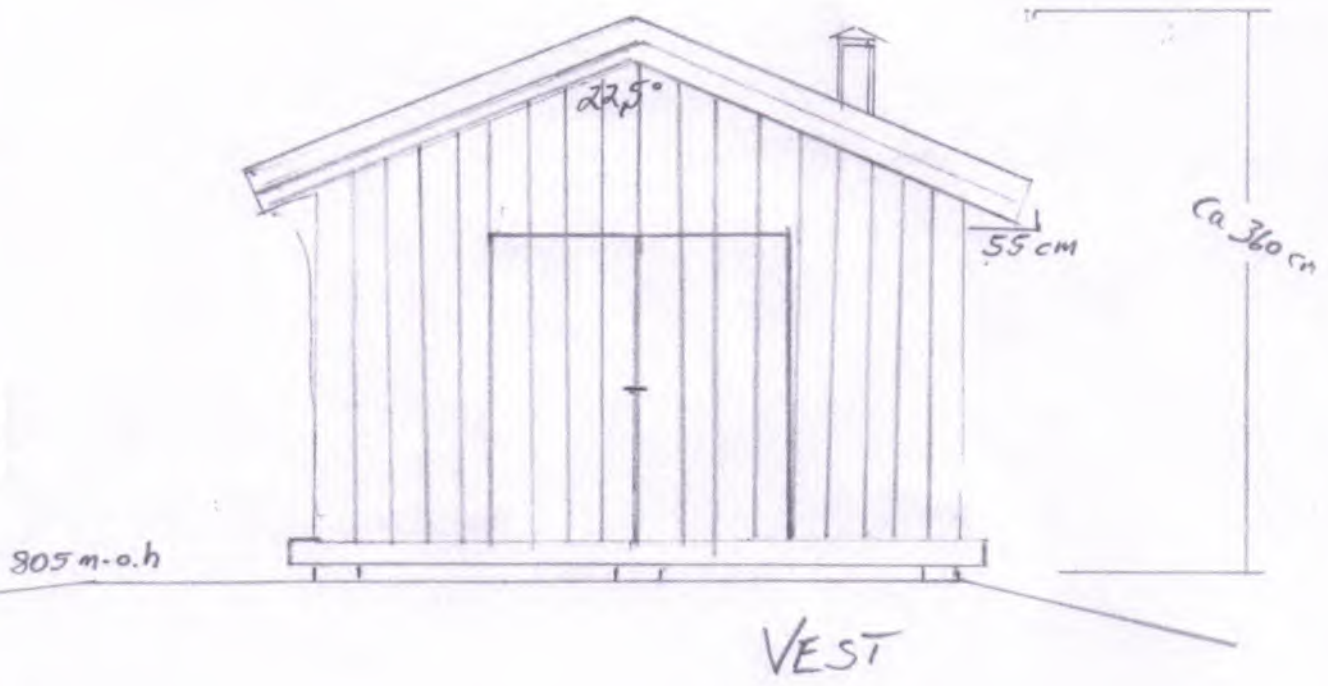

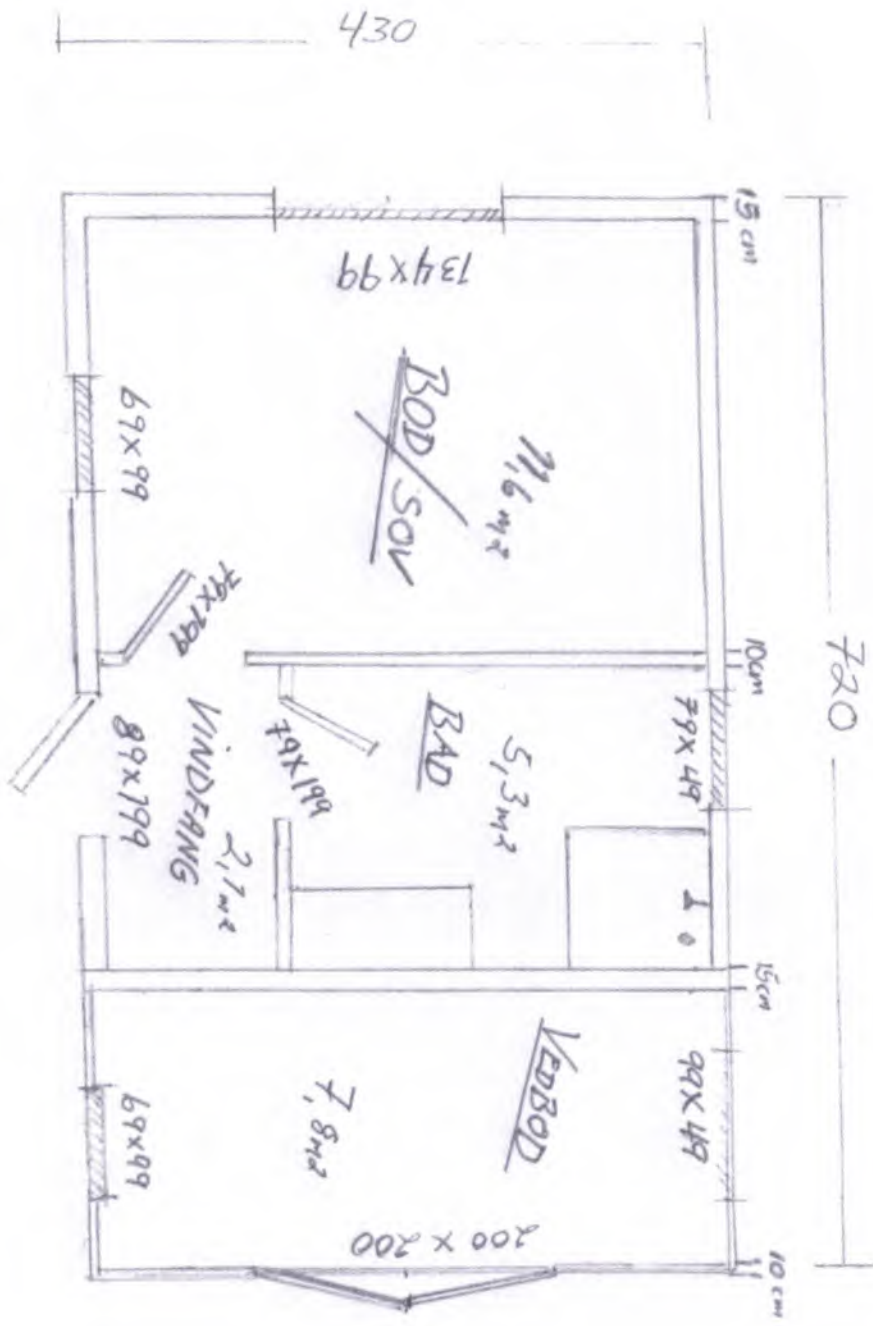

119#2488.b337de5c-09d1-4pr2-ba11-1830d6d56232.12

119#2490.b337desc-09d1-4b72-ba11-1830d6d66232.14

fra: harald.wethal@online.no [harald.wethal@online.no]

til: Ole Erik Feragen [/o=ExchangeLabs/ou=Exchange Administrative Group

FYDIBOHF23SPDLT)/cn=Recipients/cn=8c9d6fc418d0479392fb36cb4716740a-Ole Erik Fe]

topi:

sendt: 28.09.2023 11.15.36

emne: SV: Byggesøknad

vedlegg:

Denne eposten er sendt fra en person utenfor organisasjonen. Ikke klikk på lenker eller åpne vedlegg før du er sikker på hvem avsender er, og at innholdet er trygt.

ei

et skal ikke bli endringer av terrenget på eiendommen. Vi ønsker og ha det nøyaktig slik som det var.

Vennlig hilsen

Harald Wethal

Ole Erik Feragen <ole.feragen@os.kommune.no>

ts: onsdag 27. september 2023 09:36

til: 'harald.wethal@online.no' <harald.wethal@online.no>

emne: Byggesøknad

ei!

Vi legger søknad mottatt 26.09.2023 til grunn for behandlingen, søknad 25.09.2023 utgår.

Et ifra tegningene tyder det ikke på å bli endringer av terrenget på eiendommen, stemmer det? Om det blir endringer er det fint om du synliggjør hvilke endringer som eventuelt skal gjøres i forbindelse med nytt bygg. Både på tegning, samt at det opplyses hva som eventuelt blir maksimal endring i terreng høyder på eiendommen. Legger ved et eksempel på hvordan et slikt terrengsnitt kan se ut 😊

VH

Ole Erik Feragen

Os kommune

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2021/5848

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	23/2023	20.11.2023

Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde - oversending av sak til Miljødirektoratet for vurdering av overtredelsesgebyr

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna oversender med dette vedlagte sak til Miljødirektoratet og ber at det vurderes overtredelsesgebyr etter brudd på bestemmelser i Forskrift om verne av Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde og naturmangfoldlovens § 48.

Saksdokumenter (følger saken)

Dokumentene i saken er unntatt offentligheten etter offentleglova § 24 annet ledd, og styremedlemmene får derfor tilsendt disse dokumentene i en egen digital utsending.

Andre saksdokumenter:

1. Forvaltningsplan for Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde, 2004

Saksopplysninger

Denne saken er av en slik karakter at alle opplysninger som er knyttet til den konkrete eiendommen og eier er unntatt offentlighet. Forvalter har derfor skjermet saksopplysninger og vurderinger i eget dokument som sendes ut i egen digital forsendelse til medlemmene til dette styremøtet.

Opplysninger om hjemmelsgrunnlaget med verneforskrift og naturmangfoldlov, og retningslinjer i forvaltningsplan og forvaltningspraksis praktisering er av generell karakter og kan tas inn i det offentlige saksframlegget.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

§ 2 Formålet med opprettelsen av Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde er: å ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner, skapt gjennom aktiv jordbruksdrift, utgjør en vesentlig del av landskapets egenart.

I vernebestemmelsene § 3 heter det at

1. Området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, slik som for eksempel oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, oppdyrking av nye arealer, inngjerding av utmarksarealer, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, sprøyting med kjemiske midler mot lauvtreoppslag, planting og såing av trær, riving av eldre seterbebyggelse, henleggelse av avfall og hensetting av campingvogner og bobiler. Opplistingen er ikke uttømmende. Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må ansees å ville endre landskapets art eller karakter vesentlig.

Videre heter det i verneforskriften § 5 Eventuelle unntak etter søknad:

«Når virksomheten kan skje uten at det strider mot formålet med vernet, og når særlige grunner taler for det, kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi tillatelse til»:

1. Oppføring av nødvendige nye bygninger til seterformål og beitebruk.
2. Ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger med tanke på bruksendring.
3. Tilbygg til eksisterende bygninger.
4. Oppdyrking av nye arealer.
5. Framføring av nye veger for jordbruksformål.
6. Framføring av nye kraftlinjer, kabler eller telelinjer.
7. Etablering av nye setre.
8. Gjenopptakelse av jordbruksdrift eller seterdrift på nedlagte setervoller.
9. Riving av eldre seterbebyggelse.

Når tiltaket ikke er gitt en nærmere opplisting i vernebestemmelsene, må tiltaket vurdere setter dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven.

Naturmangfoldloven § 48 (dispensasjon fra vernevedtak)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særlig legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller

utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

Forvaltningsplanen for Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde gir nærmere beskrivelse og konkretisering av hvordan vernebestemmelsene skal forstås og praktiseres.

Myndighet

Tiltaket som her er avdekket, vurderes å være brudd på verneforskriftene bestemmelse for Vangrøftdalen-Kjurrudalen landskapsvernområde og naturmangfoldloven.

Saken må derfor vurderes etter naturmangfoldloven § 74 om overtredelsesgebyr hvor det er Miljødirektoratet som har myndighet å ilegge en straffesanksjon.

I tråd med gjeldene delegeringsreglementet for nasjonalparkstyret for Forollhogna er det nasjonalparkstyret som avgjør om saken skal oversendes til Miljødirektoratet for vurdering etter naturmangfoldlovens § 74 om overtredelsesgebyr.

Vurderinger

Vurderingene inneholder opplysninger som er unntatt offentlighet, og framgår i eget skjermet dokument som kun er gjort tilgjengelig for styret i forbindelse med behandlingen av saken. Se kommenterer under saksdokumenter.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2021/650

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	24/2023	20.11.2023

Nasjonalparkstyret for Forollhogna - delegering av myndighet ved brudd på verneforskrift og naturmangfoldloven

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir arbeidsutvalget for nasjonalparkstyret delegert myndighet til å oversende saker til Miljødirektoratet for vurdering av overtredelsesgebyr. Dette gjelder for saker ved mindre alvorlige brudd på naturmangfoldloven, verneforskrift og bestemmelser i enkeltvedtak innenfor nasjonalparkstyrets myndighetsområde, jf. punkt 5, 8.3 og 8.5 i nasjonalparkstyrets vedtekter.

Alvorlige overtredelser skal fortsatt vurderes av nasjonalparkstyret for eventuell politianmeldelse.

Delegeringsreglementet til nasjonalparkstyret revideres i tråd med dette vedtaket

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Informasjon om overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven - Miljødirektoratet 21.06.2022.

Andre saksdokumenter:

1. [Vedtekter for nasjonalparkstyret for Forollhogna](#), 1. januar 2020.

Saksopplysninger

Overtredelsesgebyr er en forvaltningssanksjon som kan ilegges privatpersoner og foretak som en reaksjon på brudd på bestemmelser angitt i [naturmangfoldloven § 74](#). Denne sanksjonen kan brukes for å reagere på brudd på naturmangfoldlovens bestemmelser, forskrifter etter loven og bestemmelser i enkeltvedtak etter loven.

Overtredelsesgebyr regnes som straff og er en alternativ reaksjon til politianmeldelse for oppfølging i straffesporet. Ved overtredelser av regelverket må forvaltningsmyndigheten ta stilling til om saken skal politianmeldes eller om det i stedet bør ilegges et overtredelsesgebyr. Overtredelsesgebyr regnes som en mildere reaksjon enn politianmeldelse (oppfølging i straffesporet).

De alvorlige bruddene på naturmangfoldloven skal politianmeldes av nasjonalparkstyret. Overtredelsesgebyr er aktuelt for de overtredelsene som vurderes som mindre alvorlige, men hvor det er viktig for etterlevelsen av regelverket at det kommer en reaksjon. Det er i tillegg en forutsetning for å gi overtredelsesgebyr at saken er tilstrekkelig opplyst, slik at det ikke er uklarerheter mht. hva som har skjedd eller av hvem. Faktum må være klart i saken.

Det er bare Miljødirektoratet som har myndighet til å gi overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven § 74. Forvaltningsmyndigheten kontakter Miljødirektoratet for en forhåndsvurdering om overtredelsesgebyr kan være en egnet reaksjon i den aktuelle saken. Dersom saken er egnet, kan den oversendes formelt til Miljødirektoratet for videre behandling. Vurderes saken som mer alvorlig, skal den i stedet politianmeldes. Ileggelse av overtredelsesgebyr bør skje raskt, slik at overtrederen får en rask reaksjon. Dette vil virke mer preventivt enn om overtredelsesgebyret kommer lenge etter lovbruddet er gjennomført.

Nasjonalpark- og verneområdestyrer kan delegere myndighet til arbeidsutvalget eller sine forvaltere til å sende over saker til Miljødirektoratet med sikte på overtredelsesgebyr. Miljødirektoratet anbefaler dette for å sikre en mest mulig effektiv saksgang.

Vedlagt informasjonsbrev fra Miljødirektoratet redegjør mer detaljert for hvilke saker som vurderes som alvorlige (politianmeldelse), og hvilke saker som vurderes som mindre alvorlig (overtredelsesgebyr).

Følgende krav gjelder for å illegge overtredelsesgebyr:

- Overtrederen må ha opptrådt uaktsomhet eller forsettlig.
- Det skal ikke være snakk om nødrett eller nødverge.
- Overtredelsen er utført etter 01.01.2021
- Forholdet er ikke foreldet (foreldes etter 2 år)

Hvem gjør hva i slike saker?

- Forvalter vurderer og kontakter juristene i Miljødirektoratet
- Styret beslutter om en sak skal oversendes Miljødirektoratet eller delegerer myndighet til arbeidsutvalg eller forvalter.
- SNO kan fremme en sak på egen hånd
- Miljødirektoratet beslutter om det skal ilegges overtredelsesgebyr
- (samordningsplikt, forhåndsvarsler og treffer vedtak).

I nasjonalparkstyret sine vedtekter, punkt 5 står det følgende:

«Styret kan gi arbeidsutvalget myndighet til å treffe vedtak etter naturmangfoldloven/ verneforskriftene i enkeltsaker som ikke er av stor betydning for verneverdiene. Arbeidsutvalgets vedtak skal treffes innenfor rammen av prinsipper fastsatt av styret for de ulike saksområdene i tråd med naturmangfoldloven/ verneforskriftene.»

Videre i styrets vedtekter punkt 8.5 står det følgende om brudd på naturmangfoldloven/verneforskriftene, rapporter og anmeldelser:

«Styret har som forvaltningsmyndighet et selvstendig ansvar for å påse at alle brudd på verneforskriftene som styret får kjennskap til blir rapportert/anmeldt til politiet dersom det er grunn til å anta at forholdet er straffbart.

Kopi av anmeldelse/rapport, samt avgjørelse fra politiet skal sendes Fylkesmannen og Miljødirektoratet. Der administrative sanksjoner er aktuelt jf. naturmangfoldloven kap. IX, skal styret oversende en rapport om forholdet til Fylkesmannen - med kopi til Miljødirektoratet».

Vurderinger

For å sikre en mest mulig effektiv saksgang ved brudd på regelverket, vurderes det som hensiktsmessig at nasjonalparkstyret for Forollhogna delegerer myndighet til arbeidsutvalget når det gjelder oversending til Miljødirektoratet av saker til vurdering av overtredelsesgebyr.

Nasjonalparkstyret har 4-5 møter i løpet av et år og består av 9 faste medlemmer. Arbeidsutvalget består av 3 medlemmer og kan enklere møtes fysisk eller digitalt i et Teams-møte, og ta stilling til sanksjonering i forbindelse med regelbrudd. Reaksjonen vil da skje raskere, noe som virker mer preventivt og er i tråd med Miljødirektoratets anbefaling.

Delegering av myndighet fra nasjonalparkstyret til arbeidsutvalget er i tråd med vedtektenes punkt 5. Her delegeres myndighet til å treffe vedtak i *«enkeltsaker som ikke er av stor betydning for verneverdiene»*, og som er *«innenfor rammen av prinsipper fastsatt av styret for de ulike saksområdene og i tråd med naturmangfoldloven/verneforskriften»*. Overtredelsesgebyr brukes ved mindre alvorlige regelbrudd, som ikke er av stor betydning for verneverdiene.

Etter hvert som det etablerer seg en forvaltningspraksis, kan det være aktuelt å delegere denne myndigheten videre fra arbeidsutvalget til nasjonalparkforvalterne.

Veiledningen fra Miljødirektoratet er at saker skal sendes over til dem i etterkant av forhåndsvurdering og beslutning av styret om oversending. Statsforvalteren får kopi av styrets vedtak om oversending.

Miljødirektoratet jobber for tiden med revisjon av vedtekter til nasjonalpark- og verneområdestyrer, og det kan derfor forventes at det kan komme endringer i teksten om administrative sanksjoner etter hvert.

Verneområde- og nasjonalparkstyrene
Alle statsforvaltere

Trondheim, 21.06.2022

Deres ref.:
[REF]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/6362

Saksbehandler:
Hege Langeland

Informasjon om overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven

Miljødirektoratet vil i dette brevet gi informasjon om hvordan overtredelsesgebyr vil bli benyttet som reaksjon for påbrudd på naturmangfoldloven.

Om overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven

Overtredelsesgebyr er en forvaltningssanksjon som kan ilegges privatpersoner og foretak som en reaksjon på brudd på bestemmelser angitt i [naturmangfoldloven § 74](#). Denne sanksjonen kan brukes for å reagere på brudd på naturmangfoldlovens bestemmelser, forskrifter etter loven og bestemmelser i enkeltvedtak etter loven.

Overtredelsesgebyr regnes som straff og er en alternativ reaksjon til politianmeldelse for oppfølging i straffesporet. Ved overtredelser av regelverket må forvaltningen ta stilling til om saken skal politianmeldes eller om det i stedet bør ilegges et overtredelsesgebyr. Overtredelsesgebyr regnes generelt sett som en mildere reaksjon enn politianmeldelse (oppfølging i straffesporet).

Politiet og påtalemyndigheten skal prioritere å følge opp lovbrudd som er av alvorlig karakter, eller som ikke anses å kunne sanksjoneres tilstrekkelig av forvaltningen. Ved lovbrudd som forvaltningen har forutsetninger for å avdekke og sanksjonere på en tilstrekkelig måte, skal forvaltningssporet benyttes, f.eks. med illeggelse av overtredelsesgebyr. De alvorlige bruddene på naturmangfoldloven skal derfor fortsatt politianmeldes.

Overtredelsesgebyr er aktuelt for de overtredelsene som vurderes som mindre alvorlige, men hvor det er viktig for etterlevelsen av regelverket at det kommer en reaksjon. Det er i tillegg en forutsetning for å gi overtredelsesgebyr at saken er tilstrekkelig opplyst slik at det ikke er uklareheter mht. hva som har skjedd eller av hvem.

Bevis og taushetsretten i forvaltningsloven § 48

Når forvaltningsorganet blir kjent med at det foreligger en overtredelse som det er aktuelt å følge opp med overtredelsesgebyr eller politianmeldelse, må vedkommende overtredende gjøres oppmerksom på at vedkommende ikke har plikt til å uttale seg, se [forvaltningsloven § 48](#). En kort

generell orientering om taushetsretten bør gis til gjerningspersonen så snart et tilsyn eller undersøkelser gir mistanke om at det kan være begått brudd på regelverket. Vedkommende kan likevel velge å forklare seg frivillig etter at slik generell orientering er gitt, og forklaringen kan i slike tilfeller brukes som bevis.

Denne regelen springer ut av vernet mot selvinkriminering som gir beskyttelse mot å tvinges til å bidra til egen straffeforfølgning gjennom en forklaring eller annen bevisføring som medfører erkjennelse av skyld, og er en del av kravet om rettferdig rettergang i Den europeiske menneskerettighetskonvensjon artikkel 6 nr. 1.

Miljødirektoratet har myndighet

Det er bare Miljødirektoratet som har myndighet til å gi overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven § 74. På et senere tidspunkt kan det bli aktuelt å delegerer myndigheten videre.

Dersom nasjonalpark- og verneområdestyrer eller statsforvalter blir kjent med overtredelser av naturmangfoldloven som bør følges opp med en annen reaksjon enn politianmeldelse, bør Miljødirektoratet kontaktes for å avklare om det kan være aktuelt å ilegge overtrederen et overtredelsesgebyr (se kontaktpersoner avslutningsvis i brevet). Miljødirektoratet vil i slike tilfeller gjør en foreløpig forhåndsvurdering av om overtredelsesgebyr kan være en egnet reaksjon i den aktuelle saken. Dersom saken vurderes egnet, kan den oversendes formelt til Miljødirektoratet for videre behandling. Vurderes saken som mer alvorlig skal den i stedet politianmeldes, jf. over.

Når saken skal oversendes til Miljødirektoratet, er det viktig at all informasjon som opplyser forholdet er med. I oversendelsesbrevet må det redegjøres for hva som har skjedd, når, hvor og av hvem. Navn og kontakinformasjon på den/de som har begått handlingen(e) må med. Dokumentbevis, bilder, kartfestinger osv. vedlegges der disse finnes. Dokumentene bør som hovedregel unntas offentlighet etter offentleglova § 24 annet ledd.

Miljødirektoratet vil sørge for den videre behandlingen av saken når den er oversendt hit. Overtrederen vil bl.a. få forhåndsvarsel før det eventuelt gis et vedtak om å ilegge overtredelsesgebyr. Miljødirektoratet vil også sørge for samordning med andre myndigheter i samsvar med forvaltningsloven § 47 i saker hvor dette er et krav.

Ileggelse av overtredelsesgebyr bør skje raskt, slik at overtrederen får en rask reaksjon. Dette vil virke mer preventivt enn om overtredelsesgebyret kommer lenge etter at lovbruddet er gjennomført. Nasjonalpark- og verneområdestyrer kan delegerer til sine forvaltere adgangen til å sende over saker til Miljødirektoratet med sikte på overtredelsesgebyr. Vi anbefaler at dette gjøres for å sikre en mest mulig effektiv saksgang.

Overtredelsesgebyr kan bare ilegges for overtredelser som er foretatt etter 1. januar 2021, og det er en foreldelsesfrist på 2 år.

Hvilke overtredelser er egnet for overtredelsesgebyr?

Generelle momenter

Som nevnt, er det de mindre alvorlige straffbare overtredelsene som vil være egnet for overtredelsesgebyr. I tillegg kan gebyr benyttes på overtredelser som i dag ikke er gjort straffbare, som f.eks. brudd på naturmangfoldloven § 6.

I saker hvor man kan velge mellom anmeldelse eller overtredelsesgebyr vil følgende momenter tale *for* overtredelsesgebyr:

- Overtredelsen regnes som et mindre alvorlig lovbrudd sammenlignet med andre overtredelser på feltet (eller regnes som en formalovertredelse).
- Overtredelsen gjelder et enkelt, konstaterbart faktum. Saken må være tilstrekkelig opplyst. Er det tvil rundt hva som har skjedd eller hvem som har begått handlingen må saken anmeldes slik at faktum blir klarlagt gjennom etterforskning.
- Subjektiv skyld er enkelt å konstatere (som punktet over).
- Overtredelsen gir små konsekvenser av den enkelte handling.
- Overtredelsen gjelder et enkeltstående brudd fra gjerningspersonen. Flere overtredelser fra samme gjerningsperson vil kunne tilsi anmeldelse.

Miljødirektoratet har gjort en forhåndsvurdering av hvilke typetilfeller som generelt sett bør politianmeldes og hvilke som kan være aktuelle for overtredelsesgebyr. Overtredelsene må samtidig vurderes konkret i den enkelte sak i lys av momentene over.

I det følgende gir vi noen eksempler på saker som *kan* være egnet for gebyr. Eksemplene er ikke uttømmende og bare veiledende:

Overtredelser i verneområder

Overtredelser som gjelder ulovlig motorferdsel, ulovlige byggetiltak uten søknad, hogst, samt graving og deponering som har et visst omfang bør som hovedregel anmeldes. Flere overtredelser fra samme overtreder bør også som oftest anmeldes.

Forutsatt at overtredelsen ikke har medført særlige konsekvenser for naturverdier vurderer vi at følgende eksempler kan være egnet for bruk av overtredelsesgebyr:

- mindre brudd på vilkår i tillatelse
- små byggetiltak på eksisterende bygninger
- el-sykling på vei hvor sykling er tillatt
- forsøpling (lite omfang)
- ulovlig bål, brenning av avfall (lite omfang)
- brudd på ferdselsforbud (kort varighet og ingen forstyrrelse av dyrelivet)
- bruk av drone (ikke ved forstyrrelse eller unødig jaging)
- hensetting av gjenstander (lite omfang)
- graving (lite omfang)
- deponering (lite omfang)
- telting uten tillatelse (kort tidsrom ingen skjerpene omstendigheter)

Det kan også være aktuelt å bruke overtredelsesgebyr i andre tilfeller enn eksemplene som vi har vist til over.

Subjektiv skyld er videre en del av vurderingen av hvilken reaksjon som bør benyttes, f.eks. vil en handling som er begått med forsett eller grov uaktsomhet (vedkommende er sterkt å bebreide for sin handlemåte), kan tale for at en sak bør anmeldes.

Overtredelser utvalgte naturtyper

Overtredelsesgebyr kan ofte være aktuelt ved brudd på aktsomhetsplikta i naturmangfoldloven § 6, der overtredelsen har rammet en utvalgt naturtype. Ettersom overtredelse av aktsomhetsplikten ikke er straffbar, vil overtredelsesgebyr også være aktuelt ved grove overtredelser.

Overtredelser artsforvaltning

Overtredelsesgebyr for brudd på naturmangfoldlovens regler om artsforvaltning kan, avhengig av artens bevaringsstatus og omstendighetene rundt det straffbare forholdet, være egnet for individuelt utmålt overtredelsesgebyr dersom overtredelsen ikke anmeldes.

Overtredelser fremmede organismer

Overtredelsesgebyr kan være aktuelt ved mindre alvorlige overtredelser av regelverk etter naturmangfoldlovens kapittel IV om fremmede organismer. Eksempler på saker der det kan være aktuelt å vurdere overtredelsesgebyr kan være brudd på vilkår i tillatelse etter forskrift om utenlandske treslag til skogbruksformål, overtredelse av pliktene i forskrift om fremmede organismer V eller ulovlig utsetting av landlevende planter foretatt av privatpersoner.

Krav om stans, retting og tvangsmulkt

Krav om stans, retting og tvangsmulkt etter naturmangfoldloven kapittel IX kan og bør brukes i tillegg til overtredelsesgebyr. Varsel og vedtak om dette kan skje parallelt med at det ilegges overtredelsesgebyr, og er i utgangspunktet to ulike prosesser.

Statsforvalteren og nasjonalpark- og verneområdestyrene har selv myndighet til å fatte vedtak om f.eks. retting etter naturmangfoldloven § 69. Miljødirektoratets veileder [M-617 Oppfølging av ulovlige forhold i verneområder](#) gir informasjon om hvordan dette bør gjøres i verneområder. Denne veilederen vil senere bli oppdatert med mer veiledning om bruk av overtredelsesgebyr i verneområder.

Kontaktpersoner

Vi ber om at følgende personer kontaktes for henvendelser om overtredelsesgebyr:

- *Verneområder:* Helene Mokkelbost (helene.mokkelbost@miljodir.no), Hege Langeland (hege.langeland@miljodir.no), John Ole Grøtte (john.ole.grotte@miljodir.no) og Pål Foss Digre (pal.foss.digre@miljodir.no).
- *Fremmede organismer, utenlandske treslag og utvalgte naturtyper:* Pål Foss Digre (pal.foss.digre@miljodir.no)
- *Artsforvaltning:* Nils Kristian Grønvik (nils.kristian.gronvik@miljodir.no)

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Trond Flydal
seksjonsleder

Hege Langeland
seniorrådgiver

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2019/6064

Saksbehandler: Hans Bull

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	25/2023	20.11.2023

Revisjon av forvaltningsplanen for verneområdene i Forollhogna - status på arbeidet for 2023

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna tar presentasjonen om status på arbeidet med revisjonen av forvaltningsplanene til orientering.

Nasjonalparkstyret ser at det er avgjørende med en tilleggsressurs til sekretariatet for å få en stabil framdrift på revisjonsarbeidet med forvaltningsplanene, og ber derfor Miljødirektoratet om ressurser tilsvarende en 100 %-stilling for en 3-årsperiode (2024-2026) for å sikre kontinuitet med revisjonen av forvaltningsplanene for verneområdene i Forollhogna. Dette meldes inn på post 1420.21 driftsmidler for styret.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Oppstartsmelding revidering av forvaltningsplan for Øyungen LVO med vedlegg
- 2 Oppstartsmelding revidering av forvaltningsplan for Ledalen LVO med vedlegg

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret vedtok den 14.02.2023 oppdatering av prosjektplanen for revisjonsarbeidet med forvaltningsplanene for verneområdene i Forollhogna i sak 4/2023.

Miljødirektoratet bevilget kr. 550.000 for å forsterke sekretariatet med en stillingsressurs, og i juli-måned ble det oppstart med ny medarbeider i et halvårs engasjement med kontorsted Veksthuset Røros.

Overordnet arbeid

- Temamøte om byggesak og bygningsmiljø – 22.mars
- Saksbehandlingsrutiner – felles administrative saksbehandlingsrutiner mellom myndighetsutøvere.
- Befaring med nasjonalparkstyret 4.-5.sept. med drøftinger av type byggesaker mm.

Oppstart med revisjon av forvaltningsplaner for landskapsvernområdene Øyungen og Ledalen jf. prosjektplan.

- Melding om oppstart utsendt 02.10.2023 til berørte grunneiere og brukerinteresser.
- Møte med kommuner og fylkeskommune gjennomført 19.10.2023.
- Møte med Statskog og fjellstyrene gjennomført 19.10.2023.
- Offentlige oppstartsmøter gjennomført på kveld:
 - o Røros 24.10.2023
 - o Ålen 26.10.2023
- Frist for innspill 10. november.

Nærmere gjennomgang og status av arbeidet blir gitt på styremøtet.

Vurderinger

Forvalterne ser at en tilleggsressurs i sekretariatet har vært avgjørende for både å få oppstart på arbeidet og holde prosessene i gang. Det vurderes at oppfølging av arbeidet med revisjon krever særskilt prioritering i mengde og tid, ved siden av å følge opp daglige oppgaver av forvaltere. For å ivareta videre prosess med bred medvirkning vurderes det at det er avgjørende med en tilleggsressurs til sekretariatet for å få en stabil framdrift på revisjonsarbeidet med forvaltningsplanene.

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Saksbehandler Roy Duvier

Vår ref. 2023/10166-0

Deres ref. «REF»

Dato 02.10.2023

Øyungen landskapsvernområde - melding om oppstart av revidering av forvaltningsplan

Nasjonalparkstyret for Forollhogna melder med dette oppstart av revidering av forvaltningsplan for Øyungen landskapsvernområde.

Dette brevet går ut til berørte grunneiere og brukerinteresser for landskapsvernområdet, men listen er ikke uttømmende. Noen berørte parter kan også være glemt eller oversett. Det er derfor fint dersom du/dere kan bringe informasjonen til de som ikke får dette brevet.

Offentlige oppstartsmøter vil bli holdt:

Ålen, Hovet – torsdag 26. oktober kl. 19.00 – 21.00

- Møterom: Messa

Røros, Veksthuset – tirsdag 24. oktober kl. 19.00 – 21.00

- Adresse Veksthuset: Tollef Bredalsvei 13, 7374 Røros. Møterom: Femunden, 2. etasje.

Vi ønsker innspill så tidlig som mulig i planprosessen. Frist for innspill i førsteomgang er satt til fredag 10. november 2023, og sendes helst via:

Digitalt skjema: <https://forms.office.com/e/30ssy6bDit>,

eventuelt:

E-post til sftlpost@statsforvalteren.no (Emnetittel: «Forvaltningsplan – Øyungen landskapsvernområde, ref: 2023/10166»),

eller

Brev stilet til Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/ Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer.

Ved spørsmål kontakt: Roy Duvier (731 99 391, roy.duvier@statsforvalteren.no)

Øyungen landskapsvernområde

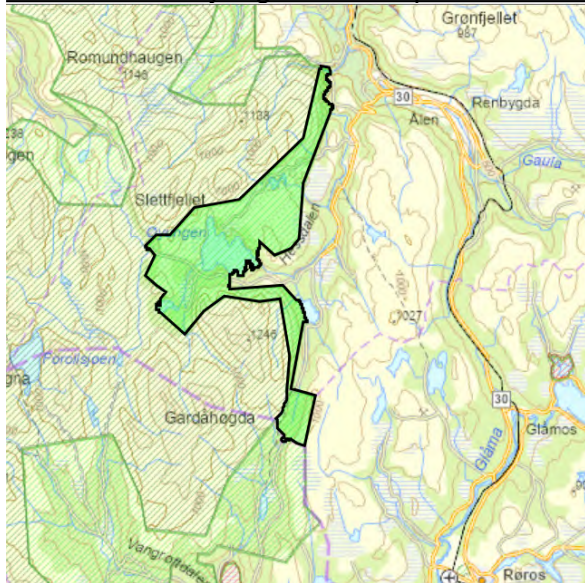
Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder, herunder Øyungen landskapsvernområde (figur 1) ble med hjemmel i naturmangfoldloven vernet med ved kongelig resolusjon i 2001. Forvaltningsplanen for Øyungen og Ledalen landskapsvernområde ble utarbeidet 2002 og har ikke vært revidert siden området ble vernet.

Revideringen skal sikre medvirkning og bred lokal forankring blant berørte parter. Dagens forvaltningsplan finnes på [Forvaltningsplan-for-Oyungen-og-Ledalen.pdf](http://nasjonalparkstyre.no) (nasjonalparkstyre.no) (ligger også vedlagt).

Det er viktig å være klar over at forvaltningsplanen **ikke** kan endre verneforskriften for området. Retningslinjene i planen kan verken være strengere eller lempeligere enn det som er hjemlet i verneforskriften. Forvaltningsplanen skal fungere som en veiledning for brukere og forvaltere i hvordan verneforskriften skal tolkes.

Besøksstrategien som ble vedtatt for verneområdene til nasjonalparkstyret for Forollhogna i 2020 vil fungere som et vedlegg for forvaltningsplanen, da denne peker på strategiske grep for besøksforvaltningen av verneområdene. Revisjonen av forvaltningsplanen i denne omgang vil derfor ikke omhandle temaet besøksforvaltning.

Kartutsnitt av Øyungen landskapsvernområde:

Figur 1. Kartutsnitt for Øyungen lvo fra naturbase.

Om revidering av forvaltningsplan

Bakgrunn og formål

Forskrift om vern av Øyungen landskapsvernområde ble fastsatt ved kongelig resolusjon 21.12.2001. I § 7 i forskriften heter det at det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, registrering, tilrettelegging, informasjon m.v. En slik forvaltningsplan ble utarbeidet felles for Øyungen og Ledalen og godkjent i 2002.

Denne forvaltningsplanen revideres for første gang etter at forsøksperiode med lokal forvaltning er over, dvs i 2010, deretter maksimum hvert 10. år. Det er nå gått 21 år uten ny revidert forvaltningsplan. Gjeldende forvaltningsplan ble utarbeidet av Holtålen kommune på oppdrag fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Holtålen og Røros kommune var forvaltningsmyndighet frem til forvaltningsmodellen med lokalt nasjonalparkstyre ble innført i 2011. Det er derfor nasjonalparkstyret for Forollhogna med representanter fra Holtålen, Midtre-Gauldal, Rennebu, Tynset, Tolga, Os og Røros kommuner, samt fylkeskommunen i Trøndelag og Innlandet som forvalter verneområdene, herunder Øyungen landskapsvernområde.

I kapittel 8.1 i vedtektene til Nasjonalparkstyret for Forollhogna heter det at: «*Styret skal utarbeide/revidere forvaltningsplan for verneområdene. Oppstart av planarbeidet bør skje i dialog med Miljødirektoratet. Forvaltningsplaner skal utarbeides innenfor rammene av naturmangfoldloven og verneforskriftene. Forvaltningsplanen skal konkretisere hvordan formålet med vernet skal nås, og skal inneholde enn flerårig tiltaksplan og en besøksstrategi. Utkast til forvaltningsplan skal sendes til direktoratet for faglig gjennomgang før høring. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Miljødirektoratet.*».

Hva er en forvaltningsplan?

En forvaltningsplan skal være et praktisk hjelpemiddel i den daglige forvaltninga, og skal fungere som et oppslagsverk både for publikum og forvaltningen. Den overordna målsettingen med forvaltningsplanen er å ta vare på verneverdiene, både gjennom å beskytte dem mot uønskede inngrep, og gjennom å legge til rette for aktivitet som fremmer verneverdiene.

Et annet formål med forvaltningsplanen er å gi rammene for enhetlig og forutsigbar forvaltning av området. Gjennom å utarbeide klare regler for forvaltningspraksis og saksbehandling, håper en å bidra til å dempe konflikter og å sikre at en unngår tilfeldige avgjørelser som kan skade verneverdiene. Retningslinjene i planen kan ikke være strengere eller lempeligere enn det som er hjemlet i verneforskriften. Forvaltningsplanen skal derimot gi retningslinjer for hvordan verneforskriften skal tolkes, og brukes, i en konkret forvaltningspraksis.

Dagens forvaltningsplan beskriver landskapsvernområdets naturverdier og bruken av området. Den har retningslinjer for bruken av områdene for de ulike brukergruppene, og hvordan søknader om dispensasjoner skal vurderes. Dette gjelder retningslinjer for landbruksaktivitet, byggetiltak, motorferdsel, skjøtsel av kulturlandskap, skogbruk, kulturminner og informasjon og merking.

Forvaltningsplaner som utarbeides nå skal ikke foreligge som en trykksak, slik det har vært praktisert tidligere. De skal kun lages i digital form, med mulighet for utskrift. Miljødirektoratet har utarbeidet en mal for forvaltningsplaner på nett som skal brukes. Den etter hvert vedtatte forvaltningsplanen vil ligge tilgjengelig på Miljødirektoratets nettsjeneste Naturbase.

Grovskissert fremdriftsplan

Vi gjør oppmerksom på at denne oppstartsmeldingen kun gjelder Øyungen landskapsvernområde. Med bakgrunn i geografi og slektskap vil forvaltningsplanen for Ledalen landskapsvernområde revideres parallelt. Det legges opp til en bred prosess der alle berørte parter skal involveres. Dette gjelder for eksempel grunneiere, bruksberettigede, landbruksutøvere, jakt og fiske og ideelle lag og foreninger. Vi legger opp til egne temamøter med de største interessegruppene.

Aktivitet	Ansvarlig	Måned	År
Plan for revisjon av forvaltningsplaner for verneområdene i Forollhogna	Nasjonalparkforvaltere	Februar	2023
Oppstartsmelding for revidering av forvaltningsplan for Øyungen og Ledalen landskapsvernområder	Nasjonalparkforvaltere	Oktober	2023
Offentlige oppstartsmøte og særegne møter med grunneiere, kommuner, og andre brukerinteresser	Nasjonalparkforvaltere	Oktober/november	2023
Frist for innspill	Nasjonalparkforvaltere	10. november	2023
Oppsummering av innspill	Nasjonalparkforvaltere	Desember/januar	2023/2024
Innstilling til Nasjonalparkstyret – forslag til plan	Nasjonalparkstyret	Februar	2024
Sendes Miljødirektoratet på faglig godkjenning før høring	Miljødirektoratet		2024
Høring	Nasjonalparkforvaltere		2024
Oppsummering av høringsinnspill	Nasjonalparkforvaltere		2024
Innsending til Miljødirektoratet for endelig godkjenning	Miljødirektoratet		2024
Forvaltningsplan godkjent for landskapsvernområde	Nasjonalparkstyret		2024

Med hilsen

Roy Duvier
nasjonalparkforvalter

Hans Bull
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

1 Retningslinjer fra dagens forvaltningsplanen for Øyungen og Ledalen LVO
VEDLEGG

Kopi til:

**Nasjonalparkstyret
for Forollhogna**

MILJØDIREKTORATET

Postboks 5672 Torgarden

7485 TRONDHEIM

Retningslinjer fra dagens forvaltningsplan for Øyungen og Ledalen LVO

Innhold

Kapittel 4 – Jordbruk & seterdrift	4
4.1.1 rammer innen verneforskriftene	4
4.1.2 dagens og fremtidens bruk.....	4
4.1.3 landskapspleie	5
4.2 Seterbebyggelse – byggeskikksveileder.....	5
4.2.1 innledning.....	5
Vern er videreføring av lokale tradisjoner	6
4.2.2 den tradisjonelle seterbebyggelsen i Øyungen	6
Generelt om tradisjonell seterbebyggelse	6
Bygningstyper	6
Plassering i terrenget.....	7
Tunform	7
Seterstua – plan og hovedform	7
Uthus – plan og hovedform	7
Takform.....	7
Konstruksjon.....	7
Paneltyper	8
Vinduer, detaljer	8
Taktekking.....	8
Piper	8
Fargesetting	8
4.2.3 Retningslinjer for utvidelse og oppføring av seterbebyggelse	8
Plassering.....	9
Fundamentering	9
Hovedform.....	9
Utvidelse av eksisterende bygning	10
Størrelse.....	10
Størrelsesbegrensninger:.....	10
Materialvalg.....	11
Paneltyper	11
Fargebruk.....	11
Detaljering	11
4.2.4 Retningslinjer for omdisponering av bygninger	12
Generelt.....	12
Etterisolering	12

4.3 Skogbruk	12
4.3.1 Rammer innen verneforskriftene	12
Ledalen	12
Øyungen	13
4.3.2 historikk	13
4.3.3 Dagens forvaltning av skogressursene	13
Ryggliendiommene	13
Ledalen	13
4.3.4 Uttak av ved	13
4.3.5 Skogsdrift i Øggdalen	14
4.4 vegbygging og vedlikehold	15
4.4.1 rammer innen verneforskriftene	15
4.4.2 Dagens situasjon	15
4.4.3 Vedlikehold av eksisterende veger Øyungen	15
4.4.4 Nye veger – Omlegging av eksisterende veger	16
4.5 Annen virksomhet	16
4.5.1 Rammer innen verneforskriftene	16
4.5.2 Jakt, fiske og friluftsliv	16
4.5.3 Turisme	16
4.5.4 Motorferdsel i utmark	16
Motorferdsel vinterstid	17
Motorferdsel på barmark	17
4.5.5 Forskning og undervisning	17
4.5.6 Informasjon	17

Kapittel 4 – Jordbruk & seterdrift

4.1.1 rammer innen verneforskriftene

Verneforskriften medfører ikke noen begrensinger i forhold til dagens praksis med hensyn til beiting og drift av setervoller og dyrka mark, herunder nødvendig gjerding, samt vedlikehold av eksisterende bygninger og anlegg.

Forvaltningsmyndigheten kan videre, etter søknad gi tillatelse til:

- Oppdyrking av nye arealer i tilknytning til etablerte dyrka jordarealer
- Bygging av nye veger til jordbruksformål tilknyttet seterdrift (kun aktuelt i Øyungen)
- Oppføringer av bygninger **kan tillates** til jordbruksformål tilknyttet seterdrift/beitebruk
- Restaurering av bygninger til jordbruksformål/andre formål
- Oppføring av mindre tilbygg til eksisterende bygninger
- Riving av eksisterende seterbebyggelse
- Gjenopptaking av seterdrift på nedlagte setervoller
- Framføring av kraftlinjer, kabler eller telelinjer
- Utvisning av nye setrer

Verneforskriften setter forbud mot:

- Sprøyting med kjemiske midler
- Inngjerding av utmarksarealer (unntatt sanketrøer)
- Drenering og annen form for tørrlegging (unntatt ved godkjent dyrking)

4.1.2 dagens og fremtidens bruk

Foruten den gjenværende seterdrifta på to setrer i Øyungen LVO, slippes det et betydelig antall beitedyr på streifbeiting i setertraktene. Dette gjelder både tørrkyr, ungdyr og sauer. oppdyrka setervoller blir i noen grad slått eller avbeita i Øyungs-området. Ledalen har ikke vei, og bruken av området til jordbruksformål er forholdsvis ekstensiv. En setereier har i noen år hatt sjølrekrutterende kjøttfe på innhegna utmarksbeite ved setra. Ellers streifbeiter en del sau i området.

Det anses lite trolig at tradisjonell setring med mjøleproduksjon vil ta seg nevneverdig opp innenfor landskapsvernområdene i tiden som kommer. Av de ca. 65 sentereierne, er det i dag færre enn 10 som fortsatt driver som driver med mjølkeproduksjon. Et mer sannsynlig alternativ enn gjenopptaking av drift på enkeltsetrene, er etablering av samarbeidsløsninger, med felles fjøs/mjølkestall for flere seterbrukere. Ut fra dagens situasjon er det lite realistisk med gjenopptaking av tradisjonell setring i Ledalen.

Omfanget er det vanskelig å ha noen formening om på lenger sikt, men store endringer i nærmeste framtid er lite sannsynlig. Innhenting av utmarksarealer for storfefeite synes ikke aktuelt i noe omfang i dagens situasjon, men en kan ikke utelukke at det vil komme på tale, enten i form av hel inngjerding eller som sperregjerde for å supplere naturlige stengsler. Gjerding i utmark for etablering av nattkve for mjølkekyr i forbindelse med setring, spesielt ved evt. Nyetablering av felles seter, anses som et sannsynlig behov i framtida.

Nydyrking i noe omfang synes lite aktuelt pga. transportavstander, atkomstforhold, klima og lite egnede arealer for oppdyrking.

4.1.3 landskapspleie

Seterlandskapet utvikla seg ut fra tidligere tiders driftsmåter, behov og lønnsomhetsvurderinger. Den sterke nedgangen i seterdrifta i etterkrigstiden har allerede medført betydelige endringer i kulturlandskapet i setertraktene. Setervoller er i ferd med å gro igjen med skog og kratt, innhegninger er forfalt eller fjerna, og småskogen står i mange tilfeller tett i de tidligere relativt åpne beiteområda omkring setervollene. Ut fra dagens situasjon og den sannsynlige utviklinga innen jordbruket, er det urealistisk å anta at seterdrifta og beitebruken fremover vil bli av et slikt omfang at seterlandskapet vil kunne opprettholdes i dagens tilstand. Derfor må det settes i verk tilretteleggings- og stimuleringsiltak dersom målsettingen skal være å bevare/gjenskape landskapsbildet fra den tiden da de aller fleste seter var i drift.

Som grunnlag for skjøtselstiltak i kulturlandskapet må det utføres registreringer av verneverdiene i området der det er mangelfullt. Øyungen landskapsvernområde vil bli prioritert da seterbruken der har vært betydelig mer omfattende enn i Ledalen. Potensialet for å finne delområder som er viktige for biologisk mangfold i kulturlandskapet anses derfor å være større i Øyungen LVO enn i Ledalen LVO. Tiltakene bør derfor gjennomføres i flere trinn, i prioritert rekkefølge:

1. Registreringer av verneverdier i kulturlandskapet i Øyungen LVO
2. Dersom det blir funnet viktige områder for biologisk mangfold i kulturlandskapet, bør det lages en skjøtelsesplan for disse områdene
3. Registreringer av verneverdier i kulturlandskapet i Ledalen LVO
4. Eventuelt plan for skjøtsel i Ledalen
5. Registreringer av biologisk mangfold i skogen i Ledalen, med vekt på barskogen i nedre del.

Aktuelle tiltak kan være:

- Rehabilitering, inngjerding og høsting/beiting av kultiverte setervoller
- Rydding/tykning av skog/kratt og «sturt» intensiv beiting gjennom innhegning av nærbeiteområdene omkring setervoller
- Restaurering og vedlikehold av opprinnelig seterbebyggelse og utmarks løer
- Prioritert og målretta bruk av STILK-midler som stimuleringsiltak

4.2 Seterbebyggelse – byggeskikksveileder

4.2.1 innledning

Fjøs, løer og andre seterbygninger er elementer i det helhetlige seterlandskapet og bør i størst mulig grad bevares. Når bygningene ikke lenger er i bruk i driftsmessig sammenheng, blir vedlikehold og ivaretagelse et spørsmål om økonomi og eierens interesser og prioriteringer. Verneforskriftene åpner for tillatelse til «ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger for jordbruksformål eller med tanke på bruksendringer». Mulighetene for ny bruk av unyttede bygninger kan gi grunnlag for restaurering og vedlikehold av hus som ellers ville forfalt og gå tapt.

Verneforskriftene legger ikke begrensinger på vedlikehold av eksisterende bygninger og anlegg utover dagens praksis. Seterforskrift og fjelloven gjelder fortsatt på statsallmenningene.

Forvaltningsmyndigheten kan videre etter søknad gi tillatelse til:

- *Oppføring av nye bygninger for jordbruksformål*

- *Ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger for jordbruksformål eller med tanke på bruksendringer*
- *Tilbygg til eksisterende bygninger*
- *Riving av seterbebyggelse*
- *Utvising av ny seter*

Vern er videreføring av lokale tradisjoner

Sett i forhold til bebyggelsen, er formålet med vernet å ikke endre bygningenes eller bygningsmiljøets karakter i vesentlig grad. Forvaltningsmyndigheten vil derfor oppmuntre eiere til å utnytte det eksisterende bygningsmiljøet både som en økonomisk, bruksmessig og kunnskapsmessig ressurs.

Verneverdiene i området er i sterk grad knytta til det kulturlandskapet som langtids seterdrift har skapt. Fortsatt seterdrift vil på den bakgrunn være et viktig element for å kunne bevare verneverdiene i området.

Sett fra et bygningsvernstandpunkt vil bygningsmassen best kunne tas vare på og videreutvikles gjennom videreføring av gamle byggetradisjoner innen så vel reparasjon og vedlikehold som det å bygge nytt. Med «gamle» byggetradisjoner menes det i denne sammenheng det som var vanlig i den tiden området var dominert av seterdrift.

4.2.2 den tradisjonelle seterbebyggelsen i Øyungen

Bygningsmiljøet i seterområdet omkring Øyungen fremstår i dag som svært enhetlig, til tross for at senere års bruksendring fra seterdrift til fritidsbruk mange steder har medført endringer og tilføyelser som ikke samsvarer med eldre tiders byggetradisjoner.

Generelt om tradisjonell seterbebyggelse

Bebyggelsen på setra er ofte litt forskjellig fra gårdsbebyggelsen nede i bygda, selv om likhetstrekkene er mange. Det er flere grunner til dette. På grunn av setras sesongbetonte og spesialiserte produksjon var det andre og mer begrensede rombehov som gjorde seg gjeldende – både for oppbevaring av mat og opphold for folk og dyr. Dette gir seg utslag i at enkelte hustyper er vanligere på setra enn andre steder, og i at bygningene er små.

En sterk gjenbrukstradisjon har også vært med på å gi setra sitt særpreg. Bygninger som var blitt for små eller for dårlige hjemme på gården, ble ofte satt opp igjen for bruk i fjellet. Seterhus kan av den grunn være svært gamle. Ofte finner vi også eksempler på eldre plantyper, som åre- eller røykovnstuer eller stuer med ett-romsplan som for lengst er forsvunnet fra gårdsbebyggelsen nede i bygda. Bakgrunnen for dette kan være gjenbruk, men også at rombehovet på setra var mindre enn ellers.

Et kjennetegn ved seterbebyggelsen er også at en bygning har hatt ulike funksjoner. Bygningsmiljøet på setra må derfor forstås som en del av en dynamisk prosess, som har fulgt samfunnsutviklingen opp gjennom hele historien.

Bygningstyper

Majoriteten av tradisjonelle seterbygninger i området er seterbuer, fjøs og løer. Det finnes i følge SEFRAK (kulturminneregister) enkelte matbuer og vedbuer i området fra før 1900. I tillegg finnes en del naust omkring innsjøen Øyungen. Bygningstyper som kan være representert i området, men som ikke er registrert er slåtdebuer, masstu, kokhus, melkebu, brønnhus.

Plassering i terrenget

Bygningenes tradisjonelle plassering i landskapet er bestemt av flere faktorer, blant annet vindforhold og hvordan snøen vil legge seg omkring huset. De største bygningene, seterbuer og fjøs, følger terrengkotene og ligger med langsida mot dalen. Inngangsdøra er plassert på en langvegg, blant annet fordi denne vegg holder seg snøfri. Mindrehus, som løer og små masstuer har ofte dør i gavlen for å utnytte takhøyden best mulig. Disse bygningene har derfor vanligvis gavlsiden mot dalen.

Tunform

Setervollens organisering karakteriseres ved at bygningene har en fri plassering i forhold til hverandre. Dette er gitt ut fra terrengmessige, funksjonelle og klimatiske forhold. I de tilfeller hvor bebyggelsen er noenlunde samlet, finnes det eksempler på rekketun (Gjersvollvolla). Husene er da organisert i rekker fordi det er hensiktsmessig på grunn av terrengformen eller på grunn av en vei. Fjøs og løer ligger i utkanten av innmarka, mens eventuell masstue, kokhus eller vedbod ligger nærmere seterbu.

Seterstua – plan og hovedform

Seterstuene er smale, rektangulære bygningskropper i en etasje. Bredden er gjennomsnittlig på 3,5 til 4,5 meter. Enkelte seterbuer har en liten tørrmurt kjeller under deler av bygningen, med inngang utenfra.

Den vanligste planen har stue og melkebue/masstue i hver sin ende og skjæle imellom. Stuedelen er som regel av tømmer og åpen i røstet, mens skjælet som regel er av panelt bindingsverk. Masstua kan være av tømmer eller bindingsverk.

Utgangspunktet for denne plattformen er trolig en enkel ett-romsplan, som siden er blitt utvidet.

Tradisjonelt er seterstuene blitt utviklet ved forlengelse av eksisterende volum i lengderetningen. Påbygg i vinkel har forekommet i liten grad, og er vanligvis av nyere dato. I minst ett tilfelle (Raudåvolla) er seterstua tilbygd ei masstue i vinkel, men dette tolkes som et unntak fra den vanlige byggemåten i området.

Enkelte steder (Raudåvolla, Borreset) finnes eksempler på at seterstua er bygd sammen med uthus.

Uthus – plan og hovedform

Fjøs, løer og naust er enkle enetasjes bygninger med ett rom. Fjøsset var opprinnelig som regel tømret, ofte med påbygd skjæle og utedo i bindingsverk. Fjøsset kunne være utvidet med løe. Gjødselskjeller kunne forekomme, men det vanlige var møkkglugge i gavlveggen. Nyere fjøs er oppført i reisverk.

Løer kan være av tømmer eller bindingsverk. Det finnes noen eksempler på løer med skjæle.

Takform

Seterbuer og uthus har saltak. Utedoer og andre tilbygg til uthus har pulttak. Taket har gjennomgående svært knapt utstikk både ved raft og ved gavl. Dette kjennetegner tradisjonell bebyggelse i hele Trøndelag. Takvinkelen er bestemt ut fra forholdet mellom gavltrekantens høyde og husets bredde, et forhold som ofte var 1:5 eller 1:4. Dette tilsvarer takvinkler på omkring 22 eller 27 grader.

Konstruksjon

Husene har tradisjonelt hatt fundament av naturstein, enten som tørrmurt grunnmur eller som novsteiner. Den vanligste veggkonstruksjonen er tømmer i setebuer, fjøs og masstuer. Seterskjæle,

fjøs-skjæle og doer er oftest i bindingsverk, mens løer kan være både av tømmer og bindingsverk. Den tradisjonelle takkonstruksjonen i området er åstak.

Paneltyper

Både synlige tømmervegger og panel er vanlig. På seterbu er tømmermannspanel den vanligste kledningen, men både liggende su-panel og låvepanel forekommer i kombinasjon med andre tuper kledninger. Liggende su-panel er trolig ganske ny for området. I minst ett tilfelle er det benyttet plank fra russiske bilkasser som stående låvepanel på seterstua (Elgsjømoen).

På uthus som løer, fjøs og naust er den vanligste paneltypen låvepanel, men tømmermannspanel forekommer.

Det er ofte flere forskjellige ytterveggskledninger på et og samme hus. Dette kan tyde på ulike byggetrinn, forskjellig type konstruksjon i ulike deler av huset, eller at en vegg er spesielt værutsatt.

Vinduer, detaljer

Den eldste vindustypen som mer registrert i området er tofags vinduer med 2-3 ruter i hvert fag, en 1800-tallstype. Smårutete vinduer (6-8 ruter pr. fag) finner man først og fremst i seterbu med nye vinduer, samt i hytter. Smårutete vinduer har trolig vært utbredt, men sjelden med mer enn 4-6 ruter pr. fag.

Detaljering av vindus- og døromramming, vindskier og så videre, er svært enkel.

Taktekking

Det eldste, mest tradisjonelle taktekkingsmaterialet er never og torv, men korrigerede jernplater (bølgeblikk) er også utbredt. Begge tekkingsmåter er vanlige for så vel seterbu som uthus. Mange steder er bølgeblikk lagt direkte på torvtaket. Det er funnet eksempel på bruk av utbankede oljefat som tekking på fjøs (Borrneset). Borddekking har trolig også vært vanlig, særlig på løer og lignende. Eventuelle takrenner har trolig vært av tre, og sannsynligvis begrenset seg til inngangspartiet.

Piper

Tradisjonelt har det trolig vært vanlig med murte skorsteiner av naturstein, men det er relativt få eksemplarer på dette i dag. De fleste seterstuene har enkle piper av stålrør eller betongrør. Disse pipene kan også være gamle.

Fargesetting

Synlige tømmervegger står ubehandlet. Utvendig panelte seterbu er ofte malt, men det finnes eksempler på panelte seterbu som står umalt. Den vanligste fargesettingen av seterbu i dag er røde vegger med hvite vinduer, og hvite/røde detaljer (novkasser, vindskier, omramminger). Det er imidlertid vanskelig å tidfeste denne fargebruken. På Elgsjømoen er vinduene lyseblå mot ubehandlede vegger. Blåmalte vinduer var svært vanlig fra slutten av 1800-tallet. Mange seterbu med tilbygg og nye hytter er brune, ofte med røde/hvite detaljer. Panelte fjøs og løer og eldre naust er som regel umalt, men kan ha vært malt før.

4.2.3 Retningslinjer for utvidelse og oppføring av seterbebyggelse

Retningslinjenes hensikt

Hensikten med retningslinjene er å motvirke at vår tids raske utvikling innenfor økonomi, materialbruk og byggeteknikk skal bryte ned det som i dag er et helhetlig, men sårbart bygningsmiljø i

seterdalene. Dette forutsetter at man forstår bakgrunnen for hvordan det tradisjonelle bygningsmiljøet er blitt til. Ved å ta utgangspunkt i den tradisjonelle byggemåten, vil også vår tids byggevirksomhet kunne være en naturlig fortsettelse av en århundrelang lokal byggetradisjon, uten at verdien ved et eksisterende kulturmiljø svekkes eller går tapt.

Helhetlige bygningsmiljøer kjennetegnes ved at overordnede trekk er felles for mange bygninger. Dette kan gjelde f.eks materialvalg, plantype, konstruksjon eller tunorganisering. Innenfor disse rammene finnes det imidlertid utallige variasjoner og personlige detaljer. Variasjonene gir bygningsmiljøet liv, det gjør hver del til en spennende bit av en helhet. Det er derfor ikke ønskelig med en detaljstyring verken av nybygg eller tilbygg. Hensikten med retningslinjene er å styre utviklingen av bebyggelsens overordnede trekk.

Det kreves derfor at både reparasjon, vedlikehold, utvidelser og nybygging i seterområdene ikke medfører inngrep som svekker helheten ved det eksisterende bygningsmiljøet, eller innfører nye elementer som skiller seg sterkt fra eller blir dominerende i forhold til den tradisjonelle seterbebyggelsen.

Alle byggarbeider skal i tillegg til en vurdering etter verneforskriften behandles etter plan- og bygningsloven.

Plassering

Rektangulære volumer av en viss utstrekning f.eks seterbuer, gjøs og hytter, skal plasseres med møneretningen parallelt med terrengkotene eller den fremherskende vindretningen. Bygningen vil da vanligvis vende langsiden mot dalen.

Bare mindre bygninger med tilnærmet kvadratisk grunnplan kan plasseres med møneretningen normalt på terrengkotene (med gavlsiden mot dalen).

Ved ansamlinger av to eller flere bygninger skal det tilstrebes en så åpen tunstruktur som mulig. Dette vil også være gunstig for å hindre opphoping av snø om vinteren. Å samle flere bygninger i et tett tun, helt eller delvis i firkant vil være å bryte dette tradisjonelle mønsteret. Organisering i tradisjonelle rekketun vil være akseptabelt.

Fundamentering

Tilbygg og nybygg skal i størst mulig grad tilpasses et naturlig terreng. Bygningsvolumet skal legges så nær bakken som mulig. Nødvendig og enkel bearbeiding av terrenget kan aksepteres. Fundamentet skal gis en utforming som visuelt knytter bygningsvolumet til bakken.

Grunnmur kan være av naturstein eller støpt i betong. Grunnmur av betong bør forblendes med naturstein.

Åpen pælefundamentering medfører at bygningsvolumet visuelt «svever» over bakken. Dette tillates ikke. Dersom støpte pilarer eller annen pælefundamentering benyttes, skal åpningene mellom pålene tettes med forblending av stein/tørrmur. Det er nødvendig med tilstrekkelig lufting under bygningene for å forhindre fukt- og råteangrep.

Hovedform

Nybygg skal være i en etasje og ha en enkel, rektangulær form. Nybygg med vinkelformet grunnplan skal unngås.

Hovedvolum skal oppføres med saltak.

Takvinkel bør være mellom 22 og 30 grader.

Takflaten skal ikke brytes opp, men en mindre takark i forbindelse med inngang kan tillates.

Takutstikk skal være knapt (ca. 20 cm) både ved raft og ved gavl.

Kun takrenner av tre aksepteres.

Utvidelse av eksisterende bygning

Utvidelse av eksisterende bygning skal eventuelt skje ved tilbygging i lengderetningen.

Tilbygget skal ha samme bredde, takvinkel, mønehøyde og takutstikk som eksisterende volum.

Oppføring av tilbygg som er forskjøvet i forhold til eksisterende bygning tillates kun dersom det er særskilte grunner for det.

Utvidelse av eksisterende bygning i bredden tillates ikke.

Mindre påbygg på uthus kan oppføres med pulttak.

Utvidelse av eksisterende volum ved påbygging i vinkel tillates ikke.

Unntak fra dette kan gjøres i forbindelse med åpent bislag ved inngang. Størrelsen på bislag skal ikke overskride 3m².

Størrelse

Setre med både næringsdrift og fritidsbruk:

Tradisjonell seterdrift/næringsmessig bruk: beiting, slått, tradisjonell melkedrift iht. seterforskriften, fjelloven, inkl. fritidsbruk på egen seter.

- Total bolig areal: maks 80m²
- Seterfjøs i drift: må planlegges iht. ny forskrift om husdyrhold (gjeldende fra 2005) der det settes krav til areal pr. dyr, og prinsipløsninger for utforming
- Øvrig nytt uthusareal: totalt maks 20m²

Eksisterende bygninger kan ved forfall restaureres og settes opp igjen i tradisjonell form og byggestil, dersom forfallet har kommet for langt. Nye slåttebuer etc. kan tillates oppført ved dokumentert behov. Løer må eventuelt settes opp i naturlig tilknytning til slåttemark, og gis en tradisjonell utforming.

Oppføring av nye fritidsboliger vil ikke bli tilatt.

Størrelsesbegrensninger:

Seterstue:

Bredde maks 5,5 meter

Grunnflate maks 45m² BRA (bruksareal)

Mønehøyde maks 4,5 meter

Nye seterfjøs:

Bredde maks 8 meter

Grunnflate iht. forskrift om husdyrhold

Mønehøyde maks 5 meter

Nye uthus (vedbod, lager):

Grunnflate maks 20m²

Mønehøyde maks 3,5 meter

Materialvalg

Det skal så langt det er mulig brukes naturlige materialer som hører hjemme på stedet. Med dette menes tre, naturstein, torv, never, mose etc.

Plast- og metallprodukter skal ikke brukes i vinduer, som ytterkledning eller som taktekking.

Unntak gjøres imidlertid for vanlig umalt bølgeblekk, som har vært brukt som taktekkingsmateriale siden 1930-tallet.

I tak på nye seterfjøs kan bruk av såkalte lysplater av plast tillates i begrenset omfang.

Vanlig takpapp beregnet for lokalt klima (ikke shingel) kan også aksepteres.

Paneltyper

For driftsbygninger og uthus anbefales stående låvepanel. For seterbuer og hytter anbefales både stående låvepanel og stående tømmermannspanel. Såkalt moderne villmarkspanel er ikke en tradisjonell paneltype i området, og bør derfor ikke benyttes. Ukantete bord i tradisjonelle dimensjoner kan aksepteres.

Fargebruk

Ved fargesetting av ny og eksisterende bebyggelse bør man ta utgangspunkt i hva som har vært vanlig på stedet. Som hovedregel anbefales bruk av naturlige pigmenter/jordfarger som rød, okergul, brun, grønn etc. En rekkemalingstyper, f.eks linoljemaling inneholder samme type pigmenter som tradisjonelt er brukt. Farger som er kunstig fremstilt, vil lett bryte med omgivelsene, og bør derfor unngås.

På eldre panelte bygninger som skal males, anbefales bruk av tradisjonelle malingsstyper som linoljemaling og komposisjonsmaling (uthusmaling). Dette er malinger som puster godt, samtidig som man får en overflate som er historisk «riktig».

Synlige utvendige tømmervegger bør ikke males eller beises i noen farge, da dette ikke har vært vanlig i området. Å tjærebredde tømmerhus har ikke vært vanlig i seterområder generelt, og kan derfor heller ikke anbefales. Nye synlige tømmervegger anbefales å stå ubehandlet. Etter få år vil sol, vær og vind gi huset det grå/solsvidde preget som man finner på eldre bygninger.

Nypanelte yttervegger av god materialkvalitet kan gjerne stå ubehandlet, da dette har vært vanlig i området. Vi gjør oppmerksom på at kvaliteten er varierende på dagens materialer. I dag kjøpes mye av materialet ferdig dimensjonert på trelastutsalgs hvor materialene ikke sorteres etter innhold av kjerneved.

Detaljering

Når det gjelder bygningens detaljering, er det først og fremst vinduenes dimensjon og plassering i veggen, samt takutstikket som har mest å si for bygningens uttrykk.

Takutstikker på nye bygninger og tilbygg bør være knapt, både ved raft og ved gavl. Dette er et av de viktigste kjennetegnene ved bygningsmiljøet i området, og bør derfor videreføres. De knappe takutstikkene er tilpasset det lokale klimaet.

Vinduer bør ikke plasseres for høyt på veggen. Dette gir bygningen et steng og avvisende preg, samtidig som utsikten innenfra begrenses. Ved fasadeutforming av seterbuer og hytter bør man forsøke å tilstrebe de samme proporsjonene som finnes i den tradisjonelle seterbua, og som de fleste av oss opplever som inviterende.

Vindskier, vindus- og døromramminger bør utformes på en enkel og tradisjonell måte. Bruk av f.eks såkalt villmarkspanel til omramminger etc. er ikke tradisjon i området, og bør derfor ikke benyttes.

4.2.4 Retningslinjer for omdisponering av bygninger

Generelt

I et område med mange ubenyttede bygninger, vil det være fare for at mange bygninger kan gå tapt dersom de ikke kan tilpasses ny bruk. Å gi ubenyttede bygninger for eksempel løer, slåtdebuer, og fjøs ny bruk, kan også forsvares som videreføring av en lokal gjenbrukstradisjon. En bruksendring må imidlertid skje på bygningens premisser. Den må ikke medføre inngrep som endrer bygningens ytre karakter i vesentlig grad. Normalt vil det ikke tillates bruksendringer som medfører at et bygg blir en ny selvstendig fritidsbolig.

I helt spesielle tilfeller/unntaksvis gjelder følgende:

- Ubenyttede bygninger som tidligere er brukt i forbindelse med seterdrift på eiendommen (uthus som løer, slåtdebuer etc), kan innredes til enkle overnattingsformål ut over maksimal arealgrense. Forutsetningen for dette er at bygningen beholder opprinnelig lokalisering og preg, iht. verneforskriften.
- Ved behov for losji for arbeidsfolk tilknyttet tradisjonell seterdrift eller annen næringsvirksomhet kan det gis dispensasjon fra arealbegrensningen med inntil 20m² ekstra (seterbua).

Flytting av bygninger vil ikke tillates med mindre det er særlige grunner for det.

Før flytting skal bygninger dokumenteres ved plassering på kart, oppmåling og fotografi.

Etterisolering

Innvendig etterisolering av panelt bindingsverk kan aksepters.

Dersom man skal etterisolere tømmerbygninger, er det varmeøkonomisk mest å hente på etterisolering mot tak og under gulv. Etterisolering av tømmervegger bør unngås. For å minske trekk tettes medfar og lafteknuter godt med husmose ved gjenopplifting.

Bygninger bør generelt ikke etterisoleres og kles på utsiden av eksisterende konstruksjon, da dette vil medføre en betydelig endring av bygningens karakter.

I tilfeller der en tømmervegg er spesielt dårlig, kan en eller flere vegger kles utvendig med panel. For uthus anbefales i tilfelle stående låvepanel.

4.3 Skogbruk

4.3.1 Rammer innen verneforskriftene

Verneforskriftene legger følgende føringer for skogsdrift i området:

Ledalen

- Vegetasjon, herunder døde busker og trær er **fredet**.
- Plukking av kvister fra nedfalt virke til bål på stedet **kan tillates**.
- Uttak av trevirke fra løvtrær til brensel for buer, hytter og setrer i område **er tillatt**.
- All hogst av barskog er **forbudt**.

Øyungen

- Treslagskifte er **forbudt**.
- Bygging av skogsbilveger er **forbudt**.
- Snauhogst av flater større enn 3 daa i fjellbjørkeskogen er **forbudt**.
- For Øggdalen gjelder egne retningslinjer for skogsdrift.

4.3.2 historikk

Bruken av skogressursene innenfor Ledalen og Øyungen LVO var langt mer intensiv i tidligere tider, enn det den er i dag. I tillegg til vedforbruk for smeltehyttene i Gauldalen, foregikk det en betydelig skogsdrift i området. Bruken av skogen kunne til tider bli i største alget, for ifølge protokoller fra «Hersjedalens Statsalmending», ble det i 1878 vedtatt bruksregler med følgende ordlyd:

§ 1. All nåleskov fredes inntil videre.

§ 2. Av skoven benyttet først og fremst tørt, nedfall og beskadiget skov.

Ifølge samme protokoll, var det ingen hogst av barskog, de første 20 årene etter at nevnte bruksregler ble vedtatt. Fra samme protokoll er det beskrevet om hogst i Høgvollråen/Øggdalen i 1912, da det ble hogd 253 trær. I perioden 1912-1991, ble det i dette området hogd 3772 trær.

4.3.3 Dagens forvaltning av skogressursene

Både staten og private er grunneier med skog innenfor Øyungen LVO. Den statlige delen består av en bruksrettsalmenning, hvor et valgt almenningsstyre er ansvarlig for utnyttelsen av skogressursene. Almenningsstyret er valgt i henhold til forskrifter i Almenningsloven. Det er utarbeidet driftsplan og bruksregler som danner grunnlaget for utnyttelsene av skogen. Den privateide skogen er lokalisert til Ryggli og Aasen-eiendommen nord for Øgga.

Ryggli eiendommene

Det ble utført skogtakst i 1994, som blant annet viser at det er gode vekstvilkår for skog med betydelig andel av 11 og 14 bonitet. Det er granskog i området fra Hersja og opp til kote 600, med noe innblanding av bjørk. Ovenfor denne kote er det bjørka som dominerer.

Ledalen

Innenfor Ledalen LVO er staten den største grunneier med et barskogareal på 1800 daa, og hvor lauvskogen dekker et areal på 4000 daa. Barskogressursene ligger i en avstand fra 1km – 3,5km fra nærmeste skogsbilvei, noe som betinger at den kan danne grunnlag for økonomisk drift. Videre innover sørover i Ledalen er det store lauvskogområder, som i hovedsak har vært benyttet som vedforsyning til setrer og hytter i området.

Haltdalen Søndre Statsalmenning har forvalteransvaret for Ledalen. Det er en såkalt overskuddsallmenning, hvor det i tillegg til bruksrett hvor allmenningstyret har forvaltningen, også drives ordinær skogsdrift i regi av Statskog, hvor virket selges til treforbrukende industri.

4.3.4 Uttak av ved

Bjørkeskogressursene i LVO er i hovedsak utnyttet for uttak av ved. Dette er en rettighet for de bruksberettigete i statsalmenningen. Denne retten er hjemlet i fjelloven. Verneforskriften endrer ikke på denne retten. For å ivareta den kulturpåvirkede delen av fjellbjørkeskogen, og hindre gjengroing er

det ønskelig at det foretas hogst i Øyungen landskapsvernområde, men av hensyn til landskapsbildet skal denne hogsten primært være plukkhogst eller mindre gruppehogster.

I Ledalen landskapsvernområde er det i tillegg plantelivsfredning som medfører at skogen er vernet. I forskriftens § 4 punkt 6 heter det at bestemmelsene ikke er til hinder for uttak av trevirke fra løvtrær til brensel for buer, hytter og setrer i landskapsvernområdet. Følgende retningslinjer gis for denne vedhogsten:

- For setervoller skal hogsten skje på eller i nærheten av setervollen, for å opprettholde et kulturpreg på og omkring vollen. På vollen skal hogsten skje som plukkhogst.
- For enkeltstående hytter/buer utenom setervoller skal hogsten skje som plukkhogst av bjørk i skog i nærheten av bygningene.
- Det skal ikke skje hogst i de nordre delene av Ledalen (nord for Fremmervollen).

Ut fra disse retningslinjene, vil det være riktig at allmeningsstyret utviser ved, i henhold til vanlig praksis i statsallmenninger. Dette fordi slik vedhogst ikke behøver tillatelse etter verneforskriften. I og med at skogen i Ledalen er vernet, vil det ikke være aktuelt å åpne for mer hogst enn det som er nødvendig vedbehov til bygningene i området.

4.3.5 Skogsdrift i Øggdalen

For å ta vare på de spesielle kvalitetene i Øggdalen knyttet til trua/sårbare moser, lav og sopp, samt hensyn til dyreliv, er følgende retningslinjer for skogsdrift innført:

Driftsmessig inndeles Øggdalen i 3 ulike soner (se vedlegg5):

- Sone uten hogst
- Sone med plukkhogst
- Sone med ordinært eller tilnærmet ordinært skogbruk

Med Øggdalen i denne sammenheng menes landskapsområdet nord for Høgvollbekken.

Følgene retningslinjer gjelder for sonen med plukkhogst:

- Inntil halvparten av barskogen kan tas ut ved hogst, slik at områdene til enhver tid har preg av skog.
- Hogsten kan skje ved regulær plukkhogst eller i form av mindre gruppehogster med flate størrelse inntil 0,5 daa.
- Storparten av løvskogen må få stå igjen etter hogst. Av løvskog kan bare hogges bjørk.

Følgende retningslinjer gjelder for sonen med ordinært eller tilnærmet ordinær skogbruk:

- Ved snauhogst skal det ikke anlegges større flater enn 5 daa. Et område regnes som snauflate dersom under ¼-del av trærne står igjen etter hogst. Et område regnes som snauflate til ny skog har nådd en gjennomsnittlig høyde på 3 meter.
- Det skal være minst 50 meter mellom hogstflater (snauflater).
- Tørre trær, samt en del løvtrær må få stå igjen etter hogst. Nedfallstrær (læger) må få ligge.

I tillegg til disse retningslinjene, skal selvfølgelig alminnelige og spesielle hensyn tas som ved all skogsdrift.

For hogst av barskogen i Rygglija gjelder retningslinjene for sonen med ordinært eller tilnærmet ordinært skogbruk i Øggdalen. I forbindelse med skogsdrift i Rygglija, mellom Høgvollbekken og Brattbekken, vil det kunne gis tillatelse til opparbeiding av enkel traktorveg.

4.4 vegbygging og vedlikehold

4.4.1 rammer innen verneforskriftene

Verneforskriften gir følgende føringer for vegbygging og vedlikehold:

- Planering og lagring av masse er **ikke tillatt**
- Uttak av løsmasser til vegvedlikehold er **bare tillatt** på steder som er spesielt avsatt til formålet i forvaltningsplanen.
- Vedlikehold av eksisterende veger er **tillatt**.
- Framføring av nye veger for jordbruksformål som er knyttet til seterdrift **kan tillates etter søknad**.

4.4.2 Dagens situasjon

Ledalen er en av svært få vegløse seterdaler i Forollhogna-området. Dette gir dalføret et særpreg som det er sterkt ønskelig å ta vare på. Bygging av nye veger vil derfor ikke tillates.

Det er to hovedveger gjennom Øyungen LVO. Den ene går gjennom Båttjønndalen på nordsiden av Øyungen, og utgjør ca. 15 km (hvorav 9km innenfor LVO). Den andre går på sørsiden av Øyungen fram til Meiåvolla ved elva Forda og utgjør ca. 16 km. Ved Steinsvollen tar det av en ca. 3km lang veg sørover til Elgsjømoen (samla ca. 10km veg innenfor LVO).

4.4.3 Vedlikehold av eksisterende veger Øyungen

De to vegene gjennom landskapsvernområdet kan vedlikeholdes på en slik måte at vegstandarden på vernetidspunktet beholdes.

Setervegen Vårhus-Raudåvollen gjennom Båttjønndalen har et behov av vedlikeholdsgrus på ca 200m³ årlig. Grustak til vegvedlikehold skal skje utenfor verneområdet. Grusforekomsten ved Vårhusvollen i Finnsåsdaalen har tilstrekkelig mengde og kvalitet med bearbeidelse (knusing) for å imøtekomme den relativt beskjedne trafikkmengden som kan forventes. Området ved Raudåvollen skal ikke brukes pga. det spesielle breenldeltaet og øvrige eldre uttaksområder skal istandsettes mht. revegetasjon.

Setervegen sør for Øyungen har et vedlikeholdsbehov på ca. 500 m³ årlig. Grusforekomstene ved Morkavollen (utenfor LVO) og på Meiåfjellet er grusuttak som har vært benytta siden vegen ble bygd i 1950-åra. Disse uttakene er det også aktuelt å bruke fremover. For å redusere de landskapsmessige endringene av grusuttak i landskapsvernområdet, er det ønskelig at uttaket på Morkavollen i størst mulig grad kan benyttes. Grusuttaket på Meiåfjellet har god kvalitet og er en mektig forekomst som også er aktuell å bruke til vedlikeholdsuttak øremerket setervegens behov. Dette uttaket ligger innenfor LVO og har en relativt eksponert beliggenhet og en uheldig utforming i dag, som medfører behov for å utarbeide en driftsplan etter følgende kriterier;

- Gjennomføre grunnundersøkelser som kartlegger forekomsten.
- Utarbeide en driftsplan som ivaretar vegomlegging, ferdigutforming skjæringer og fastgrunn, inngjerding og lagring, samt etapper for grusuttaket.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag v/landbruksavdelingen har utarbeidet en planskisse datert 6/10-99 som prinsipielt skal legges til grunn for driftsplanen.

NGU v/Wolden er engasjert for å bistå i arbeidet med å lage en plan for uttak av grus til vegvedlikehold.

4.4.4 Nye veger – Omlegging av eksisterende veger

Bygging av nye veger både traktorveger og bilveger, og omfattende omlegging av eksisterende veger medfører store varige inngrep i landskapet. Forvaltningsmyndigheten vil føre en restriktiv linje i forbindelse med søknader om slik bygging. I tilfeller der slike planer blir godkjent, vil det bli stilt svært strenge krav til landskapstilpasning, utforming og opprydding. Slik godkjenning vil kun gis i forbindelse med framføring av nye veger til jordbruksformål.

4.5 Annen virksomhet

4.5.1 Rammer innen verneforskriftene

Når en sammenholder vernebestemmelsene, generelle unntaksbestemmelser og bestemmelser om unntak etter søknad, gjelder følgende restriksjoner for jakt, fiske og friluftsliv:

- Jakt og fiske er **tillatt** etter gjeldende særlover.
- Bær og soppstaking er **tillatt**.

4.5.2 Jakt, fiske og friluftsliv

Jakt og fiske er tillatt i Øyungen og Ledalen landskapsvernområder i samsvar med viltloven, og lakse- og innlandsfiskeloven. For de delene av verneområdet som ligger i statsallmenning gjelder også fjelloven i forbindelse med jakt og fiske.

Innenfor landskapsvernområdet er det svært gode muligheter for utøvelse av småviltjakt, i første rekke på lirype og fjellrype. Det er også anledning til villreinjakt i deler av området. Transport av skutt storvilt kan foregå etter dagens regelverk i motorferdselsloven.

Tiltak for å begrense spredningen av ørekyte i Øyungen LVO kan være aktuelt, forutsatt at det kun innebærer mindre terrenginngrep. Slike tiltak krever dispensasjon fra vernebestemmelsene.

Det vil videre være tillatt med vedlikeholdsarbeid på demningen i Måstjønnå så lenge det ikke vil være nødvendig med motorferdsel på barmark som kan medføre varige terrengskader.

I tråd med norsk friluftslivstradisjon (jfr. Friluftslivloven) er det adgang til fri ferdsel til fots i utmark hele året, «...når det skjer hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet». Eventuell merking av stier og skitraseer skal skje i samarbeid med forvaltningsmyndigheten.

Idrettslige aktiviteter som i dag foregår innenfor verneområdene, er i hovedsak tilknyttet orientering. Verneforskriften er ikke til hinder for slik aktivitet.

4.5.3 Turisme

Et viktig formål med vernet er å bevare seterlandskapet som er skapt gjennom mange generasjoners setring. Innenfor Øyungen LVO er det stort potensial for gårds- og seterturisme. Verneforskriften er i utgangspunktet ingen hindring for slik virksomhet så lenge den ikke medfører nye tekniske inngrep eller på annen måte er i strid med verneformålet. Dette innebærer blant annet at det gis muligheter for omdisponering av seterbygninger (det henvises for øvrig til kap. 4.2.4).

- Det er **ikke tillatt** med hensetting av campingvogner og bobiler innenfor landskapsvernområdet.

4.5.4 Motorferdsel i utmark

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag med tilhørende nasjonale og kommunale forskrifter gjelder både på sommer- og vinterføre. Lovens utgangspunkt er at all motorferdsel i utmark er forbudt. Men det finnes noen formål som ikke er til hinder for motorferdsel i utmark, dessuten visse formål som det kan gis tillatelse til etter skriftlig søknad.

Motorferdsel vinterstid

Når hovedvegene i landskapsvernområdet ikke brøytes i løpet av vinteren, er disse å regne for utmark. Eventuelle dispensasjoner for bruk av snøscooter må i størst mulig grad knyttes til disse vegen. Det presiseres at det ikke er anledning til bruk av snøscooter i forbindelse med isfiske.

Motorferdsel på barmark

Motorferdsel på barmark anses som et lite problem pr. i dag. Etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag er det anledning til bruk av terrengmotorsyklar i forbindelse med sanking av dyr på beite. Dette er spesielt aktuelt i Ledalen, da det ikke finnes veier inn i området. Det bør dog presiseres at forvaltningsmyndigheten vil være svært restriktiv med hensyn til tilrettelegging og oppgradering av slike ferdselsleier. For å redusere terrengslitasjen fra slik kjøring, har fylkesmannen i brev av 21.06.02 gitt tillatelse til noe utbedringer langs to kjøretraseer for terrengmotorsykel:

1. Traseen fra øvingsfeltet for heimevernet og sørover på østsiden av Hofjellet over Mannhøgda og ned til Evenmovollene.
2. Traseen på østsiden av Lea og inn til Gårevollene.

Utbedringer av kjøretraseer utover dette er ikke påregnelig.

4.5.5 Forskning og undervisning

I forskriften heter det:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser, arbeid eller tiltak av vesentlig samfunnsmessig verdi og i andre særlige tilfeller når disse ikke strider mot formålet med vernet.

Landskapsvernområdene har et stort potensial for forskning og undervisning innenfor fagområder som botanikk, kvartærgeologi, kulturhistorie og kulturlandskap. Spesielt er det her muligheter for å øke kunnskapen om hvordan ulike typer menneskelig aktivitet virker på naturen. Men forvaltningsmyndigheten må også i lys av formålet med vernet vurdere hvilke forsknings- og undervisningstiltak det er ønskelig å få gjennomført innenfor verneområdet. I forbindelse med en eventuell dispensasjon fra vernebestemmelsene må det blant annet stilles krav om begrenset bruk av motorkjøretøy i utmark. Tiltak som bidrar til økt kunnskap om hvordan området skal forvaltes bør prioriteres.

4.5.6 Informasjon

Informasjon omkring forvaltningen vil være en av hovedutfordringene til kommunen.

Informasjonsplakater og informasjonsbrosjyrer som redegjør for vernet og dets virkning, vil være viktige tiltak. Herunder ligger også et ansvar for merking og vedlikehold av merking i verneområdene. Kommunen har også ansvar for kontakt med grunneiere, rettighetshavere, brukere, aktuelle lag og organisasjoner mv.

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Saksbehandler Roy Duvier

Vår ref. 2023/10203-0

Deres ref. «REF»

Dato 02.10.2023

Ledalen landskapsvernområde - melding om oppstart av revidering av forvaltningsplan

Nasjonalparkstyret for Forollhogna melder med dette oppstart av revidering av forvaltningsplan for Ledalen landskapsvernområde.

Dette brevet går ut til berørte grunneiere og brukerinteresser for landskapsvernområdet, men listen er ikke uttømmende. Noen berørte parter kan også være glemt eller oversett. Det er derfor fint dersom du/dere kan bringe informasjonen til de som ikke får dette brevet.

Offentlige oppstartsmøter vil bli holdt:

Ålen, Hovet – torsdag 26. oktober kl. 19.00 – 21.00

- Møterom: Messa

Røros, Veksthuset – tirsdag 24. oktober kl. 19.00 – 21.00

- Adresse Veksthuset: Tollef Bredalsvei 13, 7374 Røros. Møterom: Femunden, 2. etasje.

Vi ønsker innspill så tidlig som mulig i planprosessen. Frist for innspill i førsteomgang er satt til fredag 10. november 2023, og sendes helst via:

Digitalt skjema: <https://forms.office.com/e/PjJTgZyYYK>,

eventuelt:

E-post til sftlpost@statsforvalteren.no (Emnetittel: «Forvaltningsplan – Ledalen landskapsvernområde, ref: 2023/10203»),

eller

Brev stilet til Nasjonalparkstyre for Forollhogna v/ Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer.

Ved spørsmål kontakt: Roy Duvier (731 99 391, roy.duvier@statsforvalteren.no)

Ledalen landskapsvernområde

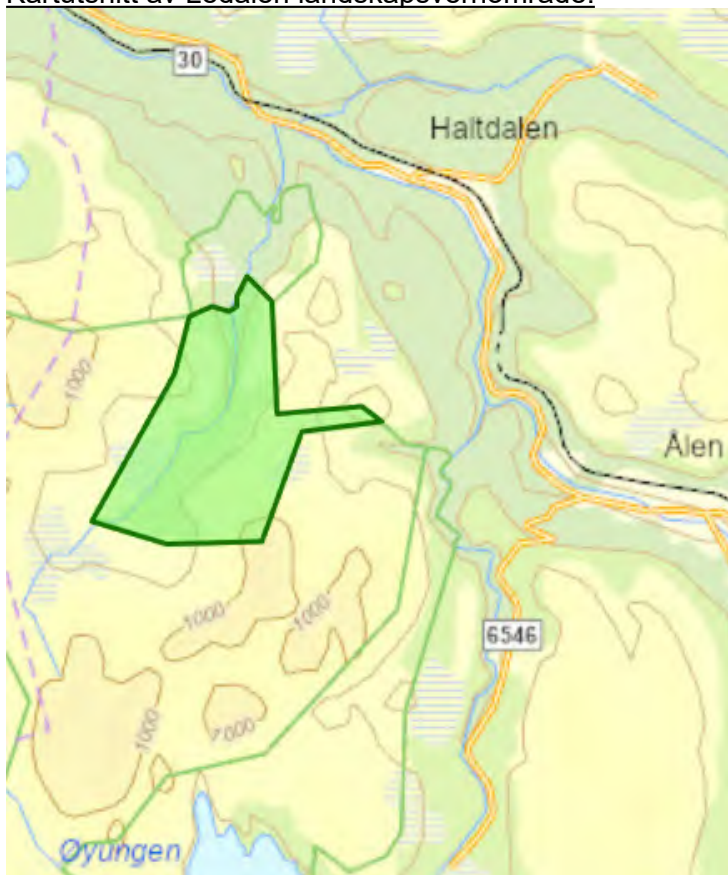
Forollhogna nasjonalpark med tilleggende landskapsvernområder, herunder Ledalen landskapsvernområde (figur 1) ble med hjemmel i naturmangfoldloven vernet ved kongelig resolusjon i 2001. Forvaltningsplanen for Øyungen og Ledalen landskapsvernområde ble utarbeidet 2002 og har ikke vært revidert siden området ble vernet.

Revideringen skal sikre medvirkning og bred lokal forankring blant berørte parter. Dagens forvaltningsplan finnes på [Forvaltningsplan-for-Oyungen-og-Ledalen.pdf](https://www.nasjonalparkstyre.no/forvaltningsplan-for-oyungen-og-ledalen.pdf) ([nasjonalparkstyre.no](https://www.nasjonalparkstyre.no)) (ligger også vedlagt).

Det er viktig å være klar over at forvaltningsplanen **ikke** kan endre verneforskriften for området. Retningslinjene i planen kan verken være strengere eller lempeligere enn det som er hjemlet i verneforskriften. Forvaltningsplanen skal fungere som en veiledning for brukere og forvaltere i hvordan verneforskriften skal tolkes.

Besøksstrategien som ble vedtatt for verneområdene til nasjonalparkstyret for Forollhogna i 2020 vil fungere som et vedlegg for forvaltningsplanen, da denne peker på strategiske grep for besøksforvaltningen av verneområdene. Revisjonen av forvaltningsplanen i denne omgang vil derfor ikke omhandle temaet besøksforvaltning.

Kartutsnitt av Ledalen landskapsvernområde:

Figur 1. Kartutsnitt over Ledalen landskapsvernområde. Kilde: Kartverket.

Om revidering av forvaltningsplan

Bakgrunn og formål

Forskrift om vern av Ledalen landskapsvernområde ble fastsatt ved kongelig resolusjon 21.12.2001. I § 7 i forskriften heter det at det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, registrering, tilrettelegging, informasjon m.v. En slik forvaltningsplan ble utarbeidet felles for Øyungen og Ledalen og godkjent i 2002.

Denne forvaltningsplanen revideres for første gang etter at forsøksperiode med lokal forvaltning er over, dvs i 2010, deretter maksimum hvert 10. år. Det er nå gått 21 år uten ny revidert forvaltningsplan. Gjeldene forvaltningsplan ble utarbeidet av Holtålen kommune på oppdrag fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Holtålen kommune var forvaltningsmyndighet frem til forvaltningsmodellen med lokalt nasjonalparkstyre ble innført i 2011. Det er derfor nasjonalparkstyret for Forollhogna med representanter fra Holtålen, Midtre-Gauldal, Rennebu, Tynset, Tolga, Os og Røros kommuner, samt fylkeskommunen i Trøndelag og Innlandet som forvalter verneområdene, herunder Ledalen landskapsvernområde.

I kapittel 8.1 i vedtektene til Nasjonalparkstyret for Forollhogna heter det at: «*Styret skal utarbeide/revidere forvaltningsplan for verneområdene. Oppstart av planarbeidet bør skje i dialog med Miljødirektoratet. Forvaltningsplaner skal utarbeides innenfor rammene av naturmangfoldloven og verneforskriftene. Forvaltningsplanen skal konkretisere hvordan formålet med vernet skal nås, og skal inneholde enn flerårig tiltaksplan og en besøksstrategi. Utkast til forvaltningsplan skal sendes til direktoratet for faglig gjennomgang før høring. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Miljødirektoratet.*».

Hva er en forvaltningsplan?

En forvaltningsplan skal være et praktisk hjelpemiddel i den daglige forvaltninga, og skal fungere som et oppslagsverk både for publikum og forvaltningen. Den overordna målsettingen med forvaltningsplanen er å ta vare på verneverdiene, både gjennom å beskytte dem mot uønskede inngrep, og gjennom å legge til rette for aktivitet som fremmer verneverdiene.

Et annet formål med forvaltningsplanen er å gi rammene for enhetlig og forutsigbar forvaltning av området. Gjennom å utarbeide klare regler for forvaltningspraksis og saksbehandling, håper en å bidra til å dempe konflikter og å sikre at en unngår tilfeldige avgjørelser som kan skade verneverdiene. Retningslinjene i planen kan ikke være strengere eller lempeligere enn det som er hjemlet i verneforskriften. Forvaltningsplanen skal derimot gi retningslinjer for hvordan verneforskriften skal tolkes, og brukes, i en konkret forvaltningspraksis.

Dagens forvaltningsplan beskriver landskapsvernområdets naturverdier og bruken av området. Den har retningslinjer for bruken av områdene for de ulike brukergruppene, og hvordan søknader om dispensasjoner skal vurderes. Dette gjelder retningslinjer for landbruksaktivitet, byggetiltak, motorferdsel, skjøtsel av kulturlandskap, skogbruk, kulturminner og informasjon og merking.

Forvaltningsplaner som utarbeides nå skal ikke foreligge som en trykksak, slik det har vært praktisert tidligere. De skal kun lages i digital form, med mulighet for utskrift. Miljødirektoratet har utarbeidet en mal for forvaltningsplaner på nett som skal brukes. Den etter hvert vedtatte forvaltningsplanen vil ligge tilgjengelig på Miljødirektoratets nettsjeneste Naturbase.

Grovskissert fremdriftsplan

Vi gjør oppmerksom på at denne oppstartsmeldingen kun gjelder Ledalen landskapsvernområde. Med bakgrunn i geografi og slektskap vil forvaltningsplanen for Øyungen landskapsvernområde revideres parallelt. Det legges opp til en bred prosess der alle berørte parter skal involveres. Dette gjelder for eksempel grunneiere, bruksberettigede, landbruksutøvere, jakt og fiske og ideelle lag og foreninger. Vi legger opp til egne temamøter med de største interessegruppene.

Aktivitet	Ansvarlig	Måned	År
Plan for revisjon av forvaltningsplaner for verneområdene i Forollhogna	Nasjonalparkforvaltere	Februar	2023
Oppstartsmelding for revidering av forvaltningsplan for Øyungen og Ledalen landskapsvernområder	Nasjonalparkforvaltere	Oktober	2023
Offentlige oppstartsmøte og særegne møter med grunneiere, kommuner, og andre brukerinteresser	Nasjonalparkforvaltere	Oktober/november	2023
Frist for innspill	Nasjonalparkforvaltere	10. november	2023
Oppsummering av innspill	Nasjonalparkforvaltere	Desember/januar	2023/2024
Innstilling til Nasjonalparkstyret – forslag til plan	Nasjonalparkstyret	Februar	2024
Sendes Miljødirektoratet på faglig godkjenning før høring	Miljødirektoratet		2024
Høring	Nasjonalparkforvaltere		2024
Oppsummering av høringsinnspill	Nasjonalparkforvaltere		2024
Innsending til Miljødirektoratet for endelig godkjenning	Miljødirektoratet		2024
Forvaltningsplan godkjent for landskapsvernområde	Nasjonalparkstyret		2024

Med hilsen

Roy Duvier
nasjonalparkforvalter

Hans Bull
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

1 Retningslinjer fra dagens forvaltningsplanen for Øyungen og Ledalen LVO
VEDLEGG

**Nasjonalparkstyret
for Forollhogna**

Kopi til:

MILJØDIREKTORATET

Postboks 5672 Torgarden

7485

TRONDHEIM

Retningslinjer fra dagens forvaltningsplan for Øyungen og Ledalen LVO

Innhold

Kapittel 4 – Jordbruk & seterdrift	4
4.1.1 rammer innen verneforskriftene	4
4.1.2 dagens og fremtidens bruk.....	4
4.1.3 landskapspleie	5
4.2 Seterbebyggelse – byggeskikksveileder.....	5
4.2.1 innledning.....	5
Vern er videreføring av lokale tradisjoner	6
4.2.2 den tradisjonelle seterbebyggelsen i Øyungen	6
Generelt om tradisjonell seterbebyggelse	6
Bygningstyper	6
Plassering i terrenget.....	7
Tunform	7
Seterstua – plan og hovedform	7
Uthus – plan og hovedform	7
Takform.....	7
Konstruksjon.....	7
Paneltyper	8
Vinduer, detaljer	8
Taktekking.....	8
Piper	8
Fargesetting	8
4.2.3 Retningslinjer for utvidelse og oppføring av seterbebyggelse	8
Plassering.....	9
Fundamentering	9
Hovedform.....	9
Utvidelse av eksisterende bygning	10
Størrelse.....	10
Størrelsesbegrensninger:.....	10
Materialvalg.....	11
Paneltyper	11
Fargebruk.....	11
Detaljering	11
4.2.4 Retningslinjer for omdisponering av bygninger	12
Generelt.....	12
Etterisolering	12

4.3 Skogbruk	12
4.3.1 Rammer innen verneforskriftene	12
Ledalen	12
Øyungen	13
4.3.2 historikk	13
4.3.3 Dagens forvaltning av skogressursene	13
Ryggliendommene	13
Ledalen	13
4.3.4 Uttak av ved	13
4.3.5 Skogsdrift i Øggdalen	14
4.4 vegbygging og vedlikehold	15
4.4.1 rammer innen verneforskriftene	15
4.4.2 Dagens situasjon	15
4.4.3 Vedlikehold av eksisterende veger Øyungen	15
4.4.4 Nye veger – Omlegging av eksisterende veger	16
4.5 Annen virksomhet	16
4.5.1 Rammer innen verneforskriftene	16
4.5.2 Jakt, fiske og friluftsliv	16
4.5.3 Turisme	16
4.5.4 Motorferdsel i utmark	16
Motorferdsel vinterstid	17
Motorferdsel på barmark	17
4.5.5 Forskning og undervisning	17
4.5.6 Informasjon	17

Kapittel 4 – Jordbruk & seterdrift

4.1.1 rammer innen verneforskriftene

Verneforskriften medfører ikke noen begrensinger i forhold til dagens praksis med hensyn til beiting og drift av setervoller og dyrka mark, herunder nødvendig gjerding, samt vedlikehold av eksisterende bygninger og anlegg.

Forvaltningsmyndigheten kan videre, etter søknad gi tillatelse til:

- Oppdyrking av nye arealer i tilknytning til etablerte dyrka jordarealer
- Bygging av nye veger til jordbruksformål tilknyttet seterdrift (kun aktuelt i Øyungen)
- Oppføringer av bygninger **kan tillates** til jordbruksformål tilknyttet seterdrift/beitebruk
- Restaurering av bygninger til jordbruksformål/andre formål
- Oppføring av mindre tilbygg til eksisterende bygninger
- Riving av eksisterende seterbebyggelse
- Gjenopptaking av seterdrift på nedlagte setervoller
- Framføring av kraftlinjer, kabler eller telelinjer
- Utvisning av nye setrer

Verneforskriften setter forbud mot:

- Sprøyting med kjemiske midler
- Inngjerding av utmarksarealer (unntatt sanketrøer)
- Drenering og annen form for tørrlegging (unntatt ved godkjent dyrking)

4.1.2 dagens og fremtidens bruk

Foruten den gjenværende seterdrifta på to setrer i Øyungen LVO, slippes det et betydelig antall beitedyr på streifbeiting i setertraktene. Dette gjelder både tørrkyr, ungdyr og sauer. oppdyrka setervoller blir i noen grad slått eller avbeita i Øyungs-området. Ledalen har ikke vei, og bruken av området til jordbruksformål er forholdsvis ekstensiv. En setereier har i noen år hatt sjølrekrutterende kjøttfe på innhegna utmarksbeite ved setra. Ellers streifbeiter en del sau i området.

Det anses lite trolig at tradisjonell setring med mjøleproduksjon vil ta seg nevneverdig opp innenfor landskapsvernområdene i tiden som kommer. Av de ca. 65 sentereierne, er det i dag færre enn 10 som fortsatt driver som driver med mjølkeproduksjon. Et mer sannsynlig alternativ enn gjenopptaking av drift på enkeltsetrene, er etablering av samarbeidsløsninger, med felles fjøs/mjølkestall for flere seterbrukere. Ut fra dagens situasjon er det lite realistisk med gjenopptaking av tradisjonell setring i Ledalen.

Omfanget er det vanskelig å ha noen formening om på lenger sikt, men store endringer i nærmeste framtid er lite sannsynlig. Innhenting av utmarksarealer for storfefeite synes ikke aktuelt i noe omfang i dagens situasjon, men en kan ikke utelukke at det vil komme på tale, enten i form av hel inngjerding eller som sperregjerde for å supplere naturlige stengsler. Gjerding i utmark for etablering av nattkve for mjølkekyr i forbindelse med setring, spesielt ved evt. Nyetablering av felles seter, anses som et sannsynlig behov i framtida.

Nydyrking i noe omfang synes lite aktuelt pga. transportavstander, atkomstforhold, klima og lite egnede arealer for oppdyrking.

4.1.3 landskapspleie

Seterlandskapet utvikla seg ut fra tidligere tiders driftsmåter, behov og lønnsomhetsvurderinger. Den sterke nedgangen i seterdrifta i etterkrigstiden har allerede medført betydelige endringer i kulturlandskapet i setertraktene. Setervoller er i ferd med å gro igjen med skog og kratt, innhegninger er forfalt eller fjerna, og småskogen står i mange tilfeller tett i de tidligere relativt åpne beiteområda omkring setervollene. Ut fra dagens situasjon og den sannsynlige utviklinga innen jordbruket, er det urealistisk å anta at seterdrifta og beitebruken fremover vil bli av et slikt omfang at seterlandskapet vil kunne opprettholdes i dagens tilstand. Derfor må det settes i verk tilretteleggings- og stimulerings tiltak dersom målsettingen skal være å bevare/gjenskape landskapsbildet fra den tiden da de aller fleste seter var i drift.

Som grunnlag for skjøtselstiltak i kulturlandskapet må det utføres registreringer av verneverdiene i området der det er mangelfullt. Øyungen landskapsvernområde vil bli prioritert da seterbruken der har vært betydelig mer omfattende enn i Ledalen. Potensialet for å finne delområder som er viktige for biologisk mangfold i kulturlandskapet anses derfor å være større i Øyungen LVO enn i Ledalen LVO. Tiltakene bør derfor gjennomføres i flere trinn, i prioritert rekkefølge:

1. Registreringer av verneverdier i kulturlandskapet i Øyungen LVO
2. Dersom det blir funnet viktige områder for biologisk mangfold i kulturlandskapet, bør det lages en skjøtelsesplan for disse områdene
3. Registreringer av verneverdier i kulturlandskapet i Ledalen LVO
4. Eventuelt plan for skjøtsel i Ledalen
5. Registreringer av biologisk mangfold i skogen i Ledalen, med vekt på barskogen i nedre del.

Aktuelle tiltak kan være:

- Rehabilitering, inngjerding og høsting/beiting av kultiverte setervoller
- Rydding/tytning av skog/kratt og «sturt» intensiv beiting gjennom innhegning av nærbeiteområdene omkring setervoller
- Restaurering og vedlikehold av opprinnelig seterbebyggelse og utmarks løer
- Prioritert og målretta bruk av STILK-midler som stimulerings tiltak

4.2 Seterbebyggelse – byggeskikksveileder

4.2.1 innledning

Fjøs, løer og andre seterbygninger er elementer i det helhetlige seterlandskapet og bør i størst mulig grad bevares. Når bygningene ikke lenger er i bruk i driftsmessig sammenheng, blir vedlikehold og ivaretagelse et spørsmål om økonomi og eierens interesser og prioriteringer. Verneforskriftene åpner for tillatelse til «ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger for jordbruksformål eller med tanke på bruksendringer». Mulighetene for ny bruk av unyttede bygninger kan gi grunnlag for restaurering og vedlikehold av hus som ellers ville forfalt og gå tapt.

Verneforskriftene legger ikke begrensinger på vedlikehold av eksisterende bygninger og anlegg utover dagens praksis. Seterforskrift og fjelloven gjelder fortsatt på statsallmenningene.

Forvaltningsmyndigheten kan videre etter søknad gi tillatelse til:

- *Oppføring av nye bygninger for jordbruksformål*

- *Ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger for jordbruksformål eller med tanke på bruksendringer*
- *Tilbygg til eksisterende bygninger*
- *Riving av seterbebyggelse*
- *Utvising av ny seter*

Vern er videreføring av lokale tradisjoner

Sett i forhold til bebyggelsen, er formålet med vernet å ikke endre bygningenes eller bygningsmiljøets karakter i vesentlig grad. Forvaltningsmyndigheten vil derfor oppmuntre eiere til å utnytte det eksisterende bygningsmiljøet både som en økonomisk, bruksmessig og kunnskapsmessig ressurs.

Verneverdiene i området er i sterk grad knytta til det kulturlandskapet som langtids seterdrift har skapt. Fortsatt seterdrift vil på den bakgrunn være et viktig element for å kunne bevare verneverdiene i området.

Sett fra et bygningsvernstandpunkt vil bygningsmassen best kunne tas vare på og videreutvikles gjennom videreføring av gamle byggetradisjoner innen så vel reparasjon og vedlikehold som det å bygge nytt. Med «gamle» byggetradisjoner menes det i denne sammenheng det som var vanlig i den tiden området var dominert av seterdrift.

4.2.2 den tradisjonelle seterbebyggelsen i Øyungen

Bygningsmiljøet i seterområdet omkring Øyungen fremstår i dag som svært enhetlig, til tross for at senere års bruksendring fra seterdrift til fritidsbruk mange steder har medført endringer og tilføyelser som ikke samsvarer med eldre tiders byggetradisjoner.

Generelt om tradisjonell seterbebyggelse

Bebyggelsen på setra er ofte litt forskjellig fra gårdsbebyggelsen nede i bygda, selv om likhetstrekkene er mange. Det er flere grunner til dette. På grunn av setras sesongbetonte og spesialiserte produksjon var det andre og mer begrensede rombehov som gjorde seg gjeldende – både for oppbevaring av mat og opphold for folk og dyr. Dette gir seg utslag i at enkelte hustyper er vanligere på setra enn andre steder, og i at bygningene er små.

En sterk gjenbrukstradisjon har også vært med på å gi setra sitt særpreg. Bygninger som var blitt for små eller for dårlige hjemme på gården, ble ofte satt opp igjen for bruk i fjellet. Seterhus kan av den grunn være svært gamle. Ofte finner vi også eksempler på eldre plantyper, som åre- eller røykovnstuer eller stuer med ett-romsplan som for lengst er forsvunnet fra gårdsbebyggelsen nede i bygda. Bakgrunnen for dette kan være gjenbruk, men også at rombehovet på setra var mindre enn ellers.

Et kjennetegn ved seterbebyggelsen er også at en bygning har hatt ulike funksjoner. Bygningsmiljøet på setra må derfor forstås som en del av en dynamisk prosess, som har fulgt samfunnsutviklingen opp gjennom hele historien.

Bygningstyper

Majoriteten av tradisjonelle seterbygninger i området er seterbuer, fjøs og løer. Det finnes i følge SEFRAK (kulturminneregister) enkelte matbuer og vedbuer i området fra før 1900. I tillegg finnes en del naust omkring innsjøen Øyungen. Bygningstyper som kan være representert i området, men som ikke er registrert er slåtdebuer, masstu, kokhus, melkebu, brønnhus.

Plassering i terrenget

Bygningenes tradisjonelle plassering i landskapet er bestemt av flere faktorer, blant annet vindforhold og hvordan snøen vil legge seg omkring huset. De største bygningene, seterbuer og fjøs, følger terrengkotene og ligger med langsida mot dalen. Inngangsdøra er plassert på en langvegg, blant annet fordi denne vegg holder seg snøfri. Mindrehus, som løer og små masstuer har ofte dør i gavlen for å utnytte takhøyden best mulig. Disse bygningene har derfor vanligvis gavlsiden mot dalen.

Tunform

Setervollens organisering karakteriseres ved at bygningene har en fri plassering i forhold til hverandre. Dette er gitt ut fra terrengmessige, funksjonelle og klimatiske forhold. I de tilfeller hvor bebyggelsen er noenlunde samlet, finnes det eksempler på rekketun (Gjersvollvolla). Husene er da organisert i rekker fordi det er hensiktsmessig på grunn av terrengformen eller på grunn av en vei. Fjøs og løer ligger i utkanten av innmarka, mens eventuell masstue, kokhus eller vedbod ligger nærmere seterbu.

Seterstua – plan og hovedform

Seterstuene er smale, rektangulære bygningskropper i en etasje. Bredden er gjennomsnittlig på 3,5 til 4,5 meter. Enkelte seterbuer har en liten tørrmurt kjeller under deler av bygningen, med inngang utenfra.

Den vanligste planen har stue og melkebue/masstue i hver sin ende og skjæle imellom. Stuedelen er som regel av tømmer og åpen i røstet, mens skjælet som regel er av panelt bindingsverk. Masstua kan være av tømmer eller bindingsverk.

Utgangspunktet for denne plattformen er trolig en enkel ett-romsplan, som siden er blitt utvidet.

Tradisjonelt er seterstuene blitt utviklet ved forlengelse av eksisterende volum i lengderetningen. Påbygg i vinkel har forekommet i liten grad, og er vanligvis av nyere dato. I minst ett tilfelle (Raudåvolla) er seterstua tilbygd ei masstue i vinkel, men dette tolkes som et unntak fra den vanlige byggemåten i området.

Enkelte steder (Raudåvolla, Borreset) finnes eksempler på at seterstua er bygd sammen med uthus.

Uthus – plan og hovedform

Fjøs, løer og naust er enkle enetasjes bygninger med ett rom. Fjøsset var opprinnelig som regel tømret, ofte med påbygd skjæle og utedo i bindingsverk. Fjøsset kunne være utvidet med løe. Gjødselskjeller kunne forekomme, men det vanlige var møkkglugge i gavlveggen. Nyere fjøs er oppført i reisverk.

Løer kan være av tømmer eller bindingsverk. Det finnes noen eksempler på løer med skjæle.

Takform

Seterbuer og uthus har saltak. Utedoer og andre tilbygg til uthus har pulttak. Taket har gjennomgående svært knapt utstikk både ved raft og ved gavl. Dette kjennetegner tradisjonell bebyggelse i hele Trøndelag. Takvinkelen er bestemt ut fra forholdet mellom gavltrekantens høyde og husets bredde, et forhold som ofte var 1:5 eller 1:4. Dette tilsvarer takvinkler på omkring 22 eller 27 grader.

Konstruksjon

Husene har tradisjonelt hatt fundament av naturstein, enten som tørrmurt grunnmur eller som novsteiner. Den vanligste veggkonstruksjonen er tømmer i seterbuer, fjøs og masstuer. Seterskjæle,

fjøs-skjæle og doer er oftest i bindingsverk, mens løer kan være både av tømmer og bindingsverk. Den tradisjonelle takkonstruksjonen i området er åstak.

Paneltyper

Både synlige tømmervegger og panel er vanlig. På seterbuer er tømmermannspanel den vanligste kledningen, men både liggende su-panel og låvepanel forekommer i kombinasjon med andre tuper kledninger. Liggende su-panel er trolig ganske ny for området. I minst ett tilfelle er det benyttet plank fra russiske bilkasser som stående låvepanel på seterstua (Elgsjømoen).

På uthus som løer, fjøs og naust er den vanligste paneltypen låvepanel, men tømmermannspanel forekommer.

Det er ofte flere forskjellige ytterveggskledninger på et og samme hus. Dette kan tyde på ulike byggetrinn, forskjellig type konstruksjon i ulike deler av huset, eller at en vegg er spesielt værutsatt.

Vinduer, detaljer

Den eldste vindustypen som mer registrert i området er tofags vinduer med 2-3 ruter i hvert fag, en 1800-tallstype. Smårutete vinduer (6-8 ruter pr. fag) finner man først og fremst i seterbuer med nye vinduer, samt i hytter. Smårutete vinduer har trolig vært utbredt, men sjelden med mer enn 4-6 ruter pr. fag.

Detaljering av vindus- og døromramming, vindskier og så videre, er svært enkel.

Taktekking

Det eldste, mest tradisjonelle taktekkingsmaterialet er never og torv, men korrigerede jernplater (bølgeblikk) er også utbredt. Begge tekkingsmåter er vanlige for så vel seterbuer som uthus. Mange steder er bølgeblikk lagt direkte på torvtaket. Det er funnet eksempel på bruk av utbankede oljefat som tekking på fjøs (Borrneset). Borddekking har trolig også vært vanlig, særlig på løer og lignende. Eventuelle takrenner har trolig vært av tre, og sannsynligvis begrenset seg til inngangspartiet.

Piper

Tradisjonelt har det trolig vært vanlig med murte skorsteiner av naturstein, men det er relativt få eksemplarer på dette i dag. De fleste seterstuene har enkle piper av stålrør eller betongrør. Disse pipene kan også være gamle.

Fargesetting

Synlige tømmervegger står ubehandlet. Utvendig panelte seterbuer er ofte malt, men det finnes eksempler på panelte seterbuer som står umalt. Den vanligste fargesettingen av seterbuer i dag er røde vegger med hvite vinduer, og hvite/røde detaljer (novkasser, vindskier, omramminger). Det er imidlertid vanskelig å tidfeste denne fargebruken. På Elgsjømoen er vinduene lyseblå mot ubehandlede vegger. Blåmalte vinduer var svært vanlig fra slutten av 1800-tallet. Mange seterbuer med tilbygg og nye hytter er brune, ofte med røde/hvite detaljer. Panelte fjøs og løer og eldre naust er som regel umalt, men kan ha vært malt før.

4.2.3 Retningslinjer for utvidelse og oppføring av seterbebyggelse

Retningslinjenes hensikt

Hensikten med retningslinjene er å motvirke at vår tids raske utvikling innenfor økonomi, materialbruk og byggeteknikk skal bryte ned det som i dag er et helhetlig, men sårbart bygningsmiljø i

seterdalene. Dette forutsetter at man forstår bakgrunnen for hvordan det tradisjonelle bygningsmiljøet er blitt til. Ved å ta utgangspunkt i den tradisjonelle byggemåten, vil også vår tids byggevirksomhet kunne være en naturlig fortsettelse av en århundrelang lokal byggetradisjon, uten at verdien ved et eksisterende kulturmiljø svekkes eller går tapt.

Helhetlige bygningsmiljøer kjennetegnes ved at overordnede trekk er felles for mange bygninger. Dette kan gjelde f.eks materialvalg, plantype, konstruksjon eller tunorganisering. Innenfor disse rammene finnes det imidlertid utallige variasjoner og personlige detaljer. Variasjonene gir bygningsmiljøet liv, det gjør hver del til en spennende bit av en helhet. Det er derfor ikke ønskelig med en detaljstyring verken av nybygg eller tilbygg. Hensikten med retningslinjene er å styre utviklingen av bebyggelsens overordnede trekk.

Det kreves derfor at både reparasjon, vedlikehold, utvidelser og nybygging i seterområdene ikke medfører inngrep som svekker helheten ved det eksisterende bygningsmiljøet, eller innfører nye elementer som skiller seg sterkt fra eller blir dominerende i forhold til den tradisjonelle seterbebyggelsen.

Alle byggarbeider skal i tillegg til en vurdering etter verneforskriften behandles etter plan- og bygningsloven.

Plassering

Rektangulære volumer av en viss utstrekning f.eks seterbuer, gjøs og hytter, skal plasseres med møneretningen parallelt med terrengkotene eller den fremherskende vindretningen. Bygningen vil da vanligvis vende langsiden mot dalen.

Bare mindre bygninger med tilnærmet kvadratisk grunnplan kan plasseres med møneretningen normalt på terrengkotene (med gavlsiden mot dalen).

Ved ansamlinger av to eller flere bygninger skal det tilstrebes en så åpen tunstruktur som mulig. Dette vil også være gunstig for å hindre opphoping av snø om vinteren. Å samle flere bygninger i et tett tun, helt eller delvis i firkant vil være å bryte dette tradisjonelle mønsteret. Organisering i tradisjonelle rekketun vil være akseptabelt.

Fundamentering

Tilbygg og nybygg skal i størst mulig grad tilpasses et naturlig terreng. Bygningsvolumet skal legges så nær bakken som mulig. Nødvendig og enkel bearbeiding av terrenget kan aksepteres. Fundamentet skal gis en utforming som visuelt knytter bygningsvolumet til bakken.

Grunnmur kan være av naturstein eller støpt i betong. Grunnmur av betong bør forblendes med naturstein.

Åpen pælefundamentering medfører at bygningsvolumet visuelt «svever» over bakken. Dette tillates ikke. Dersom støpte pilarer eller annen pælefundamentering benyttes, skal åpningene mellom pålene tettes med forblending av stein/tørrmur. Det er nødvendig med tilstrekkelig lufting under bygningene for å forhindre fukt- og råteangrep.

Hovedform

Nybygg skal være i en etasje og ha en enkel, rektangulær form. Nybygg med vinkelformet grunnplan skal unngås.

Hovedvolum skal oppføres med saltak.

Takvinkel bør være mellom 22 og 30 grader.

Takflaten skal ikke brytes opp, men en mindre takark i forbindelse med inngang kan tillates.

Takutstikk skal være knapt (ca. 20 cm) både ved raft og ved gavl.

Kun takrenner av tre aksepteres.

Utvidelse av eksisterende bygning

Utvidelse av eksisterende bygning skal eventuelt skje ved tilbygging i lengderetningen.

Tilbygget skal ha samme bredde, takvinkel, mønehøyde og takutstikk som eksisterende volum.

Oppføring av tilbygg som er forskjøvet i forhold til eksisterende bygning tillates kun dersom det er særskilte grunner for det.

Utvidelse av eksisterende bygning i bredden tillates ikke.

Mindre påbygg på uthus kan oppføres med pulttak.

Utvidelse av eksisterende volum ved påbygging i vinkel tillates ikke.

Unntak fra dette kan gjøres i forbindelse med åpent bislag ved inngang. Størrelsen på bislag skal ikke overskride 3m².

Størrelse

Setre med både næringsdrift og fritidsbruk:

Tradisjonell seterdrift/næringsmessig bruk: beiting, slått, tradisjonell melkedrift iht. seterforskriften, fjelloven, inkl. fritidsbruk på egen seter.

- Total bolig areal: maks 80m²
- Seterfjøs i drift: må planlegges iht. ny forskrift om husdyrhold (gjeldende fra 2005) der det settes krav til areal pr. dyr, og prinsipløsninger for utforming
- Øvrig nytt uthusareal: totalt maks 20m²

Eksisterende bygninger kan ved forfall restaureres og settes opp igjen i tradisjonell form og byggestil, dersom forfallet har kommet for langt. Nye slåttebuer etc. kan tillates oppført ved dokumentert behov. Løer må eventuelt settes opp i naturlig tilknytning til slåttemark, og gis en tradisjonell utforming.

Oppføring av nye fritidsboliger vil ikke bli tilatt.

Størrelsesbegrensninger:

Seterstue:

Bredde maks 5,5 meter

Grunnflate maks 45m² BRA (bruksareal)

Mønehøyde maks 4,5 meter

Nye seterfjøs:

Bredde maks 8 meter

Grunnflate iht. forskrift om husdyrhold

Mønehøyde maks 5 meter

Nye uthus (vedbod, lager):

Grunnflate maks 20m²

Mønehøyde maks 3,5 meter

Materialvalg

Det skal så langt det er mulig brukes naturlige materialer som hører hjemme på stedet. Med dette menes tre, naturstein, torv, never, mose etc.

Plast- og metallprodukter skal ikke brukes i vinduer, som ytterkledning eller som taktekkning.

Unntak gjøres imidlertid for vanlig umalt bølgeblekk, som har vært brukt som taktekkingsmateriale siden 1930-tallet.

I tak på nye seterfjøs kan bruk av såkalte lysplater av plast tillates i begrenset omfang.

Vanlig takpapp beregnet for lokalt klima (ikke shingel) kan også aksepteres.

Paneltyper

For driftsbygninger og uthus anbefales stående låvepanel. For seterbuer og hytter anbefales både stående låvepanel og stående tømmermannspanel. Såkalt moderne villmarkspanel er ikke en tradisjonell paneltype i området, og bør derfor ikke benyttes. Ukantete bord i tradisjonelle dimensjoner kan aksepteres.

Fargebruk

Ved fargesetting av ny og eksisterende bebyggelse bør man ta utgangspunkt i hva som har vært vanlig på stedet. Som hovedregel anbefales bruk av naturlige pigmenter/jordfarger som rød, okergul, brun, grønn etc. En rekkemalingstyper, f.eks linoljemaling inneholder samme type pigmenter som tradisjonelt er brukt. Farger som er kunstig fremstilt, vil lett bryte med omgivelsene, og bør derfor unngås.

På eldre panelte bygninger som skal males, anbefales bruk av tradisjonelle malingsstyper som linoljemaling og komposisjonsmaling (uthusmaling). Dette er malinger som puster godt, samtidig som man får en overflate som er historisk «riktig».

Synlige utvendige tømmervegger bør ikke males eller beises i noen farge, da dette ikke har vært vanlig i området. Å tjærebredde tømmerhus har ikke vært vanlig i seterområder generelt, og kan derfor heller ikke anbefales. Nye synlige tømmervegger anbefales å stå ubehandlet. Etter få år vil sol, vær og vind gi huset det grå/solsvidde preget som man finner på eldre bygninger.

Nypanelte yttervegger av god materialkvalitet kan gjerne stå ubehandlet, da dette har vært vanlig i området. Vi gjør oppmerksom på at kvaliteten er varierende på dagens materialer. I dag kjøpes mye av materialet ferdig dimensjonert på trelastutsalgs hvor materialene ikke sorteres etter innhold av kjerneved.

Detaljering

Når det gjelder bygningens detaljering, er det først og fremst vinduenes dimensjon og plassering i veggen, samt takutstikket som har mest å si for bygningens uttrykk.

Takutstikker på nye bygninger og tilbygg bør være knapt, både ved raft og ved gavl. Dette er et av de viktigste kjennetegnene ved bygningsmiljøet i området, og bør derfor videreføres. De knappe takutstikkene er tilpasset det lokale klimaet.

Vinduer bør ikke plasseres for høyt på veggen. Dette gir bygningen et steng og avvisende preg, samtidig som utsikten innenfra begrenses. Ved fasadeutforming av seterbuer og hytter bør man forsøke å tilstrebe de samme proporsjonene som finnes i den tradisjonelle seterbua, og som de fleste av oss opplever som inviterende.

Vindskier, vindus- og døromramminger bør utformes på en enkel og tradisjonell måte. Bruk av f.eks såkalt villmarkspanel til omramminger etc. er ikke tradisjon i området, og bør derfor ikke benyttes.

4.2.4 Retningslinjer for omdisponering av bygninger

Generelt

I et område med mange ubenyttede bygninger, vil det være fare for at mange bygninger kan gå tapt dersom de ikke kan tilpasses ny bruk. Å gi ubenyttede bygninger for eksempel løer, slåtdebuer, og fjøs ny bruk, kan også forsvares som videreføring av en lokal gjenbrukstradisjon. En bruksendring må imidlertid skje på bygningens premisser. Den må ikke medføre inngrep som endrer bygningens ytre karakter i vesentlig grad. Normalt vil det ikke tillates bruksendringer som medfører at et bygg blir en ny selvstendig fritidsbolig.

I helt spesielle tilfeller/unntaksvis gjelder følgende:

- Ubenyttede bygninger som tidligere er brukt i forbindelse med seterdrift på eiendommen (uthus som løer, slåtdebuer etc), kan innredes til enkle overnattingsformål ut over maksimal arealgrense. Forutsetningen for dette er at bygningen beholder opprinnelig lokalisering og preg, iht. verneforskriften.
- Ved behov for losji for arbeidsfolk tilknyttet tradisjonell seterdrift eller annen næringsvirksomhet kan det gis dispensasjon fra arealbegrensningen med inntil 20m² ekstra (seterbua).

Flytting av bygninger vil ikke tillates med mindre det er særlige grunner for det.

Før flytting skal bygninger dokumenteres ved plassering på kart, oppmåling og fotografi.

Etterisolering

Innvendig etterisolering av panelt bindingsverk kan aksepters.

Dersom man skal etterisolere tømmerbygninger, er det varmeøkonomisk mest å hente på etterisolering mot tak og under gulv. Etterisolering av tømmervegger bør unngås. For å minske trekk tettes medfar og lafteknuter godt med husmose ved gjenopplifting.

Bygninger bør generelt ikke etterisoleres og kles på utsiden av eksisterende konstruksjon, da dette vil medføre en betydelig endring av bygningens karakter.

I tilfeller der en tømmervegg er spesielt dårlig, kan en eller flere vegger kles utvendig med panel. For uthus anbefales i tilfelle stående låvepanel.

4.3 Skogbruk

4.3.1 Rammer innen verneforskriftene

Verneforskriftene legger følgende føringer for skogsdrift i området:

Ledalen

- Vegetasjon, herunder døde busker og trær er **fredet**.
- Plukking av kvister fra nedfalt virke til bål på stedet **kan tillates**.
- Uttak av trevirke fra løvtrær til brensel for buer, hytter og setrer i område **er tillatt**.
- All hogst av barskog er **forbudt**.

Øyungen

- Treslagskifte er **forbudt**.
- Bygging av skogsbilveger er **forbudt**.
- Snauhogst av flater større enn 3 daa i fjellbjørkeskogen er **forbudt**.
- For Øggdalen gjelder egne retningslinjer for skogsdrift.

4.3.2 historikk

Bruken av skogressursene innenfor Ledalen og Øyungen LVO var langt mer intensiv i tidligere tider, enn det den er i dag. I tillegg til vedforbruk for smeltehyttene i Gauldalen, foregikk det en betydelig skogsdrift i området. Bruken av skogen kunne til tider bli i største alget, for ifølge protokoller fra «Hersjedalens Statsalmending», ble det i 1878 vedtatt bruksregler med følgende ordlyd:

§ 1. All nåleskov fredes inntil videre.

§ 2. Av skoven benyttet først og fremst tørt, nedfall og beskadiget skov.

Ifølge samme protokoll, var det ingen hogst av barskog, de første 20 årene etter at nevnte bruksregler ble vedtatt. Fra samme protokoll er det beskrevet om hogst i Høgvollråen/Øggdalen i 1912, da det ble hogd 253 trær. I perioden 1912-1991, ble det i dette området hogd 3772 trær.

4.3.3 Dagens forvaltning av skogressursene

Både staten og private er grunneier med skog innenfor Øyungen LVO. Den statlige delen består av en bruksrettsalmenning, hvor et valgt almenningsstyre er ansvarlig for utnyttelsen av skogressursene. Almenningsstyret er valgt i henhold til forskrifter i Almenningsloven. Det er utarbeidet driftsplan og bruksregler som danner grunnlaget for utnyttelsene av skogen. Den privateide skogen er lokalisert til Ryggli og Aasen-eiendommen nord for Øgga.

Ryggli eiendommene

Det ble utført skogtakst i 1994, som blant annet viser at det er gode vekstvilkår for skog med betydelig andel av 11 og 14 bonitet. Det er granskog i området fra Hersja og opp til kote 600, med noe innblanding av bjørk. Ovenfor denne kote er det bjørka som dominerer.

Ledalen

Innenfor Ledalen LVO er staten den største grunneier med et barskogareal på 1800 daa, og hvor lauvskogen dekker et areal på 4000 daa. Barskogressursene ligger i en avstand fra 1km – 3,5km fra nærmeste skogsbilvei, noe som betinger at den kan danne grunnlag for økonomisk drift. Videre innover sørover i Ledalen er det store lauvskogområder, som i hovedsak har vært benyttet som vedforsyning til setrer og hytter i området.

Haltdalen Søndre Statsalmenning har forvalteransvaret for Ledalen. Det er en såkalt overskuddsallmenning, hvor det i tillegg til bruksrett hvor allmenningstyret har forvaltningen, også drives ordinær skogsdrift i regi av Statskog, hvor virket selges til treforbrukende industri.

4.3.4 Uttak av ved

Bjørkeskogressursene i LVO er i hovedsak utnyttet for uttak av ved. Dette er en rettighet for de bruksberettigete i statsalmenningen. Denne retten er hjemlet i fjelloven. Verneforskriften endrer ikke på denne retten. For å ivareta den kulturpåvirkede delen av fjellbjørkeskogen, og hindre gjengroing er

det ønskelig at det foretas hogst i Øyungen landskapsvernområde, men av hensyn til landskapsbildet skal denne hogsten primært være plukkhogst eller mindre gruppehogster.

I Ledalen landskapsvernområde er det i tillegg plantelivsfredning som medfører at skogen er vernet. I forskriftens § 4 punkt 6 heter det at bestemmelsene ikke er til hinder for uttak av trevirke fra løvtrær til brensel for buer, hytter og setrer i landskapsvernområdet. Følgende retningslinjer gis for denne vedhogsten:

- For setervoller skal hogsten skje på eller i nærheten av setervollen, for å opprettholde et kulturpreg på og omkring vollen. På vollen skal hogsten skje som plukkhogst.
- For enkeltstående hytter/buer utenom setervoller skal hogsten skje som plukkhogst av bjørk i skog i nærheten av bygningene.
- Det skal ikke skje hogst i de nordre delene av Ledalen (nord for Fremmervollen).

Ut fra disse retningslinjene, vil det være riktig at allmeningsstyret utviser ved, i henhold til vanlig praksis i statsallmenninger. Dette fordi slik vedhogst ikke behøver tillatelse etter verneforskriften. I og med at skogen i Ledalen er vernet, vil det ikke være aktuelt å åpne for mer hogst enn det som er nødvendig vedbehov til bygningene i området.

4.3.5 Skogsdrift i Øggdalen

For å ta vare på de spesielle kvalitetene i Øggdalen knyttet til trua/sårbare moser, lav og sopp, samt hensyn til dyreliv, er følgende retningslinjer for skogsdrift innført:

Driftsmessig inndeles Øggdalen i 3 ulike soner (se vedlegg5):

- Sone uten hogst
- Sone med plukkhogst
- Sone med ordinært eller tilnærmet ordinært skogbruk

Med Øggdalen i denne sammenheng menes landskapsområdet nord for Høgvollbekken.

Følgene retningslinjer gjelder for sonen med plukkhogst:

- Inntil halvparten av barskogen kan tas ut ved hogst, slik at områdene til enhver tid har preg av skog.
- Hogsten kan skje ved regulær plukkhogst eller i form av mindre gruppehogster med flate størrelse inntil 0,5 daa.
- Storparten av løvskogen må få stå igjen etter hogst. Av løvskog kan bare hogges bjørk.

Følgende retningslinjer gjelder for sonen med ordinært eller tilnærmet ordinær skogbruk:

- Ved snauhogst skal det ikke anlegges større flater enn 5 daa. Et område regnes som snauflate dersom under ¼-del av trærne står igjen etter hogst. Et område regnes som snauflate til ny skog har nådd en gjennomsnittlig høyde på 3 meter.
- Det skal være minst 50 meter mellom hogstflater (snauflater).
- Tørre trær, samt en del løvtrær må få stå igjen etter hogst. Nedfallstrær (læger) må få ligge.

I tillegg til disse retningslinjene, skal selvfølgelig alminnelige og spesielle hensyn tas som ved all skogsdrift.

For hogst av barskogen i Rygglija gjelder retningslinjene for sonen med ordinært eller tilnærmet ordinært skogbruk i Øggdalen. I forbindelse med skogsdrift i Rygglija, mellom Høgvollbekken og Brattbekken, vil det kunne gis tillatelse til opparbeiding av enkel traktorveg.

4.4 vegbygging og vedlikehold

4.4.1 rammer innen verneforskriftene

Verneforskriften gir følgende føringer for vegbygging og vedlikehold:

- Planering og lagring av masse er **ikke tillatt**
- Uttak av løsmasser til vegvedlikehold er **bare tillatt** på steder som er spesielt avsatt til formålet i forvaltningsplanen.
- Vedlikehold av eksisterende veger er **tillatt**.
- Framføring av nye veger for jordbruksformål som er knyttet til seterdrift **kan tillates etter søknad**.

4.4.2 Dagens situasjon

Ledalen er en av svært få vegløse seterdaler i Forollhogna-området. Dette gir dalføret et særpreg som det er sterkt ønskelig å ta vare på. Bygging av nye veger vil derfor ikke tillates.

Det er to hovedveger gjennom Øyungen LVO. Den ene går gjennom Båttjønndalen på nordsiden av Øyungen, og utgjør ca. 15 km (hvorav 9km innenfor LVO). Den andre går på sørsiden av Øyungen fram til Meiåvolla ved elva Forda og utgjør ca. 16 km. Ved Steinsvollen tar det av en ca. 3km lang veg sørover til Elgsjømoen (samla ca. 10km veg innenfor LVO).

4.4.3 Vedlikehold av eksisterende veger Øyungen

De to vegene gjennom landskapsvernområdet kan vedlikeholdes på en slik måte at vegstandarden på vernetidspunktet beholdes.

Setervegen Vårhus-Raudåvollen gjennom Båttjønndalen har et behov av vedlikeholdsgrus på ca 200m³ årlig. Grustak til vegvedlikehold skal skje utenfor verneområdet. Grusforekomsten ved Vårhusvollen i Finnsåsdaalen har tilstrekkelig mengde og kvalitet med bearbeidelse (knusing) for å imøtekomme den relativt beskjedne trafikkmengden som kan forventes. Området ved Raudåvollen skal ikke brukes pga. det spesielle breenvedtaet og øvrige eldre uttaksområder skal istandsettes mht. revegetasjon.

Setervegen sør for Øyungen har et vedlikeholdsbehov på ca. 500 m³ årlig. Grusforekomstene ved Morkavollen (utenfor LVO) og på Meiåfjellet er grusuttak som har vært benytta siden vegen ble bygd i 1950-åra. Disse uttakene er det også aktuelt å bruke fremover. For å redusere de landskapsmessige endringene av grusuttak i landskapsvernområdet, er det ønskelig at uttaket på Morkavollen i størst mulig grad kan benyttes. Grusuttaket på Meiåfjellet har god kvalitet og er en mektig forekomst som også er aktuell å bruke til vedlikeholdsuttak øremerket setervegens behov. Dette uttaket ligger innenfor LVO og har en relativt eksponert beliggenhet og en uheldig utforming i dag, som medfører behov for å utarbeide en driftsplan etter følgende kriterier;

- Gjennomføre grunnundersøkelser som kartlegger forekomsten.
- Utarbeide en driftsplan som ivaretar vegomlegging, ferdigutforming skjæringer og fastgrunn, inngjerding og lagring, samt etapper for grusuttaket.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag v/landbruksavdelingen har utarbeidet en planskisse datert 6/10-99 som prinsipielt skal legges til grunn for driftsplanen.

NGU v/Wolden er engasjert for å bistå i arbeidet med å lage en plan for uttak av grus til vegvedlikehold.

4.4.4 Nye veger – Omlegging av eksisterende veger

Bygging av nye veger både traktorveger og bilveger, og omfattende omlegging av eksisterende veger medfører store varige inngrep i landskapet. Forvaltningsmyndigheten vil føre en restriktiv linje i forbindelse med søknader om slik bygging. I tilfeller der slike planer blir godkjent, vil det bli stilt svært strenge krav til landskapstilpasning, utforming og opprydding. Slik godkjenning vil kun gis i forbindelse med framføring av nye veger til jordbruksformål.

4.5 Annen virksomhet

4.5.1 Rammer innen verneforskriftene

Når en sammenholder vernebestemmelsene, generelle unntaksbestemmelser og bestemmelser om unntak etter søknad, gjelder følgende restriksjoner for jakt, fiske og friluftsliv:

- Jakt og fiske er **tillatt** etter gjeldende særlover.
- Bær og soppstaking er **tillatt**.

4.5.2 Jakt, fiske og friluftsliv

Jakt og fiske er tillatt i Øyungen og Ledalen landskapsvernområder i samsvar med viltloven, og lakse- og innlandsfiskeloven. For de delene av verneområdet som ligger i statsallmenning gjelder også fjelloven i forbindelse med jakt og fiske.

Innenfor landskapsvernområdet er det svært gode muligheter for utøvelse av småviltjakt, i første rekke på lirype og fjellrype. Det er også anledning til villreinjakt i deler av området. Transport av skutt storvilt kan foregå etter dagens regelverk i motorferdselsloven.

Tiltak for å begrense spredningen av ørekyte i Øyungen LVO kan være aktuelt, forutsatt at det kun innebærer mindre terrenginngrep. Slike tiltak krever dispensasjon fra vernebestemmelsene.

Det vil videre være tillatt med vedlikeholdsarbeid på demningen i Måstjønnå så lenge det ikke vil være nødvendig med motorferdsel på barmark som kan medføre varige terrengskader.

I tråd med norsk friluftslivstradisjon (jfr. Friluftslivloven) er det adgang til fri ferdsel til fots i utmark hele året, «...når det skjer hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet». Eventuell merking av stier og skitraseer skal skje i samarbeid med forvaltningsmyndigheten.

Idrettslige aktiviteter som i dag foregår innenfor verneområdene, er i hovedsak tilknyttet orientering. Verneforskriften er ikke til hinder for slik aktivitet.

4.5.3 Turisme

Et viktig formål med vernet er å bevare seterlandskapet som er skapt gjennom mange generasjoners setring. Innenfor Øyungen LVO er det stort potensial for gårds- og seterturisme. Verneforskriften er i utgangspunktet ingen hindring for slik virksomhet så lenge den ikke medfører nye tekniske inngrep eller på annen måte er i strid med verneformålet. Dette innebærer blant annet at det gis muligheter for omdisponering av seterbygninger (det henvises for øvrig til kap. 4.2.4).

- Det er **ikke tillatt** med hensetting av campingvogner og bobiler innenfor landskapsvernområdet.

4.5.4 Motorferdsel i utmark

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag med tilhørende nasjonale og kommunale forskrifter gjelder både på sommer- og vinterføre. Lovens utgangspunkt er at all motorferdsel i utmark er forbudt. Men det finnes noen formål som ikke er til hinder for motorferdsel i utmark, dessuten visse formål som det kan gis tillatelse til etter skriftlig søknad.

Motorferdsel vinterstid

Når hovedvegene i landskapsvernområdet ikke brøytes i løpet av vinteren, er disse å regne for utmark. Eventuelle dispensasjoner for bruk av snøscooter må i størst mulig grad knyttes til disse vegen. Det presiseres at det ikke er anledning til bruk av snøscooter i forbindelse med isfiske.

Motorferdsel på barmark

Motorferdsel på barmark anses som et lite problem pr. i dag. Etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag er det anledning til bruk av terrengmotorsykler i forbindelse med sanking av dyr på beite. Dette er spesielt aktuelt i Ledalen, da det ikke finnes veier inn i området. Det bør dog presiseres at forvaltningsmyndigheten vil være svært restriktiv med hensyn til tilrettelegging og oppgradering av slike ferdselsleier. For å redusere terrengslitasjen fra slik kjøring, har fylkesmannen i brev av 21.06.02 gitt tillatelse til noe utbedringer langs to kjøretraseer for terrengmotorsykel:

1. Traseen fra øvingsfeltet for heimevernet og sørover på østsiden av Hofjellet over Mannhøgda og ned til Evenmovollene.
2. Traseen på østsiden av Lea og inn til Gårevollene.

Utbedringer av kjøretraseer utover dette er ikke påregnelig.

4.5.5 Forskning og undervisning

I forskriften heter det:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser, arbeid eller tiltak av vesentlig samfunnsmessig verdi og i andre særlige tilfeller når disse ikke strider mot formålet med vernet.

Landskapsvernområdene har et stort potensial for forskning og undervisning innenfor fagområder som botanikk, kvartærgeologi, kulturhistorie og kulturlandskap. Spesielt er det her muligheter for å øke kunnskapen om hvordan ulike typer menneskelig aktivitet virker på naturen. Men forvaltningsmyndigheten må også i lys av formålet med vernet vurdere hvilke forsknings- og undervisningstiltak det er ønskelig å få gjennomført innenfor verneområdet. I forbindelse med en eventuell dispensasjon fra vernebestemmelsene må det blant annet stilles krav om begrenset bruk av motorkjøretøy i utmark. Tiltak som bidrar til økt kunnskap om hvordan området skal forvaltes bør prioriteres.

4.5.6 Informasjon

Informasjon omkring forvaltningen vil være en av hovedutfordringene til kommunen.

Informasjonsplakater og informasjonsbrosjyrer som redegjør for vernet og dets virkning, vil være viktige tiltak. Herunder ligger også et ansvar for merking og vedlikehold av merking i verneområdene. Kommunen har også ansvar for kontakt med grunneiere, rettighetshavere, brukere, aktuelle lag og organisasjoner mv.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/11290

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	26/2023	20.11.2023

Kommunikasjonsplan for verneområdene i Forollhogna - til godkjenning

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna godkjenner med dette kommunikasjonsplanen for verneområdene i Forollhogna.

Tiltaksplanen skal rulleres årlig og legges fram for nasjonalparkstyret som et grunnlag for innmelding av både tiltaksmidler og behov for SNO-ressurs.

Saksdokumenter (følger saken)

1. Kommunikasjonsplanen for verneområdene i Forollhogna (sendes ut separat pga. størrelsen på møteinnkallingen).

Andre saksdokumenter:

1. Besøksstrategien for verneområdene i Forollhogna (2020)

Saksopplysninger

Det er nå blitt et «krav» om at det skal også være inngå en kommunikasjonsstrategi til besøksstrategiene for de store verneområdene i Norge. Besøksstrategien for Forollhogna mangler en slik kommunikasjonsstrategiplan. Det ble gjort et vedtak av nasjonalparkstyret for Forollhogna i møte 13.-14. desember 2021 om at det skulle utarbeides en kommunikasjonsplan for Forollhogna. Det ble meldt inn behov for midler over budsjettet til drift av styret, og Miljødirektoratet bevilget kr. 75.000 i 2022 til arbeidet.

Det ble så inngått en avtale med Trollbinde om konsulentbistand, og arbeidet ble oppstartet i november 2022. Det ble satt fart i arbeidet i løpet av våren i år, og gjennom høsten har det vært arbeider mer intensivt med flere møter mellom forvalterne og Maria i Trollbinde.

Arbeidsutvalget fikk et utkast av kommunikasjonsplanen til høring til sitt møte den 26. oktober, og utkastet ble gjennomdrøftet og AU ga mange konstruktive innspill. Etter dette ble kommunikasjonsplanen justert til den versjonen vi nå legger fram for nasjonalparkstyret.

Kommunikasjonsplanen for Forollhogna er en oppfølging av besøksstrategien. I tillegg har vi valgt å utvide både formålet med planen og dermed også målgruppene for hvem vi skal kommunisere med. Dette tas opp i kapitlene 1 og 2 i planen.

Kapitel 3 omhandler de mange ulike kanalene og flatene vi bruker i våre formidling og kommunikasjon. Videre har i kapitel 4 gode råd og retningslinjer for både god kommunikasjon, bruk av bilder, og bl.a. hvem som skal uttale seg når i media.

Tiltaksplanen – kapitel 5 – skal rulleres årlig og være en del av grunnlaget for innmelding av behov for midler til tiltak i verneområdene og drift av nasjonalparkstyret.

Nasjonalparkforvalterne vil kunne redegjøre mer for kommunikasjonsplanen for Forollhogna med tiltaksdel på styremøtet.

Vurderinger

Nasjonalparkforvalterne har valgt å lage en kommunikasjonsplan som omfatter mer enn besøksstrategien. Begrunnelsen for å utvide både formålet og målgruppen for kommunikasjonsplanen er at meste av vårt arbeid handler om formidling av verneformål og -verdier gjennom saksbehandling av søknader om tiltak, og da kontakt med både andre offentlige aktører og ikke minst grunneiere og bruksberettigede innenfor verneområdene.

Tiltaksplanen skal omhandler en rekke ulike tiltak – alt fra fysiske tilrettelegging, dialogmøter og bruk av sosiale media. Så langt omhandler tiltaksplanen mest tiltak for 2024, men her vil det nok i løpet av tiden som kommer fylles ut med flere tiltak.

Tiltaksplanen skal legges fram for nasjonalparkstyret minst en gang i året og være et grunnlag for innmelding av både tiltaksmidler og behov for SNO-ressurs.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/11218

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	27/2023	20.11.2023

Nasjonalparkstyret for Forollhogna - styreperioden 2020-2023

Ingen forslag til vedtak:

Saksdokumenter (følger saken)

Saksopplysninger

Dette er det siste styremøtet for styreperioden 2020 – 2023, og en oppsummering av det styret har vært igjennom disse 4 årene passer nå.

Nedenfor er det satt opp en liten tabell som viser møtefrekvens og antall saker som har vært til behandling i løpet av disse 4 årene. Dette styret rakk akkurat å få gjennomført kompetansedagene i Trondheim i mars 2020 før Norge «stengte ned» den 12. mars. En ny måte å avholde møter på ble så innført i denne akutte perioden (som varte et par år) – det ble møter på Teams. Dette var nytt og uvant for forvalterne og kanskje for styremedlemmene også. Samtidig som den nye måten å holde møter på også ga nye muligheter. Ellers er det særlig Arbeidsutvalget hvor det har vært flest møter på Teams. Dette for å nevne noe, og her er det mer som kunne vært nevnt.

År	Styremøter	Styresaker	AU-møter	AU-saker	Delegerte saker
2020	7	41	2	3	36
2021	6	37	6	16	51
2022	5	31	5	6	20
2023	6	35	8	19	22
Til sammen	24	144	21	44	129

Det har ikke vært laget egne årsrapporter for styret hvor det har vært synliggjort aktiviteten for styret – type møter, befaringer, hvilke saker som har vært til behandling osv. Videre har det heller ikke vært vist en samlet oversikt over hvilke tiltak som har vært gjennomført i løpet av denne perioden. Osv.

Forvalterne ser at det kunne vært fint med en oppsummering og en sammenstilling av det arbeidet som har vært gjort i styret i løpet av styreperioden 2020-2023.

Det er flere nasjonalparkstyrer som får laget årsrapporter som synliggjør aktiviteten. Forvalterne har sjekket muligheten for å få en styremelding for styreperioden publisert i malen for merkevaren Norges nasjonalparker. Videre legges tiltaket inn i tiltaksplanen for kommunikasjonsplanen som et årlig tiltak i form av en årsmelding.

Når nå nytt nasjonalparkstyre skal starte opp den nye styreperiode 2024-2027 hadde det vært fint om erfaringer fra avtroppende styre kunne vært delt videre. Derfor foreslår forvalterne at det settes av litt tid i løpet av dette siste styremøtet til åpen evaluering av styreperioden - hva har fungert bra og hva kan gjøres bedre, hva er behovene mht. «opplæring» og faglige foredrag, felles møter med andre styrer, studieturer for å se andre verneområder og befaringer for å bli bedre kjent i egne verneområder osv. Gode råd på veien videre til forvalterne og nytt styre.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/11218

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	28/2023	20.11.2023

Tiltak i verneområdene i Forollhogna - rapportering av gjennomførte tiltak i 2023

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna tar presentasjonen av gjennomførte tilretteleggings-tiltak og driftstiltak i verneområdene i Forollhogna for 2023 til orientering, og ber om at nasjonalparkforvalterne rapporterer til Miljødirektoratet via ESS innen fristen 31.12.2023.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Saksprotokoll Tildeling av midler for drift og tiltak i verneområdene i Forollhogna - post 1420.21 og 1420.31 - 2023
- 2 Saksprotokoll Tiltaksmidler for verneområdene i Forollhogna - revidering av fordeling av tiltaksmidlene for 2023

Andre saksdokumenter:

1. Besøksstrategien for verneområdene i Forollhogna
2. Innmeldingen av behov for tiltaksmidler og driftsmidler for 2023.

Saksopplysninger

Miljødirektoratet bevilget en ramme på kr. 750.000 til gjennomføring av tiltak i 2023. Nasjonalparkstyret og AU har hhv styresak 6/2023 og AU-sak 18/2023 vedtatt fordelingen og reguleringer av bruken av tiltaksmidlene.

Nasjonalparkstyret godkjente den 14.02.2024 i styresak 6/2023 og AU den 27.09.2023 i AU-sak 18/2023 følgende fordeling og prioritering av tiltaksmidler (post 1420.31):

Pri.	Tiltak	Fordeling
1	Hognarasten – startpunkt, Budalen lvo	480 000
2	Restaurering av gamle Vangrøftdalsvei, Vangrøftdalen-Kjurrudalen lvo	47.5000
3	Restaurering av dam ved Nedre Grønlitjønna, Forollhogna NP, Rennebu	50 000
4	Supplerende info-skilte og merking	25.000
5	Restaurering og delvis omlegging av kjøretrasé, Ledalen lvo	45.000
6	Skjøtsel av Gaarevollen/Fremmervollen, Ledalen lvo	25.000
7	Fjerning av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan, Grøntjønnan naturreservat og Forollhogna NP	75.000
	Ufordelte midler	2.500
	Tildelt ramme	570 000

I løpet av sommersesongen ble nasjonalparkforvalterne oppmerksom på at det hadde oppstått noen vårflomskader rundt utedoen samt en underdimensjonert stikkrenne ved parkeringen i Sattåhaugen som det ble behov for utbedringer av.

Videre ble det registrert manglende verneområdeskilte ved noen grensepunkter til nasjonalparken. Dette var steder hvor det også tidligere har vært fjernet skilte.

Med bakgrunn i disse forholdene som krevde tiltak, fikk vi gjennom supplerende tildeling «nye» tiltaksmidler i september.

	Tiltak	
8	Utbedringer ved Sattåhaugen	90 000
9	verneområdeskilte med tilbehør	25.000
	Supplerende tildeling	115 000

Ved slutten av sesongen nå er det blitt supplert med skilte til Svartsjøen, noen skilte til sti og parkering innenfor nasjonalparken, samt flere verneområdeskilte med underskilte.

Til sammen har vi hatt kr. 865.000 i tiltaksmidler for gjennomføring av tiltak i verneområdene i løpet av året som er blitt benyttet til alle tiltak som er omsøkt, samt at det er bestilt opp skilte til supplerende merking og skilting.

	Tildelt ramme pr. febr. 2023	570 000
	Supplerende tildeling pr. sept. 2023	115 000
	Sum tiltaksmidler 2023	865.000

Nasjonalparkforvalterne vil presentere gjennomføringen av tiltakene med regnskap i styremøtet.

Andre saksopplysninger

Nasjonalparkforvalterne har krav på seg til rapportering av mer-/mindre-forbruk ved 31.aug. og 1. november via stasforvalterenes økonomisystem, og gir selv en endelig årsrapport i det elektroniske søknadsportalen ESS ved årsslutt med frist innen 31.12.2023.

Vurderinger

Nasjonalparkforvalterne vurderer at gjennomføringen av tiltakene har gått forholdsvis greit etter planene. Der hvor flere aktører deltar i gjennomføring av tiltak er det noe mer utfordring med framdrift og gjennomføringstid.

Tidlig snøfall og vedvarende kaldt vær gjorde at høsten og barmarksperioden ble kortere enn vi hadde forventet. Dette har medført at noen av tiltakene er blitt noe forsinket, men det er kjøpt inn materialer og utstyr slik at tiltakene blir avsluttet og ferdigstilt ved start av ny barmarks-sesong.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/11218

Saksbehandler: Hans Bull

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	6/2023	14.02.2023

Tildeling av midler for drift og tiltak i verneområdene i Forollhogna - post 1420.21 og 1420.31 - 2023

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Tildeling - Tiltaksmidler 2023
- 2 Tildeling av driftsmidler 142021 - 2023

Andre saksdokumenter:

1. Innmelding av behov for midler til tiltak i verneområdene i Forollhogna 2023.
2. Behovsinnmelding for drift av nasjonalparkstyret for Forollhogna 2023.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret for Forollhogna behandlet begge økonomipostene i nasjonalparkstyret 7. desember 2022 i sak 39/2022 og 40/2022 som grunnlag for innmelding av behov til Miljødirektoratet innen 10.01.2023. Tildelingsbrevene ble noe forsinket i 2023 og ble mottatt hhv. 31.01- og 02.02.23.

Driftsmidler post 1420.21

	Søknad	Innvilget beløp
Drift av nasjonalparkstyret	650 336	560 000
Revisjon av forvaltningsplaner	550 000	550 000
Total:	1 200 336	1 110 000

Rammen av drift av nasjonalparkstyret er mindre enn det som ble meldt inn, men årets tildeling er likevel litt større enn fjorårets. Møteplanen ligger til grunn for innmeldingen. Av erfaring viser det seg at tildeling av driftsmidler til styret er tilstrekkelig. I tillegg rapporteres prognose om bruk av driftsmidler i løpet av året, noe som kan resultere i

omdisponering av driftsmidler dersom tilsvarende verneområdestyrer i Trøndelag har under- eller merforbruk.

Styret fikk innvilget søknadsbeløp i form av ekstra ressurser tilknyttet til arbeidet med revidering av forvaltningsplaner. Stillingsressurs i forbindelse med arbeidet blir fulgt opp av Statsforvalteren i Trøndelag.

Tiltaksmidler post 1420.31

Miljødirektoratet har tildelt kr. 750 000 i tiltaksmidler for 2023. Dette er kr. 45 000,- mindre enn hva som ble søkt for nasjonalparkstyrets ordinære tiltaksmidler.

Miljødirektoratet har gitt signaler om at det er rom for flere tiltak for restaurering av natur (myr/uttak av fremmede treslag) gjennom supplerende tildeling av tiltaksmidler i løpet av 2023. Dette vurderes forløpende. Nasjonalparkforvaltere kan gi en nærmere orientering for de ulike tiltakene i styremøte.

Tabell 1: Innsendt søknad i ESS 10.01.23

Pri.	Tiltak	Søknadsbeløp
1	Hognarasten – startpunkt (Budalen lvo)	480 000
2	Restaurering og delvis omlegging av kjøretrasè (Ledalen lvo)	75 000
3	Restaurering av Gamle Vangrøftdalsveg (Vangrøftdalen-Kjurrudalen lvo)	40 000
4	Fjerning av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan (Grøntjønnan NR, Tynset)	75 000
5	Skjøtsel av Fremmervollen (Ledalen lvo)	50 000
6	Restaurering av dam ved Nedre Grønlitjønnan (Forollhogna NP, Rennebu)	50 000
7	Supplerende infoskult og merking	25 000
8	Ferdsestellere i fokusområder	-
9	Informasjonsmedarbeider	250 000
10	Driftskostnader av tilretteleggingstiltak	30 000
	Total	1 075 000

Tiltak nr. 8: Ferdsestellere i fokusområder følges opp av SNO.

Tiltak nr. 9: Det ble også lagt inn behov for ressurs til informasjonsmedarbeider i samarbeidet med 4 andre verneområdestyrer på tiltaksposten (ref: NP-sak 33/2022). Denne ble for øvrig satt utenfor postformål. I forbindelse med økning i bevilgning gjennom det såkalte nasjonalparkløftet ble bevilgning primært lagt til i tiltaksposten (post 1420. 31), og ikke driftsposten (post 1420.21).

Tiltak nr. 10: Miljødirektoratet vil trolig få i oppdrag i løpet av 2023 å foreslå en ordning for fast fordeling av grunnstøtte til nasjonalpark- og verneområdestyrer for vedlikehold av infrastruktur, informasjonsarbeid mv. Miljødirektoratet oppfordret i epost av 10.11.22 å synliggjøre denne type årlige kostnad i søknad om tiltaksmidler i 2023.

Vurdering

De 3 tiltakene (1-3) som har ferdige kostnadsoverslag foreslås prioritert i tråd med søknadsbeløp. De øvrige tiltakene er kostnader kun anslått og fordeling av midler avventes derfor i påvente av nærmere kostnadsberegning. Fordeling gjøres i nasjonalparkstyret, evt. samråd med AU og/eller styreleder.

Pri.	Tiltak	Søknadsbeløp	Innvilget	Forslag til fordeling
1	Hognarasten – startpunkt (Budalen lvo)	480 000		480 000
2	Restaurering av gamle Vangrøftdalsvei (Vangrøftdalen-Kjurrudalen lvo)	40 000		40 000
3	Restaurering av dam ved Nedre Grønlitjønnna (Forollhogna NP, Rennebu)	50 000		50 000
4	Supplerende info-skilter og merking	25 000		-
5	Restaurering og delvis omlegging av kjøretrasè (Ledalen lvo)	75 000		-
6	Skjøtsel av Fremmervollen (Ledalen lvo)	50 000		-
7	Fjerning av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan (Grøntjønnan NR)	75 000		-
	Total	795 000	750 000	570 000
	Foreløpig ufordelte midler			180 000

Innstilling til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna tar tildelingen av midler for drift (post 1420.21) for 2023 til etterretning.

Nasjonalparkstyret godkjenner fordeling og prioritering av tiltaksmidler (post 1420.31):

Pri.	Tiltak	Søknadsbeløp	Innvilget	Forslag til fordeling
1	Hognarasten – startpunkt (Budalen lvo)	480 000		480 000
2	Restaurering av gamle Vangrøftdalsvei (Vangrøftdalen-Kjurrudalen lvo)	40 000		40 000
3	Restaurering av dam ved Nedre Grønlitjønnna (Forollhogna NP, Rennebu)	50 000		50 000
4	Supplerende info-skilter og merking	25 000		-
5	Restaurering og delvis omlegging av kjøretrasè (Ledalen lvo)	75 000		-
6	Skjøtsel av Fremmervollen (Ledalen lvo)	50 000		-
7	Fjerning av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan (Grøntjønnan NR)	75 000		-
	Samlet pott (uten tiltak 9 og 10)	795 000	750 000	570 000
	Foreløpig ufordelte midler			180 000

Fordeling av midler til tiltak 4-7 gjøres i nasjonalparkstyret, evt. i samråd med AU og/eller styreleder. Dersom gjennomføring av tiltak blir forsinket eller på en annen måte ikke lar seg gjennomføre som planlagt slik at tildelte midler ikke blir benyttet, kan tildelte midler omdisponeres til andre tiltak i samråd med AU og/eller styreleder.

Saksprotokoll fra møte 14.02.2023 i Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Behandling

Forvalters innstilling ble enstemmig vedtatt (9-0).

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna tar tildelingen av midler for drift (post 1420.21) for 2023 til etterretning.

Nasjonalparkstyret godkjenner fordeling og prioritering av tiltaksmidler (post 1420.31):

Pri.	Tiltak	Søknadsbeløp	Innvilget	Forslag til fordeling
1	Hognarasten – startpunkt (Budalen lvo)	480 000		480 000
2	Restaurering av gamle Vangrøftdalsvei (Vangrøftdalen-Kjurrudalen lvo)	40 000		40 000
3	Restaurering av dam ved Nedre Grønlitjønna (Forollhogna NP, Rennebu)	50 000		50 000
4	Supplerende info-skilter og merking	25 000		-
5	Restaurering og delvis omlegging av kjøretrasé (Ledalen lvo)	75 000		-
6	Skjøtsel av Fremmervollen (Ledalen lvo)	50 000		-
7	Fjerning av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan (Grøntjønnan NR)	75 000		-
	Samlet pott (uten tiltak 9 og 10)	795 000	750 000	570 000
	Foreløpig ufordelte midler			180 000

Fordeling av midler til tiltak 4-7 gjøres i nasjonalparkstyret, evt. i samråd med AU og/eller styreleder. Dersom gjennomføring av tiltak blir forsinket eller på en annen måte ikke lar seg gjennomføre som planlagt slik at tildelte midler ikke blir benyttet, kan tildelte midler omdisponeres til andre tiltak i samråd med AU og/eller styreleder.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/11218

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna	18/2023	27.09.2023

Tiltaksmidler for verneområdene i Forollhogna - revidering av fordeling av tiltaksmidlene for 2023

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Saksprotokoll Tildeling av midler for drift og tiltak i verneområdene i Forollhogna - post 1420.21 og 1420.31 - 2023

Andre saksdokumenter (følger ikke som utsendte vedlegg):

1. Innmeldte behov for midler til tiltak i verneområdene for Forollhogna
2. Tildeling - Tiltaksmidler 2023

Saksopplysninger

Miljødirektoratet har tildelt kr. 750 000 i tiltaksmidler post 1420.31 for 2023. Dette er kr. 45 000,- mindre enn hva som ble søkt for nasjonalparkstyrets ordinære tiltaksmidler.

I styresak 6/2023 prioriterte og fordelt nasjonalparkstyret tiltaksmidlene slik:

Nasjonalparkstyret godkjenner fordeling og prioritering av tiltaksmidler (post 1420.31):

Pri.	Tiltak	Søknadsbeløp	Innvilget	Fordeling
1	Hognarasten – startpunkt (Budalen lvo)	480 000		480 000
2	Restaurering av gamle Vangrøftdalsvei (Vangrøftdalen-Kjurrudalen lvo)	40 000		40 000

3	Restaurering av dam ved Nedre Grønlitjønnna (Forollhogna NP, Rennebu)	50 000		50 000
4	Supplerende info-skilter og merking	25 000		-
5	Restaurering og delvis omlegging av kjøretrasé (Ledalen lvo)	75 000		-
6	Skjøtsel av Fremmervollen (Ledalen lvo)	50 000		-
7	Fjerning av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan (Grøntjønnan NR)	75 000		-
	Samlet pott (uten tiltak 9 og 10)	795 000	750 000	570 000
	Foreløpig ufordelte midler			180 000

Videre het det i vedtaket at «fordeling av midler til tiltak 4-7 gjøres i nasjonalparkstyret, evt. i samråd med AU og/eller styreleder. Dersom gjennomføring av tiltak blir forsinket eller på en annen måte ikke lar seg gjennomføre som planlagt slik at tildelte midler ikke blir benyttet, kan tildelte midler omdisponeres til andre tiltak i samråd med AU og/eller styreleder».

Status på tiltak pr. 21.sept. 2023

1. Hognarasten – startpunkt i Synnerdalen, er ferdigstilt og sluttutbetalt. Det gjennomføres sluttbefaring med partene og overdragelse av anlegget til Synnerdalsveien den 22.09.2023. Det ventes en faktura fra Feste Nordøst i forbindelse med ferdigattest for etableringen av p-plassen. Her blir utgifter til budsjetterte tiltak i tråd med budsjettet.

2. Restaurering av gamle Vangrøftdalsvei ble gjennomført i uke 26. Her ble det et overforbruk på kr 7.500 i forhold til budsjettert tiltak, og dette justeres med en mindre budsjettendring.

3. Restaurering av dam ved Nedre Grønlitjønnna er startet opp ved at det er kjøpt inn materialer som er kjørt ut og ligger klart til inntransport på vinterføret. Kr. 50.000 er fakturert av Kvikne fjellstyre.

4. Info-skilter og merking. Her er det så langt belastet med kr 1.650 for å dekke utgifter til bolter for oppsetting av infoplakater på info-tavler. Videre vil utgifter til skilt med stolpe til bruk ved parkeringsplass ved Skalltjønnna ved Fjellveien blir belastet her. Behov for supplerende skilter av naturstien på Svartsjøen. Det er også i gang et arbeid med info-plakat til Tollolenget. Budsjettet på kr 25.000 vil være dekkende for å få utført gjenstående oppgaver.

5. Kjøretraséen i Ledalen. Her ble det 18.august gjennomført befaring med Haltdalen fjellstyre, SNO, bruksberettigede og entreprenør hvor det gamle ferdselsvegen mellom Leset og Gaarevollen/Fremmervollen ble gått opp igjen.

Det er videre foretatt noen supplerende klopping av eksisterende kjøretrase i løpet av barmarksesongen. Faktura via fjellstyret for utført tjeneste forventes.

6. Skjøtsel av Gaarevollen/Fremmervollen. Det er gjennomført befaring og inngått avtale med bruksberettigede om skjøtselstiltak på vollen innenfor en økonomiske ramme på kr. 25.000.

7. Fjerning av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan. Kvikne utmarksråd vil fortsette uttak av edelgran slik det ble påbegynt høsten 2022. Arbeidet her vil bli igangsatt nå i høst etter at villreinjakta er avsluttet. I forbindelse med kartlegging av vegetasjonen i Grøntjønnan er det bedt om en tilbakemelding av eventuelle funn av vrifuru, og det vil bli inngått en avtale med utmarksrådet dersom det er forekomster av vrifuru. Budsjettet på kr.75.000 opprettholdes.

Andre saksopplysninger

I løpet av barmarksesongen ble forvalterne oppmerksomme på to forhold som måttet følges opp, men som det ikke har vært budsjettet med. Tiltak med kostnadsberegninger ble meldt inn til Miljødirektoratet i forbindelse med supplerende tildeling av tiltaksmidler, og tiltakene ble godkjente og det ble gitt tilsagn om til sammen kr. 115.000 i tiltaksmidler. Dette er tiltaksmidler som kommer i tillegg til den tildelte rammen på kr 750.000 som ble gjort i januar/februar 2023, men skal rapporteres på samme måte ved årets slutt.

Ved parkeringsplassen i Sattåhaugen setergrend har det etter vårfloppen blitt skader i grunnen ved utedoen, samt at stikkrenne på vegen inn på parkeringsplassen er underdimensjonert og tetter seg. Tiltak her er å flytte utedoen bort fra terreng med overflatevann fra ovenforliggende myrområde og over til fastere grunn, samt legge ned en større septiktank. Videre blir det skiftet til en større rør i stikkrennen. Dette er tiltak som også må betraktes som et «klimatilpasningstiltak» - stikkrenne som skal tåle styrtregn, samt at bygget for utedoen settes på terreng som ikke er utsatt for større mengder overflatevann. Tiltaket gjennomføres i løpet av uke 39, og er kostnadsberegnet til kr 90.000.

Verneområdeskilt er på noen steder blitt fjernet ved nasjonalparkgren, og SNO har supplert med både skilter og stenger der dette har skjedd. Nasjonalparkstyret har ikke hatt denne type skilter og utstyr på lager, og derfor «lånt» fra andre verneområder. Nå har vi bestilt opp og alt fått tilsendt skilter og utstyr slik at vi har et lite «nød-laget». Kostnadene inkl. frakt er beregnet til kr 25.000.

Vurderinger

Nasjonalparkforvalterne ser at det fortsatt knytter seg noen usikkerheter til endelige kostnader til noen av tiltakene, og det står et mindre beløp som «foreløpig ufordelt». Vi

forventer likevel at slutføringen av årets tiltak skal skje innenfor den totale tildelte rammen på kr. 750.000.

Behovet for de to nye tiltakene hhv. ved parkeringsplassen i Såttåhaugen og nye verneområdeskitler var tiltak som oppstod i løpet av barksesongen, men tiltakene var ikke planlagte og budsjetterte for 2023. Nasjonalparkforvalterne tok derfor kontakt med Miljødirektoratet for om mulig å melde inn behov for midler i forbindelse med supplerende fordeling av tiltaksmidler som skjer i løpet av september, og vi fikk positiv tilbakemelding. Dermed ble tiltakene med kostnadsberegninger meldte inn, og Miljødirektoratet har gitt tilsagn om til sammen kr. 115.000 i tiltaksmidler. Dette er tiltaksmidler som kommer i tillegg til den tildelte rammen på kr 750.000 for 2023, men skal rapporteres på samme måte ved årets slutt.

Sluttrapport med regnskap for alle tiltakene vil bli lagt fram for nasjonalparkstyret på styremøtet 20.-21.november.

Nasjonalparkforvalters forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved arbeidsutvalget omfordeler og viderefordeler resterende tiltaksmidler som følgende:

Pri.	Tiltak	Søknads-beløp	Fordeling 14.02.2023	Fordeling 27.09.2023
1	Hognarasten – startpunkt i Synnerdalen, Budalen Ivo	480.000	480.000	480.000
2	Restaurering av gamle Vangrøftdalsvei, Vangrøftdalen-Kjurrudalen Ivo	40.000	40.000	47.500
3	Restaurering av dam ved Nedre Grønlitjønnna Forollhogna NP	50.000	50.000	50.000
4	Supplerende info-skilter og merking	25.000	0	25.000
5	Restaurering og delvis om-legging av kjøretrasé, Ledalen Ivo	75.000	0	45.000
6	Skjøtsel av Fremmervollen, Ledalen Ivo	50.000	0	25.000
7	Fjerning av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan, Grøntjønnan NR	75.000	0	75.000
	Samlet pott	795.000	570.000	747.500
	Foreløpig ufordelte midler			2.500

Dersom det oppstår større avvik i kostnader og videre gjennomføring av planlagte tiltak, avklares dette med styreleder og/eller AU.

Ved årets slutt legges det fram sluttrapport for gjennomførte tiltak med regnskap til nasjonalparkstyret.

Saksprotokoll fra møte 27.09.2023 i Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna

Behandling

Forvalters forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt (3-0).

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved arbeidsutvalget omfordeler og viderefordeler resterende tiltaksmidler som følgende:

Pri.	Tiltak	Søknads- beløp	Fordeling 14.02.2023	Fordeling 27.09.2023
1	Hognarasten – startpunkt i Synnerdalen, Budalen lvo	480.000	480.000	480.000
2	Restaurering av gamle Vangrøftdalsvei, Vangrøftdalen-Kjurrudalen lvo	40.000	40.000	47.500
3	Restaurering av dam ved Nedre Grønlitjønna Forollhogna NP	50.000	50.000	50.000
4	Supplerende info-skilter og merking	25.000	0	25.000
5	Restaurering og delvis omlegging av kjøretrasé, Ledalen lvo	75.000	0	45.000
6	Skjøtsel av Fremmervollen, Ledalen lvo	50.000	0	25.000
7	Fjerning av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan, Grøntjønnan NR	75.000	0	75.000
	Samlet pott	795.000	570.000	747.500
	Foreløpig ufordelte midler			2.500

Dersom det oppstår større avvik i kostnader og videre gjennomføring av planlagte tiltak, avklares dette med styreleder og/eller AU.

Ved årets slutt legges det fram sluttrapport for gjennomførte tiltak med regnskap til nasjonalparkstyret.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/11218

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	29/2023	20.11.2023

Utførte tjenester og oppdrag av SNO i verneområdene i Forollhogna i 2023

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna tar SNO sin presentasjon av utførte tjenester og oppdrag i verneområdene for Forollhogna til orientering, og godkjenner presentasjonen som SNO sin årsrapport for Forollhogna 2023.

SNO sin årsrapport 2023 for Forollhogna vil bli publisert på styret sine nettsider.

Saksdokumenter (følger saken)

Saksopplysninger

Planleggingen av oppdrag og oppgaver mellom lokalt SNO og forvaltningsmyndigheten er en formell prosess for å sikre god dialog og forutsigbarhet med hensyn til prioriteringer av oppsynsinnsats og gjennomføring av tiltak i felt av SNO. Det gjennomføres planleggingsmøter – et i november for oppsummering av årets sesong og planlegging for kommende år, og et i løpet av vårsesongen etter tildelingen av midler for planlegging av kommende sesong. Det har vært ført referater fra møtene.

Det årlige planleggingsmøtet for årets arbeid mellom SNO og forvaltningsmyndigheten ble gjennomført i 14. mars 2023. Dette var et arbeidsmøte hvor vi tok i bruk

NaturOppdrag som er et felles verktøy for både forvaltning og SNO, og oppdragene som ble lagt inn i bestillingsskjemaet for 2023 ble lagt rett inn i programmet både behov og oppdrag. Det foreligger derfor ikke eget referat fra møtet.

Det ble nå den 6. november hold et dialogmøte med SNO Forollhogna og oppsynspersonellet i fjellstyrene rundt Forollhogna. Det ble her utvekslet erfaringer fra

året som har gått, og det ble enighet om at det er viktig med god dialog og kort vei for å ta kontakt med hverandre. I etter dette møtet hadde forvalterne og SNO et eget arbeidsmøte hvor vi gjorde oppsummering av året og gjennomgang av behov og oppdrag for kommende år. Behov for oppdrag og tjenester for 2023 tas opp som egen styresak.

På styremøtet vil SNO Forollhogna presentere sin årsrapport ved å ta en gjennomgang av de oppgaver og tjenester som er blitt utført i verneområdene i Forollhogna i løpet av 2023. Denne presentasjonen vil da være årsrapporten for 2023 fra SNO som kan publiseres på styrets sine nettsider slik det har vært praktisert se siste årene.

Dersom tiden tillater det, kan vi også vise NaturOppdrag på skjerm for styret.

Vurderinger

Det har som vanlig også gjennom året 2023 vært god kontakt og dialog mellom lokalt SNO-personell og nasjonalparkforvalterne, og det har vært gjennomført flere befaringer hvor oppsyn og forvaltning har deltatt sammen.

SNO deltar på styremøtene, og forvalterne vurderer dette som en styrke i dialogen med nasjonalparkstyret. SNO deler lokalkunnskap og felt-observasjoner som gir oss et bedre kunnskapsgrunnlag i forvaltningen av verneområdene. Det er svært nyttig for forvaltningen å ha god dialog med SNO for å bli holdt orientert om forhold i verneområdene gjennom året.

Nytt for 2023 har vært innføringen av *verktøyet NaturOppdrag* som er et felles verktøy som kan brukes både ved PC' n og som app ute i felt. Vi forvaltere i Forollhogna har tatt i bruk dette verktøyet, og vurderer dette som et meget nyttig verktøy.

En av utfordringen i sammenheng med denne saken er at det – foreløpig – ikke har noen rapport eller utskrifts-funksjon som kan brukes i forbindelse med f.eks. rapportering til styret. Derfor må rapporteringen foregå ved en PP-presentasjon fra SNO som før.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/12660

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	30/2023	20.11.2023

Tiltak i verneområdene i Forollhogna - prioritering av tiltak for innmelding av tiltaksmidler post 1420.31 for 2024

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna slutter seg til følgende prioritering av tiltak for verneområdene i Forollhogna:

1. Svartsjøen startpunkt – supplerende informasjon - slutføring
2. Tollolenget slåtteeområde – informasjon – slutføring
3. Uttak av Kjempegullkorg (*Doronicum macrophyllum*) ved setervoll i Vangrøftdalen – nytt tiltak
4. Skjøtsel av Gaarevollen/Fremmervollen i Ledalen - videreføring
5. Skjøtsel og tilretteleggingstiltak knyttet til ATV-traseen i Ledalen - videreføring,
6. Uttak av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan - videreføring
7. Ferdselstellere – videreføring
8. Verneområdeskilter – supplering

Nasjonalparkstyret ber nasjonalparkforvalterne melde inn behov for midler til de prioriterte tiltakene med beskrivelser, vurderinger etter NML §§ 8-12 og kostnads-overslag på post 1420.31 innen fristen 10. januar 2024.

Saksdokumenter (følger saken)

- Rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av
- 1 behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder - 2024.PDF
 - 2 Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder 2020-2025.PDF

Andre saksdokumenter:

1. Besøksstrategien for verneområdene i Forollhogna
2. Kommunikasjonsplanen for verneområdene i Forollhogna, kap. 5 Tiltak

Saksopplysninger

Det er hvert nasjonalpark- og verneområdestyre som melder inn behov for tiltakstaksmidler post 1420.31 for gjennomføring av tiltak i egne verneområder. Innmeldingen skjer gjennom den Elektroniske søknadsportalen ESS til Miljødirektoratet innen 10. januar hvert år. Rammer og opplegg for tiltak i verneområdene gis gjennom brev av 13.11.2023 fra Miljødirektoratet, samt en egen strategi for bruken av tiltaksmidler for perioden 2020-2025, jf. saksdokument 1.

Miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn ved myndighetshetsutøvelse som berører naturmangfold, og disse vurderingene skal synliggjøres ved innmelding av behov for midler til tiltak.

Nytt for 2024 er at 31-posten er to-delt dvs. to innmeldingsskjemaer

1. «Midler til tiltak i verneområder»
2. «Midler til naturrestaurering»

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er å opprettholde og bedre naturtilstanden, og føringer og prioriteringer for bruken av midler er gitt strategidokumentet fra Miljødirektoratet, saksdokument 1.

Informasjonstiltak skal være i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker, og meldes inn via ESS.

Naturrestaurering

Vi er inne i FNs tiår for naturrestaurering (2021-2030), og posten kan benyttes til å restaurere forringet natur i terrestriske økosystemer som våtmark, skog, fjell, kulturlandskap og åpent lavland. Her skal behov for midler til skjøtsel av kulturlandskap og fjerning av fremmede arter i verneområdene meldes inn.

Alle tiltak skal være i tråd med godkjente forvaltningsplaner, skjøtelsesplaner, besøksstrategi eller andre relevante styringsdokumenter.

Forslag til tiltak for 2024 i prioritert rekkefølge:

1. Svartsjøen startpunkt – supplerende informasjon ved starten av naturstien og om bruken av rasteplassen - slutføring
2. Tollolenget slåttemråde – informasjon om verneformål knyttet til slåttemrådet - slutføring.
3. Uttak av Kjempegullkorg (*Doronicum macrophyllum*) ved setervoll i Vangrøftdalen – nytt tiltak
4. Skjøtsel av Gaarevollen/Fremmervollen i Ledalen – videreføring.
5. Skjøtsel og tilretteleggingstiltak knyttet til ATV-traseen i Ledalen - videreføring,
6. Uttak av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan - videreføring
7. Ferdsestellere – videreføring
8. Verneområdeskilter – supplerer av verneområdeskilter med underskilter og tilhørende utstyr.

ESS åpner for innlegging 20.november, og det er derfor ikke vært mulig å lage et utkast av innmeldingen til styremøtet. Ved innmelding i ESS innen den 10. januar 2024 blir alle tiltakene gitt en nærmere beskrivelse, vurdering etter NML §§ 8-12 og kostnadsoverslag.

Nasjonalparkforvalterne tar en gjennomgang i møtet av de foreslåtte tiltak for 2024.

Vurderinger

Nasjonalparkforvalterne foreslå ingen større nye tiltak for 2024, men kun supplerende tiltak og videreføring av allerede påbegynte tiltak. Dette med ett unntak: forvalterne ble på sensommeren i år gjort oppmerksomme på at det er en forekomst av Kjempegullkorg (*Doronicum macrophyllum*) ved setervoll i Vangrøftdalen. Dette er en art som er klassifisert som «fremmed art» med «høy risiko» for norsk natur dvs. stort spredningspotensiale og derfor svært ønskelige å få fjernet. Grunneier kjenner til forholdet.

Bakgrunnen for at det for 2024 ikke foreslås større nye tiltak er at sekretariatet forventer større fokus og arbeidsmengde med revisjon av forvaltningsplanene enn det har vært i 2023. Selv om vi melder inn behov for en ekstra ressurs til sekretariatet for arbeid med forvaltningsplanene, erfarer vi at det likevel kreve mye tid og fokus fra oss faste forvaltere.

I tiltaksplanen som følger kommunikasjonsplanen, er det også tiltak som forvalterne skal følge opp. Dette er tiltak av mer administrativ karakter og som igjen kan gi grunnlag for oppfølging av nye fysiske tiltak for senere år.

Videre vet vi også at det vil kreve tid av oss forvaltere å gjøre det nye nasjonalparkstyret godt kjent med sitt oppdrag og verneområdene.

«MottakerNavn»e
Alle verneområdestyrer

Trondheim, 13.11.2023

Deres ref.:
«Ref»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/8969

Saksbehandler:
Vibeke Husby

Rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder - 2024

Elektronisk søknadssenter (ESS) skal benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, finansiert over kap./post 1420.31. Frist for innmelding er 10. januar 2024. Innmeldingen skal bygge på planleggingsmøter mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt. Prioritering av oppsynsinnsett fra SNO skal inngå i møtene, basert på behov og oppdrag som er lagt inn i [Naturopdrag](#) på forhånd. Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet skal inviteres til planleggingsmøtene hos Statsforvalteren.

1. Post 1420.31 – Tiltak i verneområder og naturrestaurering

Post 1420.31 heter nå *Tiltak i verneområde og naturrestaurering*. For 2024 vil vi opprettholde to skjemaer i ESS for innmelding av behov for tiltak finansiert over 31-posten. Ett skjema heter *Midler til tiltak i verneområder* og det andre heter *Midler til naturrestaurering*, altså tilsvarende ordning for innmelding som før.

De miljørettslige prinsippene (§§ 8 til 12) i naturmangfoldlovens kapittel II skal legges til grunn ved myndighetsutøvelse som berører naturmangfold. For at det skal komme frem tydeligere hvilke vurderinger som er gjort forut for søknader om midler til tiltak, ber vi nå om at forvaltningsmyndighet synliggjør vurderingene av miljørettsprinsippene ved innmelding av behov for midler til tiltak som kan berøre naturmangfold. Når en beslutning har utelukkende positiv effekt for naturmangfold, er det ikke nødvendig å bruke prinsippene. Vi ber om at det gis en kort oppsummering av vurderingen i merknadsfeltet ved utfylling av skjema i elektronisk søknadssenter og at eventuell utfyllende beskrivelse av vurderingene legges ved som vedlegg til tiltaket. Vurderingen etter prinsippene skal være forholdsmessig til tiltakets omfang og påvirkning på naturmangfoldet. I henhold til KLD sin veileder om naturmangfoldloven kapittel II, er det ikke nødvendig å henvise til hvert enkelt prinsipp, men vi ønsker at det kommer frem hvilke vurderinger

som er gjort. Veilederen ligger på regjeringens nettsider [her](#) og Miljødirektoratets veiledning om miljørettsprinsippene finnes [her](#).

Naturrestaurering

Posten kan benyttes til å restaurere forringet natur i terrestriske økosystemer som våtmark, skog, fjell, kulturlandskap og åpent lavland. Vi er inne i FNs tiår for naturrestaurering (2021-2030). Restaurering er nødvendig for å stoppe tapet av naturmangfold og under dette virkninger av klimaendringene. Midlene skal benyttes til å gjennomføre restaureringstiltak, blant annet med grunnlag i *Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025)*. Statsforvalteren i Oslo og Viken og Statsforvalteren i Innlandet kan bistå med faglige råd knyttet til restaurering av myr. Det kan meldes inn behov for midler til styrket kapasitet på naturrestaurering hos Statsforvalterne fra kap. 1420.21. Vi gjør oppmerksom på at midlene til å styrke kapasiteten er begrenset.

Restaurering i de truede naturtypene sanddynemark, sørlig etablert sanddynemark og åpen grunnlendt kalkmark i boreonemoral sone prioriteres høyt, men det kan også meldes inn behov for midler til restaurering i andre terrestriske naturtyper, så lenge det legges ved en prosjektbeskrivelse av tiltakene. Behov for midler til hogst av fremmede treslag i verneområder meldes også inn i skjemaet for *Naturrestaurering* i ESS. Statsforvalteren i Vestland kan bistå med faglige råd knyttet til slik hogst.

Midlene kan benyttes til naturrestaurering både innenfor og utenfor verneområder. Kap./post 1420.31 er ikke en tilskuddspost og kan ikke benyttes til tilskudd. Det er kun Statsforvalteren og verneområdestyrene som har adgang til å melde inn behov for midler på denne posten. Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering i skjemaet.

Til orientering, i forslaget til statsbudsjett for 2024, er det foreslått en ny tilskuddsordning for naturrestaurering (post 1420.80 – *Tilskot til tiltak for å ta vare på natur*). Det er satt av 10 mill. kroner til formålet. Kommuner, organisasjoner og private kan søke om midler til tiltak. Tilskudd til restaurering vil bli prioritert til tiltak i kommuner som har vedtatt kommunedelplan for naturmangfold. Tilskudd kan også gis til private aktører, så lenge det blir inngått langsiktige avtaler for bevaring av arealene. Miljødirektoratet vil i samarbeid med KLD utarbeide en forskrift for tilskuddsordningen, og ordningen vil etter planen være klar våren 2024, med søknadsfrist før sommeren.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes og bedres. Miljødirektoratet legger *Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder* til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. Prioriteringene i strategien skal også følges ved innmelding av tiltak. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og andre verneområder i sjø.

Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering. Alle innmeldte tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings- eller skjøtselsplan, besøksstrategi eller andre relevante styringsdokumenter.

Tiltaksplaner i FPNV (forvaltningsplan på nett) er koblet til søknadskjema i ESS. Disse tiltaksplanene åpnes i ESS, og FPNV-tiltak velges direkte inn i søknadsskjemaet.

Det kan tildeles midler til kartlegginger og andre nødvendige utredninger som er direkte knyttet til tiltak.

Statsforvalteren har ansvar for å kontakte kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for mindre verneområder for å registrere behov for tiltaksmidler. Innmeldte behov skal samordnes og prioriteres av Statsforvalteren i dialog med kommunene og inngå i den samlede prioriterte innmeldingen.

Pågående skjøtselstiltak

Statsforvalteren kan for 2024 søke om en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke for pågående skjøtselstiltak (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom behovet skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Tiltak der SNO er økonomisk ansvarlig, meldes inn som enkelttiltak i ESS, og ikke som del av en ramme.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkerose og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes.

Ved minkbekjempelse kan fellingsinstruksen kun tas i bruk av tjenesteytere som har kontrakt med SNO.

Informasjonstiltak

Alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til [merkevaren Norges nasjonalparker](#) og være forankret i en besøksstrategi. For verneområder forvaltet av verneområdestyrer og for verneområder med status som Ramsarområde, skal besøksstrategier sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Alle henvendelser knyttet til informasjonstiltak rettes til merkevare@miljodir.no.

Områder som har eller tåler mye besøk, områder som har særlig sårbare naturverdier (med behov for kanalisering av ferdsel), samt bynære områder skal prioriteres ved utarbeidelse av besøksstrategier.

Behov for midler til informasjonstiltak i prioriterte områder meldes inn via ESS. Statsforvalteren må samordne og gjøre en prioritering av forslag om informasjonstiltak fra kommuner med delegert forvaltningsmyndighet.

Statsforvalteren kan for 2024 melde inn behov for en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke til informasjonstiltak. (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom Statsforvalterens behov skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres

som egne tiltak i ESS. Informasjonstiltak som SNO skal være økonomisk ansvarlig for, meldes inn som enkelttiltak i ESS.

Verneskilt og skiltstenger

Totalt behov for antall verneskilt, underskilt og skiltstenger meldes inn sammen med de andre tiltakene i ESS. Det skal benyttes en egen linje for skilt og en annen for stenger, og respektive antall og type skilt/stenger oppgis i merknadsfeltet.

Retningslinjene for bruk av verneskilt finner du her:

https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/verneomrader/retningslinjer-for-bruk-av-verneskilt_mdir_mai_2021.pdf

Verneskilt, underskilt og skiltstenger til verneskiltene kan bestilles via en felles bestillingsløsning fra vår leverandør Reklameservice AS: <https://miljodir.reklameservice.no/>. Bestillingsløsningen krever innlogging, og passordet er *miljodirektoratet*.

2. Innmeldinger av andre behov

Driftsmidler til verneområdestyrer

Verneområdestyrene skal melde inn behov for driftsmidler over post 1420.21 i ESS. Nærmere informasjon om hva det kan søkes om finnes i veiledningen til søknadsskjemaet i ESS under "Bestillingsdialog", "Behovsinnmelding statsforvalteren". Midler til driftsoppgaver i verneområdene kan ikke dekkes over post 1420.31, men kan omsøkes under post 1420.21.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål

Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn i ESS, i skjemaet *Behovsinnmelding statsforvalteren*.

Vi trenger å vite hva som er effekten av tiltak som settes inn, og det er derfor viktig med effektmåling av tiltak. Vi oppfordrer forvaltningsmyndigheten til å etablere bevaringsmål i NatStat - Naturstatus for verneområder, som er utviklet for dette formålet. Se informasjonsskriv for fremgangsmåte og nærmere detaljer her: [Etablere bevaringsmål i NatStat \(fm-nett.no\)](#)

Ferdselstellere

Tellerne vi bruker i dag fra Eco-Counter fases etter hvert ut etter 2024. I den forbindelse vil det i 2024 komme nye retningslinjer fra oss om bruk og organisering av ferdselstellere i verneområder. For det kommende året skal det imidlertid meldes inn behov for tellere som før via ESS, og forvaltningsmyndighetene skal ikke kjøpe inn tellere selv.

Behov for Miljødirektoratets elektroniske ferdselstellere meldes inn i ESS. Det skal meldes inn både behov for å kunne beholde tellere som allerede er i bruk og behov for nye tellere. I kostnadsfeltet

skrives kr. 1. Behovet må begrunnes, da det erfaringsvis er stor etterspørsel etter tellere. SNO skal bistå ved å sette ut tellere og rapportere inn koordinater og stedsnavn, i tillegg til å ajourføre databasen. Behov for personalressurser i felt for oppsetting og drift, meldes inn i Naturoppdrag.

Marint søppel

Det fins en egen tilskuddspost (*Tilskudd til tiltak mot marin forurensning*). Statsforvalteren vil her kunne oppfordre frivillige og ideelle organisasjoner og stiftelser, private bedrifter, selvstendige kommunale og interkommunale selskaper og samarbeidsorganer til å søke for å få til et samarbeid om rydding innenfor de kystnære verneområdene. Minstesummen det kan søkes om over denne ordningen er kr. 300.000. Behov for midler til mindre tiltak knyttet til rydding av marint søppel i verneområder kan meldes inn i ESS, *Tiltak i verneområder*.

3. Planlegging av verneområdearbeidet

Det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsett, gjennomføring av tiltak og overvåking (bevaringsmål) som SNO skal ha ansvar for å utføre selv eller gjennom tjenestekjøp. Dette sikres gjennom planleggingsmøtene som omhandler verneområdearbeidet, og aktiv bruk av Naturoppdrag gjennom året. Det er en klar forventning om at både forvaltningsmyndighet og oppsyn bruker Naturoppdrag, både ved planlegging og gjennomføring av tiltak i verneområdene.

På planleggingsmøte 1 i november/desember, skal SNO rapportere fra årets arbeid, og utfordringer og behov for kommende år skal diskuteres. SNO er selv ansvarlig for å planlegge, prioritere og å være økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er allikevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år.

Forvaltningsmyndigheten kan i tillegg ha behov for å få utført feltoppgaver som registreringsarbeid, bevaringsmål eller tiltak i verneområder (restaurerings-, skjøtsels- eller tilretteleggingstiltak). Naturoppdrag skal brukes til denne dialogen. *Dette betyr at "Skjemaet for innspill om ønsker til SNO-ressurs" fra og med i år ikke skal benyttes.*

Forvaltningsmyndigheten, SNO og tjenesteytere skal gjennom året fortløpende legge inn behov og observasjoner, samt rapportere på det som blir gjennomført i felt. Forvaltningsmyndigheten kan ut fra dette vurdere hva som trengs av tiltak og avklaringsbehov, og evt. generere oppdrag på dette. Hvorvidt SNO skal være utfører av oppdraget, drøftes på planleggingsmøte 1, og behov for SNO-ressurs legges deretter inn som utfører i Naturoppdrag. SNO vil i etterkant gjøre en vurdering av innspillene i forhold til kompetanse og kapasitet, og de siste avklaringene knyttet til utfører gjøres senest på planleggingsmøte 2.

Forslag til tiltak for kommende år fra forvaltningsmyndighet, bør legges inn fortløpende i Naturoppdrag og senest en uke før planleggingsmøte 1, slik at begge parter kan forberede seg best mulig til møtet. For flere fylker gjøres dette på såkalte null-/formøter mellom saksbehandler hos forvaltningsmyndigheten og SNO, hvor man går mer detaljert gjennom tiltakene. Dette gjelder også tiltak knyttet til Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025) og eventuelle andre oppgaver knyttet til restaurering av natur.

For tilsynsoppdrag i verneområder forvaltet av Statsforvalteren, har de fleste embeter tidligere brukt «Skjema tilsynsbehov i verneområdene». I Planleggingsmøte 1 bør det diskuteres om dette skjemaet fortsatt er formålstjenlig som oversikt over tilsynshyppighet, eller om Naturoppdrag er bedre egnet.

Oppgaver knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner må avklares med regional kulturminnemyndighet før de meldes inn til SNO-lokalt. Dette er for å kunne vurdere muligheten for å samkjøre tiltak.

4. Elektronisk søknadssenter (ESS)

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klart for innmeldinger i skjemaene *Midler til tiltak i verneområder* og *Midler til naturrestaurering* fra og med 20. november 2023.

Behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Tiltaksmidlene vil bli tildelt i hovedtildelingen i februar 2024. Dersom det skulle bli behov for supplerende tildelinger senere på året, meldes behov inn på e-post, se adresser under.

Det må være klart hvem som skal være økonomisk ansvarlig for de ulike tiltakene når de legges inn i ESS. Dette lar seg ikke lett endre etter at midlene er tildelt.

Dersom klimatiske forhold, som for eksempel frossen mark, gjør at enkelttiltak bør realiseres før midler formelt blir tildelt, må tiltaket forhåndsklareres med Miljødirektoratet, ved:

- Vibeke Husby vibeke.husby@miljodir.no for verneområder forvaltet av Statsforvalteren og av kommuner med delegert forvaltningsmyndighet
- Ingrid Moe Dahl ingrid.moe.dahl@miljodir.no for verneområder forvaltet av verneområdestyrer.

Forhåndsklareringen forutsetter at tiltaket er høyt prioritert i bestillingen. De aktuelle tiltakene legges både inn i ESS med merknad om forhåndsklarering og formidles i egen e-post.

Frist for forvaltningsmyndigheten for å melde inn behov for midler i ESS og behov for SNO som utfører i Naturoppdrag er **10. januar 2024**.

Elektronisk søknadssenter <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>

5. Rapportering

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med rapport pr. 31. aug. 2024, økonomirapportering pr. 1. november og Endelig årsrapport (EÅR) pr. 31. des. 2024. Samtidig med

EÅR skal det i 2024 rapporteres i ESS på enkelttiltak finansiert over post 1420.31. Manglende rapportering kan få konsekvenser for senere tildelinger.

Planlagte tiltak som ikke blir realisert, rapporteres fortløpende til Miljødirektoratet, se mailadresser over. Det kan da frigjøres tiltaksmidler som kan komme andre verneområder til gode.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust

avdelingsdirektør
Land- og friluftslivavdelingen

Morten Kjørstad

avdelingsdirektør
Statens naturoppsyn

Vedlegg:

Strategi for bruk av tiltaksmidler 2020-2025

Kopi til: Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder, 2020-2025

Innledning

Regjeringen vil bevare et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner, og en god forvaltning av verneområder er viktig for å kunne nå dette målet. Regjeringen ferdigstilte i 2019 Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, og ett av tiltakene i planen er å oppdatere strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder innen 2021. Ifølge tildelingsbrevet til Miljødirektoratet for 2019 skal "Styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene og oppfølging av handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene" prioriteres. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, samt forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Klimaendringene kan forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder nå ta ekstra hensyn til klimaeffekter i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørsmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Tiltaksposten – Statsbudsjettets kap./post 1420.31

Det overordnede målet for forvaltning av verneområder er å ivareta verneformålet og verneverdiene i det enkelte verneområde. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområde, gir viktige formelle rammer for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres. Størrelsen på tiltaksposten avsettes i hvert års statsbudsjett og har i de siste årene økt. I statsbudsjettet for 2019 (Prop.1S (2018-2019) står følgende:

"Midlane går til tiltak som er naudsynte for å ta vare på verneverdiene, inkludert utgreiingar som er naudsynte før tiltak, informasjonstiltak og skjøtels- og tilretteleggingstiltak. Tilretteleggingstiltaka omfattar opparbeiding av stigar, klopping og merking for å betre tilgjenge i verneområda og samstundes styre ferdsla i og rundt sårbar natur i verneområda. Midlane nyttast òg til informasjonstiltak i alle typar av verneområde i samband med ny merkevarer for Noregs nasjonalparker og til utarbeiding av besøksstrategiar for nasjonalparker og andre verneområde med store besøkstal eller særskilde utfordringar. Alle tiltak skal vere i tråd med godkjent forvaltings-/skjøtelsplan for verneområda og andre relevante styringsdokument."

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l.) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor verneområder, vil det av og til være nødvendig å gjennomføre tiltak også utenfor verneområdene. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere. Et eksempel på et slikt tiltak er når uttak av fremmede arter innenfor og utenfor vernegrensene må sees i sammenheng for at tiltaket skal få optimal effekt.

For å oppnå en god forvaltning av verneområder, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtelsplaner, overvåking og

utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men over andre budsjettposter.

Forutsetning for tildeling av midler

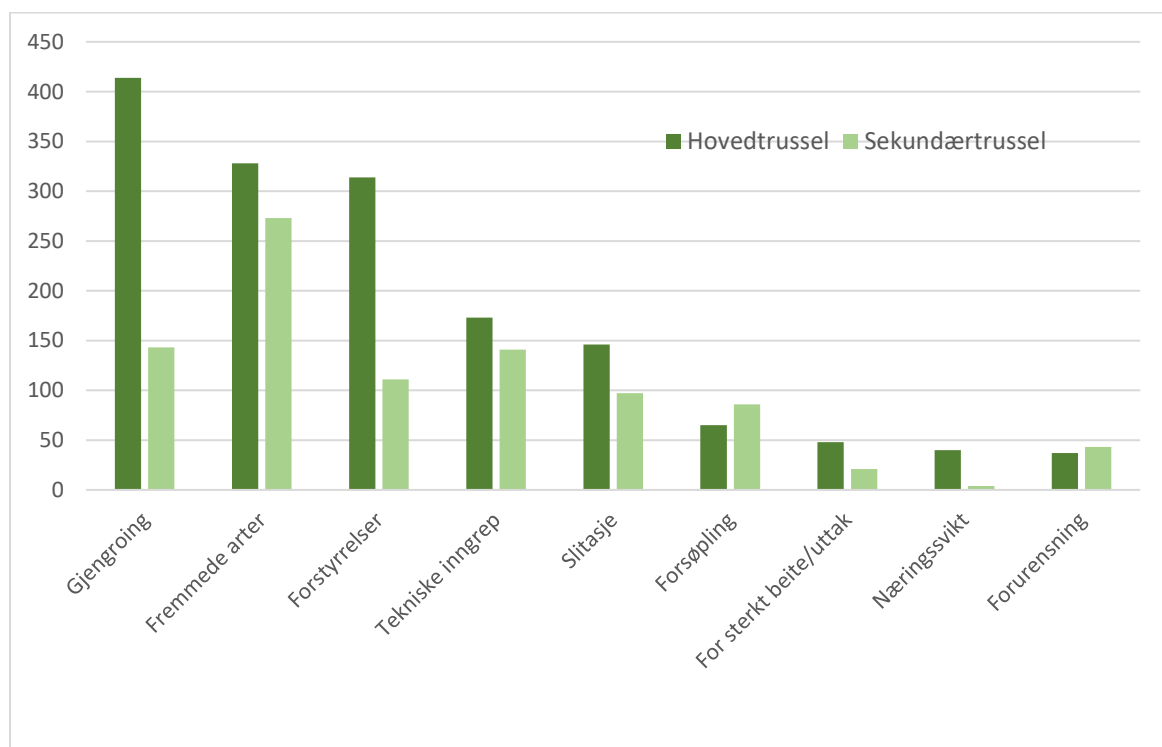
Tiltak skal være forankret i en skjøtts- eller forvaltningsplan, en besøksstrategi for området eller andre relevante styringsdokumenter.

I forkant av innmeldingen må formaliteter rundt tiltaket være avklart, som planavklaringer og innhenting av nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket. I tillegg må eierforhold og tilsyns-/drift- og vedlikeholdsavtaler være avklart.

I Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene er det presisert at "For større installasjoner som fugletårn mv. er det krav om en betydelig samfinansiering fra andre for å kunne prioritere tiltaket. Videre må eierforholdet og vedlikeholdsansvaret avklares på forhånd."

Prioriteringer ved bruk av midler til tiltak i verneområder

Klima – og miljødepartementet har bedt om en styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene. Bedring av tilstanden i verneområder, slik at antall truede verneområder reduseres, vil derfor ha fokus. De største negative påvirkningsfaktorene er gjengroing, fremmede arter, forstyrrelse av dyrelivet, tekniske inngrep og slitasje på vegetasjon, figur 1.

Figur 1. Trusselfaktorer i verneområder pr 31.12.2017

Ved fordeling av midler til skjøtsel og besøksforvaltning, skal tiltakene som gir størst positiv effekt på tilstanden og som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer prioriteres.

Etablerte skjøtselstiltak i naturtyper som krever kontinuerlig skjøtsel for å opprettholde god tilstand (løpende

skjøtsel), skal prioriteres høyere enn nye, større prosjekter. Det finnes likevel tilfeller der strakstiltak bør prioriteres. Dette gjelder f.eks. der det oppdages nye forekomster av fremmede arter med stort spredningspotensiale og der trua arter eller naturtyper står i fare for å gå tapt. Et annet eksempel kan være sikkerhetstiltak knyttet til besøksforvaltningen.

I verneområder der verneformålet trues av manglende skjøtselstiltak, og der det er behov for oppstart av tiltak umiddelbart, vil slike tiltak prioriteres foran besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet. Tiltak for å styrke besøksforvaltningen kan eventuelt gå parallelt med nødvendige skjøtselstiltak.

Et delmål med budsjettposten er å tilrettelegge for de besøkende med informasjon i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker. I enkelte verneområder er det ikke ønskelig med økt ferdsel av hensyn til verneverdiene. I slike områder er likevel god, oppdatert informasjon i tråd med merkevaren viktig.

Målet med forvaltningen av verneområdene er å redusere truslene mot verneverdiene og å ønske folk velkommen inn for gode naturopplevelser.

Strategien vår for å nå dette målet, vil være å prioritere tiltak som innretter seg mot en bedret tilstand i verneområdene. Dette vil være tiltak som innrettes mot trusselfaktorene for de aktuelle områdene, og slike tiltak kan være både skjøtselstiltak og tilretteleggingstiltak. For å sikre en god opplevelse for besøkende, vil vi følge opp tiltak som er fremmet i besøksstrategier, og inkludert er bruk av merkevaren Norges nasjonalparker.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer knyttet til trusselbildet. Ramsar-områder og truede naturtyper prioriteres høyest blant disse tiltakene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Bruk av merkevaren Norges nasjonalparker i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Bruk av merkevaren i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Finansiering av større tilretteleggingstiltak

Midler til opprettelse av installasjoner som informasjonspunkt, toalettbygg og parkeringsplasser i tilknytning til verneområder, må være forankret i en godkjent besøksstrategi for å kunne bli prioritert. Tiltaksmidler kan brukes til (primært å delfinansiere) gjennomføring av denne typen tilrettelegging, og søknader til slike anlegg skal være godt begrunnet med bl.a. informasjon om besøkstall og eksisterende bruk av området.

Tilrettelegging etter universell utforming i verneområder

Universell utforming av stier innebærer krav til dekke, terrengutforming og bredde som vanskeliggjør denne typen tiltak i verneområder. I verneforskriftene er det et generelt forbud mot tyngre tekniske inngrep, og de har som den klare hovedregel ikke dispensasjonsbestemmelser som hjemler universell tilrettelegging i verneområdet. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i nml. § 48 første ledd, første alternativ, vil sjelden kunne anvendes da universell utforming medfører terrenginngrep som strider mot verneformålet og påvirker verneverdiene. Hvorvidt et omsøkt tiltak er i konflikt med forskriften må vurderes i det enkelte tilfellet.

Utenfor verneområdet, i tilknytning til innfallsporter eller startpunkt, kan det i enkelte tilfeller være aktuelt å etablere tilretteleggingstiltak med universell utforming. Også utenfor verneområder bør forvaltningsmyndighet være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behovet står i forhold til kostnader og inngrep.

På denne bakgrunnen vil det være høy terskel for tildeling av midler utover det som kan defineres som "enkel tilrettelegging" i verneområder.

Kulturminner i verneområder

Kulturminner er en del av verneformålet i de aller fleste nasjonalparker og i enkelte andre verneområder. Ansvar for oppfølging og ivaretagelse av kulturminner ligger hos kulturminnemyndighetene. Det er egne poster på statsbudsjettet for forvaltning av kulturminner, og tiltaksmidler prioriteres vanligvis ikke til dette formålet. Skjøtsel av enkelte kulturminner, slik som steingjerder, gravrøyser og fangstsystemer, kan likevel vurderes prioritert for samfinansiering med kulturminnemyndigheten. Eksempler på tiltak som *ikke* finansieres av tiltaksmidler eller driftsmidler er vedlikehold av bygninger i verneområder. Ansvar for finansiering av vedlikehold og drift av bygninger ligger hos eier.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/12660

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	31/2023	20.11.2023

Tjenester og oppdrag i verneområdene for Forollhogna - innmelding av behov fra SNO for 2024

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna slutter seg til forslaget til innmelding av tjenester og oppdrag i verneområdene i Forollhogna for 2024, og ber nasjonalparkforvalterne melde inn behovene til SNO via NaturOppdrag innen fristen 10.januar 2024.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder - 2024.

Andre saksdokumenter:

Saksopplysninger

I brevet fra Miljødirektoratet av 13.11.2023, saksdokument 1, påpekes det at det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats, gjennomføring av tiltak og overvåking (bevaringsmål) som SNO skal ha ansvar for å utføre selv eller gjennom tjenestekjøp. Dette sikres gjennom planleggingsmøtene som omhandler verneområdearbeidet, og aktiv bruk av NaturOppdrag gjennom året. Det framgår av brevet at det forventes at både forvaltningsmyndigheten og SNO bruker NaturOppdrag ved både planlegging og gjennomføring av tiltak i verneområdene.

Dette betyr videre at «skjemaet for innspill ...» som ble benyttet tidligere fra og med 2024 er avløst med NaturOppdrag.

Nasjonalparkforvalterne og SNO Forollhogna hadde den 6.november et arbeidsmøte hvor erfaringer fra årets oppdrag og bruken av NaturOppdrag ble delt, og hvor både nye og «gamle» utfordringer ble drøftet.

Som grunnlagt for drøftingen i styret av SNO-behov vil nasjonalparkforvalterne sammen med lokalt SNO ta en gjennomgang på møtet av hvilke behov for tjenester og oppdrag for 2024 vi vurderer som nødvendige og aktuelle.

Vurderinger

I all hovedsak vurderer forvalterne at det fortsatt er viktig å videreføre oppsyn av de forholdene som knytter seg til ferdsel i fjellet og forholdene til villrein. Nasjonalparkforvalterne har merket seg at det kommenteres fra flere hold at det registreres flere og flere fotografer som oppsøker villrein i Forollhogna.

Videre vil det også for 2024 være behov for deltakelse i forhold til flere av de tiltakene som meldes inn over post 1420.31 tiltaksmidler.

Som beskrevet i tidligere sak mangler NaturOppdrag funksjoner som bl.a. utskrift og rapporter. Siden det såkalte bestillingsskjemaet om grunnlagt for innmelding av behov for oppdrag og tjenester fra SNO ikke lengre skal benyttes, blir saksforberedelsene til styret litt mindre oversiktlige enn tidligere.

NaturOppdrag kan sies å være i «startgropa», men det må sies at dette er og blir et godt og nyttig verktøy selv om det fortsatt litt mangelfullt på noen funksjoner. Det forventes verktøyet utvikles og forbedres fortløpende.

«MottakerNavn»e
Alle verneområdestyrer

Trondheim, 13.11.2023

Deres ref.:
«Ref»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/8969

Saksbehandler:
Vibeke Husby

Rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder - 2024

Elektronisk søknadssenter (ESS) skal benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, finansiert over kap./post 1420.31. Frist for innmelding er 10. januar 2024. Innmeldingen skal bygge på planleggingsmøter mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt. Prioritering av oppsynsinnsett fra SNO skal inngå i møtene, basert på behov og oppdrag som er lagt inn i [Naturopdrag](#) på forhånd. Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet skal inviteres til planleggingsmøtene hos Statsforvalteren.

1. Post 1420.31 – Tiltak i verneområder og naturrestaurering

Post 1420.31 heter nå *Tiltak i verneområde og naturrestaurering*. For 2024 vil vi opprettholde to skjemaer i ESS for innmelding av behov for tiltak finansiert over 31-posten. Ett skjema heter *Midler til tiltak i verneområder* og det andre heter *Midler til naturrestaurering*, altså tilsvarende ordning for innmelding som før.

De miljørettslige prinsippene (§§ 8 til 12) i naturmangfoldlovens kapittel II skal legges til grunn ved myndighetsutøvelse som berører naturmangfold. For at det skal komme frem tydeligere hvilke vurderinger som er gjort forut for søknader om midler til tiltak, ber vi nå om at forvaltningsmyndighet synliggjør vurderingene av miljørettsprinsippene ved innmelding av behov for midler til tiltak som kan berøre naturmangfold. Når en beslutning har utelukkende positiv effekt for naturmangfold, er det ikke nødvendig å bruke prinsippene. Vi ber om at det gis en kort oppsummering av vurderingen i merknadsfeltet ved utfylling av skjema i elektronisk søknadssenter og at eventuell utfyllende beskrivelse av vurderingene legges ved som vedlegg til tiltaket. Vurderingen etter prinsippene skal være forholdsmessig til tiltakets omfang og påvirkning på naturmangfoldet. I henhold til KLD sin veileder om naturmangfoldloven kapittel II, er det ikke nødvendig å henvise til hvert enkelt prinsipp, men vi ønsker at det kommer frem hvilke vurderinger

som er gjort. Veilederen ligger på regjeringens nettsider [her](#) og Miljødirektoratets veiledning om miljørettsprinsippene finnes [her](#).

Naturrestaurering

Posten kan benyttes til å restaurere forringet natur i terrestriske økosystemer som våtmark, skog, fjell, kulturlandskap og åpent lavland. Vi er inne i FNs tiår for naturrestaurering (2021-2030). Restaurering er nødvendig for å stoppe tapet av naturmangfold og under dette virkninger av klimaendringene. Midlene skal benyttes til å gjennomføre restaureringstiltak, blant annet med grunnlag i *Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025)*. Statsforvalteren i Oslo og Viken og Statsforvalteren i Innlandet kan bistå med faglige råd knyttet til restaurering av myr. Det kan meldes inn behov for midler til styrket kapasitet på naturrestaurering hos Statsforvalterne fra kap. 1420.21. Vi gjør oppmerksom på at midlene til å styrke kapasiteten er begrenset.

Restaurering i de truede naturtypene sanddynemark, sørlig etablert sanddynemark og åpen grunnlendt kalkmark i boreonemoral sone prioriteres høyt, men det kan også meldes inn behov for midler til restaurering i andre terrestriske naturtyper, så lenge det legges ved en prosjektbeskrivelse av tiltakene. Behov for midler til hogst av fremmede treslag i verneområder meldes også inn i skjemaet for *Naturrestaurering* i ESS. Statsforvalteren i Vestland kan bistå med faglige råd knyttet til slik hogst.

Midlene kan benyttes til naturrestaurering både innenfor og utenfor verneområder. Kap./post 1420.31 er ikke en tilskuddspost og kan ikke benyttes til tilskudd. Det er kun Statsforvalteren og verneområdestyrene som har adgang til å melde inn behov for midler på denne posten. Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering i skjemaet.

Til orientering, i forslaget til statsbudsjett for 2024, er det foreslått en ny tilskuddsordning for naturrestaurering (post 1420.80 – *Tilskot til tiltak for å ta vare på natur*). Det er satt av 10 mill. kroner til formålet. Kommuner, organisasjoner og private kan søke om midler til tiltak. Tilskudd til restaurering vil bli prioritert til tiltak i kommuner som har vedtatt kommunedelplan for naturmangfold. Tilskudd kan også gis til private aktører, så lenge det blir inngått langsiktige avtaler for bevaring av arealene. Miljødirektoratet vil i samarbeid med KLD utarbeide en forskrift for tilskuddsordningen, og ordningen vil etter planen være klar våren 2024, med søknadsfrist før sommeren.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes og bedres. Miljødirektoratet legger *Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder* til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. Prioriteringene i strategien skal også følges ved innmelding av tiltak. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og andre verneområder i sjø.

Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering. Alle innmeldte tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings- eller skjøtselsplan, besøksstrategi eller andre relevante styringsdokumenter.

Tiltaksplaner i FPNV (forvaltningsplan på nett) er koblet til søknadskjema i ESS. Disse tiltaksplanene åpnes i ESS, og FPNV-tiltak velges direkte inn i søknadsskjemaet.

Det kan tildeles midler til kartlegginger og andre nødvendige utredninger som er direkte knyttet til tiltak.

Statsforvalteren har ansvar for å kontakte kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for mindre verneområder for å registrere behov for tiltaksmidler. Innmeldte behov skal samordnes og prioriteres av Statsforvalteren i dialog med kommunene og inngå i den samlede prioriterte innmeldingen.

Pågående skjøtselstiltak

Statsforvalteren kan for 2024 søke om en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke for pågående skjøtselstiltak (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom behovet skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Tiltak der SNO er økonomisk ansvarlig, meldes inn som enkelttiltak i ESS, og ikke som del av en ramme.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkerose og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes.

Ved minkbekjempelse kan fellingsinstruksen kun tas i bruk av tjenesteytere som har kontrakt med SNO.

Informasjonstiltak

Alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til [merkevaren Norges nasjonalparker](#) og være forankret i en besøksstrategi. For verneområder forvaltet av verneområdestyrer og for verneområder med status som Ramsarområde, skal besøksstrategier sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Alle henvendelser knyttet til informasjonstiltak rettes til merkevare@miljodir.no.

Områder som har eller tåler mye besøk, områder som har særlig sårbare naturverdier (med behov for kanalisering av ferdsel), samt bynære områder skal prioriteres ved utarbeidelse av besøksstrategier.

Behov for midler til informasjonstiltak i prioriterte områder meldes inn via ESS. Statsforvalteren må samordne og gjøre en prioritering av forslag om informasjonstiltak fra kommuner med delegert forvaltningsmyndighet.

Statsforvalteren kan for 2024 melde inn behov for en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke til informasjonstiltak. (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom Statsforvalterens behov skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres

som egne tiltak i ESS. Informasjonstiltak som SNO skal være økonomisk ansvarlig for, meldes inn som enkelttiltak i ESS.

Verneskilt og skiltstenger

Totalt behov for antall verneskilt, underskilt og skiltstenger meldes inn sammen med de andre tiltakene i ESS. Det skal benyttes en egen linje for skilt og en annen for stenger, og respektive antall og type skilt/stenger oppgis i merknadsfeltet.

Retningslinjene for bruk av verneskilt finner du her:

https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/verneomrader/retningslinjer-for-bruk-av-verneskilt_mdir_mai_2021.pdf

Verneskilt, underskilt og skiltstenger til verneskiltene kan bestilles via en felles bestillingsløsning fra vår leverandør Reklameservice AS: <https://miljodir.reklameservice.no/>. Bestillingsløsningen krever innlogging, og passordet er *miljodirektoratet*.

2. Innmeldinger av andre behov

Driftsmidler til verneområdestyrer

Verneområdestyrene skal melde inn behov for driftsmidler over post 1420.21 i ESS. Nærmere informasjon om hva det kan søkes om finnes i veiledningen til søknadsskjemaet i ESS under "Bestillingsdialog", "Behovsinnmelding statsforvalteren". Midler til driftsoppgaver i verneområdene kan ikke dekkes over post 1420.31, men kan omsøkes under post 1420.21.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål

Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn i ESS, i skjemaet *Behovsinnmelding statsforvalteren*.

Vi trenger å vite hva som er effekten av tiltak som settes inn, og det er derfor viktig med effektmåling av tiltak. Vi oppfordrer forvaltningsmyndigheten til å etablere bevaringsmål i NatStat - Naturstatus for verneområder, som er utviklet for dette formålet. Se informasjonsskriv for fremgangsmåte og nærmere detaljer her: [Etablere bevaringsmål i NatStat \(fm-nett.no\)](#)

Ferdselstellere

Tellerne vi bruker i dag fra Eco-Counter fases etter hvert ut etter 2024. I den forbindelse vil det i 2024 komme nye retningslinjer fra oss om bruk og organisering av ferdselstellere i verneområder. For det kommende året skal det imidlertid meldes inn behov for tellere som før via ESS, og forvaltningsmyndighetene skal ikke kjøpe inn tellere selv.

Behov for Miljødirektoratets elektroniske ferdselstellere meldes inn i ESS. Det skal meldes inn både behov for å kunne beholde tellere som allerede er i bruk og behov for nye tellere. I kostnadsfeltet

skrives kr. 1. Behovet må begrunnes, da det erfaringsvis er stor etterspørsel etter tellere. SNO skal bistå ved å sette ut tellere og rapportere inn koordinater og stedsnavn, i tillegg til å ajourføre databasen. Behov for personalressurser i felt for oppsetting og drift, meldes inn i Naturoppdrag.

Marint søppel

Det fins en egen tilskuddspost (*Tilskudd til tiltak mot marin forurensning*). Statsforvalteren vil her kunne oppfordre frivillige og ideelle organisasjoner og stiftelser, private bedrifter, selvstendige kommunale og interkommunale selskaper og samarbeidsorganer til å søke for å få til et samarbeid om rydding innenfor de kystnære verneområdene. Minstesummen det kan søkes om over denne ordningen er kr. 300.000. Behov for midler til mindre tiltak knyttet til rydding av marint søppel i verneområder kan meldes inn i ESS, *Tiltak i verneområder*.

3. Planlegging av verneområdearbeidet

Det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsetning, gjennomføring av tiltak og overvåking (bevaringsmål) som SNO skal ha ansvar for å utføre selv eller gjennom tjenestekjøp. Dette sikres gjennom planleggingsmøtene som omhandler verneområdearbeidet, og aktiv bruk av Naturoppdrag gjennom året. Det er en klar forventning om at både forvaltningsmyndighet og oppsyn bruker Naturoppdrag, både ved planlegging og gjennomføring av tiltak i verneområdene.

På planleggingsmøte 1 i november/desember, skal SNO rapportere fra årets arbeid, og utfordringer og behov for kommende år skal diskuteres. SNO er selv ansvarlig for å planlegge, prioritere og å være økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er allikevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år.

Forvaltningsmyndigheten kan i tillegg ha behov for å få utført feltoppgaver som registreringsarbeid, bevaringsmål eller tiltak i verneområder (restaurerings-, skjøtsels- eller tilretteleggingstiltak). Naturoppdrag skal brukes til denne dialogen. *Dette betyr at "Skjemaet for innspill om ønsker til SNO-ressurs" fra og med i år ikke skal benyttes.*

Forvaltningsmyndigheten, SNO og tjenesteytere skal gjennom året fortløpende legge inn behov og observasjoner, samt rapportere på det som blir gjennomført i felt. Forvaltningsmyndigheten kan ut fra dette vurdere hva som trengs av tiltak og avklaringsbehov, og evt. generere oppdrag på dette. Hvorvidt SNO skal være utfører av oppdraget, drøftes på planleggingsmøte 1, og behov for SNO-ressurs legges deretter inn som utfører i Naturoppdrag. SNO vil i etterkant gjøre en vurdering av innspillene i forhold til kompetanse og kapasitet, og de siste avklaringene knyttet til utfører gjøres senest på planleggingsmøte 2.

Forslag til tiltak for kommende år fra forvaltningsmyndighet, bør legges inn fortløpende i Naturoppdrag og senest en uke før planleggingsmøte 1, slik at begge parter kan forberede seg best mulig til møtet. For flere fylker gjøres dette på såkalte null-/formøter mellom saksbehandler hos forvaltningsmyndigheten og SNO, hvor man går mer detaljert gjennom tiltakene. Dette gjelder også tiltak knyttet til Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025) og eventuelle andre oppgaver knyttet til restaurering av natur.

For tilsynsoppdrag i verneområder forvaltet av Statsforvalteren, har de fleste embeter tidligere brukt «Skjema tilsynsbehov i verneområdene». I Planleggingsmøte 1 bør det diskuteres om dette skjemaet fortsatt er formålstjenlig som oversikt over tilsynshyppighet, eller om Naturoppdrag er bedre egnet.

Oppgaver knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner må avklares med regional kulturminnemyndighet før de meldes inn til SNO-lokalt. Dette er for å kunne vurdere muligheten for å samkjøre tiltak.

4. Elektronisk søknadssenter (ESS)

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klart for innmeldinger i skjemaene *Midler til tiltak i verneområder* og *Midler til naturrestaurering* fra og med 20. november 2023.

Behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Tiltaksmidlene vil bli tildelt i hovedtildelingen i februar 2024. Dersom det skulle bli behov for supplerende tildelinger senere på året, meldes behov inn på e-post, se adresser under.

Det må være klart hvem som skal være økonomisk ansvarlig for de ulike tiltakene når de legges inn i ESS. Dette lar seg ikke lett endre etter at midlene er tildelt.

Dersom klimatiske forhold, som for eksempel frossen mark, gjør at enkelttiltak bør realiseres før midler formelt blir tildelt, må tiltaket forhåndsklareres med Miljødirektoratet, ved:

- Vibeke Husby vibeke.husby@miljodir.no for verneområder forvaltet av Statsforvalteren og av kommuner med delegert forvaltningsmyndighet
- Ingrid Moe Dahl ingrid.moe.dahl@miljodir.no for verneområder forvaltet av verneområdestyrer.

Forhåndsklaringen forutsetter at tiltaket er høyt prioritert i bestillingen. De aktuelle tiltakene legges både inn i ESS med merknad om forhåndsklaring og formidles i egen e-post.

Frist for forvaltningsmyndigheten for å melde inn behov for midler i ESS og behov for SNO som utfører i Naturoppdrag er **10. januar 2024**.

Elektronisk søknadssenter <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>

5. Rapportering

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med rapport pr. 31. aug. 2024, økonomirapportering pr. 1. november og Endelig årsrapport (EÅR) pr. 31. des. 2024. Samtidig med

EÅR skal det i 2024 rapporteres i ESS på enkelttiltak finansiert over post 1420.31. Manglende rapportering kan få konsekvenser for senere tildelinger.

Planlagte tiltak som ikke blir realisert, rapporteres fortløpende til Miljødirektoratet, se mailadresser over. Det kan da frigjøres tiltaksmidler som kan komme andre verneområder til gode.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust

avdelingsdirektør
Land- og friluftslivavdelingen

Morten Kjørstad

avdelingsdirektør
Statens naturoppsyn

Vedlegg:

Strategi for bruk av tiltaksmidler 2020-2025

Kopi til: Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/12660

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	32/2023	20.11.2023

Nasjonalparkstyret for Forollhogna - forslag til budsjett med møteplan - innmelding av driftsmidler post 1420.21 for 2024

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna legger møteplanen til grunn for innmelding av driftsmidler post 1420.21 for nasjonalparkstyret sin virksomhet for 2024, samt behov for midler for videreføring av arbeidet med revisjonen av forvaltningsplanene for verneområdene og til driftsoppgaver i verneområdene.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Nasjonalparkstyret for Forollhogna - utkast til møteplan 2024
- 2 Rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder - 2024.PDF

Saksopplysninger

Nasjonalpark- og verneområdestyrene melder inn til Miljødirektoratet behovet for driftsmidler over post 1420.21. Innmeldingen gjøres på grunnlag av føringer fra Miljødirektoratet, nasjonalparkstyret sitt forslag til møteplan for 2024 og erfaringstallene for tidligere år, jf. saksdokumenter 1 og 2.

Når statens satser for godtgjørelser for 2024 er klare, legges de inn i beregningene. Budsjett skal legges inn i Miljødirektoratet sitt elektroniske søknadssenter (ESS) innen 10. januar 2023. Dette gjøres av nasjonalparkforvalterne.

Det er satt opp en skisse til møteplan (uten datofesting) for nasjonalparkstyret, arbeidsutvalget og administrativt kontaktutvalg, samt planleggingsmøtene med SNO. Nærmere datofesting for styremøter må gjøres i samråd med det nye nasjonalparkstyret. Det arbeides alt nå med kompetansedager for de nye styrene og uke 10 med

datoene 5.,6. eller 7. mars er aktuelle dager. Videre bør siste styremøtet for året bli avholdt i løpet av ukene 48-49.

Behov for midler til en ressurs i sekretariatet for revisjonsarbeidet med forvaltningsplanene for verneområdene i Forollhogna må meldes via post 1420.21. Dette er gitt en nærmere vurderingen styresaken om arbeidet med revisjonen av forvaltningsplanene.

For 2024 er det også åpnet opp for å melde inn behov for midler til driftsoppgaver i verneområdene. Her har forvalterne gjort et kostnadsoverslag i forbindelse med et kartleggingsbehov for formålet som kan legges til grunn for eventuell innmelding.

Nasjonalparkforvalterne vil legge fram forslag til budsjett i styremøtet.

**Nasjonalparkstyret
for Forollhogna**

Utkast til møteplan for 2024

Uke	Dato	Utvalg	Møtested
	Jan./febr.	Administrativt kontaktutvalg	Veksthuset, Røros
	Uke 10 5.,6. el. 7.mars	Nasjonalparkstyret - styremøte (1) - Konstituering av nytt styre - Kompetansedager (2 dager)	Trondheim?
	Mars/april	Arbeidsutvalget (1) Etter behov	Fysisk møte, alt. nettmøte via Teams
	Mars	Planleggingsmøte SNO - Gjennomgang av behov og oppdrag for 2024	Veksthuset, Røros
	April	Nasjonalparkstyret - styremøte (2) - Styremøte	Veksthuset, Røros
		Arbeidsutvalget (2) Etter behov	Fysisk møte, alt. nettmøte via Teams
	Mai	Nasjonalparkkonferansen?	Trondheim?
	Juni	Nasjonalparkstyret - styremøte (3) - Styremøte med befarings	? Forddalen -, Budalen – og/eller Endalen landskapsvernområder
	juli/aug.	Arbeidsutvalget (3) Etter behov	Fysisk møte, alt. nettmøte via Teams
	Sept.	Nasjonalparkstyret - styremøte (4) - Styremøte (med befarings?)	?
	Okt.	Administrativt kontaktutvalg	Veksthuset, Røros
	Okt.	Arbeidsutvalget (4) Etter behov	Fysisk møte, alt. nettmøte via Teams
	Nov.	Planleggingsmøte med SNO - Oppsummering 2024 - Forberedelse 2025	Veksthuset, Røros
48/49	Nov./des.	Nasjonalparkstyret (5) - fra-lunsj-til-lunsj-møte - bl.a. årsrapportering 2024, - budsjett 2025	?

«MottakerNavn»e
Alle verneområdestyrer

Trondheim, 13.11.2023

Deres ref.:
«Ref»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/8969

Saksbehandler:
Vibeke Husby

Rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder - 2024

Elektronisk søknadssenter (ESS) skal benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, finansiert over kap./post 1420.31. Frist for innmelding er 10. januar 2024. Innmeldingen skal bygge på planleggingsmøter mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt. Prioritering av oppsynsinnsett fra SNO skal inngå i møtene, basert på behov og oppdrag som er lagt inn i [Naturopdrag](#) på forhånd. Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet skal inviteres til planleggingsmøtene hos Statsforvalteren.

1. Post 1420.31 – Tiltak i verneområder og naturrestaurering

Post 1420.31 heter nå *Tiltak i verneområde og naturrestaurering*. For 2024 vil vi opprettholde to skjemaer i ESS for innmelding av behov for tiltak finansiert over 31-posten. Ett skjema heter *Midler til tiltak i verneområder* og det andre heter *Midler til naturrestaurering*, altså tilsvarende ordning for innmelding som før.

De miljørettslige prinsippene (§§ 8 til 12) i naturmangfoldlovens kapittel II skal legges til grunn ved myndighetsutøvelse som berører naturmangfold. For at det skal komme frem tydeligere hvilke vurderinger som er gjort forut for søknader om midler til tiltak, ber vi nå om at forvaltningsmyndighet synliggjør vurderingene av miljørettsprinsippene ved innmelding av behov for midler til tiltak som kan berøre naturmangfold. Når en beslutning har utelukkende positiv effekt for naturmangfold, er det ikke nødvendig å bruke prinsippene. Vi ber om at det gis en kort oppsummering av vurderingen i merknadsfeltet ved utfylling av skjema i elektronisk søknadssenter og at eventuell utfyllende beskrivelse av vurderingene legges ved som vedlegg til tiltaket. Vurderingen etter prinsippene skal være forholdsmessig til tiltakets omfang og påvirkning på naturmangfoldet. I henhold til KLD sin veileder om naturmangfoldloven kapittel II, er det ikke nødvendig å henvise til hvert enkelt prinsipp, men vi ønsker at det kommer frem hvilke vurderinger

som er gjort. Veilederen ligger på regjeringens nettsider [her](#) og Miljødirektoratets veiledning om miljørettsprinsippene finnes [her](#).

Naturrestaurering

Posten kan benyttes til å restaurere forringet natur i terrestriske økosystemer som våtmark, skog, fjell, kulturlandskap og åpent lavland. Vi er inne i FNs tiår for naturrestaurering (2021-2030). Restaurering er nødvendig for å stoppe tapet av naturmangfold og under dette virkninger av klimaendringene. Midlene skal benyttes til å gjennomføre restaureringstiltak, blant annet med grunnlag i *Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025)*. Statsforvalteren i Oslo og Viken og Statsforvalteren i Innlandet kan bistå med faglige råd knyttet til restaurering av myr. Det kan meldes inn behov for midler til styrket kapasitet på naturrestaurering hos Statsforvalterne fra kap. 1420.21. Vi gjør oppmerksom på at midlene til å styrke kapasiteten er begrenset.

Restaurering i de truede naturtypene sanddynemark, sørlig etablert sanddynemark og åpen grunnlendt kalkmark i boreonemoral sone prioriteres høyt, men det kan også meldes inn behov for midler til restaurering i andre terrestriske naturtyper, så lenge det legges ved en prosjektbeskrivelse av tiltakene. Behov for midler til hogst av fremmede treslag i verneområder meldes også inn i skjemaet for *Naturrestaurering* i ESS. Statsforvalteren i Vestland kan bistå med faglige råd knyttet til slik hogst.

Midlene kan benyttes til naturrestaurering både innenfor og utenfor verneområder. Kap./post 1420.31 er ikke en tilskuddspost og kan ikke benyttes til tilskudd. Det er kun Statsforvalteren og verneområdestyrene som har adgang til å melde inn behov for midler på denne posten. Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering i skjemaet.

Til orientering, i forslaget til statsbudsjett for 2024, er det foreslått en ny tilskuddsordning for naturrestaurering (post 1420.80 – *Tilskot til tiltak for å ta vare på natur*). Det er satt av 10 mill. kroner til formålet. Kommuner, organisasjoner og private kan søke om midler til tiltak. Tilskudd til restaurering vil bli prioritert til tiltak i kommuner som har vedtatt kommunedelplan for naturmangfold. Tilskudd kan også gis til private aktører, så lenge det blir inngått langsiktige avtaler for bevaring av arealene. Miljødirektoratet vil i samarbeid med KLD utarbeide en forskrift for tilskuddsordningen, og ordningen vil etter planen være klar våren 2024, med søknadsfrist før sommeren.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes og bedres. Miljødirektoratet legger *Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder* til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. Prioriteringene i strategien skal også følges ved innmelding av tiltak. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og andre verneområder i sjø.

Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering. Alle innmeldte tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings- eller skjøtselsplan, besøksstrategi eller andre relevante styringsdokumenter.

Tiltaksplaner i FPNV (forvaltningsplan på nett) er koblet til søknadskjema i ESS. Disse tiltaksplanene åpnes i ESS, og FPNV-tiltak velges direkte inn i søknadsskjemaet.

Det kan tildeles midler til kartlegginger og andre nødvendige utredninger som er direkte knyttet til tiltak.

Statsforvalteren har ansvar for å kontakte kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for mindre verneområder for å registrere behov for tiltaksmidler. Innmeldte behov skal samordnes og prioriteres av Statsforvalteren i dialog med kommunene og inngå i den samlede prioriterte innmeldingen.

Pågående skjøtselstiltak

Statsforvalteren kan for 2024 søke om en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke for pågående skjøtselstiltak (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom behovet skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Tiltak der SNO er økonomisk ansvarlig, meldes inn som enkelttiltak i ESS, og ikke som del av en ramme.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkerose og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes.

Ved minkbekjempelse kan fellingsinstruksen kun tas i bruk av tjenesteytere som har kontrakt med SNO.

Informasjonstiltak

Alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til [merkevaren Norges nasjonalparker](#) og være forankret i en besøksstrategi. For verneområder forvaltet av verneområdestyrer og for verneområder med status som Ramsarområde, skal besøksstrategier sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Alle henvendelser knyttet til informasjonstiltak rettes til merkevare@miljodir.no.

Områder som har eller tåler mye besøk, områder som har særlig sårbare naturverdier (med behov for kanalisering av ferdsel), samt bynære områder skal prioriteres ved utarbeidelse av besøksstrategier.

Behov for midler til informasjonstiltak i prioriterte områder meldes inn via ESS. Statsforvalteren må samordne og gjøre en prioritering av forslag om informasjonstiltak fra kommuner med delegert forvaltningsmyndighet.

Statsforvalteren kan for 2024 melde inn behov for en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke til informasjonstiltak. (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom Statsforvalterens behov skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres

som egne tiltak i ESS. Informasjonstiltak som SNO skal være økonomisk ansvarlig for, meldes inn som enkelttiltak i ESS.

Verneskilt og skiltstenger

Totalt behov for antall verneskilt, underskilt og skiltstenger meldes inn sammen med de andre tiltakene i ESS. Det skal benyttes en egen linje for skilt og en annen for stenger, og respektive antall og type skilt/stenger oppgis i merknadsfeltet.

Retningslinjene for bruk av verneskilt finner du her:

https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/verneomrader/retningslinjer-for-bruk-av-verneskilt_mdir_mai_2021.pdf

Verneskilt, underskilt og skiltstenger til verneskiltene kan bestilles via en felles bestillingsløsning fra vår leverandør Reklameservice AS: <https://miljodir.reklameservice.no/>. Bestillingsløsningen krever innlogging, og passordet er *miljodirektoratet*.

2. Innmeldinger av andre behov

Driftsmidler til verneområdestyrer

Verneområdestyrene skal melde inn behov for driftsmidler over post 1420.21 i ESS. Nærmere informasjon om hva det kan søkes om finnes i veiledningen til søknadsskjemaet i ESS under "Bestillingsdialog", "Behovsinnmelding statsforvalteren". Midler til driftsoppgaver i verneområdene kan ikke dekkes over post 1420.31, men kan omsøkes under post 1420.21.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål

Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn i ESS, i skjemaet *Behovsinnmelding statsforvalteren*.

Vi trenger å vite hva som er effekten av tiltak som settes inn, og det er derfor viktig med effektmåling av tiltak. Vi oppfordrer forvaltningsmyndigheten til å etablere bevaringsmål i NatStat - Naturstatus for verneområder, som er utviklet for dette formålet. Se informasjonsskriv for fremgangsmåte og nærmere detaljer her: [Etablere bevaringsmål i NatStat \(fm-nett.no\)](#)

Ferdselstellere

Tellerne vi bruker i dag fra Eco-Counter fases etter hvert ut etter 2024. I den forbindelse vil det i 2024 komme nye retningslinjer fra oss om bruk og organisering av ferdselstellere i verneområder. For det kommende året skal det imidlertid meldes inn behov for tellere som før via ESS, og forvaltningsmyndighetene skal ikke kjøpe inn tellere selv.

Behov for Miljødirektoratets elektroniske ferdselstellere meldes inn i ESS. Det skal meldes inn både behov for å kunne beholde tellere som allerede er i bruk og behov for nye tellere. I kostnadsfeltet

skrives kr. 1. Behovet må begrunnes, da det erfaringsvis er stor etterspørsel etter tellere. SNO skal bistå ved å sette ut tellere og rapportere inn koordinater og stedsnavn, i tillegg til å ajourføre databasen. Behov for personalressurser i felt for oppsetting og drift, meldes inn i Naturoppdrag.

Marint søppel

Det fins en egen tilskuddspost (*Tilskudd til tiltak mot marin forurensning*). Statsforvalteren vil her kunne oppfordre frivillige og ideelle organisasjoner og stiftelser, private bedrifter, selvstendige kommunale og interkommunale selskaper og samarbeidsorganer til å søke for å få til et samarbeid om rydding innenfor de kystnære verneområdene. Minstesummen det kan søkes om over denne ordningen er kr. 300.000. Behov for midler til mindre tiltak knyttet til rydding av marint søppel i verneområder kan meldes inn i ESS, *Tiltak i verneområder*.

3. Planlegging av verneområdearbeidet

Det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsett, gjennomføring av tiltak og overvåking (bevaringsmål) som SNO skal ha ansvar for å utføre selv eller gjennom tjenestekjøp. Dette sikres gjennom planleggingsmøtene som omhandler verneområdearbeidet, og aktiv bruk av Naturoppdrag gjennom året. Det er en klar forventning om at både forvaltningsmyndighet og oppsyn bruker Naturoppdrag, både ved planlegging og gjennomføring av tiltak i verneområdene.

På planleggingsmøte 1 i november/desember, skal SNO rapportere fra årets arbeid, og utfordringer og behov for kommende år skal diskuteres. SNO er selv ansvarlig for å planlegge, prioritere og å være økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er allikevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år.

Forvaltningsmyndigheten kan i tillegg ha behov for å få utført feltoppgaver som registreringsarbeid, bevaringsmål eller tiltak i verneområder (restaurerings-, skjøtsels- eller tilretteleggingstiltak). Naturoppdrag skal brukes til denne dialogen. *Dette betyr at "Skjemaet for innspill om ønsker til SNO-ressurs" fra og med i år ikke skal benyttes.*

Forvaltningsmyndigheten, SNO og tjenesteytere skal gjennom året fortløpende legge inn behov og observasjoner, samt rapportere på det som blir gjennomført i felt. Forvaltningsmyndigheten kan ut fra dette vurdere hva som trengs av tiltak og avklaringsbehov, og evt. generere oppdrag på dette. Hvorvidt SNO skal være utfører av oppdraget, drøftes på planleggingsmøte 1, og behov for SNO-ressurs legges deretter inn som utfører i Naturoppdrag. SNO vil i etterkant gjøre en vurdering av innspillene i forhold til kompetanse og kapasitet, og de siste avklaringene knyttet til utfører gjøres senest på planleggingsmøte 2.

Forslag til tiltak for kommende år fra forvaltningsmyndighet, bør legges inn fortløpende i Naturoppdrag og senest en uke før planleggingsmøte 1, slik at begge parter kan forberede seg best mulig til møtet. For flere fylker gjøres dette på såkalte null-/formøter mellom saksbehandler hos forvaltningsmyndigheten og SNO, hvor man går mer detaljert gjennom tiltakene. Dette gjelder også tiltak knyttet til Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025) og eventuelle andre oppgaver knyttet til restaurering av natur.

For tilsynsoppdrag i verneområder forvaltet av Statsforvalteren, har de fleste embeter tidligere brukt «Skjema tilsynsbehov i verneområdene». I Planleggingsmøte 1 bør det diskuteres om dette skjemaet fortsatt er formålstjenlig som oversikt over tilsynshyppighet, eller om Naturoppdrag er bedre egnet.

Oppgaver knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner må avklares med regional kulturminnemyndighet før de meldes inn til SNO-lokalt. Dette er for å kunne vurdere muligheten for å samkjøre tiltak.

4. Elektronisk søknadssenter (ESS)

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klart for innmeldinger i skjemaene *Midler til tiltak i verneområder* og *Midler til naturrestaurering* fra og med 20. november 2023.

Behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Tiltaksmidlene vil bli tildelt i hovedtildelingen i februar 2024. Dersom det skulle bli behov for supplerende tildelinger senere på året, meldes behov inn på e-post, se adresser under.

Det må være klart hvem som skal være økonomisk ansvarlig for de ulike tiltakene når de legges inn i ESS. Dette lar seg ikke lett endre etter at midlene er tildelt.

Dersom klimatiske forhold, som for eksempel frossen mark, gjør at enkelttiltak bør realiseres før midler formelt blir tildelt, må tiltaket forhåndsklareres med Miljødirektoratet, ved:

- Vibeke Husby vibeke.husby@miljodir.no for verneområder forvaltet av Statsforvalteren og av kommuner med delegert forvaltningsmyndighet
- Ingrid Moe Dahl ingrid.moe.dahl@miljodir.no for verneområder forvaltet av verneområdestyrer.

Forhåndsklareringen forutsetter at tiltaket er høyt prioritert i bestillingen. De aktuelle tiltakene legges både inn i ESS med merknad om forhåndsklarering og formidles i egen e-post.

Frist for forvaltningsmyndigheten for å melde inn behov for midler i ESS og behov for SNO som utfører i Naturoppdrag er **10. januar 2024**.

Elektronisk søknadssenter <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>

5. Rapportering

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med rapport pr. 31. aug. 2024, økonomirapportering pr. 1. november og Endelig årsrapport (EÅR) pr. 31. des. 2024. Samtidig med

EÅR skal det i 2024 rapporteres i ESS på enkelttiltak finansiert over post 1420.31. Manglende rapportering kan få konsekvenser for senere tildelinger.

Planlagte tiltak som ikke blir realisert, rapporteres fortløpende til Miljødirektoratet, se mailadresser over. Det kan da frigjøres tiltaksmidler som kan komme andre verneområder til gode.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust

avdelingsdirektør
Land- og friluftslivavdelingen

Morten Kjørstad

avdelingsdirektør
Statens naturoppsyn

Vedlegg:

Strategi for bruk av tiltaksmidler 2020-2025

Kopi til: Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

ST 33/2023 Referatsaker

Nasjonalparkstyret
for Forollhogna

Møteinnkalling

Utvalg: **Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna**
Møtested: ,
Dato: 27.09.2023
Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Møte avholdes som Microsoft TEAMS-møte.
Orientering fra nasjonalparkforvaltere

Røros 21.09.2023

Med vennlig hilsen

Hans Bull

Nasjonalparkforvalter

**Nasjonalparkstyret
for Forollhogna**

Telefon 73 19 93 96/ 457 26 636
:
E-post: hans.bull@statsforvalteren.no
Web: www.statsforvalteren.no/tl

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 17/2023	Øyungen landskapsvernområde - uttalelse til fradeling av eiendom - Røåvollen, GID 126/1 - Holtålen kommune		2023/9256
ST 18/2023	Tiltaksmidler for verneområdene i Forollhogna - revidering av fordeling av tiltaksmidlene for 2023		2022/11218

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/9256

Saksbehandler: Hans Bull

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna	17/2023	27.09.2023

Øyungen landskapsvernområde - uttalelse til fradeling av eiendom - Røåvollen, GID 126/1 - Holtålen kommune

Innstilling til uttalelse:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/ arbeidsutvalget fraråder at det gis tillatelse til fradeling av setereiendom til selvstendige fritidseiendom på Røavollen, GID 126/1 i Øyungen landskapsvernområde. Fradeling av setertun og seterbygg til fritidsformål er uheldig forvaltning av områdene og ressursene i et langsiktig perspektiv, da man etablerer selvstendige fritidseiendommer i viktige kulturlandskap og seterområder. Fradeling kan igjen føre til økt press for formell omdisponering av bygninger til fritidsformål. Denne type søknader kan føre til presedens for en rekke tilsvarende søknader i Øyungen landskapsvernområde og de øvrige landskapsvernområdene rundt Forollhogna.

Det vises for øvrig til vurderinger i saksutredning.

Det bes om at kommunens vedtak i saken blir sendt nasjonalparkstyret til orientering. Saken og temaet har prinsipiell betydning for forvaltningen av verneområdene i Forollhognaområdet

Saksdokumenter (følger saken)

Vedlegg

- 1 Forespørsel om uttalelse til dispensasjonssøknad - Fradeling av setereiendommen Røåvollen fra GID 126 1.pdf**
- 2 Søknad om deling rekvisisjon av oppmålsforretning.pdf**

Saksopplysninger

Holtålen kommune har oversendt sak om fradeling av setereiendom i Øyungen landskapsvernområde GID 126/1 der det bes om uttalelse i saken. Det opplyses om at setereiendommen som søkes fratelt har et areal på ca. 6,8 dekar. Eiendommen ligger innenfor LNFR-område i kommuneplanen, og også innenfor Øyungen landskapsvernområde. Bruket 126/1 har et totalareal på 439,5 dekar i henhold til Gårdskart. Av dette er 34,1 dekar fulldyrka jord, 128,2 dekar produktiv skog og 263,1 dekar annet markslag. Det er ikke drift på gården i dag.

Formålet med fradelingen er å frigjøre setereiendommen som en fritidseiendom, slik at bruket kan selges. Til bruket hører det også til ei bruksrettsseter med adressen Båttjønnalsvegen 343. Denne skal i henhold til søknaden følge bruket ved et evt. salg.

Andre saksopplysninger

Setereiendommen er beskrevet i rapport av 2007 «*oppfølging av særlige verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag*» og ligger innenfor området som karakteriseres som et verdifullt og helhetlig seterområde.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Formålet med opprettelsen av Øyungen landskapsvernområde er «*å ta vare på et særpreget vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner, skapt gjennom aktiv jordbruksdrift, utgjør en vesentlig del av landskapets egenart*».

Søknader om fradeling innenfor verneområdene omfattes ikke direkte av verneforskriftenes bestemmelser. Det betyr at nasjonalparkstyret ikke behandler tiltaket direkte etter vernebestemmelsene, og har dermed ingen hjemmel til å avslå eller tillate tiltakene.

Nasjonalparkstyret oppfattes som berørt instans i noen tilfeller, der tiltaket kan ha betydning for forvaltning av verneverdiene i området og har direkte relevans for selve verneformålet. Nasjonalparkstyret har derfor bedt om at søknader om fradeling av

landbruksbebyggelse og setertun innenfor verneområdene sendes til nasjonalparkstyret til orientering, for å vurdere om styret ønsker å sende en uttalelse til tiltaket. Nasjonalparkstyret for Forollhogna regnes i dette tilfelle som berørt statlig myndighet jfr. plan- og bygningslovens § 19-1.

Vurderinger

Søknaden omfatter fradeling av en privat setereiendom med 4 bygninger i tilknytning gårdsbruket. Søknaden kan ikke knyttes til bruksrasjonalisering i landbruket, men en ren utskilling til fritidsformål. I utgangspunktet innebærer søknaden ingen fysiske endringer i landskapsbilde. Setervollen og byggene vil som før utgjøre en del av landskapsbilde. Søknader om fradeling av setervoller til fritid er imidlertid av prinsipiell karakter for forvaltning av området som kulturmiljø og seterlandskap. I tillegg til at Røavollen har beliggenhet innenfor Øyungen landskapsvernområde, er området også beskrevet som et verdifullt og helhetlig seterområde jfr. rapport av 2007, Holtålen kommune om oppfølging av særlige verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag. Der står det beskrevet beskrevet at *Raudåvolla fremstår som et helhetlig og bevaringsverdig setermiljø. Setra fremstår som typisk for de høyereliggende strøk, med relativt lange og lave bygninger.*

Det er generelt ikke ønskelig å etablere nye fritidseiendommer innenfor landskapsvernområde, selv om mange av setereiendommen i dag blir benyttet i fritid. Det vurderes at setrene er, og blir, en viktig ressurs som en del av landbrukseiendommer, som kan utnyttes i tilleggsnæring, både med og uten aktiv drift. Primært bør setervoller med tilhørende bebyggelse og rettigheter bestå som en enhet og videreføres som en ressurs. Med bakgrunn i formålet med landskapsvernet vektlegger Nasjonalparkstyret å styrke landbruket i området, og legge til rette for tilleggsnæringer som styrker bruk og seter på kort og lang sikt i sin skjønnsutøvelse. I tillegg legges det avgjørende vekt på å ta vare på bygninger og seterlegg med kulturhistorisk verdi.

Ren fradeling til selvstendige fritidseiendommer kan i et langsiktig perspektiv utløse ønsker og behov for standardhevinger gjennom utvidelser, moderniseringer mv., i tillegg til press på området for formell omdisponering av bygninger. Dette er tiltak som skal behandles etter verneforskriften, og vil i så måte være motstridene sett opp mot at det generelt ikke tillates ny fritidsbebyggelse i landskapsvernområde. I et langsiktig perspektiv kan en fritt omsettelig fritidseiendom skape utfordringer for verneformålet da fritidseiendommer legger et generelt press på landbruksvirksomhet og seterbruk, og søknader av denne typen fører ofte til presedens for en rekke tilsvarende søknader innenfor området og tilsvarende verneområder.

Samlet vurdering

Nasjonalparkforvalter vil i dette tilfelle fraråde at det gis tillatelse til fradeling av setereiendom til fritidsformål. Fradeling kan ikke knyttes til bruksrasjonalisering i landbruket. Fradeling av seterbygg og setertun til fritidsformål er uheldig forvaltning av områdene og ressursene i et langsiktig perspektiv, da man etablerer selvstendige fritidseiendommer i viktige kulturlandskap og seterområder. Denne type søknader kan føre til presedens for en rekke tilsvarende søknader i Øyungen landskapsvernområde og de øvrige landskapsvernområdene rundt Forollhogna.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Postboks 2600
7734 STEINKJER

Deres ref

Vår ref
2023/2054-2

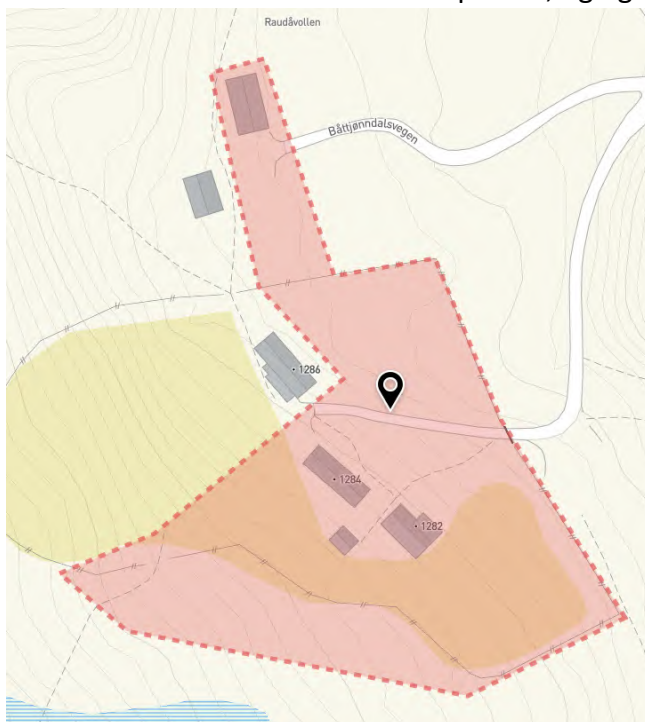
Saksbehandler
Petter Almås
91720061

Dato
23.08.2023

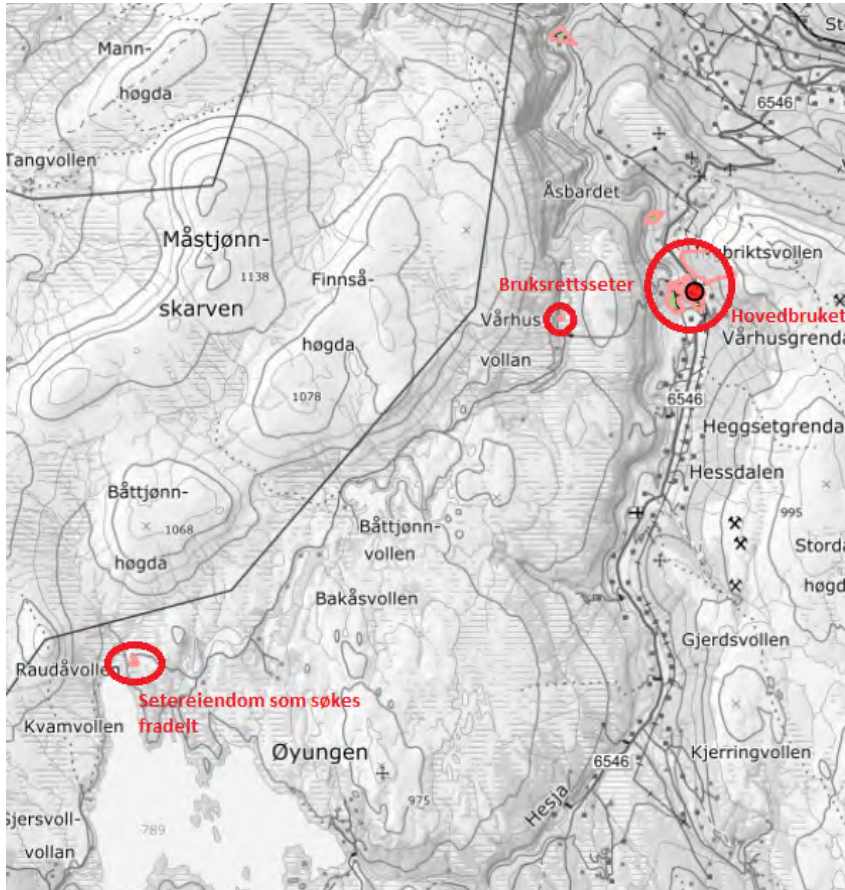
Forespørsel om uttalelse til dispensasjonssøknad - Fradeling av setereiendommen Røåvollen fra GID 126/1

Holtålen kommune har mottatt søknad om deling av eiendommen GID 126/1, der setereiendommen ved Røåvollen ved Øyungen ønskes skilt fra hovedbruket. Formålet med fradelingen er å frigjøre setereiendommen som en fritidseiendom, slik at bruket kan selges. Til bruket hører det også til ei bruksrettsseter med adressen Båttjønndalsvegen 343. Denne skal i henhold til søknaden følge bruket ved et evt. salg.

Setereiendommen som søkes fradelt har et areal på ca. 6,8 dekar. Eiendommen ligger innenfor LNFR-område i kommuneplanen, og også innenfor Øyungen landskapsvernområde.

Bruket 126/1 har et totalareal på 439,5 dekar i henhold til Gårdskart. Av dette er 34,1 dekar fulldyrka jord, 128,2 dekar produktiv skog og 263,1 dekar annet markslag. Det er ikke drift på gården i dag.

Saken vil bli behandlet som en dispensasjonssak fra kommuneplanen, i henhold til plan- og bygningsloven §19. Holtålen kommune ber herved om uttalelse i saken. Evt. uttalelse ønskes mottatt innen 01.10.2023.

Med hilsen

Holtålen kommune

Petter Almås
Planansvarlig

Dokumentet er elektronisk og sendes derfor uten signatur.

Kopi til:

INGRID VÅRHUS

Kalvhåggån 39

Søknad om deling/rekvisisjon av oppmålingsforretning

Skriv ut skjema

Søknad om deling i medhold av plan- og bygningsloven og rekvisisjon av oppmålingsforretning i medhold av matrikkelloven. Neste side -jfr. kap.3 og 7 i matrikkelloven med tilhørende forskrift og § 20-1.ledd m) jf. §§ 26-1 tom 27-4 i plan- og bygningsloven av 27.06.2008.

Matrikkemyndighet		Kommunens sak-journalnr.	
Kommunens navn HOLTALEN KOMMUNE			
Adresse	Postnr.	Poststed	
	7300	Alen	

1. Eierdom				
Gnr.	Bnr.	Fnr.	Snr.	Adresse
126	1			Hessdalsvegen 665
Gnr.	Bnr.	Fnr.	Snr.	Adresse
Gnr.	Bnr.	Fnr.	Snr.	Adresse

2. Det søkes om / rekvisering av oppmålingsforretning	
Tiltak etter pbl § 20-1m):	Saker etter matrikkelloven kap. 3 og 7 med forskrift:
☒ A. Fradeling av grunneiendom ☐ B. Fradeling av anleggseiendom / volumeiendom ☐ C. Arealoverføring ☐ D. Festegrunn	☐ E. Grensejustering (forskrift § 34) ☐ F. Klarlegging av eksisterende grense (forskrift § 36) ☐ G. Uteareal av eierseksjon (forskrift § 35) ☐ H. Matrikulering av jordsameie (forskrift § 32) ☐ I. Matrikulering av umatrikulert grunn (forskrift § 31)

2.a) Søknad om utsatt oppmålingsforretning, kan gjelde alt. A - D. Må begrunnes	
☐ Utsettelse av oppmålingsforretning etter plan- og bygningsloven § 21-9 fjerde ledd ☐ Søknad om utsatt oppmålingsforretning etter matrikkelloven § 6 andre ledd, forskrift § 25	Begrunnelse:

2.b) Rekvisisjon av oppmålingsforretning der denne har vært utsatt (jfr. 2.a)	
☐ Oppmålingsforretning der oppmålingsforretning har vært utsatt	Gjelder saksnr.:

3. Fradelt parsell skal benyttes til				
☒ Selvstendig eiendom	☐ Tilleggsareal til	Gnr.	Bnr.	Fnr.
☐ Bolighus ☒ Fritidshus ☐ Industri / bergverk ☐ Varehandel / bank / hotell / restaurant ☐ Offentlig virksomhet	☐ Landbruk / fiske ☐ Naturvern ☐ Offentlig friluftsområde ☐ Offentlig veg ☐ Annet kommunikasjonsanlegg / teknisk anlegg			

4. Areal og utnyttelsesgrad etter tiltak		
Ny(e) parsell(er): Anslått nettoareal	Gjenværende parsell etter tiltak: Anslått nettoareal	Sjekk gjeldende reguleringsplanbestemmelse om hva som er tillatt grad av utnytting
Anslått grad av utnytting dersom parsell er bebygd	Anslått grad av utnytting dersom parsell er bebygd	

5. Arealfordeling ved fradeling / bortfesting av areal fra landbrukseiendom - jordloven §§ 9 og 12						
	Fylldyrka areal	Overflatedyrka areal	Innmarksbeite	Produktiv skog	Annet markslag	Sum areal
Areal som ønskes fradelt					X	

6. Dispensasjonssøknad

- Reguleringsplan
 Kommuneplan
 Annet (lov, forskrift, vedtekt, plan)

Dispensasjonssøknaden skal begrunnes særskilt, jfr. plan- og byggesaksloven § 19-2 av 27.06.2008. Begrunnelsen for dispensasjonen skal gis på eget ark.

Husk å merke av for dispensasjon på nabovarselet.

7. Atkomst - pbl. § 27-4 og vegloven §§ 40-43

☐ Riks- /fylkesveg	☐ Kommunal veg	☒ Privat veg
☐ Ny avkjørsel fra offentlig veg		☐ Utvidet bruk av eksisterende avkjørsel
☐ Avkjørselstillatelse gitt	☐ Søknad om avkj. tillatelse vedlegges	☐ Atkomst sikret ifølge vedlagt dokument

8. Vannforsyning - pbl. § 27-1

- Offentlig vannverk Privat vannverk
 Annen, eventuelt rettighet på annen eiers grunn vedlegges

9. Avløp - pbl. § 27-2

- Offentlig avløpsanlegg Privat enkeltanlegg / fellesanlegg
 Rettighet på annen eiers grunn vedlegges

10. Byggegrunn, miljøforhold - pbl. § 28-1

Er eiendommen som skal fradeles lokalisert til et område med fare for flom, skred eller andre naturfarer / miljøforhold?

- Nei Ja Hvis ja, redegjør på eget vedlegg hvilke faremomenter som gjelder og beskriv kompensierende tiltak.

11. Vedlegg (Kryss av)

☒ Kart / Delingsplan
☐ Gjenpart av nabovarsel
☐ Avtaler, Dokumentasjon, Private servitutter
☐ Søknad om dispensasjon | ☐ Fullmakt
☐ Firmaattest
☐ Beskrivelse av søknaden / tiltaket
☐ Annet |
|--|--|

12. Opplysninger / beskrivelse av tiltaket

Reiavollen har frem til 2009 vært en egen enhet. Vi ønsker etterhvert å selge gården (da med tilhørende seter i Båtjordalsvegen 343) til noen som ønsker et småbruk

13. Underskrift

Navn (blokkbokstaver) / Adresse / Telefon

Dato

Underskrift

INGRID VÅRTHUS
KALVHÅGGÅN 39
7380 ÅLEN

14/8-23

Ingrid Vårth

Utskrift fra Norkart AS kartklient

Dato: 26.04.2023

Målestokk: 1:2500

Koordinatsystem: UTM 32N

Tegnforklaring

Matrikkelkart

- Grunneiendom
- Hjelpelinje fiktiv
- Grense ≤ 10 cm

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/11218

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna	18/2023	27.09.2023

Tiltaksmidler for verneområdene i Forollhogna - revidering av fordeling av tiltaksmidlene for 2023

Nasjonalparkforvalters forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved arbeidsutvalget omfordeler og viderefordeler resterende tiltaksmidler som følgende:

Pri.	Tiltak	Søknads- beløp	Fordeling 14.02.2023	Fordeling 27.09.2023
1	Hognarasten – startpunkt i Synnerdalen, Budalen Ivo	480.000	480.000	480.000
2	Restaurering av gamle Vangrøftdalsvei, Vangrøftdalen-Kjurrudalen Ivo	40.000	40.000	47.500
3	Restaurering av dam ved Nedre Grønlitjønna Forollhogna NP	50.000	50.000	50.000
4	Supplerende info-skilter og merking	25.000	0	25.000
5	Restaurering og delvis om-legging av kjøretrasé, Ledalen Ivo	75.000	0	45.000
6	Skjøtsel av Fremmervollen, Ledalen Ivo	50.000	0	25.000
7	Fjerning av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan, Grøntjønnan NR	75.000	0	75.000
	Samlet pott	795.000	570.000	747.500
	Foreløpig ufordelte midler			2.500

Dersom det oppstår større avvik i kostnader og videre gjennomføring av planlagte tiltak, avklares dette med styreleder og/eller AU.

Ved årets slutt legges det fram sluttrapport for gjennomførte tiltak med regnskap til nasjonalparkstyret.

Saksdokumenter (følger saken)

Vedlegg

- 1 Saksprotokoll Tildeling av midler for drift og tiltak i verneområdene i Forollhogna - post 1420.21 og 1420.31 - 2023

Andre saksdokumenter (følger ikke som utsendte vedlegg):

1. Innmeldte behov for midler til tiltak i verneområdene for Forollhogna
2. Tildeling - Tiltaksmidler 2023

Saksopplysninger

Miljødirektoratet har tildelt kr. 750 000 i tiltaksmidler post 1420.31 for 2023. Dette er kr. 45 000,- mindre enn hva som ble søkt for nasjonalparkstyrets ordinære tiltaksmidler.

I styresak 6/2023 prioriterte og fordelt nasjonalparkstyret tiltaksmidlene slik:

Nasjonalparkstyret godkjenner fordeling og prioritering av tiltaksmidler (post 1420.31):

Pri.	Tiltak	Søknadsbeløp	Innvilget	Fordeling
1	Hognarasten – startpunkt (Budalen lvo)	480 000		480 000
2	Restaurering av gamle Vangrøftdalsvei (Vangrøftdalen-Kjurrudalen lvo)	40 000		40 000
3	Restaurering av dam ved Nedre Grønlitjønna (Forollhogna NP, Rennebu)	50 000		50 000
4	Supplerende info-skilter og merking	25 000		-
5	Restaurering og delvis omlegging av kjøretrasé (Ledalen lvo)	75 000		-
6	Skjøtsel av Fremmervollen (Ledalen lvo)	50 000		-
7	Fjerning av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan (Grøntjønnan NR)	75 000		-
	Samlet pott (uten tiltak 9 og 10)	795 000	750 000	570 000
	Foreløpig ufordelte midler			180 000

Videre het det i vedtaket at «fordeling av midler til tiltak 4-7 gjøres i nasjonalparkstyret, evt. i samråd med AU og/eller styreleder. Dersom gjennomføring av tiltak blir forsinket

eller på en annen måte ikke lar seg gjennomføre som planlagt slik at tildelte midler ikke blir benyttet, kan tildelte midler omdisponeres til andre tiltak i samråd med AU og/eller styreleder».

Status på tiltak pr. 21.sept. 2023

1. Hognarasten – startpunkt i Synnerdalen, er ferdigstilt og sluttutbetalt. Det gjennomføres sluttbefaring med partene og overdragelse av anlegget til Synnerdalsveien den 22.09.2023. Det ventes en faktura fra Feste Nordøst i forbindelse med ferdigattest for etableringen av p-plassen. Her blir utgifter til budsjetterte tiltak i tråd med budsjettet.

2. Restaurering av gamle Vangrøftdalsvei ble gjennomført i uke 26. Her ble det et overforbruk på kr 7.500 i forhold til budsjettert tiltak, og dette justeres med en mindre budsjettendring.

3. Restaurering av dam ved Nedre Grønlitjønna er startet opp ved at det er kjøpt inn materialer som er kjørt ut og ligger klart til inntransport på vinterføret. Kr. 50.000 er fakturert av Kvikne fjellstyre.

4. Info-skilte og merking. Her er det så langt belastet med kr 1.650 for å dekke utgifter til bolter for oppsetting av infoplakater på info-tavler. Videre vil utgifter til skilt med stolpe til bruk ved parkeringsplass ved Skalltjønna ved Fjellveien blir belastet her. Behov for supplerende skilte av naturstien på Svartsjøen. Det er også i gang et arbeid med info-plakat til Tollolenget. Budsjettet på kr 25.000 vil være dekkende for å få utført gjenstående oppgaver.

5. Kjøretraséen i Ledalen. Her ble det 18.august gjennomført befaring med Haltdalen fjellstyre, SNO, bruksberettigede og entreprenør hvor det gamle ferdselsvegen mellom Leset og Gaarevollen/Fremmervollen ble gått opp igjen. Det er videre foretatt noen supplerende klipping av eksisterende kjøretrase i løpet av barmarksesongen. Faktura via fjellstyret for utført tjeneste forventes.

6. Skjøtsel av Gaarevollen/Fremmervollen. Det er gjennomført befaring og inngått avtale med bruksberettigede om skjøtselstiltak på vollen innenfor en økonomiske ramme på kr. 25.000.

7. Fjerning av edelgran og vrifuru ved Grøntjønna. Kvikne utmarksråd vil fortsette uttak av edelgran slik det ble påbegynt høsten 2022. Arbeidet her vil bli igangsatt nå i høst etter at villreinjakta er avsluttet. I forbindelse med kartlegging av vegetasjonen i Grøntjønna er det bedt om en tilbakemelding av eventuelle funn av vrifuru, og det vil bli inngått en avtale med utmarksrådet dersom det er forekomster av vrifuru. Budsjettet på kr.75.000 opprettholdes.

Andre saksopplysninger

I løpet av barmarksesongen ble forvalterne oppmerksomme på to forhold som måttet følges opp, men som det ikke har vært budsjettert med. Tiltak med kostnadsberegninger ble meldt inn til Miljødirektoratet i forbindelse med supplerende tildeling av tiltaksmidler, og tiltakene ble godkjente og det ble gitt tilsagn om til sammen kr. 115.000 i tiltaksmidler. Dette er tiltaksmidler som kommer i tillegg til den tildelte rammen på kr 750.000 som ble gjort i januar/februar 2023, men skal rapporteres på samme måte ved årets slutt.

Ved parkeringsplassen i Såttåhaugen setergrend har det etter vårfloppen blitt skader i grunnen ved utedoen, samt at stikkrenne på vegen inn på parkeringsplassen er underdimensjonert og tetter seg. Tiltak her er å flytte utedoen bort fra terreng med overflatevann fra ovenforliggende myrområde og over til fastere grunn, samt legge ned en større septiktank. Videre blir det skiftet til en større rør i stikkrennen. Dette er tiltak som også må betraktes som et «klimatilpasningstiltak» - stikkrenne som skal tåle styrtregn, samt at bygget for utedoen settes på terreng som ikke er utsatt for større mengder overflatevann. Tiltaket gjennomføres i løpet av uke 39, og er kostnadsberegnet til kr 90.000.

Verneområdeskilt er på noen steder blitt fjerne ved nasjonalparkgren, og SNO har supplert med både skilter og stenger der dette har skjedd. Nasjonalparkstyret har ikke hatt denne type skilter og utstyr på lager, og derfor «lånt» fra andre verneområder. Nå har vi bestilt opp og alt fått tilsendt skilter og utstyr slik at vi har et lite «nød-laget». Kostnadene inkl. frakt er beregnet til kr 25.000.

Vurderinger

Nasjonalparkforvalterne ser at det fortsatt knytter seg noen usikkerheter til endelige kostnader til noen av tiltakene, og det står et mindre beløp som «foreløpig ufordelt». Vi forventer likevel at slutføringen av årets tiltak skal skje innenfor den totale tildelte rammen på kr. 750.000.

Behovet for de to nye tiltakene hhv. ved parkeringsplassen i Såttåhaugen og nye verneområdeskitler var tiltak som oppstod i løpet av barksesongen, men tiltakene var ikke planlagte og budsjetterte for 2023. Nasjonalparkforvalterne tok derfor kontakt med Miljødirektoratet for om mulig å melde inn behov for midler i forbindelse med supplerende fordeling av tiltaksmidler som skjer i løpet av september, og vi fikk positiv tilbakemelding. Dermed ble tiltakene med kostnadsberegninger meldte inn, og Miljødirektoratet har gitt tilsagn om til sammen kr. 115.000 i tiltaksmidler. Dette er tiltaksmidler som kommer i tillegg til den tildelte rammen på kr 750.000 for 2023, men skal rapporteres på samme måte ved årets slutt.

Sluttrapport med regnskap for alle tiltakene vil bli lagt fram for nasjonalparkstyret på styremøtet 20.-21.november.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/11218

Saksbehandler: Hans Bull

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	6/2023	14.02.2023

Tildeling av midler for drift og tiltak i verneområdene i Forollhogna - post 1420.21 og 1420.31 - 2023

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Tildeling - Tiltaksmidler 2023
- 2 Tildeling av driftsmidler 142021 - 2023

Andre saksdokumenter:

1. Innmelding av behov for midler til tiltak i verneområdene i Forollhogna 2023.
2. Behovsinnmelding for drift av nasjonalparkstyret for Forollhogna 2023.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret for Forollhogna behandlet begge økonomipostene i nasjonalparkstyret 7. desember 2022 i sak 39/2022 og 40/2022 som grunnlag for innmelding av behov til Miljødirektoratet innen 10.01.2023. Tildelingsbrevene ble noe forsinket i 2023 og ble mottatt hhv. 31.01- og 02.02.23.

Driftsmidler post 1420.21

	Søknad	Innvilget beløp
Drift av nasjonalparkstyret	650 336	560 000
Revisjon av forvaltningsplaner	550 000	550 000
Total:	1 200 336	1 110 000

Rammen av drift av nasjonalparkstyret er mindre enn det som ble meldt inn, men årets tildeling er likevel litt større enn fjorårets. Møteplanen ligger til grunn for innmeldingen. Av erfaring viser det seg at tildeling av driftsmidler til styret er tilstrekkelig. I tillegg rapporteres prognose om bruk av driftsmidler i løpet av året, noe som kan resultere i

omdisponering av driftsmidler dersom tilsvarende verneområdestyrer i Trøndelag har under- eller merforbruk.

Styret fikk innvilget søknadsbeløp i form av ekstra ressurser tilknyttet til arbeidet med revidering av forvaltningsplaner. Stillingsressurs i forbindelse med arbeidet blir fulgt opp av Statsforvalteren i Trøndelag.

Tiltaksmidler post 1420.31

Miljødirektoratet har tildelt kr. 750 000 i tiltaksmidler for 2023. Dette er kr. 45 000,- mindre enn hva som ble søkt for nasjonalparkstyrets ordinære tiltaksmidler.

Miljødirektoratet har gitt signaler om at det er rom for flere tiltak for restaurering av natur (myr/uttak av fremmede treslag) gjennom supplerende tildeling av tiltaksmidler i løpet av 2023. Dette vurderes forløpende. Nasjonalparkforvaltere kan gi en nærmere orientering for de ulike tiltakene i styremøte.

Tabell 1: Innsendt søknad i ESS 10.01.23

Pri.	Tiltak	Søknadsbeløp
1	Hognarasten – startpunkt (Budalen lvo)	480 000
2	Restaurering og delvis omlegging av kjøretrasè (Ledalen lvo)	75 000
3	Restaurering av Gamle Vangrøftdalsveg (Vangrøftdalen-Kjurrudalen lvo)	40 000
4	Fjerning av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan (Grøntjønnan NR, Tynset)	75 000
5	Skjøtsel av Fremmervollen (Ledalen lvo)	50 000
6	Restaurering av dam ved Nedre Grønli tjønna (Forollhogna NP, Rennebu)	50 000
7	Supplerende infoskult og merking	25 000
8	Ferdsestellere i fokusområder	-
9	Informasjonsmedarbeider	250 000
10	Driftskostnader av tilretteleggingstiltak	30 000
	Total	1 075 000

Tiltak nr. 8: Ferdsestellere i fokusområder følges opp av SNO.

Tiltak nr. 9: Det ble også lagt inn behov for ressurs til informasjonsmedarbeider i samarbeidet med 4 andre verneområdestyrer på tiltaksposten (ref: NP-sak 33/2022). Denne ble for øvrig satt utenfor postformål. I forbindelse med økning i bevilgning gjennom det såkalte nasjonalparkløftet ble bevilgning primært lagt til i tiltaksposten (post 1420. 31), og ikke driftsposten (post 1420.21).

Tiltak nr. 10: Miljødirektoratet vil trolig få i oppdrag i løpet av 2023 å foreslå en ordning for fast fordeling av grunnstøtte til nasjonalpark- og verneområdestyrer for vedlikehold av infrastruktur, informasjonsarbeid mv. Miljødirektoratet oppfordret i epost av 10.11.22 å synliggjøre denne type årlige kostnad i søknad om tiltaksmidler i 2023.

Vurdering

De 3 tiltakene (1-3) som har ferdige kostnadsoverslag foreslås prioritert i tråd med søknadsbeløp. De øvrige tiltakene er kostnader kun anslått og fordeling av midler avventes derfor i påvente av nærmere kostnadsberegning. Fordeling gjøres i nasjonalparkstyret, evt. samråd med AU og/eller styreleder.

Pri.	Tiltak	Søknadsbeløp	Innvilget	Forslag til fordeling
1	Hognarasten – startpunkt (Budalen lvo)	480 000		480 000
2	Restaurering av gamle Vangrøftdalsvei (Vangrøftdalen-Kjurrudalen lvo)	40 000		40 000
3	Restaurering av dam ved Nedre Grønlitjønnna (Forollhogna NP, Rennebu)	50 000		50 000
4	Supplerende info-skilter og merking	25 000		-
5	Restaurering og delvis omlegging av kjøretrasè (Ledalen lvo)	75 000		-
6	Skjøtsel av Fremmervollen (Ledalen lvo)	50 000		-
7	Fjerning av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan (Grøntjønnan NR)	75 000		-
	Total	795 000	750 000	570 000
	Foreløpig ufordelte midler			180 000

Innstilling til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna tar tildelingen av midler for drift (post 1420.21) for 2023 til etterretning.

Nasjonalparkstyret godkjenner fordeling og prioritering av tiltaksmidler (post 1420.31):

Pri.	Tiltak	Søknadsbeløp	Innvilget	Forslag til fordeling
1	Hognarasten – startpunkt (Budalen lvo)	480 000		480 000
2	Restaurering av gamle Vangrøftdalsvei (Vangrøftdalen-Kjurrudalen lvo)	40 000		40 000
3	Restaurering av dam ved Nedre Grønlitjønnna (Forollhogna NP, Rennebu)	50 000		50 000
4	Supplerende info-skilter og merking	25 000		-
5	Restaurering og delvis omlegging av kjøretrasè (Ledalen lvo)	75 000		-
6	Skjøtsel av Fremmervollen (Ledalen lvo)	50 000		-
7	Fjerning av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan (Grøntjønnan NR)	75 000		-
	Samlet pott (uten tiltak 9 og 10)	795 000	750 000	570 000
	Foreløpig ufordelte midler			180 000

Fordeling av midler til tiltak 4-7 gjøres i nasjonalparkstyret, evt. i samråd med AU og/eller styreleder. Dersom gjennomføring av tiltak blir forsinket eller på en annen måte ikke lar seg gjennomføre som planlagt slik at tildelte midler ikke blir benyttet, kan tildelte midler omdisponeres til andre tiltak i samråd med AU og/eller styreleder.

Saksprotokoll fra møte 14.02.2023 i Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Behandling

Forvalters innstilling ble enstemmig vedtatt (9-0).

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna tar tildelingen av midler for drift (post 1420.21) for 2023 til etterretning.

Nasjonalparkstyret godkjenner fordeling og prioritering av tiltaksmidler (post 1420.31):

Pri.	Tiltak	Søknadsbeløp	Innvilget	Forslag til fordeling
1	Hognarasten – startpunkt (Budalen lvo)	480 000		480 000
2	Restaurering av gamle Vangrøftdalsvei (Vangrøftdalen-Kjurrudalen lvo)	40 000		40 000
3	Restaurering av dam ved Nedre Grønlitjønna (Forollhogna NP, Rennebu)	50 000		50 000
4	Supplerende info-skilter og merking	25 000		-
5	Restaurering og delvis omlegging av kjøretrasé (Ledalen lvo)	75 000		-
6	Skjøtsel av Fremmervollen (Ledalen lvo)	50 000		-
7	Fjerning av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan (Grøntjønnan NR)	75 000		-
	Samlet pott (uten tiltak 9 og 10)	795 000	750 000	570 000
	Foreløpig ufordelte midler			180 000

Fordeling av midler til tiltak 4-7 gjøres i nasjonalparkstyret, evt. i samråd med AU og/eller styreleder. Dersom gjennomføring av tiltak blir forsinket eller på en annen måte ikke lar seg gjennomføre som planlagt slik at tildelte midler ikke blir benyttet, kan tildelte midler omdisponeres til andre tiltak i samråd med AU og/eller styreleder.

Nasjonalparkstyret
for Forollhogna

Møteinnkalling

Utvalg: **Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna**
Møtested: Møterom Aursunden, Veksthuset Røros, Røros
Dato: 27.10.2023
Tidspunkt: 12:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Møte avholdes med lunsj fra kl. 12:00.
Orientering fra nasjonalparkforvaltere

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 19/2023	Kommunikasjonsplan for verneområde i Forollhogna - til høring og innspill		2023/11290

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/11290

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna	19/2023	27.10.2023

Kommunikasjonsplan for verneområde i Forollhogna - til høring og innspill

Saksdokumenter (følger saken)

1. Kommunikasjonsplan for verneområdene i Forollhogna – høringsutkast (sendes ut separat)

Andre saksdokumenter:

1. Besøksstrategien for verneområdene i Forollhogna (2020)

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret for Forollhogna vedtok i desember 2021 i sak 37/2021 som en del av arbeidet med budsjettet for 2022 at det skulle meldes inn behov for driftsmidler til å arbeide med en kommunikasjonsstrategi for forvaltning av verneområde i Forollhogna. Miljødirektoratet bevilget over post 1420.21 kr 75.000 til arbeidet med en kommunikasjonsplan.

Det ble inngår avtale med Trollbinde om konsulentbistand, og arbeidet med kommunikasjonsplanen startet så vidt opp høsten 2022. I løpet av 2023 har nasjonalparkforvalterne har i tett samarbeid med konsulen i Trollbinde jobbet fram et utkast.

Kommunikasjonsplanen er en direkte oppfølging av besøksstrategien for verneområdene i Forollhogna. I tillegg har vi sett behovet av å ha en strategi og føringer for kommunikasjonsarbeidet i forhold til det selve forvaltningen av verneområdene dvs. hvordan og på hvilken måte skal vi kommunisere med grunneiere, rettighetshavere og andre offentlige aktører.

Dette er bakgrunnen for at vår kommunikasjonsplan har mål og delmål som også retter seg mot flere enn bare de besøkende/brukerne slik besøksstrategien gjør. Derfor har å planen flere brukergrupper enn selv besøksstrategien.

Til selve kommunikasjonsplanen følger det en tiltaksplan, som vil måtte revideres årlig i takt med gjennomføring av tiltak og innmelding av nye tiltak. Dette vil bli en del av det årlige budsjettarbeidet, der nasjonalparkstyret får tiltaksplanen til behandling og godkjenning.

Det bes om at AU gir innspill til det foreliggende utkastet slik at kommunikasjonsplanen kan så langt som mulig ferdigstilles til behandling og godkjenning av nasjonalparkstyret på møtet 20.-21.november.

Nasjonalparkforvalteren vil ta en gjennomgang av kommunikasjonsplanen i AU-møtet.

Forslag til vedtak:

Saken legges fram uten forslag til vedtak

Møteprotokoll

Utvalg: Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna
Møtested: Nettmøte via Microsoft Teams
Dato: 27.09.2023
Tidspunkt: 10:00 – 12:00
Forberedelsestid: 1 timer

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Reprerenterer
Sivert Moen	Leder	Midtre Gauldal kommune
Tone Hagen	Medlem	Tynset kommune
Runa Finborud	Medlem	Os kommune

Fra sekretariatet møtte:

Navn	
Roy Duvier	Nasjonalparkforvalter
Hans Bull	Nasjonalparkforvalter
Eli Grete Nisja	Nasjonalparkforvalter

Merknader:

Møteinnkalling og sakliste ble godkjent.
Møteprotokollen ble lest opp ved slutten av møtet og godkjent av medlemmene

Underskrift:

Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

Sivert Moen,
Styreleder

Runa Finborud
nestleder

Tone Hagen
styremedlem

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 17/2023	Øyungen landskapsvernområde - uttalelse til fradeling av eiendom - Røåvollen, GID 126/1 - Holtålen kommune		2023/9256
ST 18/2023	Tiltaksmidler for verneområdene i Forollhogna - revidering av fordeling av tiltaksmidlene for 2023		2022/11218

ST 17/2023 Øyungen landskapsvernområde - uttalelse til fradeling av eiendom - Røavollen, GID 126/1 - Holtålen kommune

Innstilling til uttalelse:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/ arbeidsutvalget fraråder at det gis tillatelse til fradeling av setereiendom til selvstendige fritidseiendom på Røavollen, GID 126/1 i Øyungen landskapsvernområde. Fradeling av setertun og seterbygg til fritidsformål er uheldig forvaltning av områdene og ressursene i et langsiktig perspektiv, da man etablerer selvstendige fritidseiendommer i viktige kulturlandskap og seterområder. Fradeling kan igjen føre til økt press for formell omdisponering av bygninger til fritidsformål. Denne type søknader kan føre til presedens for en rekke tilsvarende søknader i Øyungen landskapsvernområde og de øvrige landskapsvernområdene rundt Forollhogna.

Det vises for øvrig til vurderinger i saksutredning.

Det bes om at kommunens vedtak i saken blir sendt nasjonalparkstyret til orientering. Saken og temaet har prinsipiell betydning for forvaltningen av verneområdene i Forollhognaområdet

Saksprotokoll fra møte 27.09.2023 i Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna

Behandling

Forvalters forslag til uttalelse ble enstemmig vedtatt (3-0).

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/ arbeidsutvalget fraråder at det gis tillatelse til fradeling av setereiendom til selvstendige fritidseiendom på Røavollen, GID 126/1 i Øyungen landskapsvernområde. Fradeling av setertun og seterbygg til fritidsformål er uheldig forvaltning av områdene og ressursene i et langsiktig perspektiv, da man etablerer selvstendige fritidseiendommer i viktige kulturlandskap og seterområder. Fradeling kan igjen føre til økt press for formell omdisponering av bygninger til fritidsformål. Denne type søknader kan føre til presedens for en rekke tilsvarende søknader i Øyungen landskapsvernområde og de øvrige landskapsvernområdene rundt Forollhogna.

Det vises for øvrig til vurderinger i saksutredning.

Det bes om at kommunens vedtak i saken blir sendt nasjonalparkstyret til orientering. Saken og temaet har prinsipiell betydning for forvaltningen av verneområdene i Forollhognaområdet

ST 18/2023 Tiltaksmidler for verneområdene i Forollhogna - revidering av fordeling av tiltaksmidlene for 2023

Nasjonalparkforvalters forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved arbeidsutvalget omfordeler og viderefordeler resterende tiltaksmidler som følgende:

Pri.	Tiltak	Søknads- beløp	Fordeling 14.02.2023	Fordeling 27.09.2023
1	Hognarasten – startpunkt i Synnerdalen, Budalen lvo	480.000	480.000	480.000
2	Restaurering av gamle Vangrøftdalsvei, Vangrøftdalen-Kjurrudalen lvo	40.000	40.000	47.500
3	Restaurering av dam ved Nedre Grønlitjønna Forollhogna NP	50.000	50.000	50.000
4	Supplerende info-skilte og merking	25.000	0	25.000
5	Restaurering og delvis om-legging av kjøretrasé, Ledalen lvo	75.000	0	45.000
6	Skjøtsel av Fremmervollen, Ledalen lvo	50.000	0	25.000
7	Fjerning av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan, Grøntjønnan NR	75.000	0	75.000
	Samlet pott	795.000	570.000	747.500
	Foreløpig ufordelte midler			2.500

Dersom det oppstår større avvik i kostnader og videre gjennomføring av planlagte tiltak, avklares dette med styreleder og/eller AU.

Ved årets slutt legges det fram sluttrapport for gjennomførte tiltak med regnskap til nasjonalparkstyret.

Saksprotokoll fra møte 27.09.2023 i Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna

Behandling

Forvalters forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt (3-0).

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved arbeidsutvalget omfordeler og viderefordeler resterende tiltaksmidler som følgende:

Pri.	Tiltak	Søknads- beløp	Fordeling 14.02.2023	Fordeling 27.09.2023
1	Hognarasten – startpunkt i Synnerdalen, Budalen Ivo	480.000	480.000	480.000
2	Restaurering av gamle Vangrøftdalsvei, Vangrøftdalen-Kjurrudalen Ivo	40.000	40.000	47.500
3	Restaurering av dam ved Nedre Grønlitjønna Forollhogna NP	50.000	50.000	50.000
4	Supplerende info-skilter og merking	25.000	0	25.000
5	Restaurering og delvis om-legging av kjøretrasé, Ledalen Ivo	75.000	0	45.000
6	Skjøtsel av Fremmervollen, Ledalen Ivo	50.000	0	25.000
7	Fjerning av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan, Grøntjønnan NR	75.000	0	75.000
	Samlet pott	795.000	570.000	747.500
	Foreløpig ufordelte midler			2.500

Dersom det oppstår større avvik i kostnader og videre gjennomføring av planlagte tiltak, avklares dette med styreleder og/eller AU.

Ved årets slutt legges det fram sluttrapport for gjennomførte tiltak med regnskap til nasjonalparkstyret.

Møteprotokoll

Utvalg: **Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna**
Møtested: Møterom Aursunden, Veksthuset Røros, Røros
Dato: 27.10.2023
Tidspunkt: 12:00 - 16:00 (4 timer)
Forberedelsestid: 2 timer

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Sivert Moen	Leder	Midtre Gauldal kommune
Runa Finborud	Medlem	Os kommune
Tone Hagen	Medlem	Tynset kommune

Fra sekretariatet møtte:

Navn	
Roy Duvier	Nasjonalparkforvalter Forollhogna
Eli Grete Nisja	Nasjonalparkforvalter Forollhogna

Merknader:

Dette var et arbeidsmøte og det ble ikke lagt fram saker til vedtak.

Underskrift:

Møteprotokoll bekreftes av nasjonalparkforvalter.

30.10.2023

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 19/2023	Kommunikasjonsplan for verneområde i Forollhogna - til høring og innspill		2023/11290

Saker til orientering fra forvalterne

Foreløpige saker til siste styremøte 2023:

- Søknaden om grustaket i Øyungen lvo
- Søknad byggesak i Vangrøftdalen-Kjurrudalen lvo
- Oppfølging av ulovlighetssak – *unntatt offentlighet*
- Sak om myndighet i forbindelse med overtredelsesgebyr - delegeringsreglementet

Status for arbeidet med revisjonen av forvaltningsplanene for Øyungen - og Ledalen lvo

- Møter avhold med kommunene, fylkeskommunen og fjellstyrene 19.okt
- Åpne info- og innspille møter hhv 24. okt. i Røros og 26. okt. i Holtålen
- Frist for innspill er satt til 10.nov. Holtålen kommune og fjellstyret kommer til å be om utsatt frist pga. ønske om politisk behandling av innspill.

ST 19/2023 Kommunikasjonsplan for verneområde i Forollhogna - til høring og innspill

Forslag til vedtak:

Saken legges fram uten forslag til vedtak

Saksprotokoll fra møte 27.10.2023 i Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna

Behandling

Utkastet til kommunikasjonsplan - datert 20. oktober 2023, ble gjennomgått i møtet.

AU gav innspill til planen om bl.a.:

- Kap. 1: delkapitlet 1.1 settes som 1.3 og delkapitlet 1.3 settes som 1.1 Formål med kommunikasjonsplanen. Videre ble det påpekt at gjengivelsene av mål og strategier fra besøksstrategien gjerne kan kortes ned og heller at det pekes på besøksstrategien.
- Kap. 3: hele kapitlet om mål for kommunikasjonsplanen kan i sin helhet flyttes til kap.1.
- Kap. 2: det foreslås å ta inn "barn og unge" som egen målgruppe. Videre en tilføyelse i 2.2 punkt 1 i første setning "andre bruksretter".
- Kap. 4: Villreinsenteret er en viktig formidler om villrein og det bør tas med som en kanal som en viktig samarbeidspart for nasjonalparkstyret.
- Bilder må gis tekst og nummerering.

Ellers noe mindre opprettinger og korrektur som ble notert direkte i dokumentet. Innspill og korrektur oversendes til Trollbinde for oppretting.

Kommunikasjonsplanen legges fram for nasjonalparkstyret for godkjenning i styremøtet 20.-21. nov. 2023.

Det ble ikke gjort vedtak i saken.

Vedtak

Ingen vedtak i saken

Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Sak:
Forollhogna nasjonalpark - Opparbeidelse av smal
vei / sti samt tilskudd - Forelsjøen fiskeforening

Vår dato:
20.09.2023

Vår ref.:
2018/12375

Til:
Forelsjøen fiskeforening v/ leder Steinar Ytterhaug
Såttåhaugen grunneierlag v/ leder Einar Kokvoll

Saksbehandler, innvalgstelefon

Hans Bull, 73 19 93 96

Kopi:
Os kommune v/ Jan Arvid Aamo
Veistyre for fjellveien v/ leder Odd Myrtrøen
Statens naturoppsyn v/ Erik Ydse

Til stede på befaring:

Einar Kokvoll, Såttåhaugen grunneierlag
Steinar Ytterhaug, Forelsjøen fiskeforening
Erik Ydse, Statens naturoppsyn
Jan Arvid Aamo, Os kommune
Eli Grete Nisja, nasjonalparkforvalter
Hans Bull, nasjonalparkforvalter – referent

Notat - sluttbefaring av reperasjon, samt opparbeidelse av smal vei/sti ved Forollsjøen, samt midler til tiltak - Forelsjøen fiskeforening

Det vises til sak om opparbeidelse av smal veisti, samt tilskudd jfr. **NP-sak 14/2018** i vedtaksbrev av 18.06.2018, samt prinsipper for motorferdsel på fjellveien jfr. **NP-sak 26/2017** og **41/2017**.

Bakgrunn

Grunnet flere vakanser og uavklart formell tilbakemelding på utførte tiltak ønsket Nasjonalparkstyret for Forollhogna en avklaring om status om forholdene. Det var derfor et ønske om å gjennomføre befaring for status, samt kartlegge eventuelle behov for oppfølging.

Befaring av området

Befaringen fant sted tirsdag 22.08.2023 på trasé fra parkeringa ved Skalltjønna frem til bu-området ved Forollsjøen (ca.1,2 km). Det ble muntlig gjennomgått bakgrunn for saken, samt utførte tiltak underveis jf. tidligere utarbeidet rapport. Det ble også gjennomgått sammenstilling av prinsipper for motorferdsel for bruk på fjellveien for bruksberettigede (vedlegg 1). Tiltaket betraktes som vellykket og gjennomført i henhold til vedtak.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Figur 1. Inne på bu-området: Spor etter tidligere skader på terreng er restaurert og vegetasjonsdekket er reetablert/reetableringsfase. Smal sti (ATV-trasè) er opparbeidet for tilkomst i bu-området.

På trasé mellom Skalltjønna og bu-område (ca. 800 m fra parkering) ble det diskutert behov for oppfølging av tiltak på vegtrase og stenklopp over drenering. Det ble konkludert fra grunneier og bruksberettigede at man er klar over at denne delen av traséen er utsatt for erosjon, og at det mulig vil være behov for tiltak på sikt. Foreløpig vurderes forholdene som tilstrekkelige.

Figur 2. Det ble gitt tilbakemeldinger på at dagens situasjon på stenklopp er tilstrekkelig og at man følger utviklinga dersom situasjonen forverrer seg.

Figur 3. Veien ned til dreneringsområde er utsatt for erosjon. Det vil på sikt bli behov for å lage grøft i overkant av veien, for å få kontroll på vannet. Man følger utviklingen dersom situasjonen forverrer seg.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Avklaringer

- Fiskeforeninga gav tilbakemelding på at dagens ordning synes til å fungere godt, og at det grunnleggende behovet for transport er dekket. Det ble uttrykt viktigheten av tilkomstmuligheter for de bruksberettigede for bruk av området og som en del av opprettholdelse av aktivt fiske.
- På befaringen ble det stilt spørsmål fra forvaltere om utleievirksomhet av buer og omfanget av dette. Fiskeforeninga var av den oppfatning av at utleie av buer ikke var tillatt. Nasjonalparkforvaltningen kan ikke se at forhold om utleie er stadfestet i forvaltningsplan, bu-plan eller i noen form for vedtak, og er videre av den oppfatning at utleie av privat husvære er forhold forvaltningen ikke har anledning til å regulere. Utleie av buer er forhold som evt. fiskeforeningen har anledning til å regulere selv. I den sammenheng er det viktig å presisere at prinsipper om bruk av motorferdsel for tilkomst, samt bruk av påhengsmotor på båt tilhører de bruksberettigede, og at disse forholdene ikke kan leies ut som en del av et utleieprodukt, men at utleie av selve husvære er av privatrettslig karakter.

Kommentarer

Standard på veg ved Skalltjønnna og umiddelbart videre inn fra parkering fremstår iøynefallende lik. Nasjonalparkforvalter ønsker derfor å foreslå et enkelt skilt med stedsangivelse «Skalltjønnna» etter merkehåndboka på stedet ([se eksempel](#)). Dette for at det ikke skal skapes tvil eller noen form for usikkerhet om hvor Skalltjønnna er, der prinsipper for motorferdsel gjøres gjeldene. Stedbetegnelsen Skalltjønnna er flittig brukt som grunnlag for prinsipper i saksutredninger for dagens praksis, uten at Skalltjønnna er gjengitt i offentlige kart eller geografiske systemer. Et skilt vil kunne forhindre uheldige misforståelser for forvaltningen, kommunen og de bruksberettigede, herunder kommende generasjoner. Nasjonalparkstyret kan dekke kostnader for bestilling, produksjon og oppsett. Dette er forhold som avklares med veilaget for fjellveien og grunneier.

Videre oppfølging/oppfordringer til bruksberettigede

Det oppfordres videre at Forelsjøen fiskeforening fortsetter å bekjentgjøre prinsipper og avklaringer til sine medlemmer og at disse prinsippene legges til grunn for planlegging av bruksberettigedes bruk av området. Det er en generell oppfordring til at behov for transport for den enkelte bu-eier avklares i god tid med forvaltningen dersom forhold krever dispensasjon. For mer informasjon vises det til nasjonalparkstyrets hjemmeside: [Nasjonalparkstyre | Forside](#). Her finnes også andre relevante dokumenter:

[Forvaltningsplan for Forollhogna nasjonalpark](#)

[Plan for fiskebuer og naust i sørområdet for Forollsjøen](#)

[Byggeskikkveilder for Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder](#)

Vi ønsker å takke for en nyttig og konstruktiv befarings og ser videre frem til godt samarbeid.

På vegne av sekretariatet

Røros 18.09.2023

Hans Bull, nasjonalparkforvalter – referent

Vedlegg

Nasjonalparkstyret for Forollhogna

1. Sammenstilling av prinsipper for motorferdsel på Fjellveien (PDF)

Statsforvalteren i Trøndelag
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Saksbehandler Hans Bull

Vår ref. 2020/4738-11 432.3 Deres ref. 2019/10132

Dato 06.10.2023

Foreløpig svarbrev og ytterligere spørsmål på søknad om bruk av rotenon i bekker - bekjempelse av ørekyte i Korstjønna og Bergtjønna i Holtålen

Vi viser til søknad stilet til Statsforvalteren i Trøndelag, journalført den 04.09.23 til Nasjonalparkstyret for Forollhogna om søknad om bruk av rotenon i bekker for bekjempelse av ørekyte i Korstjønna og Bergtjønna i Holtålen kommune. Foreløpig svar refereres nasjonalparkstyret.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna mottok kopi av søknad fra Statsforvalteren i Trøndelag om utslippstillatelse til Miljødirektoratet den 20.06.2023. Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/ nasjonalparkforvalter gjorde Statsforvalteren oppmerksom på at tiltaket krever dispensasjon etter forskrift om Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 6, og at egen søknad må stiles nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Bakgrunn for søknad

Det vises til tidligere utførte tiltak om bekjempelse av ørekyt i Korstjønna og Bergtjønna innenfor Forollhogna nasjonalpark i Holtålen kommune. Nasjonalparkstyret for Forollhogna gav dispensasjon fra forskrift til tiltak for bekjempelse av ørekyt i deler av Forda-vassdraget i nasjonalparkstyresak (**ST-sak 18/2020**).

Norsk instiutt for naturforskning har foretatt eDNA-prøver etter ferdigbehandling, der svar indikerer funn av DNA fra ørekyt i begge vannene. Det søkes nå om bruk av en mindre mengde rotenon i 2023 grunnet behov for å fange et eksemplar for å påvise ørekyt. I dialog med tiltakshaver knyttes det usikkerhet om tiltaket er realistisk å få gjennomført i år grunnet finansiering og kapasitet.

Ytterligere spørsmål om tiltaket og foreløpig svar

Dersom det er behov for å fange et eksemplar for å bekrefte indikasjoner og påvise ørekyt etterspørres det hvilke vurderinger som ligger til grunn for bruk av rotenon til dette formålet. Med bakgrunn i beskrivelser om tiltak i rennende vann, tiltakets beliggenhet og på bakgrunn av miljøforvarslige teknikker og driftsmetoder, er andre alternativer vurdert, f. eks. et systematisert EL-fiske?

I hvilken grad av involvering er gjort med det lokale fjellstyret, herunder Ålen fjellstyre, med bakgrunn i søknad?

Tiltaket er i utgangspunktet forbudt jfr. forskrift om Forollhogna nasjonalpark. Nasjonalparkstyret er restriktive med å behandle søknader der det knyttes usikkerhet til gjennomføringsevne, og har ikke anledning til å gi stående dispensasjoner etter naturmangfoldlovens § 48 på et generelt grunnlag, herunder til denne konkrete søknaden. Det stilles også spørsmål om tydeligere evalueringer fra utførte tiltak som søker selv påpeker.

Behandling av søknad legges i bero før overnevnte belyses grundigere.

Med hilsen

Hans Bull
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

VEDLEGG

Kopi til:

Ålen fjellstyre
Holtålen kommune
Miljødirektoratet

Bakkavegen 1
Postboks 5672 Torgarden

7380 ÅLEN
7485 TRONDHEIM

Holtålen kommune
Bakkavegen 1
7380 ÅLEN

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2023/8058-0 432.3

Deres ref. 2023/848-9 Dato 01.09.2023

Uttalelse - Forollhogna nasjonalpark - kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet - Friluftslivets Ferdselsårer 2024 - 2028

Vi viser til mottatt «Plan for Friluftslivets Ferdselsårer 2024-2028» for Holtålen kommune med høringsfrist 4. september, og takker for at nasjonalparkstyret for Forollhogna gis muligheten til å gi tilbakemelding.

Innledningsvis må det sies at planen framstår som et godt dokument for det videre arbeid med friluftsliv i Holtålen kommune – god forankring i kommunale planer og målsetninger, god organisering og medvirkning, og tydelige beskrivelse av oppdraget.

Forollhogna nasjonalpark eller Øyungen landskapsvernområde ligger hhv. delvis og helt innenfor Holtålen kommune, og forvaltes etter egne verneforskrifter der nasjonalparkstyret for Forollhogna er forvaltningsmyndighet.

Friluftsliv og tilrettelegging for friluftsliv og ferdsel er ikke en del av verneformålene for verken Forollhogna nasjonalpark eller Øyungen landskapsvernområde, og i verneforskriften for nasjonalparken er det bestemmelser om at det ikke tillatt med tiltak som oppsetting av skilter, merking av stier og løyper bygging av bruer og klopper.

Det er for verneområdene i Forollhogna utarbeidet en besøksstrategier som gir både føringer og strategier for bruken av verneområdene. I tråd med vår besøksstrategi er det ønskelig at aktiviteter, ferdsel og tilrettelegging for friluftsliv i skjer i randområdene til nasjonalparken slik at sårbar natur i størst mulig grad skjermes for forstyrrelser.

Som en av oppfølgingene av vår besøksstrategi har nasjonalparkstyret en egen [publikumsrettede nettsider](#), hvor det gis informasjon om bl.a. hva som besøkende til våre verneområder kan oppleve. Her er [Hessdalen beskrevet som en av innfallsporene](#) til verneområdene og det gis en nærmere beskrivelse med bl.a. henvisning til turer og opplevelser. Videre har vi lagt koblinger til turer som er publiserte i Ut.no, og dette gjelder for flere turer i området Hessdalen-Øyungen.

I kap. 7.3 i planen beskrives bl.a. behovet for info-tavler i Hessdalen ved f.eks. Fjellheim. Her står det info-tavler for både Øyungen landskapsvernområde og Forollhogna nasjonalpark. Dette er gamle info-tavler som skal skiftes ut og oppdateres etter ny merkevare for Norges nasjonalparker.

Tiltaksplanen for friluftslivets ferdselsårer peker på 3 turer innenfor verneområdene:

- Tiltak 19 – Berghøgda innenfor Forollhogna nasjonalpark
- Tiltak 20 – Hessjøen rundt, delvis i Øyungen landskapsvernområde
- Tiltak 21 – Gamle Øyungsvegen mot Elgsjømoen, innenfor Øyungen landskapsvernområde

Info-punktet ved Fjellheim og tiltakene 19-21 må sies å være i tråd med vår besøksstrategi. Vi vil gjerne om å bli kontaktet i forbindelse med videre planlegging av de konkrete tiltakene slik at vi sikrer at selve gjennomføringen også er i tråd med vernebestemmelsene mht. grad av tilrettelegging osv.

Uttalelsen til planen er gjort administrativt og vil bli referert for nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vi takker for at vi har fått planen til uttalelse, og ønsker lykke til med arbeidet for friluftslivets ferdselsårer!

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Retningslinjer ved søknad om gjerder rundt fritidsbebyggelse i statsallmenningene i Holtålen.

Fastsatt med hjemmel i fjelloven §12

I statsallmenning er det ikke tillatt å sette opp gjerder uten grunneiers tillatelse. I områder med beitedyr kan det være formålstjenlig, både for hytteeiere og for beitebrukere, at det kan gis tillatelse til begrenset inngjerding ved fritidsbebyggelse. Søknad om slik tillatelse vil behandles etter følgende retningslinjer:

1. Retningslinjene gjelder i Holden, Hesjedal, Gauldal, Haltdal søndre, Haltdal nordre og Østerå statsallmenninger.
2. All inngjerding er søknadspliktig. Det kan søkes om oppføring av gjerde der dette er nødvendig for å holde beitedyr unna fortrinnsvis inngangsdør/trammer og uteplass, eventuelt passasje mellom hytte og uthus/anneks. Søknaden skal inneholde navn på fester, festenummer, målsatt skisse som viser bebyggelsen og hvor gjerdet er tenkt satt, videre en begrunnelse for hvorfor areal ønskes inngjerdet.
3. Sum av bebygd og inngjerdet areal skal begrenses så mye som mulig og maksimalt utgjøre 400 m².
4. Søker er ansvarlig for at utforming og vedlikehold av gjerdet ikke utgjør en felle eller fare for beitedyr eller vilt.
5. Det er tillatt å bruke gjerde av treverk med liggende bord eller tradisjonell saueneetting. Oppføring av trådgjerder/strømgjerder tillates ikke. Gjerdet skal være stramt oppsatt og trådgjerde må settes opp med de minste rutene nederst. Grunder og le skal slå utover og stå åpne i vinterhalvåret.
6. Maksimal lysåpning mellom bord på tregjerde er 7 cm. Gjerde skal være mellom 90 og 110 cm. høyt.
7. Det skal sikres fri ferdsel for dyr og folk etter faste stier.
8. Det gjøres oppmerksom på at beiteretten fortsatt gjelder, selv om et område er inngjerdet.
9. Gjerder som ikke blir vedlikeholdt og som kan være farlig for folk og dyr skal fjernes. Statskog kan fjerne slike gjerder for festers bekostning. Dette gjelder også allerede oppsatte gjerder som ikke er godkjent av Statskog.
10. Oppsetting av gjerder rundt fritidsbebyggelse i verneområder krever i tillegg godkjenning fra vernemyndigheten.
11. Søker må selv undersøke om kommunen har egne bestemmelser for inngjerding i det aktuelle området (reguleringsplan). Dersom det er forskjell mellom Statskog og kommunens regler/forskrifter vil det være de strengeste som gjelder.
12. Statskog kan kreve godkjent oppsatt gjerde fjernet dersom det ikke lengre er behov eller andre forhold gjør dette nødvendig for grunneier eller andre interesser.

Søknad om grunneiers tillatelse sendes på e-post til post@statskog.no og merkes med «Søknad om gjerde på statsallmenningene i Holtålen».

Retningslinjene er godkjent av Fjellstyrene i Holtålen sak 24/23

Stadfestet av Statskog SF, 13.9.2023.

Carl Libach

Styret for Øyungsvegen /v Norconsult

Saksbehandler Roy Duvier

Vår ref. 2019/10559-0 432.2

Deres ref.

Dato 31.10.2023

Uttalelse på utkast til driftsplaner for grusuttak - Øyungen landskapsvernområde - Øyungsvegen

Utkast til driftsplan for grusuttaket på Meiåfjellet i Øyungenlandskapsvernområde er godt utarbeidet, og viser til gode løsninger når det kommer til inngrep, sår, og synlighet i landskapet.

Nasjonalparkforvalter viser til møte den 10. oktober angående videreføring og drift av grusuttaket. Det ble drøftet og vist til at et uttak på 10 000 kubikk var tilstrekkelig for vegvedlikehold de neste 30-45 årene. Det ble også vist til at uttaket av masser vil bli gjort i det eksisterende grusuttaket, og vil dermed ikke påvirke et større areal enn nødvendig.

Nasjonalparkstyret /v nasjonalparkforvalter ser behovet for grusuttak for å vedlikeholde vegen, slik at landbruksnæringen i område kan fortsette, samt at eksisterende setrer og hytter beholder sine eksisterende adkomstveger. Nasjonalparkforvalter foreslår derfor at uttaket reduseres til maks 10 000 kubikk da dette gir tilstrekkelig masser for fremtidig vegvedlikehold, samtidig som at inngrepet i landskapet blir minimert.

Nasjonalparkstyret må motta revidert søknad med driftsplan for politisk behandling i styremøte.

Som grunneier må også Fjellstyrene i Ålen og Statskog behandle ny søknad.

Med hilsen

Roy Duvier
Rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

- 1 not Driftsplaner Øyungsvegen.pdf
- 2 Uttkast Driftsplan Meiåan grusuttak.pdf

VEDLEGG

Kopi til:

Ålen fjellstyre

Statskog

Styreleder Øyungsvegen

Holtålen kommune

ST 34/2023 Delegerte saker

Fjellstyrene i Holtålen SA

Saksbehandler Hans Bull

Vår ref. 2023/10328-2 432.3

Deres ref.

Dato 22.09.2023

Innvilget - Forollhogna nasjonalpark - flerårig dispensasjon for motorisert ferdsel for uttransport av skutt elg i Hersjedal nordre, Hersjedal-Holden og Ledalen - Fjellstyrene i Holtålen SA

Vi viser til innsendt søknad om flerårige tillatelse til motorisert ferdsel i forbindelse med uttransportering av skutt elg i Forollhogna nasjonalpark. Det søkes om en fornyelse av en flerårig tillatelse. Søknaden er behandlet administrativt som delegert sak (**DV-sak11/2023**) jf. delegeringsreglementet av 15.06.2020. Saken vil bli referert nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/nasjonalparkforvalter gir fjellstyrene i Holtålen dispensasjon fra § 3, punkt 5.1 i forskrift for Forollhogna nasjonalpark for uttransportering av felt elg under elgjakt. Tillatelsen gjelder bruk av elgtrekk eller ATV med henger/canadapulk.

Vedtaket gis med følgende vilkår:

1. Ved bruk av ATV og henger/canadapulk skal det brukes beltegående kjøretøy (belter på både ATV og henger) for å unngå terrengskade. Tillatelsen gjelder bare kjøring i ganghastighet eller lavere.
2. Kjøring skal skje så hensynsfullt som mulig i forhold til dyreliv og vegetasjon. Det skal ikke settes varige spor i terrenget. Med varige spor menes spor som er synlige over flere sesonger. Kjøring skal unngås i områder som vil kunne få særlige skader, herunder særlig våte myrpartier. Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver jfr. § 11 i naturmangfoldloven.
3. Tillatelsen gjelder for årene 2023-2026 for jaktfeltene Hersjedal Nordre, Hersjedal-Holden og Ledalen.
4. Ålen og Haltdalen fjellstyrer er ansvarlige for at tillatelsen blir brukt på riktig måte for sine respektive jaktfelt, og er ansvarlig for å rapportere om omfanget av tillatelsen til nasjonalparkstyret innen rimelig tid etter jakta. Rapport skal inneholde antall turer, tidspunkt for kjøringen og kjørerute påtegnet på kart.
5. Dersom rapportering ikke overholdes eller tillatelsen misbrukes kan den bli inndratt.
6. Tillatelsen skal medbringes ved kjøring og forevises ved kontroll.

Hjemmel:

Vedtaket er hjemlet i naturmangfoldlovens § 48

Begrunnelse:

I praksis er søknaden å regne som en søknad om fornying av tidligere tillatelse gitt av nasjonalparkstyret i NP-sak 34/2016, samt DV-sak 16/2019. Søknaden er behandlet delegert jf. delegeringsreglementet av 15.06.2020, punkt 4.6.2 a. Nasjonalparkstyret har vurdert saken etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 og det vises til sakvurdering i NP-sak 34/2016. Tiltaket er begrenset i tid og omfang der transport skal skje på en skånsom måte for å unngå skader på terreng og vegetasjon. I tillegg til vilkår om bruk av belter på ATV og henger, vurderes canadapulk som et skånsomt hjelpemiddel og et alternativ til henger som tillates brukt, både med- og uten i kombinasjon med ATV. Tiltaket anses ikke for å være i strid med verneformålet og vil heller ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningsloven § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev (§ 29).

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig digitalt register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Med hilsen

Hans Bull
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

- 1 Forollhogna nasjonalpark - søknad om dispensasjon for motorferdsel for uttransportering av skutt elg med beltegående kjøretøy 2023-2027 - fjellstyrene i Holtålen
- 2 Særutskrift NP-sak 34_2016 (motorferdsel barmark), Forollhogna NP

Kopi til:

Holtålen kommune	Helsetunet 7	7380	ÅLEN
Statskog SF	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Statsforvalteren i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER

Jostein Omli
Retlovegen 659
7717 STEINKJER

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2023/10618-0

Deres ref.

Dato 02.10.2023

Tillatelse - Forollhogna nasjonalpark - motorisert ferdsel på veg og landing med helikopter i forbindelse med gjeting og henting av forvillet storfe i fjellet

Vi viser til oversendt søknad av 28.09.2023 fra Statskog om bruk av helikopter i forbindelse med et oppdrag om å hente ut forvillet storfe innenfor Forollhogna nasjonalpark, samt telefon samtale samme dag med supplerende opplysninger.

Søknaden er behandlet administrativt som **delegert sak nr. 13/2023**, og refereres nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret har mottatt en videresendt søknad fra Statskog der Jostein Omli søker om tillatelse til landing med helikopter i fjellområdet Stor-Ytangen innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Søknaden gjengis i sin helhet nedenfor:

Hei. Snakket med deg angående å lande helikopter i Forollhogna nasjonalpark. Jeg har fått i oppdrag å hente inn 20 kyr som går i området Stor-Ytangen av dyreeier Svein Budal. Dette er dyr som har blitt ville, og det lar seg ikke for beitebrukerne å få tak i de. Jeg driver profesjonelt med å drive inn slike dyr med spesialtrente hunder. På grunn av at de er langt inne på fjellet, så ser jeg stort behov for å benytte helikopter for å komme inn til dyra raskest mulig på dagen så jeg får brukt mest mulig av dagslyset til å jobbe med dyra. Dette også for sikkerhet rundt meg og dyra. Helikopterets oppgave: fly meg inn til dyra. Forflytte meg nærmere dyra så raskt som mulig om nødvendig hvis de farer langt av gårde. Antar at det tar en dag. Tidsramme: ifra tirsdag 3. Oktober til søndag 22. Oktober. Vanskelig å sette nøyaktig dag da dette må skje på naturens premisser med vær å vind, og dyrenes trekk. Håper dere forstår utfordringen vi står ovenfor og at der kan se en mulighet til å imøtekomme søknaden. Ønsker rask saksbehandlingstid pga kyrne starter å kalve i oktober/november. Ta gjerne kontakt hvis dere har noe spørsmål rundt dette.

Med vennlig hilsen Jostein Omli.

Forvalter vært i kontakt med søker/oppdragstaker og formidlet opplysninger om området mht. villrein, delt kontaktinformasjon om fjelloppsyn og lokalkjente personer, samt at fjellområdene Stor-Ytangen-Grøntjønnan eies av Tynset kommune og privat grunneier. Oppdragstaker orienterte om at det er planlagt å drive/gjete dyrene nordover mot Budalen. Oppdragstaker ble også gjort oppmerksom på nærheten til Grøntjønnan og muligheten til vegforbindelse inn hit, og at fra Grøntjønnan var det kortere avstand inn til Store-Ytangen. Derfor behandles behovet om å benytte motorisert ferdsel på vegen inn til Grøntjønnan.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Formålet med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er (§2):

- Å bevare et stort sammenhengende og i det vesentligste urørt fjellområde.
- Å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv.
- Å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag.

Formålet med fredningen av Grøntjønnan naturreservat er:

- Å bevare et viktig våtmarksområde i sin naturgitte tilstand og å verne om vegetasjonen, det spesielle rike og interessante fuglelivet og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området.

Verneforskriften for nasjonalparken har bestemmelse for at grunneiere og bruksberettigede i forbindelse med jordbruksvirksomhet kan benytte motorisert ferdsel på vegen fram til Grøntjønnan, og det samme gis det åpning for i bestemmelsen for naturreservatet. Oppdragstaker her utøver ikke oppdrag på vegen av verken grunneier eller bruksberettiget, og søknaden må derfor behandles etter unntaksbestemmelsen i naturmangfoldlovens § 48.

Det er en forvaltningspraksis på at beitebrukere fra nabokommunene har fått tillatelse til motorisert ferdsel på vegen inn Grøntjønnan i forbindelse med saking av både sau og storfe.

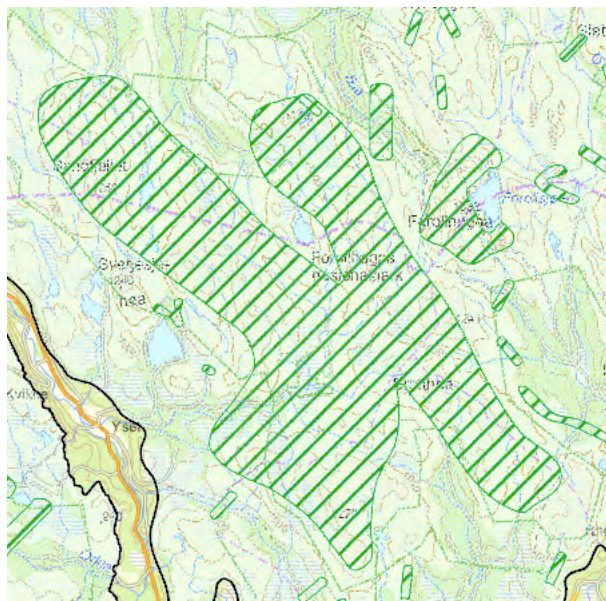
Myndighet

Bruk av helikopter skal behandles etter verneforskriftens unntaksbestemmelse, naturmangfoldlovens § 48, og myndighet til å avgjøre søknaden tillegges nasjonalparkstyret. Dette er en hastesak, og i samråd med styreleder behandles derfor søknaden administrativt av nasjonalparkforvalter, jf. delegeringsreglementet. Saken blir referert nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vurderinger

Det søkes om bruk av helikopter for innflyging av gjeter/egen person med hunder for å komme raskt inn i terrenget og derfra å bruke dagen til å gjete kyrne ut av fjellområdet og ned til seterdal.

Fjellområdet her – Stor-Ytangen er en del av det mest sentrale kjerneområdet for villreinen i Forollhogna.

Nå i september-oktober – etter jaktstutt, er villreinen inne i brunsttida som er en ny sårbare periode for villreinen. Villreinen bør derfor ikke utsettes for unødig forstyrrelser.

Oppdragstaker er blitt gjort oppmerksom på dette, og har fått kontaktinfo til fjelloppsynet her for å kunne avklare forholdene.

Videre er oppdragstaker gjort oppmerksom på muligheten til å ta seg inn via Kvikne og Grøntjønnan, og ser at det herfra er forholdvis kort å gå inn til fots. Oppdragstaker ytret likevel at det er ønskelig å ha muligheten til å benytte helikopter dersom det skulle oppstå uventede situasjoner i forhold til være og føre, og andre uforutsette forhold i fjellet.

For Grøntjønnan er verneformålet særlig knyttet til fuglelivet, og nå såpass seint på høsten er mye av fuglene alt trekt bort fra området og naturmiljøet er tåler noe mer ferdsel.

Forvalter er tidligere i høst blitt gjort oppmerksom på at det har vært vanskeligheter med sankning av storfe i dette området uten at det har vært noen sak for nasjonalparkstyret. Nå vurderes denne saken slik at det er svært viktig at flokken med 20 drektige kyr blir hentet ut av fjellet så raskt og skånsomt som mulig. Det nærmere seg vinter og det varsles snø i fjellet i langtidsværsvarslet. *Det settes vilkår om kontakt med lokalt fjelloppsyn for å få nødvendige opplysninger om både villrein og fjellområdet, og forvalter vurderer derfor saken dit hen at ytterligere vurderinger derfor ikke er relevante her.*

Saken er drøftet med styreleder.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved nasjonalparkforvalter gir Jostein Omli dispensasjon fra hhv. Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3, punkt 5.1 og Forskrift om Grøntjønnan naturreservat, kap. IV, punkt 4 for motorkjøretøy på bilveg og bruk av helikopter i tilknytning til oppdrag for henting av forvillet storfe på beite i fjellområdet Stor-Ytangen innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for en dag i løpet av perioden 3. - 22. oktober for transport av egen person med hunder. Dersom det er behov for ytterligere tid, må dette avklares med nasjonalparkstyret.
2. Oppdragstaker skal før oppstart avklare med lokalt fjelloppsyn forhold omkring villrein i området og eventuelle annet sårbart naturmiljø som krever særskilt hensyn.
3. Oppdragstaker er selv ansvarlig for at piloten for helikoptret gjøres kjent med at oppdraget er innenfor villreinområdet for Forollhogna og at det utøves stor aktsomhet slik at villrein ikke blir forstyrret.
4. Oppdragstaker er selv ansvarlig for å innhente nødvendig tillatelse fra grunneiere før oppdraget starter.
5. Etter gjennomført oppdrag skal det gis tilbakemelding til nasjonalparkstyret om når og hvor oppdraget ble gjennomført.
6. Denne tillatelsen skal medbringes under oppdraget og framvises på forlangende av politi eller oppsyn.

Hjemmel:

Tillatelse er gitt med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 1.ledd.

I tråd med delegeringsreglementet er søknaden behandlet som hastesak av nasjonalparkforvalter i samråd med styreleder.

Saken blir referert nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Begrunnelse:

Det legges vekt på at oppdraget er et nødvendig hasteoppdrag for å hente 20 storfe som i løpet av beitesesongen er blitt ville fjellet og derfor ikke har latt seg sanke inn på vanlig måte. Dette er drektige kyr som ventes å starte kalving i månedsskiftet oktober/november, og av hensyn til dyrevelferd må dyrene nå bli hentet ned fra fjellbeite snarest og før snøfall. Dyreeier har derfor måtte engasjere profesjonell gjeter med spesial-trenede hunder for oppdraget. Dyrene har gps-sendere slik at man har oversikt over hvor de befinner seg.

Oppdragstaker ønsker å ha muligheten til å benytte helikopter for å kunne komme raskt inn i fjellområdet dersom dyrene befinner seg for langt unna til å gå inn, samt å ha

helikopter i beredskap dersom det oppstår en situasjon der gjeter med hunder eventuelt må hentes ut.

Området for oppdraget er i kjerneområdet for villreinen, som nå er i brunsttid og sårbar for forstyrrelser. Det setter derfor vilkår om at oppdragstaker skal ta kontakt med lokalt fjelloppsyn for å få veiledning mht. å ta særlige hensyn til villreinen og annet sårbart naturmiljø.

Det ansees ikke at denne tillatelsen vil kunne skape en negativ presedens for verken nasjonalparken eller andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev (§ 29).

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregistret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndighet som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Statskog SF	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
Tynset kommune		2500	TYNSET
Midtre Gauldal kommune	Rørosveien 11	7290	STØREN
Budal fjellstyre	Svartøya 19 a	7290	STØREN
Kvikne utmarksråd	Vollan gård	2512	KVIKNE
Thor Edvard Holm			

Såttåhaugen Beitelag

Saksbehandler Hans Bull

Vår ref. 2023/11252-0 432.3

Deres ref.

Dato 17.10.2023

Innvilget - Forollhogna nasjonalpark - motorisert ferdsel langs fjellveien, samt tillatelse til bruk av drone i beitenæring - Såttåhaugen beitelag

Viser til telefonsamtale den 12.10.2023, samt mottatt søknad den 13.10.2023 om bruk av varmesøkende drone for å forsøke å lokalisere savnede beitedyr i fjellet den 14.10.2023. Foreløpig dispensasjon ble sendt ut som SMS til leder i beitelaget. Nasjonalparkforvalter opplyste i SMS at formelt vedtaksbrev og behandling av sak vil bli ettersendt.

Søknaden er behandlet administrativt som **delegert sak nr. 14/2023**. Saken refereres til nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/nasjonalparkforvalter gir Såttåhaugen beitelag v/ leder Else Stenersløkken dispensasjon fra forskrift om Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 5.1 for motorisert ferdsel på "fjellveien", samt bruk av drone for lokalisering av savnede beitedyr.

Vilkår:

1. *Dispensasjonen gjelder 14.10.2023 og gjelder 1 tur med bil/traktor langs Fjellveien fra nasjonalparkgrensen frem til Skalltjønnna.*
2. *Bruk av drone gjelder med utgangspunkt i område jfr. vedlagt kart der formålet er å lokalisere 8 savnede sau.*
3. *Droneflygningen skal ta hensyn til fugle- og dyreliv. Dersom det er tilhold av villrein i området skal forstyrrelser unngås.*

Hjemmel:

Tillatelsen er hjemlet i naturmangfoldlovens § 48, og behandlet delegert som en hastesak jf. delegeringsreglementet av 15.06.2020, punkt 4.5.2. Saken er konferert med styreleder for nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Begrunnelse:

I avgjørelsen er lagt vekt på dyrevelferdsmessige hensyn da det fortsatt er 8 beitedyr som er savnet for beitelagets medlemmer etter gjennomført sanking og leting. Såttåhaugen beitelag

har flerårig dispensasjon for bruk av «fjellveien» frem til Skalltjønnå for tilsyn og sanking innenfor beitesesong med utløp 01.10 det enkelte år (DV-13/2022). Nasjonalparkstyret for Forollhogna har vedtatt retningslinjer for søknad om dronebruk i Forollhogna nasjonalpark (ST-34/2022), der kriterier for å kunne tillate bruk av drone etter naturmangfoldlovens § 48 er oppfylt. Dispensasjonen er knyttet til et akseptert nytteformål i beitenæring og innenfor en definert og begrenset tidsperiode. Tiltaket vil ikke være i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev (§ 29).

Søker er pliktig til å innhente nødvendige tillatelser fra grunneier og følge Luftfartstilsynets regler for bruk av drone.

Vedtaket vil bli publisert i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) som er offentlig register som gir allmennheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Med hilsen

Hans Bull
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

VEDLEGG

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I INNLANDET
OS KOMMUNE
Såttåhaugen grunneierlag
Veistyre for fjellveien

Postboks 987 2604 LILLEHAMMER
Rytrøa 14 2550 OS I ØSTERDALEN
Epost
Epost

Søknaden

Et av beitelagets medlemmer mangler 4 sau og 4 lam innenfor vårt beiteområde. Ønsker derfor å kjøre drone innenfor avmerket område på vedlagt kart. Tidspunktet gjelder lørdag 12.10 mellom kl. 8.00-14.00 ca. 60 min. Drone blir kjørt av min sønn Geir Homnes, som er medlem av beitelaget.

Mvh Else Stenersløyken
Beitelagsleder Sättåh. beitelag

Andre saksopplysninger

Statens naturoppsyn (SNO) ble først kontaktet med henvendelse om bruk av drone i Forollhogna nasjonalpark. SNO videreformidler henvendelsen til nasjonalparkforvaltere. Nasjonalparkforvalter kontaktet beitelaget v/ leder pr. telefon den 12.10.23. Det ble oppgitt behov for å sette i verk flere tiltak for å lokalisere savnede beitedyr innenfor beitelagets område da omfattende leting ikke hadde gitt resultat. Det ble redegjort for at beitelaget har tilgang på bruk av varmesøkende drone med formål til bruk i beitenæring. Dronen har kapasitet for aktiv flygetid på ca. 1 time. Det var et ønske om at skissert flyging kunne skje lørdag 14.10.23 på formiddagen, da værmeldingen var tilstrekkelig for flyging. Utgangspunktet for flyging vil skje fra Skalltjønnå, der beitelaget har anledning til bruk av «fjellveien» til Skalltjønnå innenfor Forollhogna nasjonalpark i beitenæring. Neste alternativ er eventuell bruk av fly for å søk. Det ble oppgitt at beitelaget har hatt god dialog og godt samarbeid med tilgrensende beitelag i fjellet. Det ble gjort avtale pr. telefon at en kort søknad skulle skriftliggjøres og sendes på epost til nasjonalparkforvalter. Søknaden ble konferert med leder for nasjonalparkstyret for Forollhogna. Med bakgrunn i søknadens karakter og kort varsel ble foreløpig vedtak sendt pr. SMS til leder i beitelaget. Statens naturoppsyn ble varslet.

Verneforskriften og naturmangfoldloven

Bestemmelser for motorisert ferdsel og bruk av drone

I verneforskriften § 3, punkt 5.1 er «*motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter forbudt. Forbudet mot motorferdsel gjelder også bruk av modellfly, modellbåt o.l.*» Miljødirektoratet har definert droner som modellfly. Tiltaket må derfor vurderes etter naturmangfoldlovens § 48 hvor forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Vurderinger nml §§8-12

Nasjonalparkstyret har lagt seg på en streng praksis på søknader om bruk av drone innenfor nasjonalparken. Prinsippet om likebehandling gjør at det kan bli vanskelig å sortere mellom de mange aktørene som kan komme til ønske å bruke drone. Nasjonalparkstyret for Forollhogna har derfor utarbeidet egne retningslinjer for søknader om dronebruk i Forollhogna nasjonalpark (**ST-34/2022**). I retningslinjene vurderes det at dispensasjon til bruk av drone kan gis i forbindelse med næring. Med næring menes beitenæring, landbruksformål, oppsynsvirksomhet o.l. Oversiktsbilder/film fra lufta vurderes å ha stor nytteverdi slik at drone vil være et godt tekniske hjelpemiddel til omsøkt formål i beitenæring dersom kriterier for å gi dispensasjon er til stede.

Kriterier for dispensasjonspraksis skal ta hensyn til perioder som sårbare for dyre- og fugleliv der hekke- og yngleområder skal unngås. Det forutsettes at ved bruk av droner skal det tas særligskilt hensyn til villrein slik at risiko for forstyrrelser unngås. Bruk av drone må, dersom mulig, utøves utenom kalvingstid, brunsttid og villreinjakt. Omsøkt tidsperiode vurderes utenom særskilte sårbare perioder for dyrelivet som påvirker hekke- og yngletidspunkt, kalvingstid og villreinjakt. Det vurderes at brunstaktivitet hos villrein fortsatt kan forekomme, men at høyeste brunstaktivitet er nådd, og denne perioden er på hell. Det settes vilkår om at droneflygning skal hensynta villrein dersom det er tilstedeværelse av villrein i området.

Samlet vurdering

Det legges vekt på dyrevelferdsmessige hensyn da det fortsatt er 8 beitedyr som er savnet for beitelagets medlemmer etter gjennomført sanking og leting. Såttåhaugen beitelag har flerårig dispensasjon for bruk av «fjellveien» frem til Skalltjønnå for tilsyn og sanking innenfor beitesesong med utløp 01.10 det enkelte år (**DV-13/2022**). En enkelt tur med bil/traktor på opparbeidet veg kan tillates. Nasjonalparkstyret for Forollhogna har vedtatt retningslinjer for søknad om dronebruk i Forollhogna nasjonalpark (**ST-34/2022**), der kriterier for å kunne tillate bruk av drone etter naturmangfoldlovens § 48 vurderes oppfylt. Dispensasjonen er knyttet til et akseptert nytteformål i beitenæring og innenfor et definert område og i en begrenset tidsperiode. Tiltaket vil ikke være i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Synnerdalen beitelag

Saksbehandler Hans Bull

Vår ref. 2023/11293-0 432.3

Deres ref.

Dato 18.10.2023

Innvilget - Forollhogna nasjonalpark - bruk av småfly, samt anledning til bruk av snøskuter for transport av savnede dyr i beitenæring - Synnerdalen beitelag

Vi viser til søknad mottatt den 16.10.2023, samt telefonsamtaler 16.10- og 18.10.2023 om motorisert ferdsel med småfly, samt mulighet for bruk av snøskuter for lokalisering og innhenting av savnede beitedyr i fjellet.

Søknaden er behandlet administrativt som **delegert sak nr. 15/2023**. Saken refereres for nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/nasjonalparkforvalter gir Synnerdalen beitelag v/leder Terje Pedersen dispensasjon fra forskrift om Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 5.1 for lavflygning i forbindelse med beitedyrleting, samt bruk av snøskuter for uttransportering av savnede dyr.

Vilkår:

- 1. Tillatelsen med bruk av småfly gjelder 1 dag i løpet av perioden 19-23. oktober 2023.*
- 2. Oppdragstaker skal før oppstart avklare med lokalt fjelloppsyn/SNO om forhold omkring villrein i området, og piloten skal gjøres kjent med at oppdraget er innenfor villreinområdet for Forollhogna. Tiltak skal utøves med aktsomhet slik at villrein ikke blir unødig forstyrret.*
- 3. Oppdraget skal samordnes med tilgrensende beitelag, slik at samlet belastning blir minst mulig. Samlede tiltak*
- 4. Bruk av snøskuter tillates kun ved henteoppdrag ved bekreftende observasjoner av beitedyr og skal begrenses til det nødvendige i tilknytning vilkår nr. 1.*
- 5. Bruk av snøskuter skal vurderes spesifikt utefra lokale forhold på stedet i samråd med lokalt fjelloppsyn eller SNO.*
- 6. Dersom det oppstår kjøreskader som følge av motoriser transport er tiltakshaver ansvarlig for kostnader med miljøforringelse.*
- 7. Det skal sendes en kort rapport tiltaket til nasjonalparkstyret etter gjennomført tiltak.*

Hjemmel:

Tillatelsen for lavtflyging i forbindelse med beitedyrleting er gitt med hjemmel i forskrift om Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 5.2, bokstav d. Tillatelse til bruk av snøskuter er gitt med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48. Saken er behandlet delegert som en hastesak jf. delegeringsreglementet av 15.06.2020, punkt 4.5.2. Saken er konferert med styreleder for nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Begrunnelse:

I avgjørelsen er lagt vekt på dyrevelferdsmessige hensyn da det fortsatt er beitedyr som er savnet for beitelagets medlemmer etter gjennomført sanking og omfattende leting. Dispensasjonen er knyttet til et akseptert nytteformål i beitenæring og innenfor en definert og begrenset tidsperiode. Med de vilkårene som er satt vil tiltaket ikke være i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Kontaktinfo

Budal Fjellstyre, Ståle Solem
SNO Forollhogna, Berit Broen

epost: budal@fjellstyrene.no
epost: berit.broen@miljodir.no

tlf. 995 54 891
tlf. 476 57 803

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev (§ 29).

Søker er pliktig til å innhente nødvendige tillatelser fra grunneier og andre relevante lovverk for bruk av motorisert transport.

Vedtaket vil bli publisert i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) som er offentlig register som gir allmennheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Med hilsen

Hans Bull
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Statsforvalteren i Trøndelag
Statsforvalteren i Innlandet
Midtre Gauldal kommune
Budal fjellstyre

Postboks 2600
Postboks 987
Rørosveien 11

7734
2604
7290

STEINKJER
LILLEHAMMER
STØREN

Søknaden

Viser til tlf-samtale ang manglende sauer i fjellet innenfor vernegrensa.

Vi i synnerdalen beitelag mangler opp mot 10 hele sett med sauer(søye med lam) som fortsatt muligens går i fjellet. Vi har leitt på alle sider av området de siste 14 dager uten å finne noe.

Nå har vi snakket med Ole Jørgen Kjellmark på Røros ang bruk av småfly for å seover området som følge av ufremkommelighet i fjellet etter stort snøfall.

Vi søker med dette om tillatelse til å benytte småfly for å finne dyr samt snøskuter for uttransportering av eventuelle funn. Dalsbygda beitelag, Singsås beitelag og Endal beitelag er også interisert i å være med å benytte seg av denne mulighet. Dette medfører at det vil være skutermannskap klare flere steder rundt beiteområdet klar til å rykke ut viss det er behov. Dette medfører at det vil bli minimalt med kjøring i området når vi kan kjøre fra korteste og mest hensiktsmessig sted. Det søkes om dispans i hele forollhognaområdet.

Eksakt tidspunkt er foreløpig noe usikkert men ut fra værvarsel vil dette bli utført mellom 19.10.23 og 23.10.23. Hvis det er ønskelig vil dere bli informert om eksakt tidspunkt når dette er klart.

Håper på positivt svar.

Mvh
Synnerdalen Beitelag
V/Terje Pedersen
7298 Budalen
46836026

Andre saksopplysninger

Tilleggsopplysninger fra søker:

«Har vært i kontakt med fjelloppsynet Ståle Solem, han er disponibel til å være med oss fra nordsida ved behov».

Telefonsamtale med søker den 18.10.2023:

Søker oppgav at det hadde vært spesielt for denne beitesesongen at det fortsatt savnede dyr på dette tidspunktet. Samtidig har værforholdene gjort det ekstra utfordrende med tanke på tidlig snøfall og begynnende vinter i fjellet. Søker vurderer at det er nok snø på «nordsida» til å benytte snøskuter, men det er stor usikkerhet om bruk av snøskuter i det hele tatt er gjennomførbart med tanke på at elver, og bekkeløp mv. fortsatt er åpne, men at det er et ønske om bruk av snøskuter dersom forholdene ligger til rette for dette da dyrene forventes å være i relativt utilgjengelige områder som kan være krevende å nå effektivt til fots. Det ble diskutert at beitelaget har hatt god dialog og godt samarbeid med tilgrensende beitelag i fjellet, og det ble ytret at det allerede har vært dialog om at oppdraget kan samordnes med flere beitelag som har savnede dyr. Det vil bli mobilisert med tilgjengelig mannskap fra flere beitelag.

Nasjonalparkstyret v/nasjonalparkforvalter har gjennom søknad om bruk av drone den 15.10.23 (**DV-sak 14/2023**) for lokalisering av savnede dyr i Sättåhaugen hatt dialog med

Såttåhaugen beitelag med bakgrunn i ønsker og muligheter om samordning, samt bistand til samme formål.

Nasjonalparkforvalter har hatt dialog med lokalt fjelloppsyn i Budal fjellstyre, og lokalt oppsyn fra SNO.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Formålet med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er (§2):

- Å bevare et stort sammenhengende og i det vesentligste urørt fjellområde.
- Å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv.
- Å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag.

Bestemmelser for motorisert ferdsel

I verneforskriften § 3, punkt 5.1 er «motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter forbudt. Forbudet mot motorferdsel gjelder også bruk av modellfly, modellbåt o.l.»

Forskrift om Forollhogna nasjonalpark har, jfr. § 3, punkt 5.2, bokstav d, bestemmelse om at «*forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til lavtflyving i forbindelse med beitedyrleting og viltregistreringer*».

I verneforskriftens § 3, punkt 5.2, bokstav c er bestemmelsene i § 3, punkt 5.1 ikke til hinder for «*Nødvendig uttransportering av sjuke/skadde bufe når forvaltningsmyndigheten er varslet*».

Savnede sau kan ikke tolkes som sjuke/skadde bufe, og søknad om bruk av motorisert transport for uttransportering av savnede dyr må derfor vurderes etter naturmangfoldlovens § 48 der forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Forvaltningsplan kap. 4.4.6

Lavtflyving i forbindelse med beitedyrleting og viltregistreringer

Flyving for ovennevnte formål kan tillates med hjemmel i verneforskriftens punkt 5.3.d. Omfanget av slik flyving vil neppe bli så stort at det kan sies å representere et vesentlig støyforurensningsproblem. Telling av villrein fra fly (antall og struktur) er et årlig fenomen, behovet for å lete opp beitedyr fra fly vil trolig dukke opp noe mer uregelmessig. Begge typer flyving vil ha utspring i godt organiserte opplegg. Forvaltningsmyndigheten er innstilt på å gi tillatelser for lavtflyving i forbindelse med beitedyrleting og viltregistreringer. Der det er hensiktsmessig, bør det benyttes flerårige tillatelser. Dette synes å være særlig aktuelt for villreintellinger, som synes å ha sterkt preg av regelmessighet.

Myndighet

Nasjonalparkstyret for Forollhogna er forvaltningsmyndighet etter forskrift om Forollhogna nasjonalpark. Søknad er behandlet delegert som en hastesak jf. delegeringsreglementet av 15.06.2020, punkt 4.5.2. Saken er konferert med styreleder for nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vurderinger

Naturmangfoldlovens §§8-12

Lavtflyving i forbindelse med beitedyrleting er hensyntatt i forskrift om Forollhogna nasjonalpark og spesifikt beskrevet i forvaltningsplan der forvaltningsmyndigheten er innstilt på å kunne gi dispensasjon etter søknad. Det vurderes at lavtflyving til omsøkt formål innenfor omsøkt tidsbegrenset periode kan tillates. Det forutsettes at lavtflyving skal det tas særligskilt hensyn til villrein slik at risiko for forstyrrelser unngås. Det vurderes positivt at flere beitelag er gjort kjent med tiltaket slik at dette kan samordnes på tvers av beitelag.

Nasjonalparkstyret har lagt seg på en streng praksis på søknader om bruk av motorisert ferdsel innenfor nasjonalparken. Motorisert transport med snøskuter på godt snødekt mark en foretrukket metode for nytteformål med hensyn til terrengslitasje. Omsøkt tidsperiode vurderes utenom særskilte sårbare perioder for dyrelivet som påvirker hekke- og yngletidspunkt, herunder kalvingstid for villrein. Det vurderes at brunstaktivitet hos villrein fortsatt kan forekomme, men at høyeste brunstaktivitet er nådd, og denne perioden er på hell. Det settes vilkår om at tiltakene skal hensynta villrein dersom det er tilstedeværelse av villrein i området.

Snøforhold i fjellet på nåværende tidspunkt vurderes utfordrende med tanke på at det er kommet snømengder som gjør at fremkommelighet til fots er utfordrende, samtidig som forholdene ikke er optimale for bruk av snøskuter. Snøforholdene kan også svært lokale, noe som vurderes å utgjøre risiko med tanke på sikkerhetshensyn, samt risiko for terrengskader.

Det settes vilkår om at snøskuter kun kan benyttes til uttransportering dersom det er gjort bekreftede funn av savnede beitedyr. Bruk av snøskuter skal kun benyttes dersom det vurderes forsvarlig på stedet i samråd med lokalt fjelloppsynet eller SNO. Dersom det oppstår skader på natur eller miljø i forbindelse med kjøring må kostnader for oppretting dekkes av tiltakshaver jfr. nml § 11.

Samlet vurdering

Det legges vekt på dyrevelferdsmessige hensyn da det fortsatt er beitedyr som er savnet for beitelagets medlemmer etter gjennomført sanking og omfattende leting. Dispensasjonen er knyttet til et akseptert nytteformål i beitenæring og innenfor en begrenset tidsperiode. Tiltaket vil kunne bidra til å kunne lokalisere flere savnede beitedyr på tvers av beitelag, da nasjonalparkstyret har blitt kontaktet med samme problemstilling fra flere tilgrensende beitelag. Med de vilkårene som er satt vil tiltaket ikke være i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Såttåhaugen Beitelag

Saksbehandler Hans Bull

Vår ref. 2023/11252-0 432.3

Deres ref.

Dato 20.10.2023

Innvilget - Forollhogna nasjonalpark - bruk av drone for lokalisering og sanking av savnede beitedyr i fjellet - Såttåhaugen beitelag

Vi viser til telefonsamtale den 18- og 19. oktober 2023, samt innsendt søknad datert 19.10.2023 om bruk av drone for lokalisering og sanking av savnede beitedyr i fjellet. Søknad betraktes som en videreføring av delegert sak nr. 14/2023.

Søknaden er behandlet administrativt som **delegert sak nr. 16/2023**. Saken refereres til nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/nasjonalparkforvalter gir Såttåhaugen beitelag v/ leder Else Stenersløkken dispensasjon fra forskrift om Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 5.1 for bruk av drone for lokalisering og sanking av savnede beitedyr.

Vilkår:

1. *Bruk av drone gjelder i perioden 20- 22.oktober 2023 som omsøkt med utgangspunkt i beitelagets område jfr. vedlagt kart der formålet er å lokalisere 8 savnede sau.*
2. *Dronepilot skal gjøres kjent med at oppdraget er innenfor villreinområde for Forollhogna. Droneflygningen skal utøves med aktsomhet slik at villrein ikke blir forstyrret.*
3. *Oppdraget skal kunne samordnes med tilgrensende beitelag.*
4. *Det skal sendes en kort rapport om tiltaket til nasjonalparkstyret etter gjennomført tiltak.*

Hjemmel:

Tillatelsen er hjemlet i naturmangfoldlovens § 48, og behandlet administrativt som en hastesak jf. delegeringsreglementet av 15.06.2020, punkt 4.5.2. Saken er konferert med styreleder for nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Begrunnelse:

I avgjørelsen er det lagt vekt på dyrevelferdsmessige hensyn da det fortsatt er 8 beitedyr som er savnet for beitelagets medlemmer etter gjennomført sanking og leting. Tiltaket vil også kunne inngå som et samarbeid med tilgrensende beitelag med samme utfordringer.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna har vedtatt retningslinjer for søknad om dronebruk i Forollhogna nasjonalpark (ST-34/2022), der kriterier for å kunne tillate bruk av drone etter naturmangfoldlovens § 48 er oppfylt. Dispensasjonen er knyttet til et akseptert nytteformål i beitenæring og innenfor en definert og begrenset tidsperiode. Tiltaket vil ikke være i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev (§ 29).

Søker er pliktig til å innhente nødvendige tillatelser fra grunneier og følge Luftfartstilsynets regler for bruk av drone.

Vedtaket vil bli publisert i Miljøvedtaksregisteret (miljovedtaksregisteret.no) som er offentlig register som gir allmennheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Med hilsen

Hans Bull
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

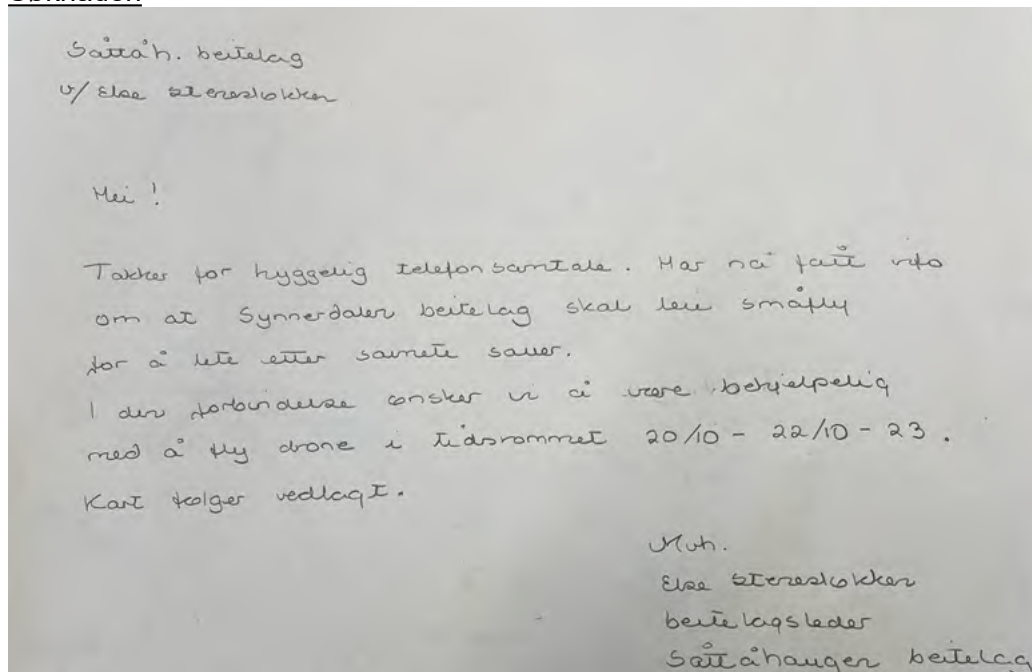
VEDLEGG

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I INNLANDET	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Os kommune	Rytrøa 14	2550	OS I ØSTERDALEN
Såttåhaugen grunneierlag			
Synnerdalen beitelag			
Villreinnemda for Forollhogna			

Saksopplysninger Søknaden

Tilleggsopplysninger pr. tlf-samtaler 18 og 20. oktober 2023.

Det vises til tidligere søknad og vedtak om bruk av drone den 14.10.2023. Gjennomført droneflyging gav ingen resultateter i funn av beitedyr. I samme periode har Synnerdalen beitelag initiert bruk av småfly for å lokalisere savnede beitedyr for sine medlemmer i samarbeid med flere beitelag. Det er fortsatt et behov, samt et ønske å kunne samordne seg med beitelagene for å fortsette leting etter savnede beitedyr med bruk av drone. Det søkes derfor om bruk av drone til samme formål i tidsrommet 20-22. oktober 2023. Søker oppgir at det ikke er behov for ytterligere motorisert ferdsel langs fjellveien.

Andre saksopplysninger

Synnerdalen beitelag har fått dispensasjon fra forskrift om Forollhogna nasjonalpark til bruk av småfly, samt anledning til bruk av snøskuter for uttransportering av savnede beitedyr ([DV-15/2023](#)) i samme tidsrom (19-23. oktober 2023). Det er fortsatt behov for å lokalisere savnede sau. Bruk av drone gir også mulighet for gjeting, og det opplyses om at Sattåhaugen beitelag er disponibel til å bistå for flere beitelag.

Vurderinger

Det vises til tidligere vurderinger i [delegert sak nr. 14/2023](#). Søknaden vurderes å være en videreføring av tidligere gitt dispensasjon for bruk av drone med samme formål.

I vurderingen er det lagt vekt på dyrevelferdsmessige hensyn da det fortsatt er 8 beitedyr som er savnet for beitelagets medlemmer etter gjennomført sanking og leting. Tiltaket vil også kunne inngå som et samarbeid med tilgrensende beitelag med samme utfordringer knyttet til savnede beitedyr. Nasjonalparkstyret for Forollhogna har vedtatt retningslinjer for søknad om dronebruk i Forollhogna nasjonalpark ([ST-34/2022](#)), der kriterier for å kunne tillate bruk av drone etter naturmangfoldlovens § 48 vurderes oppfylt. Det settes vilkår om særskilte hensyn dersom det er tilhold av villrein i området. Dispensasjonen er knyttet til et akseptert nytteformål i beitenæring og innenfor en definert og begrenset tidsperiode. Tiltaket vil ikke være i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Synnerdalen Beitelag ved Terje Pedersen

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2023/11293-4 432.3

Deres ref.

Dato 02.11.2023

Tillatelse - Forollhogna nasjonalpark - bruk av drone for lokalisering av savnede beitedyr - Synnerdalen beitelag

Vi viser til søknad om behov for bruk av drone for lokalisering av savnede beitedyr i eget beiteområde, samt tidligere korrespondanse og tillatelse om bruk av småfly og snøscooter for samme formål.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret for Forollhogna har den 1.11.2023 mottatt følgende søknad fra Synnerdalen beitelag:

Hei.

Viser til tidligere korrespondanse og innvilget søknad om bruk av småfly for å lokalisere savnede beitedyr i Forollhogna. Det ble utført flyging uten at dette har gitt resultater.

Nå begynner ting å bli noe prekært men vi klarer ikke helt å slippe tanken på at dyrene fortsatt er i live og kan reddes ned. Det er gått i flere områder men ikke funnet noe som helst.

Ønsker med dette å søke om tillatelse til å kjøre drone for å mulig lokalisere savnede dyr i beiteområdet til Synnerdalen beitelag i tidsperioden fredag 03.11.- søndag 05.11.23.

Det vil i tillegg bli gjennomført leting fra bakken med mannskaper til fots.

Vedlegger kart som viser området som ønskes søkt med drone. Gul markering i kart indikerer område det vil bli flydd i.

Mvh

Synnerdalen Beitelag V/ Terje Pedersen

Det vises til saksutredningen i delegert sak 15/2023, datert 18.10.2023, som ble gjort i forbindelse med tillatelsen for bruk av småfly og snøscooter. Det søkes nå om bruk av drone i områder innenfor nasjonalparken.

Såttåhaugen beitelag, Os kommune søkte tidligere i oktober om bruk av drone til samme formål, og det ble her gitt tillatelse til en begrenset bruk av drone for samme formål. Søknaden fra Synnerdalen beitelagt vurderes å være lik søknaden fra Såttåhaugen beitelag, og det henvises derfor til vurderingene som er gjort etter verneforskrift og naturmangfoldlov, følger som vedlegg 1.

Søknaden er behandlet administrativt som **delegert sak nr. 17/2023**. Saken refereres for nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/nasjonalparkforvalter gir Synnerdalen beitelag v/leder Terje Pedersen dispensasjon fra forskrift om Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 5.1 for bruk av drone i forbindelse med leiting etter savnede beitedyr i beiteområder innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Vilkår:

- 1. Tillatelsen gjelder for bruk av drone for perioden 3.-5. november 2023 innenfor området som er avmerket på kartet, jf. vedlegg 2.*
- 2. Oppdragstaker skal gjøre dronepiloten kjent med at oppdraget foregår innenfor villreinområdet for Forollhogna, og at det skal utøves med aktsomhet slik at villrein ikke blir unødig forstyrret.*
- 3. Tillatelsen skal være tilgjengelig i forbindelse med oppdraget og vise frem til oppsyn, politi ved forespørsel.*
- 4. Det skal sendes en kort rapport til nasjonalparkstyret etter gjennomført tiltak.*

Det oppfordres til å ha nær kontakt med lokalt fjelloppsyn og SNO i forbindelse med oppdraget.

Hjemmel:

Vedtaket er gjort med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, og saken er behandlet av nasjonalparkforvalter i tråd med delegeringsreglementet av 15.06.2020.

Saken refereres for nasjonalparkstyret.

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen lagt vekt på hensynet til dyrevelferd da det fortsatt er beitedyr som er savnet etter at det kommet snø i fjellet. Det vises her til at det har vært gjort forsøk med leiting med småfly og bruk av snøscooter uten at det har ført til funn av beitedyrene. Videre er forvaltningsmyndigheten også kjent med at det er kontakt mellom beitelag i nabo-områdene.

Dispensasjon fra verneforskrift er knyttet til et akseptert nytteformål i beitenæring og innenfor en definert og begrenset tidsperiode. Med de vilkårene som er satt vil tiltaket ikke være i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev (§ 29).

Søker er pliktig til å innhente nødvendige tillatelser fra grunneier og andre relevante lovverk for bruk av motorisert transport.

Vedtaket vil bli publisert i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) som er offentlig register som gir allmennheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Vi ønsker lykke til med leitingen og håper at dere lykkes med å finne dyrene denne gangen!

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg:

1. Vurderinger som ble gjort i forbindelse med søknaden fra Såttåhaugen beitelag om bruk av drone, arkivsak 2023/11252.
2. Kart som viser området det gis tillatelse til bruk av drone. Kartet er en del av vedtaket.

Kopi til:

Budal fjellstyre

Statskog ved Knut Røst

Midtre Gauldal kommune

Statsforvalteren i Trøndelag

Statsforvalteren i Innlandet - Villreinnemnda for
Forollhogna

Rørosveien 7290 STØREN
11

Postboks 7734 STEINKJER
2600

Postboks 987 2604 LILLEHAMMER

Vedlegg 1.

Vurderinger som ble gjort i forbindelse med søknaden fra *Såttåhaugen beitelag* om bruk av drone, tillatelser gitt hhv. 17. og 20.10.2023, arkivsak 2023/11252.

Verneforskriften og naturmangfoldloven

Bestemmelser for motorisert ferdsel og bruk av drone

I verneforskriften for Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 5.1 er «*motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter forbudt. Forbudet mot motorferdsel gjelder også bruk av modellfly, modellbåt o.l.*» Miljødirektoratet har definert droner som modellfly. Tiltaket må derfor vurderes etter naturmangfoldlovens § 48 hvor forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Vurderinger nml §§8-12

Nasjonalparkstyret har lagt seg på en streng praksis på søknader om bruk av drone innenfor nasjonalparken. Prinsippet om likebehandling gjør at det kan bli vanskelig å sortere mellom de mange aktørene som kan komme til ønske å bruke drone. Nasjonalparkstyret for Forollhogna har derfor utarbeidet egne retningslinjer for søknader om dronebruk i Forollhogna nasjonalpark (**ST-34/2022**). I retningslinjene vurderes det at dispensasjon til bruk av drone kan gis i forbindelse med næring. Med næring menes beitenæring, landbruksformål, oppsynsvirksomhet o.l. Oversiktsbilder/film fra luften vurderes å ha stor nytteverdi slik at drone vil være et godt tekniske hjelpemiddel til omsøkt formål i beitenæring dersom kriterier for å gi dispensasjon er til stede.

Kriterier for dispensasjonspraksis skal ta hensyn til perioder som sårbare for dyre- og fugleliv der hekke- og yngleområder skal unngås. Det forutsettes at ved bruk av droner skal det tas særligskilt hensyn til villrein slik at risiko for forstyrrelser unngås. Bruk av drone må, dersom mulig, utøves utenom kalvingstid, brunsttid og villreinjakt. Omsøkt tidsperiode vurderes utenom særskilte sårbare perioder for dyrelivet som påvirker hekke- og yngletidspunkt, kalvingstid og villreinjakt. Det vurderes at brunstaktivitet hos villrein fortsatt kan forekomme, men at høyeste brunstaktivitet er nådd, og denne perioden er på hell. Det settes vilkår om at droneflygning skal hensynta villrein dersom det er tilstedeværelse av villrein i området.

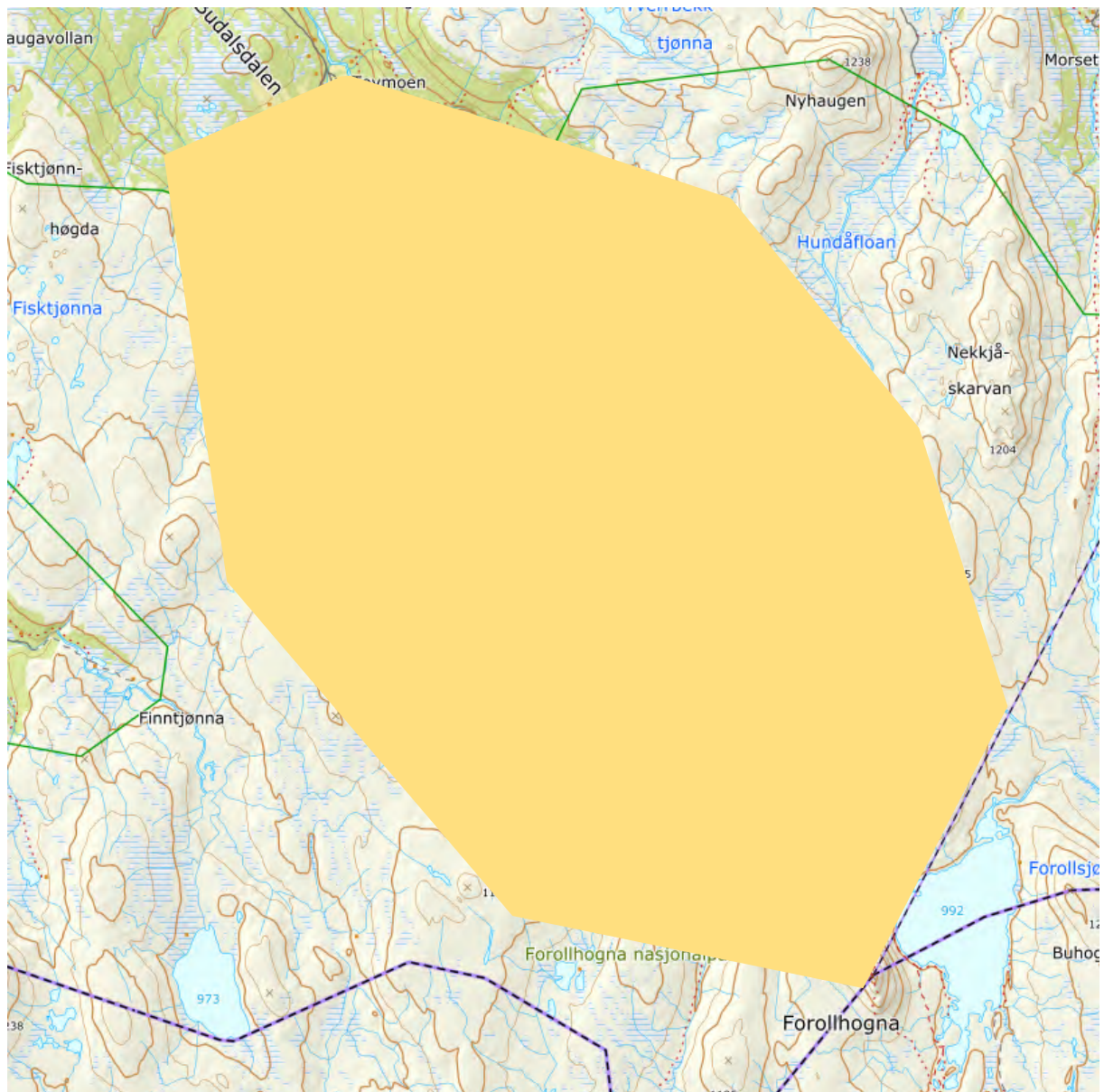
Samlet vurdering

Det legges vekt på dyrevelferdsmessige hensyn da det fortsatt er 8 beitedyr som er savnet for beitelagets medlemmer etter gjennomført sanking og leting. Såttåhaugen beitelag har flerårig dispensasjon for bruk av «fjellveien» frem til Skalltjønnen for tilsyn og sanking innenfor beitesesong med utløp 01.10 det enkelte år (**DV-13/2022**). En enkelt tur med bil/traktor på opparbeidet veg kan tillates. Nasjonalparkstyret for Forollhogna har vedtatt retningslinjer for søknad om dronebruk i Forollhogna nasjonalpark (**ST-34/2022**), der kriterier for å kunne tillate bruk av drone etter naturmangfoldlovens § 48 vurderes oppfylt. Dispensasjonen er knyttet til et akseptert nytteformål i beitenæring og innenfor et definert område og i en begrenset tidsperiode. Tiltaket vil ikke være i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Vedlegg 2

Kart som viser området det gis tillatelse til bruk av drone. Kartet er en del av vedtaket.

Kart som følger søknaden fra Synnerdalen beitelag.

Synnerdalen Beitelag ved Terje Pedersen

Saksbehandler Eli Grete Nisja

Vår ref. 2023/11293-0 432.3

Deres ref.

Dato 07.11.2023

Innvilget - Forollhogna nasjonalpark - forlengelse av tillatelse om bruk av snøskuter og drone for lokalisering og henting av savnede beitedyr

Vi viser til telefonhenvendelse med påfølgende søknad i går om forlengelse av tillatelse om bruk av både snøscooter og drone i forbindelse med leiting etter fortsatt savnede beitedyr i fjellområdet innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret for Forollhogna har 6.11.2023 mottatt følgende søknad fra Synnerdalen beitelag:

Viser til tidligere innvilget søknad om drone flyging og snøskuterkjøring etter savnede beitedyr.

Ønsker med dette å søke om bruk av snøskuter til å lete etter savnede beitedyr samt bruk av drone til samme formål.

Det er planlagt at dette kan gjennomføres onsdag 08.11.23.

Det er ønskelig med 3-4 skutere der minimum 2 kjører i følge som følge av sikkerhet.

Området det søkes om er samme som med dronesøknaden men muligens noe lengre vest og sør.

Mvh

Synnerdalen Beitelag V/ Terje Pedersen

Søknaden er behandlet administrativt som **delegert sak nr. 18/2023**. Saken refereres for nasjonalparkstyret for Forollhogna.

Vurderinger

Beitelagsleder har vært i kontakt med nasjonalparkforvalter ved hver anledningene beitelaget nå har hatt behovet for ekstra assistanse ved bruk av snøscooter, småfly og drone, og situasjonene har vært drøftet. Det er stor forståelse for at dyreeier ønsker å finne sine dyr og få hentet de ned fra fjellet.

Nasjonalparkforvalter har i forbindelse med et annet i går også drøftet situasjonen med lokalt fjelloppsyn som er kjent med forholdene. Det er stor enighet om at det er viktig å få lokalisert og hentet ut dyrene snarest.

Nasjonalparkforvalter har forståelse for at dette er en krevende situasjon for dyreeier, og at det kan være utfordrende å tenke gjennom alle behov for tillatelser. Dersom det blir funn av dyrene forventes det at det vil bli behov for bruk av snøscooter for uttransport av dyrene. For å få en smidig løsning gis det her også tillatelse til bruk av snøscooter for uttransport.

Tidligere søknaden er drøftet og vurdert mht. hjemmelsbruk, naturmangfold og hensyn til naturmiljø, og det vises derfor til utredninger i de delegert sakene nr. 15 og 17/2023 knyttet til sammen arkivsaknr.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/nasjonalparkforvalter gir Synnerdalen beitelag v/leder Terje Pedersen dispensasjon fra forskrift om Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 5.1 for bruk av drone og snøscooter i forbindelse med leiting og henting av savnede beitedyr i beiteområder innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Vilkår:

- 1. Tillatelsen gjelder for bruk av drone og bruk av inntil 4 snøscootere for onsdag 8. november 2023 innenfor både «eget» beiteområde og nærliggende fjellområder for beiteområdet for Synnerdalen beitelag*
- 2. Oppdragstaker skal gjøre dronepiloten kjent med at oppdraget foregår innenfor villreinområdet for Forollhogna, og at det skal utøves med aktsomhet slik at villrein ikke blir unødig forstyrret.*
- 3. Tillatelsen skal være tilgjengelig i forbindelse med oppdraget og vise frem til oppsyn, politi ved forespørsel.*
- 4. Ved funn av dyr gjelder tillatelsen også bruk av nødvendig antall turer med snøscooter for uttransport.*
- 5. Det skal sendes en kort rapport til nasjonalparkstyret etter gjennomført oppdrag.*

Det oppfordres til å ha nær kontakt med lokalt oppsyn i forbindelse med oppdraget.

Hjemmel:

Vedtaket er gjort med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, og saken er behandlet av nasjonalparkforvalter i tråd med delegeringsreglementet av 15.06.2020. Saken refereres for nasjonalparkstyret.

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen lagt vekt på hensynet til dyrevelferd da det fortsatt er beitedyr som er savnet etter at det kommet snø i fjellet. Det vises her til at det har vært gjort mange leiteforsøk med bruk av småfly i kombinasjon med snøscooter, bruk av drone i kombinasjon

med bakkemannskap og i samarbeid med beitelag i naboområdene uten at det har ført til funn av beitedyrene.

Dispensasjon fra verneforskrift er knyttet til et akseptert nytteformål i beitenæring og innenfor en definert og begrenset tidsperiode. Med de vilkårene som er satt vil tiltaket ikke være i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Vedtaket kan påklages jfr. forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottatt brev (§ 29).

Søker er pliktig til å innhente nødvendige tillatelser fra grunneier og andre relevante lovverk for bruk av motorisert transport.

Vedtaket vil bli publisert i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) som er offentlig register som gir allmennheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Vi ønsker lykke til med oppdraget og håper på et vellykket oppdrag!

Med hilsen

Eli Grete Nisja
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Budal fjellstyre	Svartøya 19 a	7290	STØREN
Statskog ved Knut Røst	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Statsforvalteren i Innlandet - Villreinemnda for Forollhogna	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Statsforvalteren i Trøndelag Midtre Gauldal kommune	Rørosveien 11	7290	STØREN

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Saksbehandler Roy Duvier

Vår ref. 2023/10672-0 432.3

Deres ref. «REF»

Dato 15.11.2023

Forollhogna nasjonalpark - tillatelse til bruk av snøscooter for transport av ved og varer til bu ved Andreashøa - 2023 - 2027

Vi viser til din søknad av 28.09.2023 om bruk av snøscooter for transport av ved og varer egen bu ved Andreashøa innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Saken er behandlet administrativt som delegert sak nr DV 19/2023.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/ nasjonalparkforvalter gir Erling Nygård og Oddvar Bjerkås unntak fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, §3 punkt 5.1. *for transport av ved og varer til egen bu gnr/bnr: 250/1, ved Andreashøa* i Forollhogna nasjonalpark.

Tillatelsen gjelder:

- Inntil totalt 3 turer/returer pr. vintersesong til egen bu ved Andreashøa.
- For bruk av snøscooter på snødektmark innen 15. april det enkelte år.
- For vintersesongene 2023/24 t.o.m 2026/27

Vilkår:

- Motorisert ferdsel skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulemper for naturmiljøet og mennesker, og det skal utvises særlig hensyn til villreinen i området.
- Denne tillatelsen (kopi) og kjørebok skal medbringes under transport og fremvises på forespørsel fra politi eller oppsyn.
- Turene inn i nasjonalparken skal føres i kjørebok oversendt fra kommunen.
- Nasjonalparkstyret for Forollhogna skal få tilsendt kopi av kjørebok når den oversendes kommunen.

Hjemmel:

Tillatelsen er hjemlet i forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3, punkt 5.3 bokstav a.

Begrunnelse:

Verneforskriften åpner for å gi tillatelse til transport formålet, og forvaltningsplanen gir videre retningslinjer for tillatelsen. Det legges vekt på at bua ikke har vegforbindelse sommerstid og ligger langt fra veg vintertid, som gjør behovet og transporten nødvendig. Det legges også vekt på at det er gitt vilkår om aktsom kjøring, og hensyn til villrein. Det er søkt om totalt 6 t/r fordelt på 2 personer. Det ansees ikke at transport behovet øker ved flere eiere per bu, og det blir derfor ikke gitt tillatelse utover forvaltningspraksis på 3t/r per bu per år/vintersesong.

Saksopplysninger

Erling Nygård og Oddvar Bjerkås søker om tillatelse til å transportere ved og varer med snøscooter til egen bu som ligger i fjellområdet ved Andreashøa innenfor Forollhogna nasjonalpark. Bua har ingen vegforbindelse sommerstid og ligger ca. 5 kilometer fra bilveg vinterstid.

Nygård har hatt løyve til både leiekjøring og transport av ved og varer til egen bu helt siden nasjonalparken ble opprettet i 2001. Det er i søknaden spesifisert at det søkes om 6 turer/returer per. år i en 4-årsperiode. Dvs fra vintersesongen 2023/24 t.o.m 2026/27. Nygård og Bjerkås beskriver at de følger oppkjørt skitrasse fra Innset kirke frem til bua.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskrift

Motorferdsel innenfor nasjonalparken skal behandles etter verneforskriften hvor nasjonalparkstyret har myndighet. Videre skal søknader om motorferdsel også behandles etter motorferdselsforskriften hvor kommunene er myndighet.

Verneforskriften for Forollhogna nasjonalpark

Formålet, jf. § 2, med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde,
- å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og der biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme,
- å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag.

Under § 3 *Vernebestemmelser* punkt 5. om motorisert ferdsel gis det bestemmelser om hva som ikke kan tillates og hva som kan tillates etter søknad. I § 3, punkt 5.3 bokstav a. heter det at «Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til nødvendig transport av ved, materialer m.m. til setre, buer og hytter på snødekt mark».

Forvaltningsplanen for Forollhogna nasjonalpark

Forvaltningsplanen utdyper forskriften og gir retningslinjer om motorferdsel for ulike formål, hvorav transport av ved og varer til buer uten sommerveg er beskrevet som et av formålene det kan gis tillatelse til. Her gis det føringer om transporten skal samordnes så langt det lar seg gjøre for å redusere omfanget, og at transporten skal foregå på god snødekt mark for å hindre terrengslitasje. Videre er det satt slutt dato for kjøring 15. april for å hindre forstyrrelser av villrein tett opp mot kalvingstid. Flerårige tillatelser kan vurderes gitt i tilfeller der transporten planlegges og samordnes.

Myndighet

Søknad om motorferdsel innenfor nasjonalparken skal behandles av nasjonalparkstyret. Med bakgrunn i tidligere behandlinger av lignende type søknader, behandles søknaden administrativt av forvalter, jf. delegeringsreglementet av 15.06.2020.

Vurderinger

Det er søkt om tillatelse til nødvendig transport til bu som ligger i nasjonalparken som ikke har sommerveg, og ligger 5 km unna veg vinterstid. Transport vinterstid på godt snølag medfører ikke terrengskader og er derfor å foretrekke fremfor transport på barmark. Av hensyn til dyrelivet, spesielt villrein, er det satt slutt dato for kjøring, for å forhindre forstyrrelser i en sårbar tid på våren.

Erling Nygård har hatt kjøretillatelse til dette formålet en årrekke, samt at han tidligere også har leiekjørt for andre buer i nærheten. Behovet for transport og grunnene for tidligere tillatelser har ikke endret seg, og forvaltningsmyndigheten vurderer kjøring vinterstid som en god løsning for transport av ved og varer til disse buene.

Verneforskriften gir adgang til å gi tillatelse til transportformålet som er omsøkt, og forvaltningsplanen gir videre retningslinjer for tillatelsen. Det legges vekt på at transport vinterstid på godt snødekt mark ikke fører til terrengslitasje, og er å foretrekke over transport på barmark. Det legges også vekt på at det i vilkår settingen av tillatelsen er satt vilkår for hensyn til natur, mennesker, og villreininteresser.

Det søkes om totalt 6 turer/returer delt på to personer. Forvaltningen har praksis på 3 turer/returer per bu per år/vintersesong, uavhengig av antall eiere. Det ansees at transport behovet ikke øker selv om det er flere eiere av bua. Og det vil derfor ikke gies tillatelse utover forvaltningspraksisen på 3 turer/returer per bu per år/vintersesong.

Denne tillatelsen er gjort med hjemmel i verneforskriftene, og gjelder derfor kun i verneområdene. Det må i tillegg innhentes tillatelse etter motorferdselsforskriften, hvor Rennebu kommune er myndighet. Det gjøres oppmerksom på at grunneier og rettighetshaver/bruker kan forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom, jf. § 10 i lov om motorferdsel i utmark.

Vedtaket kan påklages, og klagefristen er 3 uker fra mottatt brev om vedtak, jf. forvaltningslovens §§ 28-29.

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Med hilsen

Roy Duvier
Nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

VEDLEGG

Kopi til:

RENNEBU KOMMUNE
STATSFORVALTEREN I
TRØNDELAG
KVIKNE UTMARKSRÅD

Myrveien 1
Postboks 2600

c/o Øyvind Lønnebotn
Vollanveien 221

7391 RENNEBU
7734 STEINKJER

2512 KVIKNE

Arne Ingvar Nymo
Kvikneveien 4400
2512 Kvikne

Saksbehandler Roy Duvier

Vår ref. 2023/10712-0 432.3

Deres ref.

Dato 15.11.2023

Forollhogna nasjonalpark og Grøntjønnan naturreservat - tillatelse til bruk av snøscooter for transport til egen seter 2023 - 2026

Vi viser til din søknad av 28.09.2023 om flerårig tillatelse til bruk av snøscooter for transport av ved, materialer og utstyr til egen seter Teivangen ved Grøntjønnan innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Saken er behandlet administrativt som delegert sak nr DV 20/2023.

Vedtak

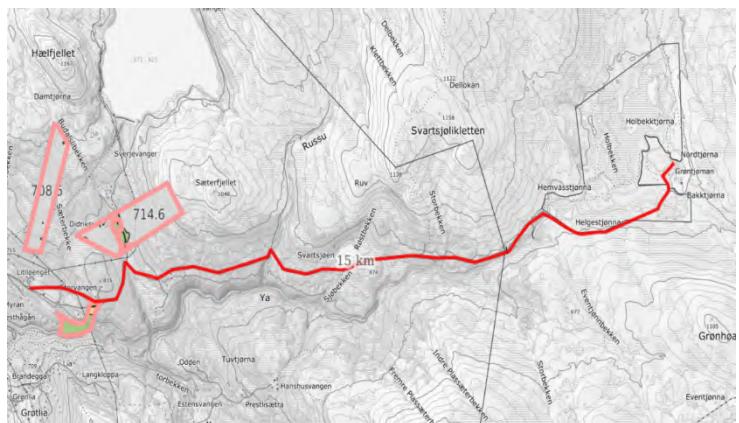
Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/ nasjonalparkforvalter gir Arne Ingvar Nymo unntak fra hhv. Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, §3 punkt 5.1 og Forskrift om Grøntjønnan naturreservat, kap. IV, punkt 4. *for transport av ved og materialer til egen seter Teivangen ved Grøntjønnan* i Forollhogna nasjonalpark.

Tillatelsen gjelder:

- Inntil 3 turer/returer pr. vintersesong til egen seter Teivangen ved Grøntjønnan.
- For bruk av snøscooter på snødektmark innen 15. april det enkelte år.
- For vintersesongene 2023/24 t.o.m 2025/26

Vilkår:

- Motorisert ferdsel skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulemper for naturmiljøet og mennesker, og det skal utvises særlig hensyn til villreinen i området.
- Transporten skal foregå etter angitt trassé langs Plassetervegen og så videre langs Grøntjønnvegen fram til egen seter som markert på kartet.

- Denne tillatelsen skal medbringes under transport og fremvises på forespørsel fra politi eller oppsyn.
- Turene inn i nasjonalparken skal føres i kjørebok oversendt fra kommunen.
- Nasjonalparkstyret for Forollhogna skal få tilsendt kopi av kjørebok når den oversendes kommunen.

Hjemmel:

Tillatelsen er hjemlet i forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3, punkt 5.3 bokstav a. og i Forskrift om Grøntjønnan naturreservat kap. V, punkt 10.

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen av søknaden lagt vekt på at transportoppdrag gjelder praktisk nytteformål, og tillatelsen er begrenset i tid og omfang.

Selv om det er sommerveg til setra og mestparten av varetransport bør kunne foregå sommertid, gis det likevel 3 turer pr. vinter for denne 3-årsperioden. Dette er en nedjustering av antall turer pr. år som samsvarer med forvaltningspraksisen i resten av nasjonalparken. Transport behovet til søker virker å ikke være større enn andres behov, og det er derfor ingen særlig grunner for å gi tillatelse for flere turer enn hva forvaltningspraksisen er for nasjonalparken.

Utover dette vurderes transportoppdraget ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, og at en tillatelse ikke vil skape en negativ presedens for andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

Saksopplysninger

Arne Ingvar Nymoen søker om fornyelse av flerårig tillatelse på 3 år med 4 t/r per sesong, for bruk av snøscooter til transport av ved og materialer til egen seter Teivangen ved Grøntjønnan innenfor Forollhogna nasjonalpark. Det opplyses at det skal kjøres inn ved, materialer og utstyr til løpende vedlikehold av eget seterhus og seterfjøs.

Nymoen har tidligere hatt tilsvarende tillatelse til dette formålet, jf. DV-sak 14/2015, 1/2018, og 22/2021, hvor det ble gjort vurderinger og gitt tillatelse til 4 turer pr. år pr omsøkte periode.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskrift

Motorferdsel innenfor nasjonalparken og Grøntjønnan naturreservat skal behandles etter verneforskrift hvor nasjonalparkstyret har myndighet. Videre skal søknader om motorferdsel også behandles etter motorferdseforskriften hvor kommunene er myndighet.

Verneforskriften for Forollhogna nasjonalpark

Formålet, jf. § 2, med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde,
- å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og der biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme,
- å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag.

Under § 3 *Vernebestemmelser* punkt 5. om motorisert ferdsel gis det bestemmelser om hva som ikke kan tillates og hva som kan tillates etter søknad. I § 3, punkt 5.3 bokstav a. heter

det at «Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til nødvendig transport av ved, materialer m.m. til setre, buer og hytter på snødekt mark».

Forvaltningsplanen for Forollhogna nasjonalpark

Forvaltningsplanen utdyper forskriften og gir retningslinjer om motorferdsel for ulike formål, hvorav transport av ved og varer til buer uten sommerveg er beskrevet som et av formålene det kan gis tillatelse til. Her gis det føringer om transporten skal samordnes så langt det lar seg gjøre for å redusere omfanget, og at transporten skal foregå på god snødekt mark for å hindre terrengslitasje. Videre er det satt slutt dato for kjøring 15. april for å hindre forstyrrelser av villrein tett opp mot kalvingstid. Flerårige tillatelser kan vurderes gitt i tilfeller der transporten planlegges og samordnes.

Verneforskriften for Grøntjønnan naturreservat

Formålet, jf. kap. III, er å *bevare et viktig våtmarksområde i sin naturgitte tilstand og å verne om vegetasjonen, det spesielt rike og interessante fuglelivet og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området.*

Jf. kap. IV, punkt 4 er motorferdsel forbudt i reservatet.

I vernebestemmelsene jf. kap. V, punkt 10, er ikke forbudet i kap. IV til hinder for motorisert ferdsel på vegen sør for Ya til hytter og setre like øst for reservatet.

Myndighet

Søknad om motorferdsel innenfor nasjonalparken skal behandles av nasjonalparkstyret. Med bakgrunn i tidligere behandlinger av lignende type søknader, behandles søknaden administrativt av forvalter, jf. delegeringsreglementet av 15.06.2020.

Vurderinger

Det er ønskelig at mest mulig av nødvendig transport av ved, utstyr, materialer til vedlikehold etc. til setre, hytter og buer skjer med snøscooter på godt snødekt mark vinterstid der hvor det ikke er sommerveg. Forvaltningsmyndigheten er innstilt på å være imøtekommende overfor søknader om slik transport som har et rimelig omfang.

Det er sommerveg til Grøntjønnan og mestparten av varetransporten bør derfor kunne foregå sommertid. Setre, buer og hytter som vinters tid ligger langt fra brøytet veg kan likevel få tillatelse bruk av snøscooter for nødvendig nyttetransport, og det er en forvaltningspraksis på at det gis inntil 3 turer pr vinter til seter, bu eller hytte.

Arne Ingvar Nymoen og andre seter/bu/hytteiere ved Grøntjønnan har imidlertid tidligere hatt tillatelse til inntil 4 turer pr. vinter. Dette er en praksis som henger igjen siden Tynset kommune var forvaltningsmyndighet. Det ansees ikke at det omsøkte transport behovet gir særlige grunner til å gi tillatelse utover det som er forvaltningspraksis for nasjonalparken. Forvaltningsmodellen med nasjonalparkstyret som forvaltningsmyndighet ble etablert for å få en helhetlig forvaltning av verneområde, og sikre lik behandling av søknader. Omsøkte antall turer/returer blir derfor redusert fra 4 pr sesong til 3 pr sesong, jf. forvaltningspraksis.

Verneforskriften gir adgang til å gi tillatelse til transportformålet som er omsøkt, og forvaltningsplanen gir videre retningslinjer for tillatelsen. Det legges vekt på at transport vinterstid på godt snødekt mark ikke fører til terrengslitasje, og er å foretrekke over

transport på barmark. Det legges også vekt på at det i vilkår settingen av tillatelsen er satt vilkår for hensyn til natur, mennesker, og villreininteresser.

For å komme inn til setra må det kjøres innenfor vernegrensen til Grøntjønnan naturreservat. Det er imidlertid unntak fra forbudet om motorisert ferdsel, ved kjøring på vegen sør for Ya, som Nymoen beskriver og viser til, skal kjøringen foregå på vegen.

Denne tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriftene og gjelder derfor kun for verneområdene. Det må i tillegg innhentes tillatelser etter motorferdselsforskriften hvor Tynset kommune er myndighet. Det gjøres oppmerksom på at grunneier og rettighetshaver/bruker kan forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom, jf. § 10 i lov om motorferdsel i utmark.

Vedtaket kan påklages, og klagefristen er 3 uker fra mottatt brev om vedtak, jf. forvaltningslovens §§ 28-29.

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Med hilsen

Roy Duvier
Nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

VEDLEGG

Kopi til:

TYNSET KOMMUNE
STATSFORVALTEREN I
INNLANDET
KVIKNE UTMARKSRÅD

Torvgata 1
Postboks 987

c/o Øyvind Lønnebotn
Vollanveien 221

2500 TYNSET
2604 LILLEHAMMER

2512 KVIKNE

Conrad Schärer
Enan 37
2512 KVIKNE

Saksbehandler Roy Duvier

Vår ref. 2023/12459-0 432.3

Deres ref.

Dato 15.11.2023

Forollhogna nasjonalpark og Grøntjønnan naturreservat - tillatelse til bruk av snøscooter for transport til egen seter ved Grøntjønnan og 3 nærliggende jaktbuer - 2023 -2026

Vi viser til din søknad datert 03.11.2023, over sendt fra Tynset kommune den 06.11.2023, om flerårig tillatelse til bruk av snøscooter for transport av ved og materialer til egen seter ved Grøntjønnan og 3 jaktbuer nærliggende Grøntjønnan innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Saken er behandlet administrativt som delegert sakt nr. DV 21/2023

Vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved nasjonalparkforvalter gir Conrad Schärer, Kvikne dispensasjon fra hhv Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3 punkt 5.1 og Forskrift om Grøntjønnan naturreservat, Kap. IV, punkt 4 for bruk av snøscooter for transport av ved og materialer til egen setra ved Grøntjønnan og til 3 jaktbuer innenfor Forollhogna nasjonalpark. Det gis også tillatelse til forlenging av transport til setra for utkjøring av saltstein til to nærliggende saltsteinplasser.

Dispensasjonen gjelder:

- For bruk av snøscooter på snødektmark innen 15. april det enkelte år.
- Inntil 4 tur/retur pr. vintersesong til egen seter ved Grøntjønnan.
- Videre kjøring fra setra til saltplasser for utkjøring av saltstein.
- For vintersesongene 2023/24 t.o.m 2025/2026.

Vilkår:

- Motorisert ferdsel skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulemper for naturmiljøet og mennesker, og det skal utvises særlig hensyn til villreinen i området.
- Transporten skal foregå etter angitt trassé langs

Plassetervegen og så videre langs Grøntjønnevegen fram til egen seter som markert på kartet.

- Transport til de 3 jaktbuene og utkjøring av saltstein skal samordnes med transport til egen seter.
- Denne tillatelsen skal medbringes under transport og fremvises på forespørsel fra politi eller oppsyn.
- Turene inn i nasjonalparken skal føres i kjørebok oversendt fra kommunen.
- Nasjonalparkstyret for Forollhogna skal få tilsendt kopi av kjørebok når den oversendes kommunen.

Hjemmel:

Tillatelsen er hjemlet i forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3, punkt 5.3 bokstav a. og i Forskrift om Grøntjønne naturreservat kap. V, punkt 10.

Begrunnelse:

Det er i avgjørelsen av søknaden lagt vekt på at transportoppdrag gjelder praktisk nytteformål, og tillatelsen er begrenset i tid og omfang.

Selv om det er sommerveg til setra og mesteparten av varetransport bør kunne foregå sommertid, gis det likevel 4 turer pr. vinter for denne 3-årsperioden. Dette fordi setra ligger langt fra veg vinterstid, og det ansees positivt at transport til de nærliggende jaktbuene og utkjøring av saltstein samordnes. Dette minsker det totale omfanget av motorferdsel i området, og det er å foretrekke transport på snødektmark over transport i terrenget på barmark, mtp. terrengskader.

Utover dette vurderes transportoppdraget ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, og at en tillatelse ikke vil skape en negativ presedens for andre verneområder med tilsvarende bestemmelser.

Saksopplysninger

Conrad Schärer søker om fornyelse av flerårig tillatelse på 3 år med 4 t/r per sesong, for bruk av snøscooter til transport av ved og materialer til egen seter ved Grøntjønne, 3 jaktbuer, og utkjøring av saltstein innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Schärer har tidligere hatt tilsvarende tillatelse til dette formålet, jf. NP-sal 1/2015, DV-sak 2/2018, og DV-sak 3/2021, hvor det ble gjort vurderinger og gitt tillatelse til 4 turer pr. år pr omsøkte periode.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskrift

Motorferdsel innenfor nasjonalparken og Grøntjønne naturreservat skal behandles etter verneforskrift hvor nasjonalparkstyret har myndighet. Videre skal søknader om motorferdsel også behandles etter motorferdselsforskriften hvor kommunene er myndighet.

Verneforskriften for Forollhogna nasjonalpark

Formålet, jf. § 2, med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde,
- å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og der biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme,
- å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag.

Under § 3 *Vernebestemmelser* punkt 5. om motorisert ferdsel gis det bestemmelser om hva som ikke kan tillates og hva som kan tillates etter søknad. I § 3, punkt 5.3 bokstav a. heter det at «Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til nødvendig transport av ved, materialer m.m. til setre, buer og hytter på snødekt mark».

Forvaltningsplanen for Forollhogna nasjonalpark

Forvaltningsplanen utdyper forskriften og gir retningslinjer om motorferdsel for ulike formål, hvorav transport av ved og varer til buer uten sommerveg er beskrevet som et av formålene det kan gis tillatelse til. Her gis det føringer om transporten skal samordnes så langt det lar seg gjøre for å redusere omfanget, og at transporten skal foregå på god snødekt mark for å hindre terrengslitasje. Videre er det satt slutt dato for kjøring 15. april for å hindre forstyrrelser av villrein tett opp mot kalvingstid. Flerårige tillatelser kan vurderes gitt i tilfeller der transporten planlegges og samordnes.

Verneforskriften for Grøntjønnan naturreservat

Formålet, jf. kap. III, er *å bevare et viktig våtmarksområde i sin naturgitte tilstand og å verne om vegetasjonen, det spesielt rike og interessante fuglelivet og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området.*

Jf. kap. IV, punkt 4 er motorferdsel forbudt i reservatet.

I vernebestemmelsene jf. kap. V, punkt 10, er ikke forbudet i kap. IV til hinder for motorisert ferdsel på vegen sør for Ya til hytter og setre like øst for reservatet.

Myndighet

Søknad om motorferdsel innenfor nasjonalparken skal behandles av nasjonalparkstyret. Med bakgrunn i tidligere behandlinger av lignende type søknader, behandles søknaden administrativt av forvalter, jf. delegeringsreglementet av 15.06.2020.

Vurderinger

Det er ønskelig at mest mulig av nødvendig transport av ved, utstyr, materialer til vedlikehold etc. til setre, hytter og buer skjer med snøscooter på godt snødekt mark vinterstid der hvor det ikke er sommerveg. Forvaltningsmyndigheten er innstilt på å være imøtekomende overfor søknader om slik transport som har et rimelig omfang.

Det er sommerveg til Grøntjønnan og mesteparten av varetransporten bør derfor kunne foregå sommertid. Setre, buer og hytter som vinterstid ligger langt fra brøytet veg kan likevel få tillatelse bruk av snøscooter for nødvendig nyttetransport, og det er en forvaltningspraksis på at det gis inntil 3 turer pr vinter til seter, bu eller hytte.

Conrad Schärer og andre seter/bu/hytteiere ved Grøntjønnan har imidlertid tidligere hatt tillatelse til inntil 4 turer pr. vinter. Dette er en praksis som henger igjen siden Tynset kommune var forvaltningsmyndighet. Schärer for også i denne omgang tillatelse for 4

tur/retur pr vintersesong, grunnet samordningen av transport til 3 nærliggende jaktbuer. Schärer søker også om å få samordne transport til egen seter med utkjøring av saltstein til nærliggende saltplasser, slik at beitelaget han er leder for ikke trenger å kjøre hele strekningen i ens ærend for å sette ut saltsteiner. Dette ansees å være et godt tiltak for å redusere omfanget av motorferdsel i nasjonalparken, og det støtter seg til målet om at mest mulig motorferdsel skal være samordnet.

Verneforskriften gir adgang til å gi tillatelse til transportformålet som er omsøkt, og forvaltningsplanen gir videre retningslinjer for tillatelsen. Det legges vekt på at transport vinterstid på godt snødekt mark ikke fører til terrengslitasje, og er å foretrekke over transport på barmark. Det legges også vekt på at det i vilkår settingen av tillatelsen er satt vilkår for hensyn til natur, mennesker, og villreininteresser.

For å komme inn til setra må det kjøres innenfor vernegrensen til Grøntjønnan naturreservat. Det er imidlertid unntak fra forbudet om motorisert ferdsel, ved kjøring på vegen sør for Ya, som Schärer beskriver og viser til, skal kjøringen foregå på vegen.

Denne tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriftene og gjelder derfor kun for verneområdene. Det må i tillegg innhentes tillatelser etter motorferdselsforskriften hvor Tynset kommune er myndighet. Det gjøres oppmerksom på at grunneier og rettighetshaver/bruker kan forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom, jf. § 10 i lov om motorferdsel i utmark.

Vedtaket kan påklages, og klagefristen er 3 uker fra mottatt brev om vedtak, jf. forvaltningslovens §§ 28-29.

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Med hilsen

Roy Duvier
Nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

VEDLEGG

Kopi til:

TYNSET KOMMUNE
STATSFORVALTEREN I
INNLANDET
KVIKNE UTMARKSRÅD

Torvgata 1
Postboks 987

c/o Øyvind Lønnebotn
Vollanveien 221

2500 TYNSET
2604 LILLEHAMMER

2512 KVIKNE

Einar Svardal

Saksbehandler Roy Duvier

Vår ref. 2023/12687-2

Deres ref.

Dato 15.11.2023

Forollhogna nasjonalpark - tillatelse til bruk av snøscooter til egen bu ved Storensjøen - 2023 - 2026

Vi viser til din søknad datert 11.11.2023, om fornyelse av tidligere flerårig tillatelse til bruk av snøscooter for frakt av ved og varer til egen bu ved Storensjøen innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Saken behandles administrativt som delegert sak nr. DV 22/2023.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/nasjonalparkforvalter gir Einar Svardal, unntak fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3 punkt 5.1. for transport av ved, gass, proviant, materialer og diverse utstyr til bu med uthus og naust ved Storensjøen i Forollhogna nasjonalpark.

Tillatelsen gjelder:

- For bruk av snøscooter for snødekt mark innen 15. april det enkelte år.
- Totalt inntil 3 turer/returer pr. vintersesong for vintersesongene 2023/-24 t.o.m 2025/-26.
- For Einar Svardal, Trond Svardal og Arnt Jomar Kroken.
- For følgende faste kjøretrase: fra Enmoen etter seterveg i Endalen til Maureggenvollen, deretter etter gammel kjøreveg til Finntjønnna, videre forbi Finntjønnna til Midte Skrubbtangen og sørover til Bua ved Storensjøen.

Vilkår:

- De 3 tur/returene er knyttet til bygning, og det er derfor totalt 3 turer fordelt på søkerne, ikke 3 turer/returer for hver søker.
- Transportoppdragene skal begrenses til det nødvendige for å begrense omfanget av motorisert ferdsel i nasjonalparken
- Motorisert ferdsel skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulemper
- for naturmiljøet og mennesker, og det skal utvises særlig hensyn til villreinen i området.
- Denne tillatelse skal medbringes under transport og fremvises på forlangende fra politi eller oppsyn.

- Det skal føres kjørebok som er tilsendt fra Midtre Gauldal kommune, og det skal
- følges øvrige bestemmelser knyttet til kjøreløyvet satt av Midtre Gauldal kommune.

Hjemmel:

Tillatelsen er hjemlet i forskrift om Forollhogna nasjonalpark, § 3, punkt 5.3 bokstav a.

Saksopplysninger

Einar Svardal søker om tillatelse til bruk av snøscooter for transport av ved, gass, proviant, materialer og diverse utstyr til bu med uthus og naust ved Storensjøen. Bua eies sammen med familien Kroken ved Arnt Jomar Kroken (muntlige opplysninger fra Einar Svardal 17.03.2020).

Det har vært gitt tillatelse til samme formål gjennom en årrekke, jf. AU-sak 11/2013 og DV-sak 10/2017 og DV-sak 10/2020.

Begrunnelse:

Verneforskriften gir adgang til å gi tillatelse til det omsøkte transportformålet, og forvaltningsplanen gir videre retningslinjer for tillatelsen. Det legges avgjørende vekt på at transporten kan samordnes for å kunne minimalisere motorferdselen i fjellet, og at det er gitt vilkår som hensyntar villreininteressene.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskrift

Motorferdsel innenfor nasjonalparken skal behandles etter verneforskriften hvor nasjonalparkstyret har myndighet. Videre skal søknader om motorferdsel også behandles etter motorferdselsforskriften hvor kommunene er myndighet.

Verneforskriften for Forollhogna nasjonalpark

Formålet, jf. § 2, med opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark er:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde,
- å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og der biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv med en høyproduktiv villreinstamme,
- å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag.

Under § 3 *Vernebestemmelser* punkt 5. om motorisert ferdsel gis det bestemmelser om hva som ikke kan tillates og hva som kan tillates etter søknad. I § 3, punkt 5.3 bokstav a. heter det at «Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til nødvendig transport av ved, materialer m.m. til setre, buer og hytter på snødekt mark».

Forvaltningsplanen for Forollhogna nasjonalpark

Forvaltningsplanen utdyper forskriften og gir retningslinjer om motorferdsel for ulike formål, hvorav transport av ved og varer til buer uten sommerveg er beskrevet som et av formålene det kan gis tillatelse til. Her gis det føringer om transporten skal samordnes så langt det lar seg gjøre for å redusere omfanget, og at transporten skal foregå på god snødekt mark for å hindre terrengslitasje. Videre er det satt slutt dato for kjøring 15. april for å hindre forstyrrelser av villrein tett opp mot kalvingstid. Flerårige tillatelser kan vurderes gitt i tilfeller der transporten planlegges og samordnes.

Myndighet

Søknad om motorferdsel innenfor nasjonalparken skal behandles av nasjonalparkstyret. Med bakgrunn i tidligere behandlinger av lignende type søknader, behandles søknaden administrativt av forvalter, jf. delegeringsreglementet av 15.06.2020.

Vurderinger

Bua ved Storensjøen står oppført i Forvaltningsplanen for Forollhogna nasjonalpark, tabell 6, s. 15, og det har gjennom en årrekke vært gitt kjøretillatelse til denne bua. Det har i løpet av årene vært skifte i eiere pga generasjonsskifte. Det fremgår av tidligere søknader og tillatelser at det er to eiere av denne bua. Dette bekreftes også ved telefonsamtalen med Einar Svoldal. Søknaden er å oppfatte som en forlengelse av tidligere gitte tillatelser til denne bua ved Storensjøen.

Søknaden omhandler tillatelse til nødvendig transport til bu som ligger i fjellet uten sommerveg. Transport av slikt utstyr til buer og hytter er nevnt i forvaltningsplanen kapittel 4.4.2, der det heter at forvaltningsmyndigheten er innstilt på å være imøtekommende overfor søknader om nødvendig transport av ved og utstyr til hytter innenfor nasjonalparken på snødekket mark vinterstid, i et rimelig omfang.

Transport på godt snødekt mark gir ikke terrengskader, og er derfor å foretrekke framfor barmarkstransport. Av hensyn til dyrelivet og da spesielt villreinen er det satt en slutt-dato for kjøring. Videre er skal det vises aktsomhet dersom det under transport møtes villrein i fjellet.

Denne tillatelsen er gjort med hjemmel i verneforskriftene, og gjelder derfor kun i verneområdene. Det må i tillegg innhentes tillatelse etter motorferdselsforskriften, hvor Rennebu kommune er myndighet. Det gjøres oppmerksom på at grunneier og rettighetshaver/bruker kan forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom, jf. § 10 i lov om motorferdsel i utmark.

Vedtaket kan påklages, og klagefristen er 3 uker fra mottatt brev om vedtak, jf. forvaltningslovens §§ 28-29.

Vedtaket blir publisert i Miljøvedtaksregistret (www.miljovedtak.no) som er et offentlig register som gir allmenheten fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet. Forvaltningsmyndigheten som har truffet enkeltvedtak har plikt til å registrere vedtak i Miljøvedtaksregisteret.

Med hilsen

Roy Duvier
Nasjonalparkforvalter

Denne dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

VEDLEGG

Kopi til:

MIDTRE GAULDAL KOMMUNE	Rørosveien 11	7290	STØREN
STATSKOG GAULDAL	Engan	7290	STØREN
STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG	Postboks 2600	7734	STEINKJER